

ΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

56 μέρες απεργία στην Ελευθεροτυπία

Επιστολή προς τους αναγνώστες

Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ που κρατάτε στα χέρια σας δεν είναι η «Ελευθεροτυπία». Είναι το απεργιακό φύλλο που αποφασίστηκε να εκδοθεί από τη γενική συνέλευση των εργαζομένων της εταιρείας Χ. Κ. Τεγόπουλος και αποτελεί μια οφειλή προς

τους χιλιάδες αναγνώστες μας.

Στόχος δεν είναι να υποκαταστήσει η «Ελευθεροτυπία», που είναι η εφημερίδα μας, αλλά να την κρητίσουμε ζωντανή για όσο διάστημα διαρκεί η απεργία μας, να επανασυνδεθούμε με τους αναγνώστες,

να δηλώσουμε παρόντες ως εργαζόμενοι και ως απεργοί και να εντείνουμε τον αγώνα μας για την καινοτομία των δίκαιων αιτημάτων μας, όπως αυτά αναφέρονται στα ψηφίσματα των συνελεύσεών μας. Σήμερα διανύουμε την 56η ημέ-

ρα απεργίας, διεκδικώντας το αυτόνομο: την καταβολή των δεδουλευμένων αποδοχών μας και των αποζημιώσεων όσων συναδέλφων απομακρύνθηκαν από την επίκεντρο. Η απόφαση για κυλιόμενες

Συνείαση στη σελ. 2

Γράφουν οι:

ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΟΤΣΗΣ
ΒΙΚΤΟΡ ΝΕΤΑΣ
ΝΙΚΟΣ ΚΙΑΟΣ
ΚΩΝ. ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ
ΑΡΙΣ ΚΑΖΑΚΟΣ
ΜΙΚΑΕΛ ΛΕΒΙ

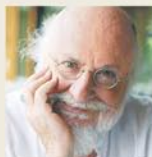

ΣΥΝΕΤΕΥΞΗ

ΚΩΣΤΑΣ ΓΑΒΡΑΣ
«Κυβερνούν οι τράπεζες»

Ο γνωστός ακινοβήτης εκφράζει την αγωνία του για την απεργία και για τα παιδιά που δεν έχουν να φάνε.

Σελ. 26-27

ΑΦΗΓΗΣΗ

ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΣΑΒΒΟΠΟΥΛΟΣ
«Χρειάζομαστε το χνότο του άλλου»

Η προσωπική ματιά του τραγουδοποιού για την κρίση και την «Ελευθεροτυπία».

Σελ. 23

Πρωτοβουλία 130 διανοομένων για την κρίση στη Δημοκρατία

Σελ. 16

Τα σκίτσα που χάσατε

Ο Γιάννης Καλαϊτζής παρακολουθούσε την επικαιρότητα τις ημέρες της απεργίας και εικονογράφησε τις σημαντικότερες στιγμές.

Σελ. 28-29

ΕΡΕΥΝΑ VPRC Ελλειμμα αξιοπιστίας και στον Τύπο

Ο καθηγητής Χρ. Βερναρδάκης εξηγεί τι έχει αλλάξει στην εικόνα της κοινής γνώμης για το έντυπο ενημερωτικό προϊόν με βάση ειδικά έρευνα για το απεργιακό φύλλο

Σελ. 14-15

«Τσάρος» από τον Πειραιά

Με σκόρπιο τον Φουστέρ και ήρωα τον Κάρλο ο Ολυμπιακός νίκησε στη Μόσχα 1-0 τη Ρούμνιν Καζάν και έκανε όλη πρόκριση στους «16» του Europa League

Σελ. 43

ΣΥΡΙΑ

Άλλοι πεθαίνουν, άλλοι κτενίζονται

Την ώρα που οι Σύριοι πνίγονται στο αίμα, η διεθνής κοινότητα επιδιέδεται σε διπλωματικό γαϊτανάκι.

Σελ. 17

«Λύση» Spiegel για την Ελλάδα

Εξί τομείς για επενδύσεις υποδεικνύει το περιοδικό

Σελ. 20

Το στρίβειν διά του 99

Ρεπορτάζ για το άρθρο - δώρο στους εργοδότες Σελ. 12-13

ΕΚΔΟΣΗ
ΕΠΙΣΤΗΜΗ Ασπείκη Μπ Κρηδοκρατική Εστίαση
Κων/πόλεως και Ανάτολως 18
Αθήνα - Τ.Κ. 11854
ΑΦΜ: 9770220 - ΔΟΥ/ΣΤ: Αθήνας
Τηλ: 210 3466282 - FAX: 210 3466286

Ευκαιριότητες
-Τους συνδικαλιστικούς φορείς ΠΟΕΕ, ΕΠΕΑ, ΕΠΗΑ, ΕΠΗΤΑ, Παράλληλο Έναυσ Αλληλεγγύης, ΕΒΕ, ΕΖΠΤ.
-Την Επιμεληση «Ανάτολως και Ανάτολως».
-Τους ραδιοφωνικούς σταθμούς Αθήνας 98,4, Ρίλας 96, Κόκκινος 105,5, Καναλι 1 του Πειραιά.
-Τη φωνητογραφική προγραμμα ΑΠΕ, ΑΣΤΡΟΝΟΜΕΣ για την παραγωγή του φωνητογραφικού υλικού.
-Ολους τους συναδέλφους για την καλύτερη διαμόρφωση.

Συνέχεια από τη σελ. 1

48ορες απεργίες πάρθηκε παμψηφεί στη γενική συνέλευση της 21ης Δεκεμβρίου, όταν αποδείχθηκε ότι η ιδιοκτησία της επιχείρησης όχι μόνο δεν αναπαύεται τρόπο ικανοποίησης των οφελών της προς τους εργαζόμενους, αλλά κατέφυγε και στο διαδωτικό άρθρο 99, ζήτησαν δικαστική προστασία από τις νόμιμες δικαιοδοσίες μας. Μ' αυτό τον τρόπο κινδύνευσε η πάλη κατά «εφημερίδα των συντακτών» να κατατήσει εφημερίδα των πιστών.

Από τον περασμένο Αύγουστο, οι εργαζόμενοι -δημοσιογράφοι, διοικητικοί και τεχνικοί- της Χ. Κ. Τεγόπουλος Εκδόσεις Α.Ε. δούλεψαν απλήρωτοι, με αυταπόρνηση, προκειμένου να μη διακοπεί η έκδοση της εφημερίδας, ειδικά μέσα στην πολιτική συγκυρία του μνημονίου και της κρίσης. Ακόμα και σήμερα, απειθώμενη εκόλωση στην ιδιοκτησία να αναλάβει τις δικές της ευθές και να εξασφαλίσει την επάνοδο της εφημερίδας στην κανονική κυκλοφορία.

Η δυνατότητα αυτή της δίνεται ενόπιον των δικαστικών αρχών, στις οποίες έχει καταφύγει. Ας λάβει υπόψη της τις θέσεις των εργαζομένων και ας αποσύρει την αίτηση για υπαγωγή στο άρθρο 99. Οι εργαζόμενοι είναι έτοιμοι να προσβούν σε κάθε διάλογο που δεν θα είναι προσημαστικός, ούτε θα υπονομεύει ο κατοχυρωμένη εργασιότατος δικαιώματα.

Ψήφισμα της Γενικής Συνέλευσης

(Υποστηρίχτηκε από 126 συναδέλφους)

Οι εργαζόμενοι στην Χ. Κ. Τεγόπουλος και στη Φωτοκοπική συγκλητήθηκαν στις 13 Φεβρουαρίου 2012 σε γενική συνέλευση και, ενόψει της σύστασης για την αίτηση υπαγωγής της εταιρείας στο άρθρο 99 του πτωχευτικού κώδικα, που είναι προγραμματισμένη να εκδοθεί σήμερα Τετάρτη 15 Φεβρουαρίου αποφασισαν:

1. Να παρέμβουν στην εκδίκαση της υπόθεσης με κύρια παρέμβαση. Υπέρ αυτής ψήφισαν 126 εργαζόμενοι ενώ υπέρ της αυτοτέλους παρέμβασης ψήφισαν 18 εργαζόμενοι.
2. Να ζητήσουν στην ίδια δικαστική διαδικασία την εξαιρέση τους από τα κατ' άρθρον 103 παράγραφος 3 του πτωχευτικού κώδικα προληπτικών μέτρων που ζητεί η Χ. Κ. Τεγόπουλος, ώστε να μπορούν να εκτελέσουν τις υποχρεώσεις των ασφαλιστικών μέτρων.
3. Επίσης οι εργαζόμενοι επαναβεβαίωσαν το αίτημά τους να εξαιρεθούν τα δεδουλευμένα και οι απαιτήσεις τους από το «κούρεμα» περίπτωσης υπαγωγής της Χ. Κ. Τεγόπουλος στο άρθρο 99 και να καταβληθούν στο κράτος.

Ανωγύμου του δημοσιογράφου

Ακολουθώντας το παράδειγμα συναδέλφων από άλλες εφημερίδες που βρέθηκαν σε δύσκολη θέση σαν κι εμάς, προχώρησε σήμερα στην έκδοση ενός απεριγκουμένου φύλλου των Εργαζομένων στην «Ελευθεροτυπία». Μ' αυτή την έκδοση δηλώνουμε το δικό μας «παράνομο» στο σκοτεινό τοπίο της σημερινής ειδησεογραφίας, αλλά εκφράζουμε ταυτόχρονα και τη διαμαρτυρία μας που τόσες μέρες -από τις 23 Δεκεμβρίου- υπονομιώθηκαμε να λείψουμε από τα περιπτερα και να στερούμαστε από τον αναγνώστη την καθημερινή του ενημέρωση. Δεν είναι δική μας η ευθύνη.

Για την παραγωγή αυτού του απεριγκουμένου φύλλου -που αποφασίστηκε από τις γενικές μας συνελεύσεις- εργαστήκαν εθελοντικά όσοι συνάδελφοι το επιθυμούσαν και είχαν τη δυνατότητα. Ο τακτικός αναγνώστης θα παρατηρήσει ότι υπογραφές φέρουν μόνο τα άρθρα των γνωστών και ιδρυτικών στελεχών της εφημερίδας ή των πνευματικών ανθρώπων που μας τιμούν με τη δική τους συμβολή. Αντίθετα, τα ρεπορτάζ και η λοιπή ειδησεογραφία παραμένει ανυπόγραφη. Είναι κι αυτή μια απόφαση της γενικής συνέλευσης των συντακτών, με στόχο να τονιστεί η συλλογικότητα του εργαζομένου, αλλά και να μη βρεθούν οι μισοίτοι εργαζόμενοι εκτεθειμένοι απέναντι σε οποιαδήποτε επιλεκτική δυσμενή μεταχείριση.

Ασφαλώς, είναι λίγο οξείδωμο να μην κατονομάζονται

οι συντάκτες στην πάλη ποτέ «εφημερίδα των συντακτών». Αλλά μέσα απ' αυτή την αντίδοξητα μας δίνεται η δυνατότητα να επανεκτιμήσουμε τη σημασία του κειμένου, ανεξάρτητα από το βάρος της υπογραφής.

- Για τους πιαλούμενους, θα αναφερθούμε στην άποψη του αγωνιστή δημοσιογράφου Γ.Δ. Ζισούτου (Γ. Ζισούπουλος), ο οποίος υπήρξε και ο πρώτος σύγχρονος μελετητής του φαινομένου του τύπου στην Ελλάδα. Στη με-

λέτη του, την οποία συνέταξε στην κατοική Αθήνα το 1943 και ολοκλήρωσε στα βουνά της ελευθερίας Ελλάδας το καλοκαίρι του 1944, ο Ζισούτος ταράσαν ανοχτή υπέρ της ανωνυμίας: «Η ανωνυμία είναι μια κατάκτηση του τύπου, είναι η άλλη μορφή του "μυστικού της σύνταξης", είναι η κατοχύρωση του συντάκτη ενάντια στις αυθαρεστές εξουσίες». Ο Ζισούτος αναφέρεται στην άποψη του Μαρξ ότι η ανωνυμία κάνει αμερόληπτο και

ελεύθερο τόσο τον γράφον, που έτοιμο όσο και το κοινό, που έτσι προσέχει τα γραφόμενα, τα πράγματα και τις ιδέες και όχι το πρόσωπο του γράφοντος. «Όσο ο καθημερινός τύπος ήταν ανώνυμος -γράφει ο Μαρξ- παρουσιάζονταν σαν το όργανο της αναρίθμητης, ανώνυμης Κοινής Γνώμης». Ηταν η τρίτη δύναμη του κράτους. Η υπογραφή κάθε άρθρου έκανε την εφημερίδα μια απλή συλλογή φιλολογικών διατριβών από περασσότερο ή λιγότερο γνωστά άτομα. Κάθε άρθρο ξέπυσε στο επίπεδο αγγελίας. Ισαμε τότε οι εφημερίδες κυκλοφορούσαν σαν χαρτονόμισμα της Κοινής Γνώμης. Τώρα μετατρέπονται σε συναλλαγματικές, που η αξία και η κυκλοφορία εξαρτάνται από όχι μόνο τον εκδότη αλλά και τον πισθω-

- Για τους νεότερους, θα υπενθυμίσουμε το πασίγνωστο: ότι δηλαδή ένας από τους λόγους που αναδείχτηκε το Internet, και στη συνέχεια τα social media, ο κυρίαρχο μέσο ενημέρωσης της εποχής μας είναι ότι βασίζονται στην ανωνυμία.

Βέβαια, η ανωνυμία έχει και εξίσου γνωστές αρνητικές πλευρές, όπως η τάση για αυθαρεσία ή και για κακόβουλη ειδησεογραφία και σχολιασμός. Μόνο που στην περίπτωση μας δεν ισχύει αυτό. Γιατί εκφράζουμε με αυθεντικό τρόπο μια συλλογικότητα πολύ ορατή και επώνυμη.

Η άποψη της μειοψηφίας

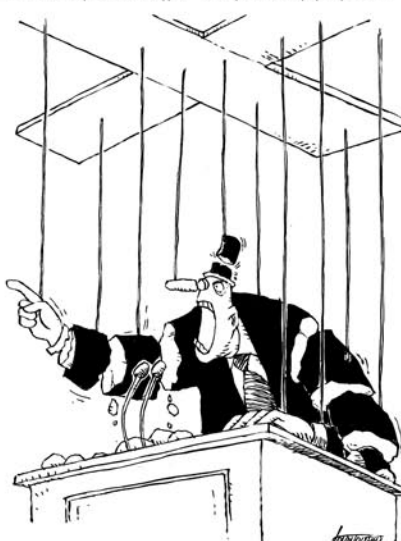
(Υποστηρίχτηκε από 18 συναδέλφους)

Η ΑΠΟΨΗ της μειοψηφίας της συνέλευσης (όπου η συμμετοχή του 1/5 του συνόλου ήταν ιδιαίτερα μικρή για ένα τόσο σημαντικό θέμα) έπειτα από συζήτηση με τους παρόντες νομικούς είναι η εξής: Είναι κοινή πεποίθηση ότι η πτώχευση της εταιρείας Χ. Κ. Τεγόπουλος και η εκκαθάριση της περιουσίας της δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να αποτελέσει λύση ή επιλογή για τους εργαζόμενους. Είμαστε η «μυχή» της εφημερίδας και επιδιώκουμε την επιβίωσή της σε πραγματικά δύσκολους καιρούς. Πιστεύουμε ότι η όποια πιθανότητα ικανοποίησης των δικών αιτημάτων αλλά και των άμεσων θωτικών αναγκών μας, δεν μπορεί να εξασφαλισθεί μέσα από το οριστικό κλείσιμο της εφημερίδας. Η προσφυγή της ιδιοκτησίας στη διαδικασία του άρθρου 99 έρχεται σε σύγκρουση με την ανάγκη να βρεθεί συναινετική λύση στο άμεσο πρόβλημα των εργαζομένων. Όπως διευκρινίστηκε, ωστόσο, καμία συναινετική εξυγίανση με τους πιστωτές δεν μπορεί να επικυρωθεί και να μας επιβάλει υποχρεωτικό «κούρεμα» δεδουλευμένων. Και αυτό γιατί οι εργαζόμενοι, διατηρώντας τη προνομιακή τους κατάσταση έναντι άλλων δανειστών δεν μπορούν να περιέλθουν, σε χειρότερη θέση από αυτήν που θα βρισκόταν εάν η επείγουσα πτώχευση σήματα και η περιουσία της ρευστοποιούνταν. Η εξασφάλιση μιας αυτή είσοδοις καθώς εξαρτάται από την υπαρκτή, μεγάλη περιουσία της συγκεκριμένης εταιρείας (ανάπτυξη και τίτλο). Έπειτα απ' αυτό, θεωρούμε ότι η πλήρης και επαγγελματική εναντίωση μας στην ένορκη της διαδικασίας «εξυγίανσης» όπως αποκαλείται, είναι πιθανό να δημιουργήσει ανεπιθύμητο «πιστωτικό γεγονός» και να ανοίξει το δρόμο για μια ανενθιμίση, στην πλειονότητα των εργαζομένων, πτώχευσης της.

Βασική μας επιλογή είναι να αποσφύμεν πώση θυσιών, να λάξουμε χωρίς όμοση δική μας εμπλοκή, την εξαφάνιση της επιχείρησης και την οριστική μείωση της έκδοσης της εφημερίδας «Ελευθεροτυπία». Όχι μόνο γιατί θεωρούμε άκριτος απαραίτητη την παρουσία μας ανεξαρτήτως εκδοτικής φωνής στη σημερινή συγκυρία του μηχανισμού ολοκληρωτισμού. Αλλά και γιατί πιστεύουμε, σύμφωνα και με τις απόψεις των νομικών, ότι οι νόμιμες οικονομικές μας απαιτήσεις θα ικανοποιηθούν πιο γρήγορα και αποτελεσματικά μέσα από την επιβίωση της εφημερίδας και όχι από το θάνατό της.

Όλοι παραδέχονται ότι σε περίπτωση πτωχευτικής εκκαθάρισης (της Χ. Κ. Τεγόπουλος) αποζημιώματα θα πάρουμε (αντιστοιχία ύψους) σε βάθος χρόνου 5, 6, ακόμη και 8 ή 10 ετών από σήμερα! Με τα αυτά τα δεδομένα, ποιος και γιατί μπορεί σήμερα να επιθυμεί ή να δέχεται ως ενδεχόμενο την άμεση πτώχευση της εταιρείας;

Από την άλλη, η ιδιοκτησία δεν έχει δεξιά μέχρι σήμερα, πραγματική διάθεση να συζητήσει ουσιαστικά με τους εργαζόμενους το αχέδι της για την επόμενη μέρα. Πράγμα που κατά την άποψη μας έπρεπε να αποτελέσει προτεραιότητα της. Έτσι, ακόμη ορισμένων γενικόλογα διακηρύξεων, δεν έχουμε ακόμα στα χέρια μας κάποιο απλό έτος πλάνο οργάνωσης και ικανοποίησης αιτημάτων (πρώτος και κρόνος καταβολής των δεδουλευμένων) που μας αφορά άμεσα. Έπειτα από όλα αυτά, εκτιμούμε ότι η όποια παρέμβαση μας στο δικαστήριο, δεν μπορεί να έχει, έστω και έμμεσα, χαρακτηριστικά επιπτώσεων στις πτωχευτικές διαδικασίες. Αλλά ούτε είναι δυνατόν να δώσουμε εκ των προτέρων στην επιχείρηση λευκή επιταγή για την επεξεργασία αχέδων «Εξυγίανσης» ερήμην των εργαζομένων. Πρώτοι και μόνι επιλογής μας είναι η επιβίωση της εφημερίδας. Όσο δύσκολο και αν είναι αυτό, είναι ασπώδο απόλυτο αναγκαίο και για την ουσιαστική λειτουργία της δημοκρατίας και για την άμεση ικανοποίηση των αιτημάτων μας. Λύση χωρίς τη συγκατάθεση-συναινεσή μας δεν μπορεί να υπάρξει.

Ο Καραμόλις

Στην πρέσα τα ειδικά μισθολόγια

Μεταξύ σφύρας και άκμονος βρίσκονται ελληνική κοινωνία και οικονομία, καθώς ο αρχηγός κρατών της ευρωζώνης ζητούν επιτακτικά την εκκλήρωση των τριών όρων πριν ανάψει το πράσινο φως για την εκταμίευση των πρώτων 80 δισ. ευρώ στις αρχές Μαρτίου κι ενώ εκκρεμεί ακόμα το PSI.

Η ψήφιση του νομοσχεδίου για το δεύτερο επαχθές μνημόνιο είναι ο πρώτος όρος που εκπληρώθηκε την Κυριακή το βράδυ από πλευράς των δυο κομμάτων τα οποία στηρίζουν την κυβέρνηση. Τώρα εκκρεμούν οι γραπτές εγγυήσεις των πολιτικών αρχηγών των που στηρίζουν την κυβέρνηση, η επιλογή των δαπανών που θα καλύψουν την τρέψα των 325 εκατ. ευρώ και η τύχη των επικουρικών συντάξεων.

Το θέμα ανέλαβε να επιλύσει ειδική τεχνική ομάδα της τρίοκας, η οποία παρέμεινε στην Αθήνα. Μεταξύ άλλων διερευνούν το ενδεχόμενο επίσημους, κατά ένα διήμερο, της μείωσης των αποδοχών για δημοσίους υπαλλήλους που εντάσσονται στα ειδικά μισθολόγια (ένστολοι, καθηγητές, γιατροί, δικαστικοί, κληρικοί κ.λπ.) σε ποσοστό 10% με 12%, με στόχο την εξοικονόμηση περίπου 95 εκατ. ευρώ. Οο για το υπόλοιπο ποσό, εξετάζουν την περικοπή δαπανών στις ΔΕΚΟ, στους ΟΤΑ και στις καταναλωτικές δαπάνες του υπουργείου Εθνικής Αμυνας.

Euro Working Group

Την τελική συμφωνία μεταξύ ελληνικής κυβέρνησης και τρίοκας παρουσίασε, σύμφωνα με πληροφορίες, στο χθεσινό Euro Working Group ο επικεφαλής του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομήσιμων Γιόργος Ζανιάς, ενώ η τελική παρουσίασε με όλες τις λεπτομέρειες από τον υπουργό Οικονομικών Εύαγγελο Βενιζέλο αναμένεται στη σημερινή τηλεδιάσκεψη του Eurogroup, με τις τελικές αποφάσεις να μεταβιβάζονται για το Eurogroup που θα πραγματοποιηθεί πιθανότατα τη Δευτέρα στις Βρυξέλλες.

Εκεί θα παρουσιαστεί και η έκθεση βιωσιμότητας

της του ελληνικού χρέους από το ΔΝΤ, ενώ θα «εξηγηστούσε» και το πρόγραμμα ανταλλαγής των ελληνικών ομολόγων. Σύμφωνα με τις τελευταίες πληροφορίες, η τρίοκα και το ΔΝΤ συμφώνησαν σε ένα μεσοσταθμικό επίσημο ύψος 3,4%-3,5%, δεδομένου του μεσοσταθμικού επισκόπιου δανεισμού του ελληνικού Δημοσίου που έχει διαμορφωθεί στο 4,8%-4,9%. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της κυβέρνησης και της τρίοκας, το συμφωνηθέν επίσημο θα συμβάλει στην περαιτέρω μείωση του χρέους μέχρι το 2020 κατά 3%. Αλλωστε, όπως έχει δηλώσει ο υπουργός Οικονομικών Εύαγγελος Βενιζέλος, κάθε αυξήμιση της επισκόπιου κατά 0,5% επηρεάζει κατά περίπου 1% την προβολή του χρέους έως το 2020.

Σύμφωνα με τη Handelsblatt, η συμφωνία για το PSI ενδέχεται να μην αποφέρει τον επιθυμητό στόχο της μείωσης του χρέους κατά περίπου 100 δισ. ευρώ, διότι δεν έχουν αποδεχθεί αρκετοί ομολογιούχοι τους όρους της πρότασης. Η γερμανική εφημερίδα, επικαλούμενη κεντρικούς τραπεζίτες, σημειώνει ό-

τι η Ελλάδα ενδέχεται να χρειαστεί να υποχρεωθεί με νόμο δόσης τους ομολογιούχους να αποδεχθούν τους όρους του PSI. Μέχρι και अब ήταν άγνωστο αν θα συμμετείχε ή όχι η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα - αν και πληροφορίες έκαναν λόγο για πιθανή συμμετοχή της.

Ανησυχία προκαλούν και οι χθεσινές δηλώσεις του υπουργού Οικονομικών της Γερμανίας Βόλφγκανγκ Σόιμπλε, ο οποίος με συνέντευξη του στο ZDF υποστήριξε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση κάνει τα πάντα για να προχωρήσει η χώρα λέγοντας «Στέλνουμε βοήθεια και ειδικούς για να βοηθήσουμε στις μεταρρυθμίσεις, αλλά θα πρέπει να το θέλει και η ίδια», για να συμπληρώσει ότι Γερμανία και Ευρωπαϊκή Ένωση είναι καλύτερα προετοιμασμένες σήμερα απ' ό, τι πριν από δύο χρόνια για ενδεχόμενη αποτυχία της Ελλάδας.

Το τελικό πακέτο μέτρων συνολικού ύψους 14,2 δισ. ευρώ ή 7% του ΑΕΠ, που γυρίζει πίσω την Ελλάδα κατά περίπου έξι δεκαετίες -στα πρώτα χρόνια μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, δεν αποκλείεται να συμπληρωθεί μελλο-

ντικά - πέραν των μέτρων του βασικού μνημονίου που θα οριστικοποιηθούν το αργότερο μέχρι τον Ιούνιο. Κι αυτό εξαιτίας των αρνητικών στοιχείων, για την πορεία της ύφεσης που έκλεισε στο 6,75% το προηγούμενο έτος. Σύμφωνα με τα χθεσινά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, η ύφεση ανήλθε στο 7% κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2011 έναντι 8% στο πρώτο τρίμηνο, 7,3% στο δεύτερο και 5% στο τρίτο τρίμηνο. Σε τρέχουσες τιμές το ΑΕΠ συρρικνώθηκε στα 52,49 δισ. ευρώ έναντι 61,14 δισ. το αντίστοιχο τέταρτο τρίμηνο του 2009.

Τα μέτρα

Τα μέτρα ύψους 3,2 δισ. ευρώ του προημιμασιακού πακέτου αποφορούν:

- Μειώσεις μισθολογικής δαπάνης δημοσίου τομέα κατά 1,5% του ΑΕΠ μέχρι 2015.
- Ενιαίο μισθολόγιο για δικαστές, διπλωμάτες, μετακλητούς, γιατρούς, καθηγητές, αστυνομικούς και ένστολες δυνάμεις.
- Μείωση κατά τουλάχιστον 150.000 του αριθμού των δημοσίων υπαλλήλων μέχρι το 2015 ξεκινώντας με 15.000 απολύσεις το 2012.
- Ελεγχος προλήψεων, αύξηση εργασιακής εφεδρείας ετησίως.
- Συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση για εξοικονόμηση 300 εκατ. το 2012.
- Εγκριση μέχρι Ιούλιο νομοσχεδίου φορολογικής μεταρρύθμισης με εξάλειψη φοροαπαλλαγών, αποποίηση ΦΠΑ κ.λπ.
- Μείωση διάρκειας τριών ετών για συλλογικές συμβάσεις, αναθεώρηση «μετενέργειας» σε 6 αντί 7 μήνες.
- Αφαίρεση «μονιμότητας» σε παραδοσιακές συμβάσεις.
- Πάγωμα «αριστεμών» μέχρι η ανεργία να πέσει κάτω από 10%.
- Εξάλειψη μονομερούς προσαφής σε διατριπία.
- Προσαρμογή κατάταξης μισθού, με μείωση 22% και επιπλέον 10% για νέους μέχρι 25 ετών.
- Προσαρμογή μη μισθολογικού κόστους εργασίας.
- Δραστική μείωση δαπανών, μείωση επικουρικών συντάξεων κ.λπ. ✖

ΑΕΙ: Στις κάλπες κρίνεται ο νόμος

ΣΕ ΗΜΕΡΑ κορύφωσης της αντιδράσης στο νόμο για τα ΑΕΙ έχει αναχθεί για την πανεπιστημιακή κοινότητα η σημερινή πρώτη σήπεια εκλογής συμβουλίου σε τέσσερα ιδρύματα. Πρώτα σήπεια δοκιμάζεται να πανεπιστήμιο Αριστοτέλειο Θεσσαλονίκης, Ιωαννίνων, Θεσσαλίας, ενώ αργά χθες το απόγευμα αναβλήθηκαν οι επίσπεις προγραμματισμένες για σήμερα εκλογές στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.

Φοιτητικοί σύλλογοι εδώ και ημέρες δηλώνουν αποφασισμένους να μετασυστήσουν τις διαδικασίες ανάδειξης των εσωτερικών μελών των συμβουλίων - όπως ορίζεται ως πρώτο στάδιο ο νέος νόμος - συστασμένους, έτσι, με διαοικολογικά όργανα των καθητήτων που, ειδικά τον τελευταίο καιρό, έχουν ασκήσει ασφαστικές πιέσεις σε σχετικές ΑΕΙ. Εξ ου και οι διαδοχικές αναβολές των εκλογών στα ΑΕΙ, οι παραπτώσεις μελών οργανωτικών επιτροπών αλλά και οι παραπτώσεις υποψηφίων από την ίδια διαδικασιακή θέσις στο συμβούλιο.

Προς επίρρωση της εκρηκτικής κατάστασης, οι αντιπυλές διαβουλεύσεις των τελευταίων ημερών ανάμεσα στο πρυτανικό συμβούλιο του ΑΠΘ και την οργανωτική επιτροπή, η απόφαση αναβολής των τελευταία σήπεια των εκλογών στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου και οι καταγγελίες, χθες, αργά το απόγευμα, από τη συνδικαλιστική κίνηση ΚΙΠΑΝ (πρόκειται στο ΠΑΣΟΚ και αποτελεί κυρίαρχη δύναμη στο πρόεδρείο της ΠΟΣΑΕΠ) εναντίον της οργάνωσης των μαζικών ενεργειών μετασίωσης των σημερινών εκλογών. Σε έκτακτη ανακοίνωσή της, κατηγορεί τους «πανεπιστημιακούς που απεργάζονται σχέδια προσαφής ακόμα και στην αντικοική βία για να αποτρέψουν την άσκηση του στοιχειώδους δημοκρατικού δικαιώματος από τους ενδιαφερόμετους.

Οσο για την υπουργό Παιδείας, βρίσκεται κι εκείνη σε θέση αναμονής, αλλά στο επαφελότερο σημείο αυτής καθώς ο χρόνος δεν κυλά υπέρ της. Θα είναι πλήγμα αν δεν προλάβει μέχρι τις εκλογές, έστω την έναρξη της εκλογικής διαδικασίας για τη συγκρότηση των

Συμβουλίων. Οι δημοσκοπήσεις δεν την ευνοούν, ο νόμος δεν εφαρμόζεται, χρειάζεται μερικές επιτυχίες. Εξ ου, λέει ορισμένοι, και η Βεθισομηνία επίσημους των ανακοινώσεων για εξεστιακό και νέο λάκκο - ενώ περιλαμβάνει αλλοιόν από πρόταση Μνημονιακή η οποία παρέμεινε επί μακρόν στο συρτάρι - παρά τις διαφωνίες με τον υπουργό Κ. Αρβανιτιούλου. Οι ημερομηνίες διεξαγωγής των εκλογών για την ανάδειξη των εσωτερικών μελών στα ΑΕΙ, όπως μέχρι τώρα έκαναν προγραμματιστεί:

- 15 Φεβρουαρίου: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Πελοποννήσου (αναβλήθηκε χθες), Θεσσαλίας, Ιωαννίνων.
- 22 Φεβρουαρίου: Πανεπιστήμιο Κρήτης, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- 29 Φεβρουαρίου: Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ελευσινικό.
- Μάρτιος: Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (01/03), Πανεπιστήμιο Πάτρας (14/03), Πάντειο (14/03), ΑΣΚΤ (22/03) και Πολυτεχνείο Κρήτης (27/03).

Πολιτική

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένα μεγάλο κόμμα

«Το ως εδώ και μη παρέκει», που είχαν πει αρκετοί βουλευτές του ΠΑΣΟΚ στην προηγούμενη ψηφοφορία, αυτή τη φορά το πήρασαν.

Την τελευταία κόκκινη γραμμή που είχαν θέσει στους εαυτούς τους δεν την πέρασαν την Κυριακή το βράδυ και έτσι βρέθηκαν εκτός Κοινοβουλευτικής Ομάδας και δεν θα είναι υποψήφιοι με το ΠΑΣΟΚ στις εθνικές εκλογές. Το ερώτημα βεβαίως είναι πόσα ΠΑΣΟΚ θα διεκδικήσουν τις ψήφους των πολιτών. Φαίνεται ότι θα έχουμε τουλάχιστον τρία: το «επίσημο ΠΑΣΟΚ», το «καλό ΠΑΣΟΚ» και το «νέο ΠΑΣΟΚ»-χωριό αυτό σε άλλους σχηματισμούς.

Το ένα, το επίσημο, με καταρρακωμένο το ηθικό του, χωρίς αυτοπεποίθηση, αποφανόμενο, με τον γέφυρο τον Γ. Παπανδρέου ηττημένο κατά κράτος (σχεδόν όλα τα «όχι» και οι εοκεμμένες αποουσίες προήλθαν από το παπανδρεϊκό μπλοκ), θα επιζητήσει με καινούργια ηγεσία να σώσει ό, τι μπορεί να σωθεί και να μείνει στη ζωή. Τα προγνωστικά δεν το ευνοούν. Ακόμη και με νέο αρχηγό θεωρείται εξαιρετικά δύσκολο, έως απίθανο, να καταφέρει να ανακινήσει το οικοδόμημα.

Ο Ευάγγελ Βενιζέλος, που είναι ο επικρατέστερος να διαδεχθεί τον κ. Παπανδρέου [για την ώρα είναι άγνωστο ποια διαδικασία θα προκριθεί, είχε αναλάβει το τελευταίο διάστημα να σηκώνει το βάρος της εκπροσώπησης του κόμματος, συγχρυσόμενος με τη Ν.Δ. και την Αριστερά. Έχει δηλώσει ότι αγωνίζεται

για τη σωτηρία της χώρας και για την ενότητα της παράταξης, προσθέτοντας πως τον ενδιαφέρει το «όλον ΠΑΣΟΚ». Τέτοιο κόμμα σήμερα δεν υπάρχει και δεν μπορεί να υπάρξει. Ακόμη κι αν αποπειραθεί να προεργιστεί τους διαγραμμένους για να τους επανεντάξει στο σχήμα, θα συναντήσει τη σφοδρή αντίδραση των παλιών και νέων «ευαγγελιστών», όπως αυτοπαροκαλούνται για οι υποστηρικτές του. Αυτοί ήταν που απαιτούν να τεθεί θέμα κοιμηματικής παιδείας στις

ψηφοφορίες ώστε να τιμωρηθούν οι διαφωνούντες.

Επιπλέον, ορισμένα από τα στελέχη που στήριξαν το δεύτερο μνημόνιο (Ραγκούσης, Μόσιαλος κ.ά.) με το κείμενο που διακίνησαν την Κυριακή το απόγευμα κατέστησαν σαφές ότι δεν είναι δυνατή η συνύπαρξη τους κάτω από την ίδια στέγη με συναδέλφους τους που ανακάλυψαν ενστικτώως πόσο εγκληματική επιλογή ήταν το μνημόνιο. Το τελευταίο γραφό είναι σαφές: «Η με εμάς και

χωρίς αυτούς ή διαφορετικά ο καθένας τραβεί το δρόμο του».

Το «άλλο ΠΑΣΟΚ» που κυοφορείται στα παρασκήνια, με επικεφαλής είτε τη Λούκα Κατσολή είτε τον Χ. Καστανίδη (αμφότεροι εκ των στενότερων συνεργατών του κ. Παπανδρέου), θα προσπαθήσει να εκφράσει τη διασπαστική που υπάρχει στον κόσμο της παράταξης, υποδιωχόμενο το «καλό ΠΑΣΟΚ». Από τις δημόσιες τοποθετήσεις της κ. Κα-

τολή και του κ. Καστανίδη προκύπτει ότι οι δύο πρώην υπουργοί θέλουν να απευθυνθούν στο λεγόμενο ιστορικό ΠΑΣΟΚ, το οποίο έχει μείνει ακέφαλο. Το θέμα είναι αν θα πείσουν όσους έχουν μεταπηδήσει στον ΣΥΡΙΖΑ (Κουρουμπλής, Σακοράφα, Κοτσακός), τον Γ. Δημάρα που έχει συγκροτήσει κόμμα («Άρμα Πολιτών») και εκκένους τους παράγοντες που είχαν σημείο αναφοράς τον Γ. Παπανδρέου: Για παράδειγμα, τον Δ. Ρέππα, τον Χ. Παπουτσή, τη Μαριλέα Ξενογιαννακοπούλου, τον Μ. Καρμυδάκη, την ομάδα των Γεννηματικών, την «Αριστερή Πρωτοβουλία» του Γ. Παναγιωτακόπουλου. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο κ. Παπουτσή προσεκήληθη το Σάββατο από τον κ. Βενιζέλο σε σύσκεψη με αντικείμενη τις εξελίξεις στο κόμμα, ο Δ. Ρέππας έχει καταστήσει σαφές ότι θα στηρίξει τον Ευάγγ. Βενιζέλο, ο γραμματέας του Εθνικού Συμβουλίου Μ. Καρμυδάκης δύσκολα θα προδώσει το μέτρον του, ενώ ο κ. Παναγιωτακόπουλος στην ερώτηση αν προτίθεται να φύγει από το ΠΑΣΟΚ μάζεψε: «Εγώ δεν γίνομαι καραγκιζής».

Υπάρχει επίσης και ένα «πρώτο ΠΑΣΟΚ»-εκοχρονιστικής προέλευσης- το οποίο έχει αποχωρήσει από τις τάξεις του κόμματος και έχει εγκατασταθεί για τα καλά στη φιλόξενη περιοχή της «Δημοκρατικής Αριστεράς». Και δεν είναι μόνο στελέχη, αλλά και πολλοί ψηφοφόροι που είχαν επιλέξει το ΠΑΣΟΚ στις εκλογές του 2009, όπως προκύπτει από τη δημοσκοπική έκταξη της ΔΗΜ.ΑΡ.

Από τις διαγραφόμενες εξελίξεις μάλλον θα δικαιωθεί ο υψηλόβαθμος παράγοντας που είχε πει σε αντίποδο χρόνο στον κ. Βενιζέλο ότι «ο Γ. Παπανδρέου θα είναι ο τελευταίος αρχηγός του ενιαίου ΠΑΣΟΚ», εκτιμώντας ότι «δεν είναι δυνατόν να κρατηθεί σε βάθος χρόνου συμπαγές ένα κόμμα που έχει στην κορυφή του έναν πολιτικό φιλελευθέρων αντιλήψων», ο οποίος συνεπικρίνει όλες τις πτέρυγες με μοναδικό εφόδιο το βαρό όνομά του». ★

Οργή και αγανάκτηση για το ΠΑΣΟΚ στο πράσινο προπύργιο

«Καλή, μα την αλήθεια! Αύριο πέφτει το Μισολόγγι, βάνουμε σε τάξη την Ελλάδα τη σουβλή να Βασιλεύδες εις τους οποίους έχω όλες μου τις ελπίδες.»
"Η Γυναίκα τής Ζάκυθος", Διονύσιος Σολωμός.

Η Κρήτη «βράζει» κατά του Μνημονίου, των πολιτικών, οικονομικών, μιντιακών και άλλων θεσμικών φορέων και δυναμένων που το προωθούν και έδεξέ με την τρομερή σε πλήθος και ρυθμό οργάνωση στην περασμένη Παρασκευή και την Κυριακή στο Ηράκλειο πως το Μισολόγγι δεν θα ξαναπέσει!

Σάρανα χιλιάδες στη μεγαλύτερη διαδήλωση της Μεταπολίτευσης στην Κρήτη έσπευαν Βουλή στους Κρητικούς Βουλευτές που δεν θέλουν την Κατοχή τους

Μνημόνιο.

Με μια τρομερή αυτοοργάνωση, απίστευτη πολιτική ωριμότητα, ακριβώς ανιθιτ από τους μανδραρίων του οπίου πολιτικού συστήματος, κατέκλυσαν την Πλατεία Ελευθερίας και τους γύρω δρόμους, όδους ακριβώς γίνονταν στις αρχές της δεκαετίας του '80 και κρατώντας κεριά, κατασφάδες, γύμνασμα και με συνθήματα κατά του Μνημονίου αλλά και αξέπτερα όπιους "κουφάδες, κουφάδες έρχονται κρεμάδες" ή "ο λαός απαιτεί οι προδότες στο σκούν", καταδείχνει πως το κόμμα του Αντιμνημονίου είναι η απλυτή πλειοψηφία κοινωνικά στην Κρήτη.

Ταυτόχρονα, χωρίς να υπάρχει ίχνος επεισοδίου, αποδείχθηκε πως ο κοινωνικός άξονας των δύο μεγάλων κομμάτων και πρωτίστως του ΠΑΣΟΚ, το οποίο έπαιρνε εκλογικά ποσοστά άνω του 60%, έχει οριστικά σπεγκλιωθεί από τα κομματικά βίρια και από τον

σασφικό ενσκαλισμό του διεφθαρμένου πελατικού κόμματος-κράτους που συντελέσει στη σημερινή παρακμή.

Ενδεικτικό των τεράστιων συνειδησιακών και κοινωνικών αλλαγών που συντελούνται στην κοινωνία είναι πως εκτός από τις μεγάλες συγκεντρώσεις που έγιναν σε όλες σχεδόν τις πόλεις τής Κρήτης, τα περισσότερο τολικά μέσα ενημέρωσης παρήγαξαν έμπροσθεν ή άμεσο τους Κρήτες Βουλευτές να καταψηφίσουν το Μνημόνιο παραμηνύοντας ακέραιο ηθικά και πολιτικά για τις επόμενες γενιές. Επιπρόσθετα η ΠΑΣΚ Νέας Αλικαρνασσού με ανακινώση τις ομήφωνα αυτοκαταργείται, ενώ ομάδα βέως δημόχρων του νομού Ηρακλείου με ανοική επισηλότητα τους πτώσαν να καταψηφίσουν η δανειακή σύμβαση οι Βουλευτές Ηρακλείου του ΠΑΣΟΚ «ώστε να μη συνηργήσουν στο έγκλημα που συντελέσει».

ΠΑΣΗ ΘΥΣΙΑ ΓΡΗΓΟΡΑ ΕΚΛΟΓΕΣ ΘΕΛΕΙ Ο Α. ΣΑΜΑΡΑΣ

Σε δύο βάρκες...

Στα όρια της διάσπασης βρίσκεται η Ν.Δ. μετά τη διαγραφή από Κ.Ο. και κόμμα των 21 ανατρώων που δεν υπάκουσαν στην αρχηγική επιταγή για «ναι» στο μνημόνιο 2. Και αυτό συμβαίνει σε μια περίοδο που και για το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης ξεκινά ουσιαστικά η προεκλογική περίοδος, καθώς μόλις προχθές ο κυβερνητικός εκπρόσωπος προσδιόρισε τις εκλογές για τον Απρίλιο, όπως άλλωστε είχε ζητήσει από τον βήματος της Βουλής και ο Αντ. Σαμαράς.

Η ανατρώα των 21 και η ελλημιμένη από πριν απόφαση του Αντ. Σαμαρά για τις διαγραφές ακόμη και των απόντων από την ψηφοφορία –περίπτωση Μ. Κεφαλαγιάννη– δημιουργεί εκ των πραγμάτων τεράστια προβλήματα στην ηγεσία της Ν.Δ. και απομακρύνει το σκόπελο της αυτοδιατήρησης. Από το κόμμα εκλείπει πλέον στελέχη που στήριξαν τον Αντ. Σαμαρά, τα ερείσματα του οποίου βρίσκονταν, πριν από την ολοσχερή μεταστροφή της Ν.Δ., στο χώρο της λεγόμενης λαϊκής δεξιάς, από την οποία προέρχεται η πλειοψηφία των διαγραφέντων.

Ο πρόεδρος της Ν.Δ. σε αυτή τη φάση όλιας περιέργως βρίσκεται στη βίλα στην Κ.Ο. σε πρόσωπα που μέχρι πρότινος δεν ήθελε καν να ακουθεί το όνομά τους, όπως π.χ. οι Άρης Επιλιτωτάκης, Μιλ. Βαρβιτσιώτης, Κυρ. Μητούλακης και Κ.

Χατηρδάκης, που από την αρχή διαφωνούσαν με την επίσημη αντιμνημονιακή θέση του κόμματος.

Όσον αφορά τον τελευταίο μάλιστα, που υπήρξε και ο εισηγητής της Ν.Δ. στη Βουλή την Κυριακή, οι πληροφορίες θέλουν να μετέχει σε όλες τις συσκέψεις του στενού επιτελείου που χάραξε τη γραμμή την οποία ο κ. Σαμαράς εξέφρασε στη Βουλή.

Γραμμή που πάντως μετεβλήθη ελαφρώς από το Σάββατο στην Κ.Ο., την Κυριακή στην ολομέλεια της Βουλής. Κι ενώ το Σάββατο ο πρόεδρος της Ν.Δ. εμφανίστηκε «μνημονιακότερος του μνημονίου», την Κυριακή επιχείρησε και πάλι να παίξει το ρόλο του αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης και όχι του κυβερνητικού εταίρου. Επανεφέρν εν μέρει την αντιμνημονιακή ρητορική του επιχειρώντας να ισορροπήσει μεταξύ σφύρας και άκμονος, κάτι που βεβαίως ουδόλως ικανοποιεί τα σημερινά του στήριγμα στην Κ.Ο., αλλά προφανώς και κάποιους εκ των Ευρωπαϊκών εταίρων.

Πάση θυσία εκλογές

Η πραγματικότητα είναι ότι ενόψει των εκλογών αλλά και του φόβου της διάσπασης η απόφαση του ελέγχου της Κ.Ο. δεν είναι αμελητέα, πολλοί δε μάλλον όταν κανείς εκ των διαγραφέντων δεν σκοπεύει να παραχωρήσει την έδρα του-ο κ. Σαμαράς επιχείρησε να ισορροπήσει σε δύο βάρκες. Κι αυτό διότι οι πιέσεις που ασκούνται πανταχούθεν στη Ν.Δ. πλέον είναι ασφυκτικές.

Παρ' ότι η ηγετική ομάδα θεωρεί ότι ο ΛΑΟΣ είναι «τελειωμένη υπόθεση», δεν διαλύθουν την προοχτή τους δύο ενδεχόμενα. Ο διαγραφείς προ καιρού Π. Καμμένος ετοιμάζει να συστήσει πολιτική κίνηση και είναι πιθανόν να τον ακολουθήσουν ορισμένοι εκ των 21. Κάποιοι άλλοι εξ αυτών δεν αποκλείεται να συγχροτήσουν δική τους κίνηση. Και οι δύο πάντως στοχεύουν στους ψηφοφόρους της λεγόμενης λαϊκής δεξιάς, στην οποία ο Αντ. Σαμαράς στήριξε μέχρι πρότινος μεγάλες ελπίδες για την επίτευξη αυτοδυναμίας. Εξίσου αντισυγκρουτική είναι και τα ποσοστά της Χρυσής Αυγής. Αντιλαμβάνονται επίσης ότι ορισμένοι εκ των συστηρητικών ψηφοφόρων του μοσαίου χώρου έχουν πλέον περισσότερους λόγους να στραφούν στη Δημοκρατική Συμμαχία της κ. Μπακογιάννη, παρ' ότι οι δημοσκοπήσεις μέχρι ώρας δεν πιστοποιούν κάτι τέτοιο.

Για όλους αυτούς τους λόγους ο δημόσιος λόγος του αρχηγού της Ν.Δ. εφεξής θα συνοψίζεται σε αυτό που πρώτη φορά είπε από καθέδρας την Κυριακή: «Δεν έχει αλλάξει η στάση μας. Έχουν αλλάξει τα δεδομένα».

Μένει να φανεί τι ψήρια θα πείσει τον Απρίλιο ή όποτε τελικά γίνουν οι εκλογές. Αν ωστόσο καθυστερήσουν, ο ίδιος φέρει τα αποφασισμένα να τις προκαλέσει. Και ο εύκολος δρόμος, τώρα που το ΠΑΣΟΚ απώλεσε την κοινοβουλευτική πλειοψηφία, είναι να αποσύρει την εμπιστοσύνη του από την κυβέρνηση Παπαδήμου... ✖

Άρθρο

Του ΒΙΚΤΩΡΑ ΝΕΤΑ

Θα αναγνωρίσουν οι «σοσιαλιστές» τις ευθύνες τους;

Ρώτσια πριν από χρόνια φίλο μου καπέτινο, που από έφηβος μπήκε στο αριστερό κίνημα και πολέμησε στο πρώτο και στο δεύτερο αντίρρηση για να καταλήξει πρόσφυγας: «Τι έφταιξε και πήγε στράφι ο αγένιος τόσον τίμιον ανθρώπων; Ποιο είναι το συμπέρασμά σου». Μ' ένα πικρό χαμόγελο μου απάντησε: «Θα σου πω, αλλά δεν θα

το γράψω. Αν το γράψω, θα σε διαψεύω. Το συμπέρασμά μου είναι: Αν θέλεις να κατασπείρεις μια ιδεολογία φέρ' την στην Ελλάδα». Και πρόσθεσε: Τι να πω; Φτύνω πάνω, φτύνω το μάτι μου. Φτύνω κάτω, φτύνω τα γένια μου. Φτύνω μπροστά, φτύνω το μούτρο μου».

Σ' αυτόν τον τόπο καταστράφηκαν ή διάστρεβλώθηκαν πολλές ιδεολογίες με τελευταία εκείνη του σοσιαλισμού από το ΠΑΣΟΚ. Ο σοσιαλισμός έμεινε μόνο στον τίτλο του και οι διακηρύξεις του ξεχάστηκαν. Και το χειρότερο είναι, ότι θγάνισαν στέλεχά του, με πολιτική θητεία σε υπουργικούς βόσκους, να καταγράφουν μόνο την ηγεσία για την καταστροφή και του σοσιαλισμού και της χώρας, ως αυτοί να μην έχουν καμία ευθύνη. Όλα τα πυρά στρέφονται κατά του Γιώργου Παπανδρέου ως μόνου υπευθύνου, ενώ όλοι γνωρίζουν το σταθερό, ότι σε κάθε κυβέρνηση είναι συλλογική η πολιτική ευθύνη και όποιος διαφωνεί παραιτείται. Είναι απαράδεκτο έως και κωμικό και σημερινό υπουργό, που ήταν υπουργός και στις κυβερνήσεις του Γιώργου Παπανδρέου, να δηλώνουν ότι δεν διάβασαν το Μνημόνιο ή και δεν γνώριζαν την κατάσταση της χώρας και δεν έβλεπαν ότι οδηγεί στην χρεοκοπία.

Αποκαλύπτεται ότι όχι μόνο δεν διάβασαν –παλλοί δεν μπορούσαν να και να καταλάβουν, αλλά και δεν άκουγαν τις δραματικές προειδοποιήσεις του ιδρυτή του ΠΑΣΟΚ Ανδρέα Παπανδρέου, που διατύπωσε ανοικτά από το 1985 μετά την πρώτη τετραετία τος «σοσιαλιστικής» διακυβέρνησης, όταν η οικονομία βρέθηκε στη δίνη μιας σαθαρής κρίσης. Μιλώντας στα εγκαίνια της Εκθέσης Θεσσαλονίκης, στις 31 Αυγούστου 1985, ανέφερε: «Η οικονομία καθορίζει το παρόν και το μέλλον μας. Γι' αυτό σπεύδουμε να ποίμε την αλήθεια». Ο υπέρβρομος δανεισμός δεν αποτελεί λύση, γιατί υποθηκεύει το μέλλον μας (...). Σπεύδουμε να περιορίσουμε τις ανάγκες για εξωτερικό δανεισμό, γιατί αν συνεχιστούν να δανειζόμαστε με τους ίδιους υψηλούς ρυθμούς, θα οδηγηθούμε σε υποθήκευση του οικονομικού μέλλοντος της χώρας».

Εθές στο λόγο του αυτό ο Ανδρέας Παπανδρέου με σφαιρική όχι μόνο τα οικονομικά, αλλά και τα διαρθρωτικά προβλήματα της χώρας, όπως αυτή της κακής οργάνωσης του δημόσιου τομέα, της μεγάλης φοροδιαφυγής, της αδικαιολογήσιμης και της παραγωγικότητας, του εκσυγχρονισμού κ.ά. Διατύπωσε προτάσεις, περιέγραψε τους στόχους της κυβέρνησης για την επόμενη διετία, για να υπογραμμίσει: «Πρέπει να αντιληφθούμε όλοι μας για απλή αλήθεια: Δεν μπορούμε να κατανοήσουμε περισσότερο απ' όσα παραγγέμω. Ετοι μπορούμε σήμερα να διασφαλίσουμε με την οικονομική μας πολιτική την αποφυγή επιβλητός στο μέλλον οικονομικών μέτρων από το εξωτερικό».

Το ΠΑΣΟΚ θα κυβερνήσει ως το 1989, χωρίς να γίνει τίποτα απ' όσα είχε επισημάνει ο Ανδρέας Παπανδρέου. Θα επανέλθει στην εξουσία το ΠΑΣΟΚ στις 10 Οκτωβρίου 1993 και στις 2 Δεκεμβρίου ο Ανδρέας Παπανδρέου θα κάνει μια δραματική και προφητική προειδοποίηση για την οικονομία. Σε κοινή συνεδρίαση της Κυβερνήσεως και της Οικονομικής Επιτροπής θα υπογραμμίσει: «Η το έθνος θα εξαρτηθεί στην υπερχρεωσή του ή η υπερχρεωσή θα σφαιρίσει το έθνος». Και πρότεινε ως μόνη λύση την ανάπτυξη.

Κανείς δεν κατάλαβε τίποτα ή όλοι θεωρούσαν πανανθρώπινο πυροτέχνημα τη δραματική προειδοποίηση για αφανισμό του έθνους; Μια είναι η αλήθεια: Το κομματικό συμφέρον μπήκε πάνω από το εθνικό συμφέρον και όλοι οι καρ' όνομα σοσιαλιστές, που τώρα δηλώνουν άγνοια, έβλεπαν τα κέρδη μπροστά στην πραγματικότητα, σφαιρικούς τη χώρα να βουλιάζει στο χρέος, η δημόσια διοίκηση στη διασπορά και την ανάπτυξη να μένει όνειρο.

Στις 6 Ιουλίου 1995 μιλούσαν στη Συνεδρίαση του ΠΑΣΟΚ ο Ανδρέας Παπανδρέου, που είχε και αυτός τις ευθύνες του, θα ομολογήσει: «Κυβερνήσαμε ήδη 10 χρόνια. Έκουμε μπροστά μας άλλα δύο και πιστεύω ότι το 2000 θα βρεθεί χώρα με κυβέρνηση ΠΑΣΟΚ. Αυτή η πορεία, όμως, είναι και κόσμος. Μόδαμε να διαχειριστούμε το κράτος, αλλά, εν μέρει, εννοιαιωθήκαμε στη λογική του».

Πότε επιτέλους, όλοι όσοι είναι συμμετοχικοί στην εξουσία με το ΠΑΣΟΚ, θα αναγνωρίσουν δημόσια τις ευθύνες τους;

Η ΔΗΜΟΣΚΟΠΙΚΗ ΑΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΧΡΥΣΗΣ ΑΥΓΗΣ ΕΠΑΙΞΕ ΚΑΘΟΡΙΣΤΙΚΟ ΡΟΛΟ ΣΤΗ ΣΤΡΟΦΗ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗ

Τα γκάλωπ τον τρόμαξαν

Ζαριά, με άγνωστο ακόμη αποτέλεσμα, φαίνεται ότι έριξε ο Γιώργος Καρατζαφέρης με την απόφαση του να αποχωρήσει από την κυβέρνηση Παπαδήμου και να περάσει με ακόμη μια πριουέτα στο αντιμνημονιακό στρατόπεδο, αλλάζοντας ουσιαστικά θέση με τον Αντώνη Σαμαρά, στον οποίο δημιούργησε σοβαρά προβλήματα, τόσο εσωκομματικά όσο και στο εκλογικό του ακροατήριο.

Την ίδια ώρα, όμως, η κίνηση του αυτή έθεσε σε κίνδυνο και την ενότητα του δικού του κόμματος, αφού έχασε τους δύο πιο προβεβλημένους βουλευτές του, Μ. Βορίδη και Α. Γεωργιάδη, αλλά και προκάλεσε ένα υπόγειο ρήγμα στους οπαδούς και στα στελέχη του.

Τα αποτελέσματα των δημοσκοπήσεων, τα οποία δείχνουν τα ποσοστά του κόμματος τεταμένη ή πτωτικά, αλλά και την άνοδο της Χρυσής Αυγής για πρώτη φορά στο κατώφλι της Βουλής, φαίνεται ότι έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην επιλογή Καρατζαφέρη.

Τα δεδομένα αυτά τον οδήγησαν στην αιφντασιακή και σπορτουνοστική στρόφι στην πολιτική, αλλά και στη ρητορεία του. Σαφικώς, και ύστερα από δύο χρόνια στήριξης του μνη-

μονιακού προγράμματος, ο κ. Καρατζαφέρης ανέβασε δραματικά τους τόνους κατά της Ε.Ε. και κυρίως της Γερμανίας, λέγοντας ότι η πολιτική της Άνγκελα Μέρκελ έχει παρόμοια χαρακτηριστικά με εκείνη του Χίτλερ!

Επίσης, για πρώτη φορά, έκανε ρητή αναφορά στη Βουλή της Χρυσή Αυγή (χωρίς να την κατονομάσει), καταγγέλλοντας την ότι «που-

λεί» πατριωτισμό, αλλά δεν λέει τίποτα για τα νασιζτικά εγκλήματα, επιχειρώντας έτσι να τραβήξει τη διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στους δύο χώρους.

Παράλληλα, σύμφωνα με πληροφορίες, ο πρόεδρος του ΛΑΟΣ έχει ήδη αρχίσει να προσεγγίζει διαγραφμένους και διασφαρισμένους βουλευτές της Ν.Δ., ενώ διατηρεί ανοιχτό διάλογο με τον Πάνο Καμμένο για συνεργασία σε συγκεκριμένα ζητήματα, σε μια προσπάθεια να διεμοιχθεί στο «εθνικολοικό» ακροατήριο.

Στους σχεδιασμούς του Γ. Καρατζαφέρη περιλαμβάνεται και η στρατηγική της έντασης με την Αριστερά, εξ ου και η κλιμάκωση των επιθέσεων εναντίον της. Τις τελευταίες μέρες ο πρόεδρος του ΛΑΟΣ επισείει διαρκώς τον κίνδυνο μιας εξέγερσης, «που εν συνεχεία θα κατακρίνει όλη την Ευρώπη», ενώ κάλεσε τις αστικές δυνάμεις «να μην κάνουν το ίδιο ιστορικό λάθος που έκαναν το 1942, δηλαδή να μονοπωλήσουν ένα νέο ΕΑΜ τον πατριωτισμό των Ελλήνων». Στη φασεολογία που χρησιμοποιεί περιλαμβάνει κατηγορίες για «νεοιουνούντη», «σταλινισμό» και «αναρχισμό», ποτίζοντας στην κινδυνολογία, στην πόλη και στο αίθισμα αναοφελών των πολιτών. Έτσι, με έναν άστοχο καταμερισμό ΛΑΟΣ και Χρυσή Αυγή εμφανίζονται ως οι δυνάμεις του «νόμου και

της τάξης», απέναντι στην Αριστερά και τους μετανάστες που αναγορεύονται σε «εσωτερικό εχθρό» και αποδιοπομπαίο τράγο σε συνηθές καταλυτικής οικονομικής και κοινωνικής κρίσης.

Από την πλευρά τους οι διαγραφμένοι Βορίδης και Γεωργιάδης διαβεβαιώνουν ότι δεν έχουν επαφή με άλλο κόμμα, ενώ φροντίζουν διατεθειμένοι να παραδώσουν τα υπομνήματα τους, παρ' ότι, σύμφωνα με πληροφορίες, ο Α. Παπαδήμος τους έχει ζητήσει να παραμείνουν. Το ρήγμα με τον Γ. Καρατζαφέρη είναι βαθύ, καθώς χαρακτηριστική τη δανειακή σύμβαση αναγκάσει και τονίζει ότι ερπυστικό είναι ο εθνικός φιλελευθερισμός και «όχι ο λαϊκισμός της κοινωνικής δεξιάς». Πληροφορίες φέρουν στο ίδιο μήκος κύματος και άλλα μέλη της Κ.Ο., όπως οι Θ. Πελευρής, Κ. Κυλιάνης και Γ. Ανατολάκης, αλλά και η ευρωβουλευτής Ν. Τζαβέλλα, παρά την επιλογή τους να μη διαφοροποιηθούν δημοσίως από τον πρόεδρο του ΛΑΟΣ' αυτή τη φάση.

Πρόβλημα υπάρχει και με άλλα στελέχη του κόμματος στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (Περιφέρειες), όπως ο Μπ. Καραβάνος και Χρ. Γουδής, ωστόσο ο Γ. Καρατζαφέρης ευελπιστεί ότι τελικά θα «ρεφραρέ» με την κίνηση εξέδου από την κυβέρνηση και την αποχή από τη ψηφοφορία για την κύρωση της δανειακής σύμβασης. *

Η νικηρή αλήθεια, ότι η έλλειψη του ΔΝΤ στις υπό κριση κούρες προκαλεί -εκτός των άλλων- και μεταρρύθμιση ή απορρύθμιση του πολιτικού συστήματος, επιβεβαιώθηκε την Κυριακή για τα μενόμενα, όταν τα δύο μεγαλύτερα κόμματα του κυβερνητικού σχήματος είδαν μέσα σε λίγη ώρα τις Κοινοβουλευτικές τους Ομάδες να αποψιλώνονται από τους Βουλευτές που δεν συντάχθηκαν με την επίσημη κοιμησιακή γραμμή.

Αν και το PSI με το νέο μνημόνιο υπερψηφίστηκε τελικά από 199 Βουλευτές, η επόμενη ημέρα βρήκε ΠΑΣΟΚ και Ν.Δ. σε μεγάλη περίοψη. Και αυτό, διότι οι 600 «καυτές» σελίδες του τόμου στον οποίο περιέχονται οι υποχρεώσεις της χώρας μας στους δανειστές δεν κλείνουν τον κύκλο των καθηκόντων μας προς την τριετία.

Υπουργικά στελέχη σημείωναν με νόημα ότι φλέγοντα ζητήματα, όπως τα μισθολογικά (μείωση του κατώτατου μισθού), δεν θα προκαλέσουν νέους τριμμούς στο κυβερνητικό σχήμα, καθώς αποτελούν από τις πρώτες προκλήσεις ώρες της Δευτέρας -οπότε και ολοκληρώθηκε η μαρθαίνια συζήτηση στη Βουλή - του κράτους.

Οστόσο οι κοινοβουλευτικές ομάδες του κυβερνητικού «συνταγματικού» θα κληθούν εκ νέου να δοκιμάσουν τις ε-

«Υπερδύναμη» οι ανεξάρτητοι

σωκομματικές τους αντοχές, αφού αναμένεται λίαν ανύμνος η καθότιση μέτρων που σχετίζονται με το προσφάτως ψηφισθέν νέο μνημόνιο.

Πηγές του υπουργείου Οικονομικών αλλά και του υπουργείου Εργασίας ενέτασαν α' αυτό τα φορολογικά νομοσχέδια, τις μειώσεις στα ειδικά μισθολογικά αλλά και στις επικουρικές συντάξεις,

τις αποκρατικοποιήσεις, την κατάργηση δημοσίων οργανισμών (ΟΕΚ, ΟΕΕ).

Η τυχόν νέα καταψηφισθή θα ανατρέπει για ακόμη μία φορά τις ισορροπίες στο εσωτερικό των κοινοβουλευτικών ομάδων, αλλά θα προκαλέσει προφανώς απρόβλεπτες συνέπειες για το μέλλον της κυβέρνησης, αλλά και της χώρας.

Το ρευστό πολιτικό τοπίο επιβαρύνει ακόμη περισσότερο η μη κοινοβουλευτική πλειοψηφία των δύο μεγαλύτερων κομμάτων που μετέχουν στον κυβερνητικό σχηματισμό και ιδίως του ΠΑΣΟΚ, που μέχρι πρότινος αντιπροσώπευε την ισχυρή σταθερά στην κυβέρνηση Παπαδήμου.

Με τη διαγραφή όμως των 22 «ατόκτων» από τον Γ. Παπανδρέου, απομένουν στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του κόμματος 131 Βουλευτές, οι οποίοι δεν διαθέτουν την απαραίτητη πλειοψηφία -σε περίπτωση μη συμφωνίας των άλλων κυβερνητικών ομάδων- για να υπερψηφίσουν τα όποια νέα μέτρα.

Την ίδια στιγμή, η κυβέρνηση Παπαδήμου πρέπει να διαχειριστεί και τον ποσοκέφαλο των πολυάριθμων μισοαποκλιτών ανεξαρτήτων Βουλευτών των τριών κομμάτων που μετείχαν έως προφάτως στην κυβέρνηση.

Οι 22 διαγραφέντες του ΠΑΣΟΚ, οι 21 ν.δ. και οι δύο του ΛΑΟΣ έχουν τη δυνατότητα, σύμφωνα με τις προvisions του Κανονισμού της Βουλής, να δημιουργήσουν κοινοβουλευτική ομάδα (απασιούνται τουλάχιστον 10 βουλευτές), αλλά και να καταθέσουν πρόταση για τη διεξαγωγή νομοσυντακτικής ψηφοφορίας για υποψηφία δράση νομοσυντακτικών (απασιούνται τουλάχιστον 15 βουλευτές).

Η νέα σύνθεση της Βουλής

ΠΑΣΟΚ	131
Ν.Δ.	62
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ	55
ΚΚΕ	21
ΛΑΟΣ	14
ΣΥΡΙΖΑ	9
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ*	4
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ*	4

*Δεν είναι τυπικά κοινοβουλευτική ομάδα

ΤΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΚΡΗΚΤΙΚΟ, ΟΙ ΓΕΦΥΡΕΣ ΓΚΡΕΜΙΣΜΕΝΕΣ

Η Βαβέλ της Αριστεράς

Όταν ο Πάπας Γρηγόριος Α' συνέστησε τη λίστα των επτά θανάσιμων αμαρτημάτων είναι βέβαιο πως όταν αναφέρονταν στην αλαζονεία, δηλαδή στο να θεωρεί κάποιος τον εαυτό του ανώτερο από τους άλλους, και στη ζήλοφθονία, όταν κάποιος εννοείται από την επιτυχία του άλλου, δεν είχε κατά του την ελληνική Αριστερά.

Όταν αβριστικά σε όλες τις απογοηδίες της υπερβαίνει το 42%, να μην μπορεί να βρει ένα μίνιμουμ συνεννόησης. Τη δημιουργία ενός ρεζιμάτος εξουσίας που θα δώσει ελπίδα και όραμα, σύμφωνα με τα δημοσκοπικά ευρήματα, σε μια κοινωνία που βρίσκεται σε διαρκή κατάσταση.

Αρκεί μια προεκλεκτική ανάγνωση στα κομματικά έντυπα για να διαπιστώσει κάποιος το εύρος (!) των διαφορών, την αλαζονική μονολιθικότητα και την ιδεολογική απληστία. Η αρχή είναι ακόμα θανάσιμο αμάρτημα.

Η πρόταση του πέντε σημείων για μια αριστερή διακυβέρνηση με μήνυμα ενότητας σε ένα αντιμνημονιακό μέτωπο που απήχθησε ο ΣΥΡΙΖΑ δικά του Α. Τσίπρα, δίνει τον ασκό του Αιόλου. Η ηγεσία του ΚΚΕ της Ιεράς Δόξης όταν τα δημοσκοπικά ευρήματα δείχνουν ότι το 60% των ψηφοφόρων του τείνουν ευχάιστα σε αυτή την πρόταση.

Η κριτική από το ΚΚΕ είναι αναλυ-

Η συμμαχία είναι το ζητούμενο, αλλά όχι με όλους

τική: «Κρββει ότι η καπιταλιστική ανάπτυξη και οι ταχύτεροι ρυθμοί αποπληρωμής του χρέους σημαίνουν ένταση της εκμετάλλευσης για τους εργαζόμενους... είναι φανερό ότι καμία από τις διαχειριστικές προτάσεις του ΣΥΝ/ΣΥΡΙΖΑ δεν απαντά στα πραγματικά λαϊκά συμφέροντα, στο βαθμό μάλιστα που παίρνουν αναδεδωμένο ότι η "όπια" λήδη πρέπει να δοθεί εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και με απειραχτη την εξουσία των α-

στών και την οικονομία τους» (Εργοστάσιος 5/2/2012). Και για να μην υπάρχει καμία αμφιβολία προστίθεται ότι «μια κυβέρνηση "προοδευτική" και "αριστερή" σαν αυτή που προτείνει ο ΣΥΝ/ΣΥΡΙΖΑ από την επομένη της δημοσιογράφησης της, ακόμα και αν είχε τις καλύτερες προθέσεις, δεν θα μπορούσε παρά να κάνει τα ίδια που κάνουν σήμερα οι μονοκομματικές ή πολυκομματικές κυβερνήσεις του κε-

φαλαίου. Να παζαρεύει από υποδεέστερη θέση στην ιμπεριαλιστική πυραμίδα την ανάκαμψη της οικονομίας για την ντόπια πλουτοκρατία, με πτώχευση και τσούκισμα του λαού».

Και για να αποτελειώνει η συζήτηση, «οι προτάσεις του είναι εντός της αστικής διαχείρισης όπου τον πρώτο λόγο έχουν τα μονοπώλια της Ε.Ε. Την οποία οι σπορτουσιστές φυλάει σαν κέρη σφαλίδα».

Διαφορετικές στρατηγικές

Στο χορό έχει μπει και η ΔΗΜ.ΑΡ.: «Το ΚΚΕ μιλεί για άμεση έξοδο από την Ε.Ε., ενώ ο μισός ΣΥΝ και σχεδόν όλος ο ΣΥΡΙΖΑ υποστηρίζει την επιστροφή στη δραχμή και την έξοδο από την Ε.Ε. Δεν μπορεί να υπάρξει αριστερός ενοτικός πόλος εξουσίας βασισμένος σε εντελώς διαφορετικές στρατηγικές επιδιώξεις των κομμάτων που θα τον αποτελούσαν». (Στ. Λυκούδη εφ. «Το Αρθρο» 23/01/2012). Ενώ στη διαδικτυακή απαντητική.gr ο πρόην υφυπουργός του ΠΑ.ΣΟ.Κ και «συνδιοργάνος» της ΔΗΜ.ΑΡ. Ν. Μπίστης καταθέτει με τραχύ λόγο ότι «οι πολίτες δεν είναι διαθεσιμότητες να αναποθέσουν τις

ελπίδες τους σε ανεμομάζωματα που είναι μαθηματικά βέβαιο ότι θα καταλήξουν σε διαβολοκορπιόματα» αναφερόμενος σε Α. Τσίπρα και Αλ. Αλαβάνο και στην «προσπάθεια σύγχυσης όλων των σχημάτων που στρέφονται κατά του Μνημονίου».

Η απάντηση έρχεται από την «Αυγή»: «Το ΚΚΕ δεν είναι σοσιαλιστική πολιτική δύναμη επιλέγοντας την απομυθώση του και η ΔΗΜ.ΑΡ. αγωνιά για ποιο ΠΑΣΟΚ θα βρει μπροστά της. Τι μένει ουσιαστικά; Ο ΣΥΡΙΖΑ, που μπορεί να εξελιχθεί σε μια μεγάλη ενοτική δύναμη με πρώτη εξέδου από την κρίση».

Και αν νομίσετε ότι οι κόντρες σταματούν εδώ, κάντε λάθος. Η πρωτοβουλία του Μ. Θεοδωρόπου με την ίδρυση της κίνησης ΕΛΛΑΔΑ προκάλεσε την κριτική του «Μετώπου Αλληλεγγύης» του Α. Αλαβάνου. Με την πικρή διαπίστωση πως «έχουμε πολύ διαφορετική προσέγγιση στο θέμα της ενότητας του λαού... ο εκλογές, αν δεν έχει διαμορφωθεί μια μετωπική λύση, τελικά θα αξιοποιηθούν από το σύστημα... δεν μπορούμε να συμμετέχουμε στην πρωτοβουλία ΕΛΛΑΔΑ». *

Οι τελευταίες τούμπες

Εκεί περάσει λίγο περισσότερο από ενόμιον μήνας μετά το τελευταίο φύλλο της «Ε» και διαπιστώνεται εύκολα ότι έχουν συμβεί ανατροπές, και νως τούμπες, στους κόλπους της εντιμότητας και της πολιτικής που δεν μπορούν να περάσουν απαρατήρητες.

Αρθρο

Του ΝΙΚΟΥ ΚΙΑΟΥ

Ας ξεκινήσουμε από το χώρο της ενημέρωσης, χώρα που είναι οίκος επαγγελματίων, συνδικαλιστικά και που βρίσκεται σε άμεση απόσπαση με τους πολίτες. Είδομα και ακουστός με εσφυκτικά από μεγάλο κανάλι παρουσιαστές-σκολιαστές του στο κεντρικό δελτίο εθόδων να κατακεραυνώνουν τον Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και να καταβάζουν το Μνημόνιο!

Το ζήτημα με έμφαση ότι το ΔΝΤ όπου πιά, σε όποια χώρα κι αν ηγιάσει, φέρνει την καταστροφή, ότι είναι σκληρό, ανάληγο για τους λαούς. Κι ακόμη ότι το Μνημόνιο οδήγησε εκεί που τον οδήγησε σήμερα τη χώρα κι ότι αυτό «τα λέγανε και πριν από δύο χρόνια».

Αν κάποιος, που άκουγαν αυτά τα λόγια, δεν πίστευαν στο αυτά τους και άρχιζαν να τσιμπούνται δεν θα ήταν παράξενος. Είχαν αφιρνδιαστεί γ' αυτά που άκουγαν και έβλεπον. Και για να μη μείνουν

αμφιβολίες, οι καταγγελίες και οι καταδίες επαναλήφθηκαν και επαναλαμβάνονται. Την κατάσταση περιέγραψε με μια φράση ο υπουργός Δημ. Ρέππας, την περασμένη δευτέρα, στο ίδιο κανάλι και στους συνολμητές του (μένοντας βεβαίως πίσω από το ίδιο στο Μνημόνιο και στην πολιτική της κυβερνήσεως Παναγιώτου και φυσικά αυτών του Παναδημού), στους οποίους είπε ότι από συντηγόρι γίνεται κατηγορία.

Στο χώρο της πολιτικής είναι εξίσου εντυπωσιακές οι ανατροπές-τούμπες κι ίσως περισσότερο εμφανείς γιατί αφορούν πρόσωπα που ασκούν πολιτική σχολία. Αν αφησούμε τον Γ. Καρατζαφέρη, ο οποίος μας είχε συντηρίσει στο παλαιό αυτό, δεν μπορούμε παρά να ξεχωρίσουμε τον Γ. Παναγιώδη με την πορεία και παρουσία του μετά την πρωθυπουργία του. (Δεν μπορούμε να μιλήσουμε για παραίτησή του από πρωθυπουργός, καθώς δεν έχει ανακοινωθεί αρμοδιότητες ότι έχει προδίσει σε παρόμοια πράξη.)

Αρκεί, για τον Γ. Παναγιώδη, να σταθώδου στην ομίλια του κατά τη συνεδρίαση της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ στις 2/2/2012.

Συνιδρώσε από την πολιτική «πατριονία» (δικός του όρος) ίσως θέλοντας να θυμώσει ότι «του Έλληνα ο πρώηνος ζυγόν δεν υπομένει».

* Η εμωνή (της συντηρητικής Ευρώπης) για την «πατριονία» μέσα από επιτηρόπους, του ανεφίκτου,

πέραν της γελιοπάτας, αποτελεί και προσβολή προς τους δημοκρατικούς μας θεμούς και τον ίδιο λαό.

* Το πρόγραμμα προσαρμογής ή θα είναι δικό μας, ελληνικό πρόγραμμα, ή θα είναι ξένο, οπότε δεν θα εφαρμοστεί και θα αποτύχει.

* Η αντίρασή του ήταν άμεση και απόλυτη όσον αφορά την επανλήξη παράμοια πρόση για την αφορίση ψήφου της Ελλάδας από τις αποφάσεις της Ε.Ε. «Εάν εμψιμενεί-ελάει, τότε δεν θα θέλω να τα χρήματά σου, πάρτε πίσω τα λεγά σου και αφήστε μας ήσυχους. Θα πορευόμαστε μόνοι μας, με τις δικές μας δυνάμεις, με όποιο κόστος». Κι αυτό πρέπει να πούμε αν θέσουμε ένα θέμα δημοκρατικής λειτουργίας στη χώρα μας.

* Καταλαβαίνετε τώρα γιατί η συντηρητική Ευρώπη φοβήθηκε τόσο τη φωνή και απόφαση του ελληνικού λαού, για προτεινόμενο δημοψήφισμα.

* Δεν σκύβουμε το κεφάλι σε κανέναν. Εγώ μαριονέτα δεν υπήρξα ποτέ, ούτε θα γίνω ό,τι και που κοπιεί.

Με άλλα λόγια ο Γ.Α. Παναγιώδης έκανε την «επανάσταση» και έβλεπε πως αντιστέκεται στους ξένους. Στην τρώκα, στην Ε.Ε., στην ΕΚΤ, στο ΔΝΤ και σε εγκρίσιμους μεγαλοπαράνομους...

Πάραυτον παραδόξως, μπορούμε να θυμηθούμε ότι από το παραδόξως των δύο χρόνων του την πρόσκλησή του ΔΝΤ να έρθει για την «τεχνονομία», την πρόσκληση από το Παρίσι, μετά την άφιξη

εδώ του Κ. Ραϊκενμαχ, τόσο στους Γάλλους όσο και σε όποιον ήθελε (!) να στείλουν ανθρώπους στην Ελλάδα με τους «διεφθαρμένους» για να ελέγξουν και να επιστρέψουν!

Στον ίδιο χώρο, τον πολιτικό, είχαμε την περίπτωση του κ. Χρυσόοχιδη, με την «επανάσταση» στο Μνημόνιο και τη δήλωση του ότι δεν διάβαινε την περίπτωση του κ. Σημίτη με το «μοριο» πολιτικό λάθος για το Μνημόνιο, στην πολιτική «αγία» Βενιζέλου-Λοβέρδου, τις πλείστες φορές από συστάσεως στην πολιτική του Μνημονίου από Βουλευτές και στέλεχη του ΠΑΣΟΚ.

Αλλά και την εξακολουθητική στάση της ανατροπής του Α. Σαμαρά στην πολιτική του Μνημονίου, του ΨΣ, της δανειακής ούμβιασης.

Ανατροπή-τούμπα είχαμε όμως και από τους «συναρχηγούς» Μέρελ και Σαρκοζί και άλλους εταίρους που παραδέχθηκαν και λάθη στο Μνημόνιο, αλλά συνεννοήσαν πιο εμπρακτά την ίδια πολιτική.

Για να μη χαλάσει όμως η συνταγή και σφεθούν κάποιες λάσκα τα πράγματα, επανέκριναν όλοι στις ασυμπές προειδοποιήσεις, στους εκθισμούς, στα τελεσιγραφα, έχοντας βεβαίως εξασφαλίσει προκαταβολικά την αποπληρωμή των δανείων...

Οι εδώ «αντιστασιακοί», ανατροπείς-τούμπες, συμμαζεώνονται, πάντως, στο ίδιο ταύτα και προβάλλοντας δόληματα, μένουν στην αναγία, να σκάμα μια φορά, της «ουσιμότητας της πατριόδου», φυσικό μέσα από την ίδια πολιτική. Απλά προσθέτουμε τώρα λήγη δόλια, ότι «πώρα» είναι ή ώρα της διαπραγματεύσεως.

Ανάλυση στα γεγονότα

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΒΟΤΖΗ

Ούτε με τα ευτράπελα στην κεντρική σκηνή (όπως λ.χ. να απαγγελθεί ο Γ. Καραθεοδωρής, μετά την αρχηγική ολονυχτία της περασμένης Τετάρτης, τον μοναδικό στόχο του Καβάρδη, που κατάφερε να αποστηθίσει) καταλαβαίνει η οργή μας. (Με την ευκαιρία: Καταλάγιασμα κι όχι καταλαγή είναι η ουσία λέξη, κύριε Παπαδημόμας και διακυβέρνηση και όχι διακυβέμηση. Και ο δρόμος, κύριε Μπεγλίτη μας, μπορεί να είναι κακοτράχαλος, αλλά ποτέ... σκληροτράχηλος...)

Η κορφή της παρόντας, που ζούμε, πήρε την Κυριακή 12 Φεβρουαρίου, που θα μείνει στην Ιστορία: Η κυκλομέμη από εκατοντάδες χιλιάδες λαού Βουλή, πηγμένη στα

είναι για τους αδιότακτους κερδοσκοπούς τα νημειακά νεοκλασικά, που έγιναν στάχτη και κουρνιαχτός;

Περιοστέρο ίσως και από τις στερήσεις, την ανέχεια και την ανεργία ξεχειλίζει το ποτήρι της οργής το θράσος των κυβερνητών, που οδήγησαν τον τόπο στον γκεμδί και παριστόνισ πάλι τους σωτήρες μας. Από τους χειρότερους, ο επίδοξος νέος αρχηγός του διαλυμένου ΠΑΣΟΚ, Ευ. Βενιζέλος.

Αποκαλιπτικός πάντοτε ο φακός, τον δείχνει στις Βρυξέλλες περιδείξ, με καταβεβημένα αυτά και σε βαθιά δουλοπρεπή υπόκληση, να δέχεται άγριο καταδυσία από τη στέγαι ημάνδρα του ΔΝΤ Κριστόφ Λαγκάρντ, με τις οφημένες χρόθεις. Και 48 ώρες αργότερα, μέσα στη Βουλή, μανόμενος, σκέτος Μπενίτο Μουσολίνι, να παραδείξει ωρυσόμενα μαθήματα... Δημοκρατίας και νομιμότητας στον ταλαίπορο Π. Λαφαζιάνη, που το 'φερε η μίσια να έχει το ίδιο πόστο στην ίδια πέτρα της Βουλής με έναν

Ηλία Ηλιού, ο οποίος βεβαίως θα υποσχέριεν τον εξουσιοαγών Βενιζέλο να καταπίει τη γλώσσα του. Θα του υπενθύνεται, υποθέτω, ολίγα τινά:

Οτι ως υπουργός Πολιτισμού βεβήλωσε βάνουσα τα ιστορικά μας νημειακά: «Παπεινώσε» το πρωτοιστοικό Ζαζάνη (μπάτσα το έκανε για το αεροδρόμιο...) και μετρήρεσε σε ολυμπιακό κωπηλατοεξόρμιο (βουρκοτόπο τωρά με... χέλια) το έργο πέδιο της μάχης του Μαράθωνα. Οτι, επίσης, έχει μέγα μέρος της ευθύνης για τη ρεμολία της Ολυμπιάδας, που συνέβαλε τα μέγιστα στο σημερινό δωδεσώρητο δημόσιο χρέος, που μας έχει γονατίσει. Και ότι, τέλος, παραμένει προκλητικά υπ' αριθμόν ένα υπέρμαχος της υπολιτικής ποινικής ασυλίας, που εκτρέφει την πολιτική σήψη και διαφθορά.

Είναί, τέλος, και ο άφρων Γ. Παπανδρέου, που παραμένει λαλιότατος. Ως υπουργός Ξενοτικών μόνος είχε καταφύγει όλους στο ζέλιπαιο, προσφώνώντας τον τριμύστιο Νέλονα Μαντίελα σαν... «συναγωνιστή του... Ανδρέα Παπανδρέου» (ο οποίος, να το πούμε μια για πάντα, δεν διακινδυνεύσε ποτέ στη ζωή του ούτε μια τρέχα της κεφαλής του).

Την Κυριακή επανάλαξε στη Βουλή την ύβρη: Μπροστά σε έναν Μανώλη Πλέο και έναν Μίκη Θεοδωράκη, ό, τι γενναίοτερό έχει γεννήσει αυτός ο τόπος, πρώτους τώρα διαδόχους, κάτρωρους και με ασθματικά ιόδια από τα χημικά, θυμήθηκε και περιέγραψε με οίστρο τον πρωμόδο της οικογένειας Παπανδρέου και ιδιαίτερα τον Ανδρέα. Δοσ φορές φυλακιστικός και δύο φορές εξοριστικός ο πατέρας μου -είπε.

Αν έχεις κοιουκότι μαλαλό, να μην το ξαναεπικαλέσει. Πατρί όλο και θα βρεθεί κάποιος να του θυμίσει πώς ζέλιπαιο οι ολυμπιονίκες φυλακιστές του Ανδρέα Παπανδρέου στις δύο δικαστήριες; Πώς τον άφρων να φύγει έξω το Μανιάδακης το 1938 και ο Παπατάκος το 1967. Και πως τη δραματική δεκαετία 1940-1950, που μακαλετύηκε και ριζήμαε ο τόπος (Κατοχή, Εθνική Αντίσταση και Εμφύλιος) ο μέγας πολιτικός ηγέτης Ανδρέας Γ. Παπανδρέου ήταν απών...

Μέσα Μαζικής Εξαπάτησης

Μισή αλήθεια μπορεί, ως γνωστόν, να ισοδυναμεί μ' ένα ολόκληρο ψέμα. Το διαπιστώσαμε ακριβώς μια φορά από τον τρόπο με το οποίο τα ηλεκτρονικά -και όχι μόνο- ΜΜΕ κάλυψαν τις εκτεταμένες συγκρούσεις του παλαιού συλλαλητηρίου της περασμένης Κυριακής εναντίον στο Μνημόνιο 2. Μονομερής έμφαση στην πυρπόληση κάποιων κτιρίων και επαναλαμβανόμενα πλάνα με μερικές δεκάδες "κουκουλοφόρων" διαδηλωτών που πετροβολούσαν τα ΜΑΤ. Αυτό που αποσιωπήθηκε με συνειδητή επιμέλεια ήταν, αντίθετα, η υπόλοιπη εικόνα: οι δεκάδες χιλιάδες διαδηλωτές (μια πρόχειρη εκτίμηση δίνει κάπου 200.000, κατά τι λιγότερους από τη μεγαλύτερη συγκέντρωση των "αγανακτισμένων" του περασμένου καλοκαιριού) που, παρά τη βροχή των δακρυγόνων, επέμειναν περιασμάτι να παραμένουν στο χώρο γύρω από την πολιορκημένη Βουλή, υποχωρώντας για λίγο και ξαναγυρίζοντας αποφασιστικότεροι, χειροκροτώντας ου-

χνά όσους συμπλέκονταν με την ΕΛ.ΑΣ. ή ακόμη και προμηθευόντας τους με "πολεμοφόδια". Ένα πλήθος που, αν εξαιρέσει κανείς τα (αριθμητικά περασμένα) κομματικά μπλόκ της ριζοσπαστικής Αριστεράς, δεν εκδήλωνε άλλη εμφανή πολιτική ταυτότητα πέρα από μια διάχυτη οργή για την ηγετική οικονομική και πολιτική τάξη της χώρας. Με μια μερίδα του να επιδοκιμάζει ακόμη και τις πυρπολήσεις των τραπεζών, επιβαίνοντας για να προστατεύσει μόνο κάποια μικρομεσαία. Με όλες τις αντιφάσεις της, η εικόνα αυτού του περσιού, οργισμένου, "αδούστου" πλήθους ήταν η σημαντικότερη είδηση της περασμένης Κυριακής. Ανακουφισμένα από το τελικό διακομματικό "ναί" και αρωσιωμένα στο προσκήνιο της μικροκομματικού κοινοπολιού, τα περισσότερα ΜΜΕ προτίμησαν να την αποσιωπήσουν. Υπονομεύοντας, ακόμη μια φορά, την όποια αξιοπιστία διατηρούν στο όλο και συρρικνούμενο κοινό τους.

Επεα κρηικά και πένθημα...

δηλητηριώδη χημικά, που έφταναν και μέσα στην αίθουσα, υπερήφιστοι τα νέα νημειακά δεσμά, για μια τουλάχιστον δεκαετία. Εντυπωσιακά το "δέρν" από τα καταλόγια του δικαιοματικού, οδήγησαν όλοι το εξερευνημένο και διεσφαιρόμενο πολιτικό σύστημα είναι πλέον και ετοιμοπόρο. Την κορφή της παρόντας, ωστόσο, έφερε η πυρπόληση και η λεηλασία του ιστορικού κέντρου της Αθήνας (με ιδιαίτερο στόχο νημειακά νεοκλασικά κτίσματα) από κατοικισία στοιχεία ανενόχλητα παντέλος από τους αστυνομικούς.

Γίνεται να 'χουμε 50 πυρκαγιές χωρίς οργάνωση και σχέδιο; πούτος δὴεν αφελούς τους δημοσιογράφους ο Χρ. Παπουτσής.

Μα ασφαλίως και υπήρχε σχέδιο και το ξέρε καλύτερα απ' όλους ο μετρ της προβολοκοις υπουργός. Κι ας αφήσει τα οπία... Σε άλλη παραλλαγή το εφάρμοσε και πάλι πέριχ την εβδομάδα 15-20 Ιουνίου, όταν ψηφίζονταν το Μεσορόθισμο: Επνίσε στα χημικά το Σύνταγμα, ως και μέσα στο Μετρό, έστειλε δεκάδες στο νοσοκομείο και κατέστειλε κτηνωδική τη διαρκή αμεσοδημοκρατική συνέλευση των "αγανακτισμένων" - ό, τι πιο ελιτιόφορο γεννήθηκε τα τελευταία χρόνια.

Απλό το ερώτημα: Ποιον ωφέλοιο είναι η κατατρομοκράτηση, κατά τις δύο κρημιομότερες ψηφοφορίες της Βουλής, του ξεσηκωμένου, απέλτους, μεγάλου πλήθους; Κι ένα εξίσου απλό ερώτημα: Πότε, πόσους και ποιους από τους διαδηλωτές «κουκουλοφόρους» συνέλαβε η Αστυνομία; Από τις κάμερες μόνο καταλήφθηκαν, επί το έργον, δύο «κουκουλοφόροι» έξωρισε - από τη «καρντινιέρα» της Θεσσαλονίκης, το φορτηγάκι με τα ρούπα στον Ξυλοδαρτή, τις Βαριοσπίδες και τα Λοσάρια στο Σύνταγμα: μπάτοιο, χαφειρόμενο, ακροδεξιά ρεμάλια και διαβρωμένο «μαγαλάκι» ήταν...

Ακόμη και η «Καθημερινή» διαπιστώνει ότι «ολογκόν οι είναι που προκαλούνται αιότητες και καχυποψία ακόμη και σε σοβαρούς ανθρώπους...».

Και το τελευταίο απλοϊκό ερώτημα: Πόσο «μαγαλάκι» ξέρον, τάχα, η «φιλέτα»

Χωρίς μοντάζ

Ο εμπρησμός ενός κινηματογράφου συνιστά αντικοινωνική ενέργεια και βανδαλισμό που δεν επιδέχεται την παραμικρή δικαιολόγηση -ο' αυτό θα συμφωνήσουν οι πάντες (εκτός, ενδεχομένως, από τους ίδιους τους δράστες). Για να είναι στοιχειώδης αξιοπιστία η όποια καταδίκη αυτής της βιαστικής οδο, καλό θα ήταν ωστόσο να συνοπλοποιείται κανείς και μια άλλη παράμετρο, που πολλοί απ' όσους διαρρηγγύνουν τα ιμάτια τους για την καμμένη είσοδο του «Αττικόν» θα προτιμούν να παρακαμψούν: ένας άνθρωπος με μισθό 400 ευρώ το μήνα δεν έχει μια πρακτική την παραμικρή πιθανότητα να παρακολούθησει οποιαδήποτε ταινία σε κινηματογραφική αίθουσα. Όσο σινεφίλ κι αν υπήρχε στην πρότερη, προηγημιακή ζωή του.

«Ορφανοί»

Οι ανεξάρτητοι βουλευτές έφταναν τους 73, μετά τις διαγραφές της Κυριακής. Κάποιοι ήδη συμμετέχουν σε νέα πολιτικά σχήματα, ενώ οι περισσότεροι που προέρχονται από το ΠΑΣΟΚ και τη Ν.Δ., παραμένουν «ορφανοί».

Απλό να υπενθυμίσουμε ότι μετά τις εκλογές του 2009 έχουν δημιοιουργηθεί τέσσερις νέες πολιτικοί σχηματισμοί που εκπροσωπούνται στη Βουλή. Η Δημοκρατική Αριστερά, η Δημοκρατική Συμπαράταξη, το Πανελλήνιο Άρμα Πολιτών και οι Ελευθεροί Πολίτες θα συμμετέχουν αυτόνομα ή απ' όσονού με άλλα κόμματα στις επόμενες εκλογές.

Το αν και πόσο από αυτούς

τους σχηματισμούς θα ανέλθουν έχει σχέση τόσο με το μέλλον του κομμάτι ενόστους όσο και με τη στάση των πολιτών μπροστά στις κλίσεις που θα σπυθούν. Και το ερώτημα, βέβαια, είναι πόσο κόμματα θα διαφενήσει η επόμενη Βουλή.

Διαφωνούντες Ι

Υπερβαίνουν αρχικά τους 20, σύμφωνα με εκτιμήσεις επιτελών του Αντώνη Σαμαρά, οι βουλευτές της Ν.Δ. που σκόπευαν να καταψηφίσουν το βρόδυ της Κυριακής το Μνημόνιο νοήμερο 2, το PSI και τη δανειακή σύμβαση. Έως και την ύστατη ώρα καταβάλλονταν προσπάθειες κηρύος από τον γραμματέα της Ν.Δ. Ανδρέα Λαυκογιάννη και τον γραμματέα της Κ.Ο. Κώστα Τασιόλια και η εκτίμηση ήταν ότι δεν θα υπερβαίνονταν τους 15, μετά και την ομίλια Σαμαρά που τους είπε ευθείας ότι «θα χωρίσουν οι δράμοι τους».

Το μόνο βέβαιο πάντως είναι ένα, ανεξάρτητος αριθμόν.

Διαφωνούντες ΙΙ

Η εκτίμηση κάποιων εκ των διαφωνούντων στη Ν.Δ. με τη μεταβολή της στάσης του κόμματος έχει ενδιαφέρον. Ο μέχρι πρότινος φίλος του Αντώνη Σαμαρά Κώστας Μαρκόπουλος, που εξέπληξε πολλούς με τη διαφωνία του, είχε συγκεκριμένο σενάριο στο μυαλό του όταν το αποφάσισε: Τη δεύτερα το πρώτο σχηματισμός με κυβερνητική δύναμη τύπου Νταλίνας, κοινώς μικρά και τεγοκρατόν. Η κυβέρνηση Παπαδημόμου παραμένει στη διακυβέρνηση της χώρας για έναν ακόμη χρόνο και οι εκλογές μετετατίθενται για το 2013. Εξ τότε ποιος ξέρει τι ζημηρόνται...

Μνήμες

«**Ποτέ** δεν είναι οργή για να προλάβουμε το θάνατο της Ευρώπης» γράφει σε έναν από τους «αφορισμούς» του ο σπουδαίος στήριχος βρετανός θεατρικός συγγραφέας Χόουαρντ Μπάρκερ. Χωρίς να αρνείται τη βρετανική του ταυτότητα, εμπνέει να εμπνεύσει ευρωπαϊστές πολιτίες. Τώρα που η απόλυτα συντηρητική ευρωπαϊκή ηγεσία επιμένει στις πολιτικές του περιερισμού του κοινωνικού κηρύος και της προοργισίας στα μεγάλα οικονομικά συμφέροντα ο αφορισμός του Μπάρκερ είναι αφηρητιστικός.

Μια Ε.Ε. που δεν καταφέρει να γίνει πούτ Ένωσις, παραμένοντας ένα οικονομικό επιτελείο χωρίς πρόσωπο και κηρύος χωρίς όραμα. Είναι χροίμο να θυμηθούμε τώρα κάποιες φορές που πολλά χρόνια πριν επέμειναν στην ολοκλήρωση της πολιτικής ένωσης της Ευρώπης ο κόμο κι αν αυτό ήταν φαινομενικά αντίθετο με τις εθνικές ιδιομορφίες που κόβε κράτος - μέλος. Αν υπήρχε η Ε.Ε. με τη σημερινή ομοσπονδία ίσως δεν θα είχαν θέσει οι εκλογικοί και τα τελεγραφοσενάρια σε ισότητα κρητί-μην. Πιως ακόμη όμως τότε τον Μιχαήλ Πασιγιαννάκη, που φώναζε για την οικονομική κρηση που θα έφρι και να θα οσορούε τα φωτιώτερα κράτη.

ΠΟΛΙΤΙΚΑ

ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

Του ΓΙΑΝΝΗ ΚΑΛΑΪΤΖΗ

Πάντως ο μέχρι πρότινος αρχηγός του δεν τον επιβεβαίωσε. Δήλωσε ότι σκοπεύει να προκαλέσει τις εκλογές ούτως ή άλλως. Και η αλήθεια είναι ότι, κοινοβουλευτικά τουλάχιστον, διαθέτει τρόπους, τώρα που ο κυβερνητικός εταίρος, το ΠΑΣΟΚ, έχει χάσει τη δεδηλωμένη.

«Οικιακή ειρήνη»

«Επιλέξαμε αυτή τη συμβολική δράση στο δημαρχείο για να καλέσουμε την κοινωνία της Αθήνας να αποφοισώσει μαζί για μια αλλαγή προοπτικής» είναι οι 24 συλλεγμένες της κατάληψης του δημαρχείου Αθηνών, που προήγαγαν στη Γαλλία το βράδυ της Κυριακής. Οι ίδιοι κατηγορούν τη δημοτική αρχή για «κοινωνική αναλογία» και το κράτος για όργιο καταστολής. Πορεύτηκαν ειρηνικά στο δημαρχείο, δίχως κανενός είδους εξοπλισμού, χωρίς ήθος βίας, αφήνοντας τις πόρτες ανοιχτές. Ο δήμαρχος Αθηνών τους κατηγορεί για διατάραξη οικιακής ειρήνης. Ο εισαγγελέας μετέτρεψε την προσαγωγή σε σύλληψη, με αποτέλεσμα να κρατηθούν μέχρι χτες το πρωί. Το Αυτόφωρο όρισε τακτική δικάσιμω στις 23 Μαρτίου.

Μετανόησαν

Πριν από μία εβδομάδα ο αρχιεπίσκοπος Ιερώνυμος έστειλε επιστολή στον πρωθυπουργό

Αναρωτήθηκαν πολλοί αν οι αντισημιτικοί του ΠΑΣΟΚ κινήθηκαν ή επηρεάστηκαν το Γ. Παπαδρίου. Την απάντηση έδωσε παλιός κοινοβουλευτικός: «Ο Γιώργος στην παρούσα φάση δεν είναι σε θέση να οργανώσει τίποτα, είναι καμμένος στο διάστημα, δυσκολεύεται να διεκπεραιώσει και το στοιχειώδη».

Λουκά Παπαδήμο, εγκλωβώντας τον εμμέσως πλην σαφώς για το ότι δεν διαπραγματεύεται με τους δανειστές, με αποτέλεσμα οι πολίτες να κάνουν θύσους που δεν αναλογούν.

Και πριν αλέκτωρ φωνήσας, ο Ιερώνυμος και οι μητροπολίτες μέλη της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου αποφάσισαν την αναστολή λειτουργίας του ραδιοφωνικού

σταθμού της Εκκλησίας, αφήνοντας στο δρόμο 34 εργαζόμενους. Τελικά, έπειτα από ψυχαγωγικές σκέψεις ο ραδιοφωνικός σταθμός ξαναλειτουργεί και οι μητροπολίτες και εκπρόσωποι των εργαζόμενων άρχισαν να συζητούν για το ύψος των περικοπών στους μισθούς των εργαζόμενων και όχι φυσικά των μητροπολιτών που σπίνονται από το δημόσιο.

Το ερώτημα είναι πώς λειτουργήσε τόσα χρόνια ο ραδιοφωνικός σταθμός της Εκκλησίας και πώς ανέκφυσε ζαφνικά το πρόβλημα τώρα. Και για να είμαστε ακριβείς, εκτός των άλλων ο σταθμός της Εκκλησίας της Ελλάδος (έναν από τους πολλούς ραδιοφωνικούς σταθμούς της Ελλαδικής Εκκλησίας), επιχορηγείται από τις Μητροπόλεις και όχι μόνο.

Η Χάνσα του 21ου αιώνα

Για όσους πιστεύουν ότι η Ιστορία ΔΕΝ επαναλαμβάνεται: Τον 13ο αιώνα οι έμποροι του Αμβούργου και του Μπλεξ (γερμανικό λιμάνι στη Βαλτική) δημιούργησαν τη Χάνσα, μια Ένωση που είχε σκοπό τον έλεγχο του εμπορίου στη Βόρεια Ευρώπη. Γρήγορα η Χάνσα διευρύνθηκε, περιέλαβε περίπου 100 πόλεις, εντός και εκτός Γερμανίας, και τελικά έγινε η μεγαλύτερη οικονομική και πολιτική δύναμη στην Ευρώπη της Αναγέννησης. Και οι πρόκτορες της, οι πιο ισχυροί, αλαζονικοί και μοιστοί άνθρωποι της εποχής τους.

Εκεί ενδιαφέρον το πώς – με ποια αναλογία και αυτοπρόσωπο – διοίκονταν οι ηγέτες της Χάνας: Κάποια στιγμή οι έμποροι της Βρέμης δεν περπατούσαν στους κανόνες και, έξω από τους μισοκώλους που της επιβλήθηκαν, «η πόλη καταστράφηκε, οι κάτοικοι έφυγαν και οι δρόμοι της κορπάρισαν». Και όταν κάποιον αντίλογο έκαναν και οι έμποροι του Μπρούνοβαϊκ, για να μην πάθει η ίδια η πόλη τους δέκα επιφανείς πολίτες της αναγκάστηκαν να πάνε στο Αμβούργο και να ζητήσουν... γονατιστά συγγνώμη.

Επαναλαμβάνεται ή όχι η Ιστορία;

Εν - στάσεις

Κρίση δημοκρατίας στην Ευρώπη

Του Μικαέλ Λεβί*

Από τις απαρχές της στην Ελλάδα, η δημοκρατία βασίστηκε στην άμεση συμμετοχή όλων των πολιτών στις συζητήσεις και αποφάσεις. Την ίδια αρχή υπερασπίστηκε και ο ιδρυτής της νεοτερικής δημοκρατικής σκέψης Ζακ Ρουσό, ενώ η πρακτική της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας εγκαθιδρύθηκε με τις μεγάλες επαναστάσεις των νεότερων χρόνων στην Αγγλία, στις Ηνωμένες Πολιτείες και στη Γαλλία. Ως ένα βαθμό, η δημοκρατία είναι αναπόφευκτη στις σύγχρονες μεγάλες κοινωνίες. Οι στρεβλώσεις της εκπροσώπησης – όπως ο αποκλεισμός των γυναικών – δεν συνιστούν σημερινά φαινόμενα, επιδεινώθηκαν ωστόσο με την επικράτηση του νεοφιλελευθερισμού: σχηματίσθη μια πολιτική κλίση κλειστή και συχνά διεφθαρμένη, υπαγωγή στα συμφέροντα προνομιούχων ελίτ, αποκλεισμός των μεταναστών κ.ο.κ. (ο κατάλογος είναι μακρύς). Στις μέρες μας γινόμαστε μάρτυρες μιας βαριάς κρίσης της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας στην Ευρώπη, καθώς, με αφορμή την οικονομική κρίση, οι χρηματιστές ασκούν πραγματική δικτατορία και επιβάλλουν τραπέζιες εξ επικεφαλής των κυβερνήσεων (Ελλάδα, Ιταλία) δίχως την έγκριση του λαού τους. Στο κίνημα των αναγκασμένων που αναπτύχθηκε στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ διατυπώθηκε το αίτημα για μια πραγματική δημοκρατία, άμεση ή/και συμμετοχική.

Η συμμετοχική δημοκρατία, έτσι όπως λειτουργεί κυρίως σε ορισμένες αυτοδιοικουτούσες κοινότητες ιθαγενών της Λατινικής Αμερικής – για παράδειγμα στις ζαχατοπιστικές περιοχές της Τσιόλας –, συνιστά μια νέα μορφή πολιτικής διαχείρισης που έρχεται σε αντίθεση με τις επίσημες γραφειοκρατικές δομές. Πρόκειται για ένα συναρπαστικό δόγμα, που δόσκολο, ωστόσο, μπορεί να επιτελεστεί σε εθνική κλίμακα.

Ακόμη ένα ενδιαφέρον εγχείρημα, πασίγνωστο διεθνώς, είναι ασφαλάς και ο συμμετοχικός προϋπολογισμός που έχουν υιοθετήσει ορισμένες βραζιλιάνικες πόλεις διοικουμένες από αριστερούς συνασπισμούς, όπως το Πόρτο Αλέγκρε. Οι εμπειρίες αυτές είναι σημαντικές, έχουν ωστόσο κάποια όρια: μειοψηφική συμμετοχή, στενή τοπική εμπλοκή με μικρή πρόσβαση στους κοινοτικούς πόρους.

Προκρίττει ένα βαθμιαίο ή άμεσο ή η αντιπροσωπευτική δημοκρατία πρέπει να συνδυαστεί με μορφές άμεσης δημοκρατίας, οι οποίες επιτρέπουν την άμεση συμμετοχή των πολιτών στη συζήτηση και λήψη των πολιτικών αποφάσεων που τους αφορούν. Η ιδέα αυτή που φαίνεται ιδιαίτερα γόνιμη, παρά το γεγονός ότι οι συγκεκριμένες εφαρμογές της παραμένουν σε μεγάλο βαθμό ανεπίτευτες.

Όπως και να έχει, η κρίση της τρέχουσας αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας της Ευρώπης έχει δομικές αιτίες, βαθύτερες ρίζες: την ανικανότητα των πολιτικών δόμων, κοινοβουλευτικών ή άλλων, να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα. Στη λογική του νεοφιλελευθερισμού καπιταλισμού, οι πραγματικές αποφάσεις λαμβάνονται άνω και λιγότερο από τους «ελεγχόμενους εκτροχυσμένους» και όλο και περισσότερο από τις χρηματισματικές, με γλώσσες τράπεζες, τις πολυεθνικές εταιρείες ή από το ΔΝΤ και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Είναι, μόνον αν αποκατασταθεί η οικονομική δημοκρατία είναι δυνατόν να ουθεη η πολιτική δημοκρατία. Με τις κοινωνικοποιήσεις των τραπεζών – που ενδυναμώνει κατά κίρρο λόγο για την οικονομική κρίση και το πρόβλημα του γρούχου – και με τη συγκρότηση μιας δημόσιας τραπεζικής υπηρεσίας με λαϊκό έλεγχο, δημοσιογούνται οι προϋποθέσεις ώστε η κοινωνία να μεροπεί να πάρει μέρος στις οικονομικές αποφάσεις και να σχεδιάσει δημοκρατικά το ίδιο της το μέλλον.

Τα αναλλακτικά μέσα ενημέρωσης, όπως αυτή η εξαιρετική πρωτοβουλία των απεργών εργαζομένων της «Ελευθεροτυπία», έχουν να παίξουν σημαντικό ρόλο στον αγώνα για μια πραγματική δημοκρατική αλλαγή.

* Ο φιλόσοφος και κοινωνιολόγος Μικαέλ Λεβί (Michael Löwy) είναι επίτιμος διευθυντής στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών της Γαλλίας (CNRS).

Η έξαψη της συμμετοχής

Η επιβράδευση για τη συμμετοχή σ' ένα κίνημα για την κοινωνική δικαιοσύνη δεν είναι η προοπτική της μέλλουσας νίκης. Είναι η έξαψη που γίνεται, όταν στέκεσαι πλάι σε άλλους ανθρώπους, διακινδυνεύετε μαζί, κούραστε τους μικρούς θρήμβους και υιοθετείτε αποφασιστικά ανυποταξίες μαζί.

Χάουαρντ Ζιβ

Πολιτική

Στην εξιστόρηση του 20ού αιώνα, στην Εποχή των Ακρων, ο κορυφαίος ιστορικός Ε. Χόμσμπαουμ αφιερώνει ένα κεφάλαιο στις κατακλυσιμίες πολιτικές ανατροπές που είχε φέρει η Μεγάλη Ύφεση, από την Ιρλανδία μέχρι την Ιαπωνία, από τη Σουηδία μέχρι τη Νέα Ζηλανδία και από την Αργεντινή μέχρι την Αίγυπτο.

«Ατυχές ήταν οι κυβερνήσεις που έμελλε να κυβερνήσουν στα χρόνια του κατακλυσιμού, είτε ήταν δεξιές, όπως η κυβέρνηση του προέδρου Χούβερ στις ΗΠΑ, είτε αριστερές, όπως οι εργατικές κυβερνήσεις στη Βρετανία και την Αυστραλία».

Είναι η Εποχή της Καταστροφής. Για την πλειονότητα του κόσμου η Μεγάλη Ύφεση σήμαινε πρώτα απ' όλα αβάσταχτη φτώχεια και την τραυματική επίδραση της ανεργίας. Στη χειρότερη περίοδο, τη διετία 1932-1933, η ανεργία ήταν 22% στη Βρετανία και το Βέλγιο, 24% στη Σουηδία, 27% στις ΗΠΑ, 29% στην Αυστρία και την Ελλάδα, 31% στη Νορβηγία και 44% στη Γερμανία. Ακόμη και μετά την ανάκαμψη που σημειώθηκε το 1933, ο μέσος όρος δεν υποχώρησε ποτέ κάτω από το 16-17% στις χώρες της Ευρώπης, με μόνη εξαίρεση τη νασιστική Γερμανία.

Στα μέσα της δεκαετίας του '30 ελάχιστα ήταν τα κράτη που δεν είχαν αλλάξει την πολιτική τους σε σχέση με την πολιτική που ακολουθούσαν πριν από το κραχ. Οχι όμως προς την ίδια κατεύθυνση.

Η οικονομική άβυσσος στην Ευρώπη προκάλεσε έντονη μετακίνηση προς τα δεξιά, με εξάρση της Σουηδίας, που το

1932 συμπλήρωνε μισό αιώνα σοσιαλδημοκρατίας, και την Ισπανία, όπου η μοναρχία των Βουρβόνων το 1931 παραχώρησε τη θέση της σε μια δυστοχή και, όπως αποδείχτηκε, βραχυβία δημοκρατία. Στη Γερμανία ο Χίτλερ έγινε απόλυτος κυρίαρχος, στην Ιταλία ο Μουσολίνι σχεδίασε την επεκτατική πολιτική του. Και στις μικρότερες χώρες, όπως η Ελλάδα, οι αναμικοί δημοκρατικοί θεσμοί καταστράφηκαν από δικτατορίες.

Εκτός Ευρώπης η κατάσταση ήταν διαφορετική. Οι ΗΠΑ κινήθηκαν προς τα αριστερά, καθώς το 16ο πρόεδρό τους Ροζέβελτ πειραματίζονταν με ένα πιο ριζοσπαστικό New Deal, το Μεξικό με πρόεδρο τον Καρδένας αναβίωσε το δυναμισμό της μεξικανικής επανάστασης και στον Καναδά νέα κοινωνικά κινήματα έβαλαν τη σφραγίδα τους στην πορεία της χώρας.

Στη Λ. Αμερική, οι κυβερνήσεις σε 12 χώρες κατέρρευσαν σαν τραπουλόχαρτα. Η Αργεντινή εισήλθε στην εποχή των δικτατοριών. Στη Χιλή, αντιθέτως, ανατράπηκε η χούντα του Ιμπανέξ και η χώρα πήγε με θεσμοδότηση αριστερά. Στη Βραζιλία η ύφεση έθεσε τέρμα στην ολιγαρχία της «παλιάς δημοκρατίας»,

ΥΦΕΣΗ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΑΒΑΣΤΑΧΤΗ ΦΤΩΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΛΕΙΟΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Σκάει η «φούσκα», πέφτουν κυβερνήσεις

Παντού στον κόσμο το ΔΝΤ «έβγαλε» την κοινωνία σε δρόμους και πλατείες

στο Περού και στην Κολομβία επικράτησε η ριζοσπαστική Αριστερά και στην Κούβα, προτεκτοράτο των ΗΠΑ, ανατράπηκε η κυβέρνηση.

«Από το 2008, στην Ευρώπη έχουν καταρρεύσει όλες οι κυβερνήσεις χωρών που μπήκαν σε προγράμματα του ΔΝΤ

Το νότιο δεν άφρανε ανεπιτηρέστικες τις αποικίες, από την Ινδία και την Ταϊλάνδη, μέχρι την Αίγυπτο και την Γκάνα. Αυτός ο κατακλυσιμός, όμως, διδάρωσε βαθιά την αντίληψη για τη δημο-

κρατία, ενώ σε πολλές χώρες διέλυσε τους δημοκρατικούς θεσμούς. Το 1920 υπήρχαν σε

όλο τον κόσμο 35 εκλεγμένες κυβερνήσεις. Το 1938 οι εκλεγμένες κυβερνήσεις ήταν μόλις 17, σε σύνολο 64 χωρών. «Όσοι από μας ζήτημα στα χρόνια της Μεγάλης Ύφεσης, είναι αδύνατο ακόμα να καταλάβουμε πώς οι ορθόδο-

ξεις της ελεύθερης αγοράς,

που τότε είχαν χάσει κάθε ίχνος αξιοπιστίας, για μια ακόμη φορά έφθασαν να κυριαρχούν σε μία περίοδο παγκόσμιας ύφεσης», διαπιστώνει πικρά ο Ε. Χόμσμπαουμ. «Και όμως, αυτό το περίεργο φαινόμενο θα έπρεπε να μας υπενθυμίσει τα μείζονα χαρακτηριστικά της ιστορίας που παραδειγματοποιεί: την απίστευτη βραχύτητα της μνήμης και των θεωρητικών οικονομολόγων και όσων εφαρμόζουν τις θεωρίες αυτές. Μας δείχνει επίσης ανάγλυφα τη ζωτική ανάγκη της κοινωνίας για ιστορικούς που πρέπει να θυμίζουν στους πολίτες αυτό που ληρονομούσαν».

Από την έκρηξη της χρηματοπιστωτικής φούσκας, το 2008, στην Ευρώπη έχουν καταρρεύσει οι κυβερνήσεις όλων των χωρών που μπήκαν σε περιοριστικά προγράμματα του ΔΝΤ (Ισπανία, Λετονία, Ρουμανία, Ουγγαρία), αλλά και των χωρών της ευρωζώνης που βρέθηκαν υπό την επιτήρηση της τριόικας (Ελλάδα, Ιρλανδία, Πορτογαλία), η ακόμη και μόνο με την απειλή υπαγωγής σε αντίστοιχο πρόγραμμα, όπως συνέβη στην Ιταλία.

Η Νέα Καταστροφή αποτυπώνεται με τον ίδιο ακριβώς τρόπο. Το ποσοστό της φτώ-

χειας στην Ε.Ε. αυξάνεται δραματικά, με την Ελλάδα να έχει τα πρωτεία από το 2010 και το ποσοστό των φτωχών να ξεπερνάει το 27%.

Αντίστοιχη είναι και η καμπύλη που διαγράφει η ανεργία. Η μεγαλύτερη ανεργία καταγράφηκε τον Δεκέμβριο του 2011 στην Ισπανία (22,9%), την Ελλάδα (19,2%) και τη Λιθουανία (15,3%). Ιδιαίτερα ανησυχητικά παρουσιάζεται η ανεργία μεταξύ των νέων της Ε.Ε. Τον Δεκέμβριο του 2011 περίπου 5,5 εκατομμύρια νέοι κάτω των 25 ετών ήταν άνεργοι.

Περισσότερα από 3 εκατομμύρια άνεργοι είναι προέρχονται από την ευρωζώνη, ενώ το ποσοστό ανεργίας μεταξύ των νέων της Ε.Ε. έφτασε το 21,3%, ενώ στην Ελλάδα ξεπέρασε το 47%.

Το ίδιο φαινόμενο είχε καταγραφεί και στη μεγάλη κρίση της ΝΑ Ασίας, την περίοδο 1997-98, όταν η μία μετά την άλλη οι κυβερνήσεις της Ινδονησίας, της Ταϊλάνδης και της Κορέας κατέρρευσαν, αλλά και στην κρίση που ακολούθησε στη Λατινική Αμερική, κατά την προηγούμενη δεκαετία, με το νότιο μόνιμο ξεκινώντας από την Αργεντινή το 2001 και καταλήξοντας στην Ισημερινό το 2005. ✱

12/2, 1945, υπογραφή συμφωνίας της Βάρκιζας

Φλεβάρης 1945 - Φλεβάρης 2012

Του ΦΟΙΒΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Ο Φλεβάρης υπήρξε ο μήνας καθοριστικών αποφάσεων και συμφωνιών που επηρέασαν σημαντικά την πολιτική ζωή και το μέλλον της σύγχρονης Ελλάδας. Στις 12 Φεβρουαρίου 1945 υπογράφηκε στη Βάρκιζα, μετά το τέλος της δεκαεμβιαστών συγκρούσεων, μια συμφωνία μεταξύ των αντιπάλων ελληνικών πολιτικών δυνάμεων. Παράλληλα με τις ελληνικές διαπραγματεύσεις στη Βάρκιζα διεξαγόταν η διάσκεψη μεταξύ Αγγλίας, Ρωσίας και ΗΠΑ στη Γιάτα. Η αγγλική ηγεσία ενημερώνονταν στη Γιάτα περί τις ελληνικές εξελίξεις και με τη σειρά της μετέδιδε τις συμφωνίες της προς τους άλλους φίλους της. Στις 8

Φεβρουαρίου ο Στάλιν στη Γιάτα πρότεινε τον Τσότοβλιτ να γίνει δεκτός από την Ελλάδα. Δεν είχε πρόθεση να κινή κριτική στη βρετανική πολιτική, «αλλά απλώς ήθελε να ξέρει τι συμβαίνει εκεί». Ο Τσότοβλιτ «είχε αφιερώσει αν μια κυβέρνηση είναι τον κομμουνισμό» στην Ελλάδα «μπορούσε να σχηματισθεί αφού ο ένας μισός του άλλο τόσο πολύ». Ο Στάλιν «ακαμωγέλιαντας» απάντησε ότι «οι Έλληνες δεν είναι ακόμα εξοικειωμένοι με το διάλογο και γι' αυτό ο καθένας εκδοθεί το λαρόγυ του άλλου». Η Συμφωνία της Βάρκιζας για μια μεταπολεμική δημοκρατική εξέλιξη καταστράφηκε. Εποκολούθησε μια καταστροφική ελληνική πολιτική συγκρούση. Εξήντα έτη χρόνια αργότερα μια νέα συμφωνία, υπό το Βλέμμα και πάλι

των ξένων, πραγματοποιήθηκε ανάμεσα σε ελληνικές πολιτικές δυνάμεις και την Ευρωπαϊκή Ένωση για την οικονομική σταθιρότητα της χώρας. Αλλά ο λαϊκισμός και οι πολιτικές φιλοδοξίες βρέθηκαν εκ νέου στην πρώτη γραμμή. Το συμφέρον του συνόλου φάνηκε να υποτάσσεται σε εγωιστικά και μικροκομματικά συμφέροντα. Κάθε πρόταση καθοδουλεμένη και ένιμη για την παραμονή της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή, αντίθετα, για την έξοδο από το ευρώ θα μπορούσε να είναι λαδοδοκιμωμένη. Οι όμως στο λαϊκισμό και τα ψευτικά λόγια, όπως και στις καιροσκόπικές κινήσεις. Δεν μας παύειν άλλο για μια νέα Βάρκιζα, για μια συμφωνία που δεν θα τηρηθεί, θα καταστρατηγηθεί και θα οδηγήσει σε νέα οδιόδοδα.

Η Σκύλλα, η Χάρυβδη και η Κίρκη: κρίση και «ευκαιρίες»

Εχοντας πολλούς πατέρες, η νίκη μπορεί να ενώνει και να συνορτάζεται από όλους μαζί, από κοινού. Αντιθέτως, ως ορισμό «ορφανές», η ήττα, η κατολήση και η κοινωνική απορρύθμιση τείνουν να χωρίζουν και διαφοροποιούν. Πράγματι, μολοντί οι πάλεμοι και οι ακραίες φυσικές καταστροφές μπορεί να οδηγήσουν σε (πρόκαιρες συνήθως) συλλογικότητες, οι αναμενόμενες και προαναγγελλόμενες κοινωνικές και τολιοθήσεις δύσκολα συνεπιφέρουν ριζικές ανατροπές στις καταστημένες νοσηρότητες. Στις ατομικοκεντρικές κοινωνίες, η καθολική εμπέδεια της πα-

σέδιδων πολιτικών κινήσεων, απρόσμενων ηγετικών φιλοδοξιών, αναπάντεχων ιδεολογικών κρυσταλλώσεων, πρωτόγνωρων κατά φύσιν ή παρά φύσιν συμμαχιών και επινοητικών σωτηριολογικών σχεδιασμών. Στον ανοικτό κόρνο των συνεχών ανακατατάξεων προοπτικών και ευκαιριών όλα εμφανίζονται δυνατά και ευπρόσδεκτα. Ας είμαστε λοιπόν ρεαλιστές. Για ολόκληρη μια Οδύσσεια δεν αναγιγνώσκεται τόσο ως ανυπόφορη επιλογή ανάμεσα στη Σκύλλα και στη Χάρυβδη. Οι σύγχρονοι ορθολογικοί ήρωες επικεντρώνονται τη δράση τους σε άλλα κεφάλαια της περιπέλεισης. Επιλέγουν να απολαμβάνουν ακίνδυνα τα τραγούδια των Σεσίριων, να καταβροχχίζουν ατιμώρητα τα ιερά βόδια των Θεών, να προσφέρουν αδιότακτα τους συντροφούς τους βορά στους Λαιτηριούσιους και τους Κύκλωπες και να αξιοποιούν στο έπακρο όλες νέες «ευκαιρίες» απολαύσεων θα τους προσφέρει η Κίρκη.

*Καθηγήτρια Κοινωνιολογίας

Τρομοκρατία στο προτεκτοράτο

Η χρήση του όρου «προτεκτοράτο» δεν ανήκει σε κάποιον από τους συνεργάτη της «Zeit – online», ηλεκτρονικής έκδοσης της μη αριστερής έκδοσης γερμανικής εφημερίδας «Die Zeit» στις 10.2.2012. Το άρθρο του Ludwig Greven έχει τον τίτλο «Αφήστε τους Έλληνες ήσυχοι! Η επιβολή λιτότητας από την Ευρωπαϊκή Ένωση σπαράζει την Ελλάδα σε πτώση. Αντί άγρων περικοπών, η χώρα χρειάζεται ένα πρόγραμμα ανόρθωσης, για το σωφρον και της ίδιας της Γερμανίας» («Lasst die Griechen in

Ruhe! Das EU-Spardiktat treibt Griechenland in den Untergang. Statt brutaler Kürzungen braucht das Land ein Aufbauprogramm – auch in deutschem Interesse»).

Ο Ηρακλής της πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής κατοχής δεν μπορούν να κατατάξουν εύκολα τον Greven στους «δημαγωγούς». Το γχείρημα να τον κατατάξει κανείς στους «εχθρούς του λαού» γίνεται ακόμη πιο δύσκολο, επειδή ο συντάκτης δείχνει να νοιάζεται πράγματι για τη σωτηρία της χώρας μας, κάνει σχετικές προτάσεις και δεν πορνάει στη χρεοκοπία της. Στην έκδοση της 12.2.2012 της «Zeit – online» το ρεπορτάζ αναπαράγει δήλωση του Σόιμπλε, ότι «η διάδοση της Ελλάδας είναι πιο δύσκολο από την επανένωση της Γερμανίας». Ρωτήστε τον, εσείς οι Ηρακλείς της κατοχής, πόσα χρόνια χρειάστηκε η Γερμανία για να κάνει την επανένωση και αν η χώρα του αντιμετωπίζει ακόμη και σήμερα επαχθέστερες κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες αυτής της επανένωσης.

Τα κυβερνητικά στελέχη του ΠΑΣΟΚ και της Ν.Δ. είναι όμηροι ενός σκληρού συστήματος εξουσίας. Γύρω απ' αυτούς ιδιαιτέρως καθάρματα έχουν αναλάβει βοήθοι εκτήλρωσης μιας πολιτικής που αντί για επιχειρήματα χρησιμοποιεί τη στρατηγική του τρόμου. Τι κι αν η Μέρκελ διαβεβαιώνει τους βουλευτές του κυβερνητικού συνασπισμού στη Γερμανία ότι «θα ήταν επικίνδυνο να επηρεάσει στην Ελλάδα να χρεοκοπήσει, γιατί αυτό θα μπορούσε να έχει ανεξέλεγκτες συνέπειες» (in. gr, δημοσίευση 10 Φεβρ. 2012, «Ανεξέλεγκτες οι συνέπειες μιας ελληνικής χρεοκοπίας, δηλώνει η Μέρκελ»).

Το δεύτερο Μνημόνιο με τα μέτρα του σκοτώνει τη χώρα, κι αυτό δεν το αρνούνται ούτε οι πρωτομάστορες αυτής της πολιτικής. Όπως δεν τολμούν ούτε καν να υποσχεθούν ότι τα μέτρα τους και το PSI θα κάνουν βιώσιμο το χρέος. Η πλήρης αδυναμία της χώρας μας (και όλων των χωρών) να πληρώσει το χρέος αντιμετωπίζεται με περισσότερο χρέος. Συγχρόνως όμως, κι αυτή είναι η διαφορά της πολιτικής του Μνημονίου από την πολιτική του ΟΧΙ σε συνδυασμό με την παραμονή της Ελλάδας στην ευρωζώνη, φέρνει μαζί της την εκποίηση του δημόσιου πλούτου «για έναν παρά» στις καταχρηστικές δυνάμεις και τον εξανδραποδισμό των Ελλήνων. Το δικό μας ΟΧΙ είναι για τη μόνη επιλογή κι όχι μόνο για την Ελλάδα αλλά και για τον κόσμο. Αλλιώς, η καταπιεστική κρίση θα γεννήσει, όπως έγινε με την κρίση του 1929, τέρατα.

*Καθηγήτρια Εργατικού Δικαίου

Άρθρο

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΣΟΥΚΑΛΑ*

του Γκιό «πλουτίστε» δεν απέχει πολύ από την ανομολόγητη αλλά πανταχού παρούσα εντολή «ο οίκων εαυτών οωθήτω». Είς πείσμα λοιπόν της κυρίαρχης ρητορείας, είναι βέβαιο πως δεν πρόκειται ούτε να αλλάξουμε ούτε να βουλώσουμε όλοι μαζί και εν αγαστή συμνημία μέσα στον κοινό μας «Τιτανικό». Μέσα στο χάος, ο καθένας καλείται να αναζητήσει τις δικές του τύχες και προοπτικές, να επινοήσει τις δικές του διεξόδους και να υλοποιήσει τις δικές του φαντασιώσεις.

Με αυτήν την έννοια, η τρέχουσα απονικτική συγκυρία συνιστά ουρανόπεμπτη «ευκαιρία» για τους ολίγους και αρίστους (είτε είναι ήδη κρατούντες είτε ελπίζουν να αναδειχθούν σε αξίους διαδόχους τους) προκειμένου να μετάσχουν υπό τους ευνοϊκότερους δυνατούς όρους στην προωιζόμενη ραγδαία ανακατανομή ισχύος, πόρων, θέσεων, προοπτικών και συμφερόντων. Τουλάχιστον σε ό, τι αφορά τους «κλήτους», μια σκακίερα που κλυδωνίζεται συθέμελα από την κρίση οδηγεί στην αποδιοργάνωση όλων των εξουσιαστικών στεγανών. Στο εξής, λοιπόν, όλα εμφανίζονται ανοικτά, δυνατά και προσπελάσιμα. Βέβαια, οι φτωχοί και οι καταφρονεμένοι δεν είναι σε θέση να συμμετάσχουν στο πανηγύρι της ανακατανομής των ευκαιριών. Αυτό όμως δεν έχει την παραμικρή σημασία. Γι' αυτούς, προφανώς, ισχύει απαρασάλευτα το «τι είχαν, τι έχασαν». Ανεξάρτητα λοιπόν από το «άλλο» μέλλεται να υποστούν, οφείλουν σε κάθε περίπτωση να βαυκαλιούνται για την αναγκαιότητα και ωφελιμότητα όλων των νοητών ανατροπών.

Δεν είναι λοιπόν τυχαίο το γεγονός ό-τι στις μέρες μας φαίνεται να φτάνουν σα μανιτάρια μια σειρά πρωτόφαντων καινοτόμων ιδεών, αυτο-

Άρθρο

Του ΑΡΙ ΚΑΖΑΚΟΥ*

Το θέμα

Η «ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ» ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΓΙΝΕ ΤΟ ΤΕΛΕΙΟ ΑΛΛΟΘΙ ΓΙΑ ΜΠΑΤΑΧΤΣΗΔΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ

Η φάμπρικα του άρθρου 99

Πέντε χρόνια δουλεύει υπερωρίες η φάμπρικα του άρθρου 99 στην Ελλάδα, για να αποδειχθεί τελικά στην πράξη ότι ανή για ευκαιρίες επιβιώσεως στις χρεωμένες επιχειρήσεις, παράγει στρατές φεωσιμένων εργαζόμενων, που καλούνται να επιβιώσουν σε καθεστώς σμηνρίας, προς όφελος των επιχειρηματιών-ιδιοκτητών, που εξασφαλίζουν την προσωπική τους σωτηρία κερδίζοντας χρόνο, χρέη και πλήρη νομική ασυλία.

Ο νόμος της «συνδιαλλαγής» που αρχικά διαφημίστηκε από τις κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ και της Νέας Δημοκρατίας ως η «δευτέρα ευκαιρία» για τις υγιείς αλλά βεβαρημένες λόγω χρεών επιχειρήσεις, είναι σήμερα το τέλειο αλλοθι για κάθε έμπορο, εκδότη ή βιομήχανο που θέλει να σταματήσει να πληρώνει ή να πτωχεύσει, αλλά να μη βρεθεί και στη φυλακή.

Νομικά γραφεία της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης υπολογίζουν ότι την τελευταία πενταετία πάνω από 1.500 μικρές και μεγαλύτερες επιχειρήσεις έχουν προσφύγει με αίτηση στον άρθρο 99. Πολλές από αυτές έχουν πάρει το πρόσωπο τους από τα δικαστήρια, αλλά ελάττωστες έχουν προχωρήσει σε συμφωνία με τους πιστωτές τους, ενώ υπολογίζεται πως μόλις το 5% του συνόλου καταφέρνουν τελικά να διασωθούν. Οι υπόλοιποι χρεοκοπούν, αλλά οι επιχειρηματίες καταφέρνουν να μην κατηγορηθούν για δόλια πτώχευση.

Κεντρική του ιδέα είναι ότι ένας επιχειρηματίας που απειλείται με πτώχευση λόγω χρεών εντάσσεται σε ένα κοκκινά προτάσιον από καταστροφή και προσωπικές αστικές και ποινικές διώξεις και, στο διάστημα αυτό, επιδιώκει να έρθει σε συμφωνία με τις τράπεζες και τους υπόλοιπους πιστωτές του στη βάση ενός σχεδίου βιωσιμότητας της επιχείρησης, το οποίο μπορεί να κρατήσει για χρόνια.

Σπανίως, όμως, επιτελεί το ρόλο του, που είναι η αποφυγή της πτώχευσης, η εξυγίανση και η συνέχιση της λειτουργίας της επιχείρησης σε συμφωνία με τους πιστωτές. Γι' αυτό ευθύνονται σε σημαντικό βαθμό οι τράπεζες, οι οποίες αρνούνται στις περισσότερες περιπτώσεις να παράσχουν διευκολύνσεις και πολύ περισσότερο να υπογράψουν συμφωνίες εξυγίανσης.

Η διαδικασία είναι δε τόσο χρονόβαρα -διάρκει μέρη τέσσερα χρόνια- και τόσο εξόφθαλμα υπέρ των καταπληρωτών επιχειρηματιών, που πρό-

Τα 4 στάδια ένταξης στο 99

1 ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΣΤΟ ΠΟΛΥΜΕΛΕΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ

- ▶ Αίτηση λήψης προληπτικών μέτρων (αναστολή προσωρινών διώξεων) για προστασία περιουσιακών στοιχείων εταιρείας και ιδιοκτητών-μετόχων.
- ▶ Εκθεση περιγραφής οικονομικής αδυναμίας επιχείρησης, περιουσιακής κατάστασης, σημασία για κοινωνικό σύνολο, πίνακας πιστωτών και προτάσεις αντιμετώπισης.

2 ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΑΙΤΗΣΗΣ

- ▶ Δικάσιμος σε δύο μήνες από αίτηση υπαγωγής.
- ▶ Τρίτος μπορεί να ασκήσουν κύρια ή πρόσθετη παρέμβαση και να γίνουν διάδικοι.
- ▶ Παρουσίαση επιχειρηματικού σχεδίου.
- ▶ Πτωχευτικό Δικαστήριο αποφασίζει άνοιγμα διαδικασίας εξυγίανσης αν κρίνει ότι είναι δυνατή η επίτευξη συμφωνίας, αν υπάρχουν βιώσιμες προδοκίες επιτυχίας και ότι δεν παραλάττεται η συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών.

3 ΑΝΟΙΓΜΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

- ▶ Ορισμός μεσολαβητή από δικαστήριο.
- ▶ Διάρκεια διαπραγματεύσεων οφειλέτη-πιστωτών 4-8 μήνες.
- ▶ Παρουσίαση σχεδίου βιωσιμότητας από μεσολαβητή με συμφωνία του 60% πιστωτών, εκ των οποίων το 40% έχει δικαιώματα επί εμπράγματος στοιχείων του ενεργητικού της εταιρείας.
- ▶ Σε συμφωνία η εταιρεία εντάσσεται στο άρθρο 99 και οι πιστωτές (μεταξύ αυτών εργαζόμενοι, Δημόσιο και ασφαλιστικά ταμεία) δεσμεύονται και υποχρεούνται να ακολουθήσουν τη συμφωνία.
- ▶ Με την επικύρωση της συμφωνίας αίρεται αυτοδικαίως η απαγόρευση ή το κώλυμα έκδοσης επιταγών που είχε επιβληθεί στον οφειλέτη επιχειρηματία πριν από την έναρξη της διαδικασίας εξυγίανσης (Τερενσία).
- ▶ Ο ίδιος παύει να διώκεται ποινικά για αδίκημα της έκδοσης ακάλυπτων επιταγών, καθυστέρησης οφειλών προς το Δημόσιο και χρέη προς ασφαλιστικούς οργανισμούς.

4 ΠΤΩΧΕΥΣΗ

- ▶ Αν το δικαστήριο αποφασίσει αρνητικά, τότε η εταιρεία πτωχεύει.
- ▶ Ακολουθεί άλλο δικαστήριο, όπου ορίζεται σύνδικος-συντονιστής εκκαθάρισης.

▶ Εταιρείες που υπέβαλαν αίτηση ή μλήκαν στο άρθρο 99

- Βιομηχανίες: Νεώριο Σύρου, Πετζετάκις (α.σ. απέσυρε την αίτηση της πρόσφατα), Alaris.
- Εμπορικές και παραγωγικές επιχειρήσεις: Ατλάντικ, Κ.Π. Μαρινόπουλος, Γλου, E-Shop, συνεταιρισμός Οίνου Ζύθος Αναφυκτικά, Κου-Κου, Ridenco, Fulgor, Ελληνικές Ιχθυοκαλλιέργειες, Λάκης Γαβαλάς, Μετρόπολις, Πτηνοτροφικός Συνεταιρισμός Αρτας, KLT Energy (φωτοβολταϊκά), ΣΑΟΣ, Rollini-υποδήματα,
- Εκδοτικές επιχειρήσεις και ΜΜΕ: Alter, Τυποεκδοτική (ΚΚΕ), Motor Press, Mototech, Περιοδικός Τύπος Απογευματινή, Χ. Κ. Τεγόπουλος,
- Διαφημιστικές: Leo Burnett, Unexpected Advertising
- Κατασκευαστικές: Αττι-Κατ, ΔΙΕΚΑΤ, Έδραση Ψαλλίδας, Αφού Μεσοχωρήτη, Betanet, Θεμελιοδομή, ΕΛΑΤΕΡ ΑΤΕ, Εννεγνος Α.Ε.
- Ενοδοχειακές επιχειρήσεις: Πεντελικό, Συγκρότημα Καψής (απέσυρε την αίτηση).
- Τεχνολογίας και πληροφορικής: Altac, Microland, Εικόνα - Ηχος, PC Systems, Lannet, Πάπισσα, Μάρακ Ηλεκτρονική.

λουν τα χρωστούμενα, γι' αυτό επικετα διάταξη για την προνομιακή ικανοποίηση του Δημοσίου. Προβλέπεται δηλαδή ότι ο νόμος θα έχει χρησιμότητα μόνο για οφειλές έναντι ιδιωτών.

Είτε με την προηγούμενη μορφή του από το 2007 μέχρι το 2011, είτε μετά την αναθεώρηση του πτωχευτικού κώδικα με το νόμο 4013/2011 -όπου βασικότερη αλλαγή ήταν η υποχρεωτική δέσμευση όλων ανεξαιρέτως των πιστωτών από την πλειοψηφία- η εμπειρία από την έως σήμερα εφαρμογή του άρθρου 99 δείχνει στην πράξη ότι οι εργαζόμενοι αλλά και το δημόσιο συμφέρον είναι οι συνθήκες ζημιωμένοι κάθε σχεδίου εξυγίανσης. *

Προπομπός της πτώχευσης

Οι εταιρείες είτε δεν κατάφεραν να εξασφαλίσουν την υπαγωγή τους στο άρθρο 99, είτε δεν πέτυχαν να έρθουν σε συμφωνία με τους πιστωτές τους. Ακόμη όμως και σε περιπτώσεις που επιτεύχθηκε συμφωνία επειδή υπήρχαν αξιόλογα περιουσιακά στοιχεία, όπως λ.χ. στην Ατλάντικ, η πτώχευση δεν αποφεύχθηκε. Στην περίπτωση της γνωστής αλυσίδας σουπερμάρκετ πουλήθηκαν πάνω από 100 καταστήματα πριν πτωχεύσει, ενώ οι εργαζόμενοι που δεν «απορροφήθηκαν» οδηγήθηκαν στην ανεργία.

Κάτι ανάλογο συνέβη και με την κατασκευαστική ΔΙΕΚΑΤ, η οποία από τον Νοέμβριο του 2008 που μπήκε στην προπρωτοδικική διαδικασία εκποίησε το περιουσιακό της στοιχεία και στη συνέχεια πτώχευσε, αφήνοντας 300 εργαζόμενους να διεκδικούν οκτώ το οφειλόμενα.

Αντίθετα, στην περίπτωση της Ψαλλίδας-Έδραση έχει επιτευχθεί συμφωνία με την πλειοψηφία των πιστωτών και αναμένεται η επικύρωσή της ή μάλιστα από το δικαστήριο, όπως και στην περίπτωση των Ελληνικών Ιχθυοκαλλιέργειων που μλήκαν στη συνδιαλλαγή και επικύρωσαν τη συμφωνία με τους πιστωτές.

οφαστα μέχρι και οι βιομήχανοι της Βόρειας Ελλάδας ζήτησαν από το υπουργείο Ανάπτυξης να αλλάξει το

νόμο ώστε να μην επιτρέπεται να γίνεται κατάχρηση. Στις προθέσεις του υπουργείου, ωστόσο, είναι να περιο-

ρίσει μόνο το φαινόμενο να παρακάμπτουν οι μεγαλοοφειλέτες του Δημοσίου τη φυλακή χωρίς να καταβάλ-

Ο νόμος αξιοποιείται ποικιλοτρόπως από τους επιχειρηματίες για ιδιαιτελή συμπεριφορά:

■ Τους δίνει τη δυνατότητα να πουλήσουν ελπίδα για να κερδίσουν πολύτιμο χρόνο και δικαστική προστασία ώστε να συνεχίσουν να μην εξοφλούν τις οφειλές τους (μισθοί, προμηθευτές, ασφαλιστικές εισφορές κ.ά.). Με τον τρόπο αυτό εξαντλούν τους εργαζόμενους και άλλους πιστωτές τους και τους αθύνουν να παρητηθούν από τα νόμιμα δικαιώματά τους.

■ Τους εξασφαλίζει την αναστολή ατομικών διώξεων και μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης (πλειστηριασμοί, κατασχέσεις, ποινικά δικαστήρια κ.ά.). Το ευεργέτημα αυτό το απολαμβάνουν από την κατάθεση της αίτησης και την επικύρωση της συμφωνίας μέχρι και την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξυγίανσης αν αυτή τελικά προχωρήσει.

Ειδικά με την επικύρωση της συμφωνίας από το δικαστήριο οι επιχειρηματίες μπορούν να εκδίδουν ξανά επιταγές (βγαίνουν από τον «Τειρεσία»), ενώ δεν δίκονται ποινικά για το αδίκημα της έκδοσης ακάλυπτων επιταγών, της καθυστέρησης οφειλών προς το Δημόσιο (ΦΠΑ) και τους ασφαλιστικούς οργανισμούς (εισφορές). Νομικοί που ασχολούνται με το πτωχευτικό δίκαιο σημειώνουν μάλιστα πως ο χρόνος που εξοφλούνται πολλοί επιχειρηματίες μέσω του άρθρου 99 επαρκεί για να ξεπουλήσουν νόμιμα την εταιρική περιουσία ή να ξεκινήσουν νέα δραστηριότητα.

Σε κάποιες περιπτώσεις πριν από την αίτηση υπαγωγής στο 99, οι επιχειρηματίες απογιμνώνουν την εταιρεία από τα περιουσιακά στοιχεία μεταβιβάζοντάς την και «εξάγοντας» τα λεφτά σε τράπεζες του εξωτερικού, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να καλυφθούν οι υποχρεώσεις απέναντι στους εργαζόμενους, το Δημόσιο κ.ά.

■ Το πέλο προστασίας που προσφέρει και μόνο η αίτηση υπαγωγής μιας επιχείρησης στη διαδικασία εξυγίανσης του άρθρου 99, αφαιρεί κάθε δικαστική ιαχμή από τους εργαζόμενους, οι οποίοι εξίσονται με όλο τους υπόλοιπο πιστωτές και εμποδίζονται να διεκδικήσουν τα νόμιμα.

Για όσο χρονικό διάστημα οι επιχειρηματίες κλυδών στα γρανάζια της δικαστικής διαδικασίας, καμία διεκδίκηση δεν μπορεί να γίνει εκτελεστική ακόμη και αν υπάρχουν δικαστικές αποφάσεις υπέρ των εργαζομένων. Τα δικαστήρια παρά τι έχουν τη δυνατότητα να εξαρμόζουν τους εργαζόμενους από την αναστολή μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης για λόγους επιβίωσης των απλήρωτων μισθωτών, εντούτοις αποζητούν το πρότουν, προκειμένου να προσετατευτεί η περιουσία του οφειλέτη.

■ Ο νόμος αξιοποιείται από τους επι-

« Για όσο χρονικό διάστημα οι επιχειρηματίες κλυδών στα γρανάζια της δικαστικής διαδικασίας, καμία διεκδίκηση δεν μπορεί να γίνει εκτελεστική ακόμη και αν υπάρχουν δικαστικές αποφάσεις υπέρ των εργαζομένων »

Αοπλοι οι πιστωτές των υπερχρεωμένων

χειρηματίες αλλά και τους μεγάλους πιστωτές τους που συνήθως είναι οι τράπεζες, ως ένα ακόμη εργαλείο του εταιρικού δικαίου σε βάρος του εργατικού δικαίου, με στόχο να κωλυρούν υποχρεωτικά οφειλές και μισθοί, να γίνουν απολύσεις με κουτουρεμένες αποζημιώσεις και να εκπονηθούν περιουσιακά στοιχεία της

επιχείρησης, η οποία όμως τις περισσότερες φορές καταλήγει να πτωχεύσει και να εκκαθαρωθεί έχοντας απολέσει ό,τι πολυτιμότερο έχει (ωτρία, οικόπεδα, μηχανολογικό εξοπλισμό, επωνυμία κ.ά.). Στην περίπτωση δε της πτώχευσης, οι προνομιακές απαιτήσεις των εργαζομένων (μισθοί και αποζημιώσεις) περιορίζονται μό-

νο σε ένα εξάμηνο πριν από την πτώχευση, οι τόκοι των απαιτήσεων δεν υπολογίζονται στην προνομιακή κατάταξη σε αντίθεση με τις απαιτήσεις των τραπεζών, ενώ το ποσό που μπορούν να διεκδικήσουν οι εργαζόμενοι είναι το πολύ το μισό από το προς διανομή κεφάλαιο εφόσον υπάρχουν εμπρηγματοί πιστωτές (τράπεζες).

Δεν είναι τυχαίο άλλωστε ότι οι περισσότεροι επιχειρηματίες που προσφεύγουν στο άρθρο 99 θέτουν με δραματικό τρόπο το δίλημμα στους εργαζόμενους: στρίψτε την εταιρεία να μπει στο 99 ακόμη και αν σας «κουρεύουμε» ή θα πτωχεύσουμε και θα βρεθείτε στο δρόμο χωρίς αποζημιώσεις. ✖

Ποιους αφορούν οι ευεργετικές διατάξεις του πτωχευτικού κώδικα

Σκοπός της «προπαισκευτικής διαδικασίας εξυγίανσης» των άρθρων 99-106 του Πτωχευτικού Κώδικα είναι θεωρητικά η αποφυγή της πτώχευσης και η επίβλεψη της επιχείρησης με τη σύσταση σκεπτικής συμφωνίας μεταξύ του οφειλέτη και της πλειοψηφίας των πιστωτών του.

Αίτηση υπαγωγής στο άρθρο 99 μπορούν να υποβάλλουν φυσικά ή νομικά πρόσωπα τα οποία αποδεικνύουν στο δικαστήριο ότι έχουν περιλάβει ή αποβιβάζονται με οδοντομαία εκπλήρωσης των ληξιπρόθεσμων οφειλών τους. Στην προπαισκευτική διαδικασία επιτρέπεται να υπαχθούν και επιχειρήσεις που βρίσκονται ήδη σε παύση πληρωμών.

Η μεγάλη διαφορά του από τη «δικαστική συνδιαλλαγής» που ίσχυε μέχρι το 2011 και δέσμευε μόνο τον οφειλέτη και τους πιστωτές οι οποίοι συναινούσαν, είναι ότι πλέον δεσμεύονται από τη συμφωνία ρυθμίσεις των οφειλών όλων ανεξαιρέτως οι πιστωτές, ακόμη και αν δεν είναι συμβαλλόμενοι ή

δεν ψήφισαν υπέρ της συμφωνίας εξυγίανσης. Πρόκειται για πιστή μεταφορά του αγγλικού δικαίου που δίνει τη δυνατότητα να συμφωνηθούν το 60% των ουσιολογικών οφειλών, εκ των οποίων το 40% να αφορά χρέη τα οποία έχουν εμπρηγμάτως εξασφαλιστεί και με τον τρόπο αυτό να δεσμεύονται όλους όσοι δεν συμφώνησαν, ώστε να μην νιώθουν το σκεδίο εξυγίανσης στον αέρα με τις απαιτήσεις τους.

Ο νόμος, ωστόσο, είναι έτσι δομημένος που δίνει τη δυνατότητα ακόμη και στη μειοψηφία του 30% να δεσμεύσει την πλειοψηφία του 70%.

As υποθέσουμε ότι μια επιχείρηση χρωστά 100 εκατ. ευρώ σε τράπεζες, προμηθευτές και εργαζόμενους. Στο πλαίσιο της διαδικασίας εξυγίανσης συγκαλείται γενική συνέλευση όλων των πιστωτών ώστε να επιτύχει συμφωνία. Για να ληφθεί έγκυρη απόφαση απαιτείται να παρευθύν πιστωτές που εκπροσωπούν το 50% των συνολικών οφειλών. Ητοι

τα 50 εκατ. ευρώ από τα 100 εκατ. ευρώ. Ακόμη και αν οι υπόλοιποι για διάφορους λόγους δεν προσέλθουν, η γενική συνέλευση θεωρείται έγκυρη.

Αρκεί μόνο το 60% των πιστωτών που παρίστανται στη γενική συνέλευση – δηλαδή τα 30 από τα 50 εκατ. ευρώ, ώστε να υπάρξει συμφωνία και αποδοχή του σκεδίου εξυγίανσης. Προϋπόθεση είναι οι πιστωτές που θα συμφωνήσουν να αντιπροσωπεύουν το 40% των απαιτήσεων που είναι εμπρηγματο εξασφαλισμένες και παρίστανται στη συνέλευση, ήτοι αν προκειμένου τα 12 από τα 30 εκατ. ευρώ να είναι δάνεμο με υποθήκες.

Με τον τρόπο αυτό δίνεται η δυνατότητα ακόμη και στο 1/3 των πιστωτών, λόγω κάρη μόνο σε μία ή δύο τράπεζες, να λάβουν απόφαση που θα δεσμεύει το υπόλοιπο 70%. Γι' αυτό και νομικοί τονίζουν ότι είναι απαραίτητη η συμμετοχή όλων στη γενική συνέλευση των πιστωτών προκειμένου να διαφυλαχθούν τα συμφέροντά τους.

Το θέμα

ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΗΣ VPRC ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΜΕ

Ελλειμμα αξιοπιστίας χρεοκόπησε τον Τύπο

Του ΧΡ. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗ*

Η έκδοση του απεργιακού φύλλου της «Ελευθεροτυπίας» αποτέλεσε για όλους-ες εμάς στη VPRC μια πρώτη τάξεως ευκαιρία για την αποτύπωση της εικόνας της κοινής γνώμης σε σχέση με το αποκαλούμενο «ενημερωτικό προϊόν» στη σημερινή Ελλάδα και οικονομικής κρίσης. Διενεργήσαμε έτσι την έρευνα που παρουσιάζουμε σήμερα και της οποίας τα συμπεράσματα μπορούν εν συντομία να συνοψιστούν στα εξής:

1 Έχει συμβεί ήδη μια σημαντική αλλαγή στη χρήση των μέσων ενημέρωσης. Η τηλεόραση εξακολουθεί να χρησιμοποιείται συχνότερα για ενημέρωση από το 47% της ελληνικής κοινής γνώμης, ούσο η ενημερωτική χρήση του Ιντερνετ αναβραβεύεται ραγδαία και βρίσκεται ήδη στη

δεύτερη θέση με 19%, παρά το γεγονός ότι ένας στους δύο σχεδόν πολίτες δεν έχει ακόμη πρόσβαση σε αυτό. Εφημερίδες (18%) και ραδιόφωνο (14%) χάνουν σταδιακά έδαφος στη γεωγραφία της ενημέρωσης, ενώ και το ποσοστό της χρήσης της τηλεόρασης έχει μειωθεί σημαντικά σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια.

2 Έχει συμβεί επίσης μια μεγάλη ανατροπή στην κατάταξη αξιοπιστίας των μέσων ενημέρωσης. Η ελληνική κοινή γνώμη θεωρεί ότι τα γεωγραφικά παρουσιάζονται από «αρκείτα έως εντελώς διαφορετικά» στα παραδοσιακά μέσα (ραδιόφωνο, εφημερίδες και τηλεόραση), τα οποία και συγκεντρώνουν χαμηλούς βαθμούς αξιοπιστίας (35% για τις εφημερίδες, 40% για το ραδιόφωνο, 34% για την τηλεόραση). Αντίθετα, εκτοξεύεται η αξιοπιστία του Ιντερνετ ως μέσο ενημέρωσης (38%, με δεδομένο το γεγονός ότι το 51% δεν κά-

νει χρήση Ιντερνετ. Με άλλα λόγια, η γενική ενημερωτική αξιοπιστία του είναι σχεδόν καθολική στους χρήστες του).

3 Η κρίση αξιοπιστίας των παραδοσιακών Μέσων έχει σαφείς αιτίες για την ελληνική κοινή γνώμη. Τα Μέσα αυτά θεωρείται ότι δεν είναι ανεξάρτητα στο παρεχόμενο ενημερωτικό προϊόν τους από τα οικονομικά συμφέροντα των ιδιοκτητών τους σε ποσοστό 77%. Θεωρείται επίσης ότι δεν είναι ανεξάρτητα από την πολιτική εξουσία σε ποσοστό 80%. Οικονομική και πολιτική διαπλοκή αποτελούν εμπειδωμένη συνείδηση για την κοινή γνώμη σε ό, τι αφορά τη λειτουργία των παραδοσιακών μέσων ενημέρωσης. Δημιουργείται η βασική αιτία για την απομάκρυνση από τη χρήση τους (με πρώτο και κύριο θύμα τις εφημερίδες).

4 Η σημερινή οικονομική κρίση παρουσιάζεται στα παραδοσιακά

Μέσα με βάση τις κυλιάρκες ιδεολογικοπολιτικές απόψεις και ερμηνείες. Ο τρόπος που η τηλεόραση έχει καλύτερη την οικονομική κρίση και τις επιπτώσεις της θεωρείται από το 58% περισσότερο κοντά στις απόψεις των κυβερνώντων και μόλις 18% κοντά στις απόψεις της κοινωνίας. Για τις εφημερίδες τα αντίστοιχα ποσοστά είναι 52% και 19%, ενώ διασώζεται σχετικά το ραδιόφωνο που παρουσιάζεται περισσότερο διαμεσολάβητο (32% έναντι 28%). Αντίθετα, και στον τομέα αυτό το Ιντερνετ κερδίζει κατά κράτος, αφού σχεδόν το 75% των χρηστών του θεωρεί ότι εκπροσωπεί περισσότερο τις απόψεις της κοινωνίας και όχι των κυβερνώντων.

5 Η ελληνική κοινή γνώμη είναι καθολικά ενημερωμένη για τη σημερινή κρίση στα ελληνικά ΜΜΕ (91%). Η σημερινή κρίση έχει γίνει ευρέως αντιληπτή από τη διακοπή της λειτουργίας του Alter (87%) και τη

διακοπή της έκδοσης της «Ελευθεροτυπίας» (39%). Θεωρεί ότι η ποιότητα της ενημέρωσης από τις μειώσεις του προσωπικού και τα κλεισίματα εφημερίδων ή τηλεοπτικών δικτύων θα χειροτερεύσει ακόμη περισσότερο (44%) ή θα παραμείνει ίδια (δηλαδή κακή, 29%).

Μια τελευταία γενική παρατήρηση: Το τοπίο στην ενημέρωση είναι σήμερα πολύ ευδιάκριτο. Υπάρχει ένα κοινωνικό αίτημα για καλύτερη ενημέρωση, ανεξάρτητη από συμφέροντα και ιδιοτελείες, πιο κοντά στην κοινωνία και τις αγωνίες της. Το ερώτημα είναι ποιο Μέσο και με ποιο τρόπο θα ανταποκριθεί σε αυτό. Ούστόσο, το κενό που υπάρχει είναι ανάγκη επείγουσας και καλυψεί.

* Επικεφαλής καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης ΑΠΘ, Επιστημονικός Σύμβουλος της VPRC.

Ενας χρόνος ιστορίας στο Alter

ΠΡΙΝ από ένα χρόνο κάλυπτα ως δημοσιογράφος τις απεργιακές κινητοποιήσεις των εργαζομένων σε όλους τους κλάδους και έβλεπα το κύμα αγανάκτησης στο ακλόρη μέτρο της κυβέρνησης και της τριόκης. Τώρα, ένα χρόνο μετά, είμαι και εγώ στους δρόμους, όπως και οι 650 συνάδελφοί μου εργαζόμενοι στο Alter δημοσιογράφοι, τεχνικοί και διοικητικοί υπάλληλοι, όλοι μαζί ενωμένοι για μια γροθιά, διεκδικώντας τα δεδουλευμένα μας που φτάνουν μέχρι και τα 12 μηνιάτικα.

Αρκετά με στάσεις εργασίας, απεργίες και από το 10 Νοεμβρίου με επίσημο εργασία, περιφρουρούμεν τους εργατικούς μας χώρους μέρα-νύκτα. Είμαστε εξαντλημένοι οικονομικά, αλλά δίνουμε τη μάχη! Με άλλοθι την οικονομική κρίση, η εργοδοσία δεν πληρώνει, όπως άλλωστε στην «Ελευθεροτυπία», στον «Κόσμο του Επενδυτή», στην «Αυρανιά», στο «Φιλαθλο». Τα αρκετικά προηγούμενα της εξέλιξης με το νέο Μνημόνιο, ωστόσο, είναι αναθεωρητήριον τα μαγαζιά τους, να δίνουν κυριολεκτικά μισθούς πείνας...

Η ίδια κατάσταση επικρατεί και σε άλλες εταιρείες, εργοστάσια, κατασκευές. Όλοι είμαστε στην ίδια τριαιθρία θέα. Οι εργαζόμενοι στον κλάδο των ΜΜΕ αλλά και γενικότερα, έχουμε να επιλέξουμε δύο δρόμους. Ο ένας δρόμος είναι να κάνουμε το κατήρι στα αρκετικά, καταπατώντας τις συλλογικές συμβάσεις και τα εργασιόκομα μας δικαιώματα που κατακτήθηκαν με αγώνες τα προηγούμενα χρόνια. Όμως αυτός ο δρόμος θα οδηγήσει σε νέες απολύσεις και μειώσεις μισθών. Θα οδηγήσει σε σύγχρονο είλατες στο σύγχρονο εργασιόκομα μεσοάνια.

Ο άλλος δρόμος, και ο πιο δύσκολος, είναι αυτός του αγώνα. Να βροντοφωνάσουμε στα αρκετικά, την κυβέρνηση και την τριόκη ότι δεν δεχόμαστε τα εξοφθαλμο ύπουλα σχέδια τους. Όλα τα προηγούμενα χρόνια δεν μοιραστήκαμε τα κέρδη τους και τώρα δεν θα μοιραστήμαμε τα χρέη τους. Σε αυτόν τον αγώνα δεν υπάρχουν κόμματα και χρώματα.

Μόνη μας σημαία είναι η καταβολή των δεδουλευμένων σε όλους τους απλήρωτους εργαζομένους, η πρόσβαση στην εργασιόκομα μας δικαιώματα και η υπογραφή ικανοποιητικών Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας. Θα νικήσουμε; Η απάντηση δεν μπορεί να δοθεί αν δεν αναγωνιστούμε...
Βασίλης Τζητζιός,

εκπρόσωπος των δημοσιογράφων στο Alter

Τι έγινε στον «Κόσμο του Επενδυτή»

Η ΠΕΡΙΠΤΕΣΙΑ των εργαζομένων στην εφημερίδα «Ο Κόσμος του Επενδυτή» ξεκίνησε στην καρδιά του καλοκαιριού, όταν πληροφορηθήκαμε από τα... ΑΤΜ ότι ο μισθός μπήκε ο... μισός! «Μην ανησυχείτε, πρόκειται για μια μικρή καθυστέρηση λίγων ημερών» μας διαβεβαίωσαν. Εφορμίζοντας την τακτική της διαλοψίας, οι 15 μέρες έγιναν 20, οι είκοσι 30, ο μήνας ενάμιση και στο τέλος του χρόνου η «μικρή καθυστέρηση» μετρούσε ήδη δύο μήνες (Νοέμβριος - Δεκέμβριος).

Στις αρχές του 2012, όταν ο κ.Γιαννίκος αθέσπε για πολλοστή φορά το λόγο του για όμεικα καταβολή των δεδουλευμένων, είπαμε «φτάνει πια» και προχωρήσαμε ομόφωνα σε απεργία. Η εκδοσιόκομα και εκδοσιόκομα απόδοσή του («θέτω σε αναστολή την έκδοση της εφημερίδας») είχε αποτέλεσμα να μην εκδοθεί το φύλλο, ενώ τις προηγούμενες μέρες τα γινάστη ταϊρικά του (ο «ταχυδρόμος» και ο «σταβερνιδιός») προσαπόδομα να «πέσουν» τους εργαζομένους να μην απεργήσουν.

Προχωρήσαμε ενωμένοι σε ολοήμερη εργασιόκομα επιτροπής και από την πρώτη εβδομάδα βγάλαμε την πληροκλήρη μας έκδοσιόκομα. Μεταπηλάδα στο ΣΕΠΕ, καταθέσαμε ασφαλιστικό μέτρο και βγάλαμε προχωρήσεις διαπραγμάτευσης που ισχύουν μέχρι την εκδοσιόκομα τους. Από την άλλη πλευρά ο κ.Γιαννίκος ισχυρίζεται ότι «παρολί» την πύλην τις εφημερίδας με κόνιους «απόλυτους» αγωγούς, οι οποίοι θα πληρώσουν τα δεδουλευμένα κι όπ αν η διαπραγματεύση δεν τελεσιόκομα δεν βάλει άλλην εκδοσιόκομα την πύλην τους.

Το ασιόκομα όταν «όπως προκρίνεται από τον ισολογισμό» τις εταιρείες Bestend που εκδίδει τον «Κόσμο του Επενδυτή» το 2010 πήρε δάνεια 23 εκατ. ευρώ και τις 25/7/2011 έκανε αύξηση κεφαλαίου 8 εκ. ευρώ! Κι ενώ με το χρήμα αυτό η εταιρεία θα μπορούσε να καλύψει τις δαπάνες της για 7 χρόνια-ακόμη και με μηδενικά έσοδα, όχι μόνο δεν έγιναν επενδύσεις, αλλά αντίθετα έγιναν απολύσεις και μειώσεις μισθών. Πώς λοιπόν ο κ.Γιαννίκος ισχυρίζεται ότι δεν υπάρχουν χρήματα για να εξοφληθεί τις οφειλές του προς τους εργαζομένους της επιχείρησής του;

Κυριάκος Καρυπίδης,

εκπρόσωπος των δημοσιογράφων στην εφημερίδα «Ο Κόσμος του Επενδυτή» και εκπρόσωπος στο Μεικτό της ΕΣΗΕΑ.

ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ: ΕΙΜΑΣΤΕ ΑΚΟΜΑ ΕΔΩ

Οι δολίες μεθοδεύσεις του Σαραντόπουλου

Οι 130 (απλήρωτοι) εργαζόμενοι της ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗΣ είμαστε ακόμη εδώ, ανησυχώντας και διεκδικώντας τα δεδουλευμένα και αποζημιώσεις. Δεκαπέντε μέρες μετά την αφιερωσιόκομα εντολή που έδωσε ο εκδοσιόκομα μεγαλοεργολάβος Κ. Σαραντόπουλος στο πιεστήριο, να μην εκδοθεί στην εφημερίδα, δημοσιογράφοι, τεχνικοί και διοικητικοί της ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗΣ παραμένουμε ενωμένοι, και όχι μόνο δεν κάνουμε ούτε ένα βήμα πίσω από τις απαιτήσεις μας, αλλά με μεγαλύτερο πείσμα αγωνιζόμαστε για την τελική δικαιοσύνη μας.

Με τη βοήθεια της δικηγόρου μας Μαργareτας Στεφανοπούλου και των νομικών υπηρεσιών των συματιών μας ήδη πετύχαμε το περασμένο καλοκαίρι την πρώτη μεγάλη νίκη όταν το Πολυμερές Πρωτοδικείο Αθηνών απέρριψε την αίτηση απόδοσης που είχε κάνει η επιχείρηση, με το σκεπτικό ότι «υπέβαλε την αίτηση περί κηρύξεως της σε πτώχευση καταρκοσιόκομα με αποκλειστικό σκοπό να αποφευχθεί με αθέμιτο και δόλιο τρόπο την εκπλήρωση των οικονομικών της υποχρεώσεων, αποκλειστικά και μόνο προς τους εργαζόμενους». Η κυνική και προκλητική μεθοδεύση του Σαραντόπουλου είχε δύο στόχους: από τη μια μεριά να οδηγήσει μια μερίδα του κόμματος στην οικονομική εξαθλίωση, να τους εξαγοράσει να αποχωρήσουν και να γλυτώσει από τις αποζημιώσεις. Συνκάρως, όμως, ήθελε να κάνει πιο «πιστευτή» και αληθοφανή τη δήθεν Πτώχευσή του.

Οι μεθοδεύσεις του απέτυχαν, καθώς όλοι οι εργαζόμενοι παλέψαμε ενόψει στην αίτηση πτώχευσης, ασκώντας Κύρια Παρέμβαση στο δικαστήριο και αποκαλύπτοντας τις οικονομικές αλήθειες του. Ο Σαραντόπουλος, κατά αυτές τις απόψεις, δεν έκανε ούτε έφραση ούτε ανάλυση και έτσι έχει γίνει πλέον αμετάκλητη. Ούστόσο υπέβαλε δεύτερη αίτηση πτώχευσης που πρόκειται να εκδοθεί απόφαση. Σε αυτό το χρονικό διάστημα έχουμε κερδίσει όλες τις δικαστικές αποφάσεις στα πολιτικά δικαστήρια για τα δεδουλευμένα μας, ενώ ήδη εκδικάζονται συνεχώς οι μισθώσεις μας για τη μην καταβολή των δεδουλευμένων μας και καταδικάζονται ο Σαραντόπουλος (ως ο υπεύθυνος βενθινών συμβούλων) σε ποινές φυλάκισης, έχουσιόκομα για τον καθενός μας.

Επειδή η επιχείρηση δεν μας έχει απολύσει, μας κρατά εγκλωβισμένους, εργαζομένους-ανέργους, σε μια ιδιότυπη «εργασιακή ομηρία», ενώ δεν έχουμε λάβει ούτε καν επίδομα ανεργίας, παρά το σκεπτικό αίτημα μας. Σήμερα θα μας έχει όλους ανέναντο. Το οφείλουμε στην επαγγελματιόκομα μας τιμή και στην προοδική μας αδιόρηση. Το οφείλουμε στους συνάδελφους μας που δέχονται μια πρωτοφανή επίθεση με άλλοθι την οικονομική κρίση, και η δικαιοσύνη μας θα αποτελέσει ασπίδα προστασίας για το δικαιοκώμομα χώρο των ΜΜΕ.

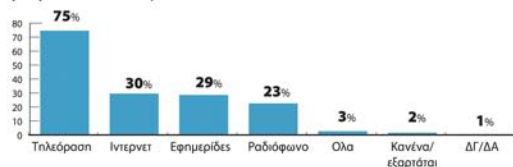
Σίω Στρουπεροπούλου,

εκπρόσωπος των δημοσιογράφων στην «Απογευματινή»

Τα μίντια της κρίσης

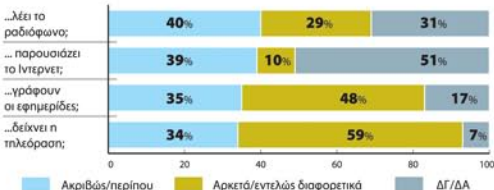
ΠΡΟΤΙΜΗ ΜΕΣΟΥ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Σχετικά με τις εξελίξεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, ποια ΜΜΕ χρησιμοποιείτε συνήθως;

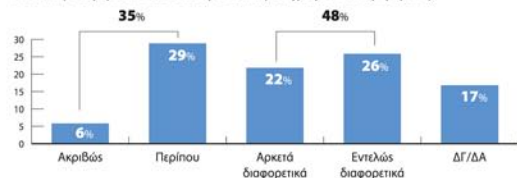
ΑΣΙΟΠΙΣΤΙΑ ΜΜΕ

Τα γεγονότα συμβαίνουν ακριβώς, περίπου, αρκετά διαφορετικά, ή εντελώς διαφορετικά σε σχέση με το πώς τα...;

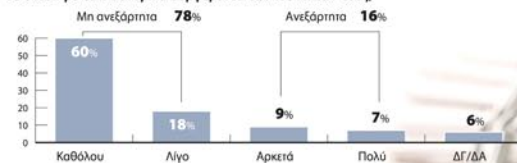
ΑΣΙΟΠΙΣΤΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ

Τα γεγονότα συμβαίνουν ακριβώς, περίπου, αρκετά διαφορετικά, ή εντελώς διαφορετικά σε σχέση με το πώς τα γράφουν οι εφημερίδες;

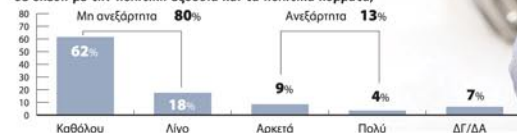
ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΜΜΕ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ

Τα μέσα ενημέρωσης στην Ελλάδα πόσο ανεξάρτητα θα λέγατε ότι είναι σε σχέση με τα οικονομικά συμφέροντα των ιδιοκτητών τους;

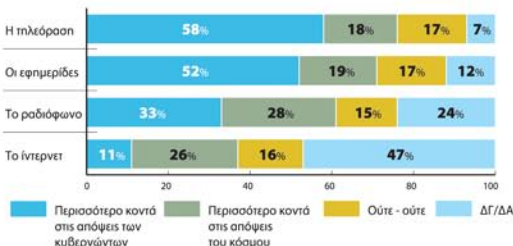
ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΜΜΕ - ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ

Τα μέσα ενημέρωσης στην Ελλάδα πόσο ανεξάρτητα θα λέγατε ότι είναι σε σχέση με την πολιτική εξουσία και τα πολιτικά κόμματα;

ΤΑΥΤΙΣΗ ΜΜΕ ΜΕ ΚΥΒΕΡΝΩΝΤΕΣ/ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Σε σχέση με τη σημερινή οικονομική κρίση που διανύει η χώρα, πιστεύετε ότι ο τρόπος με τον οποίο τα ΜΜΕ καλύπτουν ό,τι συμβαίνει στη χώρα, είναι περισσότερο κοντά στις απόψεις των κυβερνώντων (π.κ., κυβέρνηση, τράικα κ.λπ.) ή περισσότερο κοντά στις απόψεις του κόσμου;

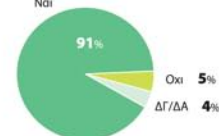
ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Λαμβάνοντας υπόψη τις μειώσεις προσωπικού στα ΜΜΕ και το κλείσιμο κάποιων από αυτά, πιστεύετε ότι η ποιότητα ενημέρωσης που αυτά παρέχουν θα...;

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΔΙΑΚΟΠΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΜΜΕ

Γνωρίζετε ή έχετε ακούσει ότι τον τελευταίο καιρό αρκετά ΜΜΕ έχουν σταματήσει να λειτουργούν λόγω οικονομικών προβλημάτων;

ΓΙΑ ΠΟΙΑ ΜΜΕ ΕΧΕΤΕ ΕΝΗΜΕΡΩΘΕΙ ΟΤΙ ΔΕΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΛΟΓΩ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ;

Σας έρχεται στο νου κάποιο ΜΜΕ για το οποίο γνωρίζετε ή έχετε ακούσει ότι σταμάτησε να λειτουργεί λόγω οικονομικών προβλημάτων; Εάν ναι, ποιο; (Απαντούν μόνο όσοι έχουν ακούσει ότι τον τελευταίο καιρό αρκετά μέσα ενημέρωσης έχουν σταματήσει να λειτουργούν λόγω οικονομικών προβλημάτων, αυθόρμητες, πολλαπλές απαντήσεις)

Πολιτική

Η ελληνική κοινωνία δοκιμάζεται τόσο από την κρίση όσο και από τις εξιδεοδωδ συνταγές αντιμετώπισής της. Υποκαρούν η θεομύη που συγκροτήθηκαν μέσα από πολλούς αγώνες και θυσίες στη μεταπολεμική Ελλάδα: οι κοινωνικές ασφαλίσεις, το σύστημα δημόσιες υγείας και περιβαλψης, η εκπαίδευση, οι συγκοινωνίες, το φυσικό και αστικό περιβάλλον, η δυνατότητα ασφαλούς διαβίωσης, στοιχειώδη δημόσια αγαθά που συνιστούν την ελληνική εκδοχή ενός ήδη λειψού και αποξωμμένου κοινωνικού κράτους καταφεύζονται, με αποτέλεσμα η κοινωνία να οδηγείται στην ασυμφαία.

Προβάλλεται εκβιαστικά το δίλημμα: λιτότητα ή χρεοκοπία; Οστόσο, δεν πρόκειται για δίλημμα αλλά για αρνητική άφραση: μια και λήπτητα και χρεοκοπία. Η ανά τρεις μήνες απειλη απόβαλης της Ελλάδας από την ευρωζώνη είναι ηθικά ανοίκεια και οικονομικά καταστροφική, γιατί ενισχύει τη βαριά ύφραση, μετατρέποντας την Ευρώπη σε κεντρικό παράγοντα αβεβαιότητας, οικονομικής αστάθειας και βαθέμιας της κρίσης. Η ίδια η Ευρώπη διαμορφώνει τις συνθήκες ώστε η Ελλάδα να μην τηρεί τις δανειακές της υποχρεώσεις.

Ακραίες ανισότητες

Κάθε μέρα γίνεται πιο φανερό ότι η συγκεκριμένη πολιτική αντιμετώπιση της κρίσης, που κορυφώθηκε με το Μνημόνιο 2, δεν είναι μια πορεία διάσωσης και εξόδου ούτε άφραση των χρόνιων παθειών των ελληνικού πολιτικού και οικονομικού συστήματος, αλλά μια πορεία καταστροφική, βασισμένη στην κοινωνική αδικία. Την κρίση δεν την υφίστανται όσοι εκμεταλλεύτηκαν το κράτος και το δημόσιο συμφέρον επί δεκαετίες, αλλά οι πλέον ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Βρισκόμαστε μπροστά σε μια πρωτοφανή επιχείρηση αναδιανομής πλούτου και ισοχός, που υπονομεύει το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο, δημιουργώντας ακραίες οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες. Ταυτόχρονα, επανεμφανίζεται δυναμικά ο εθνικισμός, ενώ εντείνεται ο ρατσισμός και η ξενοφοβία.

Η ψευδώνυμη χρήση της έννοιας της «μεταρρύθμισης» είναι ενδεικτική για την αδυναμία υπέρβασης της κρίσης. Και αυτοί ακόμη που ήλπιζαν ότι η κρίση θα αποτελούσε ευκαιρία εξεγίνανσης και τοκμηρής θεσμικής ανανέωσης αντιλαμβάνονται πλέον ότι οι επιβαλλόμενες «μεταρρυθμίσεις» διαλύουν την κοινωνία. Ο λόγος που κυριάρχησε στο εσωτερικό και εντείνεται στο εξωτερικό είναι ηθικολογικός, τιμηρικής και ενοχοποιητικός. Κάθε αντίρρηση και κριτική επισοείτη την κατηγορία του

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ 130 ΔΙΑΝΟΟΥΜΕΝΩΝ

Για την υπεράσπιση της κοινωνίας και της δημοκρατίας

«λαϊκισμού», του «συντηριασμού» και του «αντεγρωπαισμού». Αφού πρώτα στυματίστηκε η Μεταπολίτευση και το πνεύμα δημοκρατίας που έφερε στον τόπο, παρακολοθησαμε και τον εξεγνισμό της άκρας Δεξιάς, με τη συμπερμηρή της στην κυβέρνηση. Παράλληλα, πυκνώνουν οι προτάσεις για κυβερνήσεις «αρίστων», για συνασπισμούς τεχνοκρατών που θα «οώσουν» τη χώρα. Πρόκειται για ισχυρές αντιδημοκρατικές και αυταρχικές τάσεις, που εκμεταλλεύονται, με λαϊκιστικό τρόπο, τα δικαιολογημένα αισθήματα απογοητισμού απέναντι στην παλιά τάξη πραγμάτων που καταρρέει. Οστόσο, σε αντίθεση με έναν ρηχό, «εθνικό υπερήφανο» λόγο εναντίον των δανειακών συμβάσεων, δεν νοσταλγούμε, βέβαια, αυτή την τάξη.

Ελλάδα και Ευρώπη βυθίζονται σε μια αλληλοτροφοδοτούμενη κρίση, που δείχνει όχι μόνο τις θεσμικές αδυναμίες της Ένωσης, αλλά και τη διαχειρήσή της από τις συστηρικές ηγεσίες με νεοφιλελεύθερες συνταγές. Οσο και αν μοιάζει σήμαρα δόσκολο, οφέλιμο να εργαστούμε για

μια κοινωνική και δημοκρατική Ευρώπη, που θα προβάλλει τις ιστορικές και πολιτικές αξίες, δίνοντας νέο περιεχόμενο στην παγκοσμιοποίηση -άλλωστε, η λύση δεν μπορεί να είναι εθνική, αλλά πρέπει να ανταποκρίνεται στις διαστάσεις της ηφείρου μας, και όχι μόνο. Σήμαρα ταπεινώνουν τους Έλληνες, ασύριο τους υπόλοιπους λαούς, σπέρνοντας δυσπιστία και μίσος ανάμεσά τους. Πρόκειται για μια καταστροφική στιγμή στην ευρωπαϊκή ιστορία. Έτσι, η αλληλεγγύη προς την Ελλάδα συνιστά πολιτικό δικαίωμα για όλη την προοδευτική Ευρώπη.

Μέτωπο υπεράσπισης

Απέναντι στον άκρο και εν τέλει ταξικό κυρίαρχο λόγο, οφέλιμο να προτάξουμε την κριτική σκέψη, την καθημερνή εμπειρία και τις ανάγκες των πολιτών, ιδίως αυτών που πληττονται άδικα από την κρίση. Οσο και όσος υπολογισμοί το κείμενο, επιθυμούμε να συμβάλουμε στη διαμόρφωση ενός ισχυρού μετώπου υπεράσπισης της κοινωνίας και της δημοκρατίας. Μια μεγάλη συμπαρα-

ταξη, που θα φέρνει κοντά ανθρώπους από διαφορετικούς χώρους, με στόχο να αποκαταστήσει το νόημα των λέξεων, τη δημιουργική επικουπονία ανάμεσα σε κοινωνικούς χώρους και πολιτες με διαφορετικές εντάσεις, που συμμερίζονται τις θεμελιώδεις αρχές της δικαιοσύνης, της αλληλεγγύης και της δημοκρατίας, τις συντεταγμένες δηλαδή της ιδιότητας του πολίτη σε ένα φιλελεύθερο και δημοκρατικό πολίτευμα.

Απορρίπτοντας τη λογική του «μετανοδισμού», να αντιστηρίξη στερεότυπα που ενοχοποιούν την ελληνική κοινωνία καταρρακωνόντας τη συλλογική αξιοπρέπεια μας, επιδιόκουμε να αναδειχούμε, εντός κι εκτός Ελλάδας, τις συνέπειες της κρίσης. Η ελληνική κρίση είναι μέρος μιας συνολικότερης κρίσης, η οποία αλλάζει θεμελιακά την ιστορική εποχή που ζούμε. Έ' αυτή τη μεταμιαχική περίοδο είναι σηματικό να συνειδητοποιήσουμε ότι διακυβερνούνται τόσο η έννοια του κοινωνικού όου και η δημοκρατία και τα δικαιώματα του πολίτη.

Αθήνα, 11 Φεβρουαρίου 2012.

Οι Υπογραφές

Αίνα Βεντούρα, Ηλίας Νικολακόπουλος, Αντώνης Λιάκος, Δημήτρης Χριστοπόουλος, Γιάννης Παπαθεοδώρου, Βαγγέλιος Καραμυαλάκης, Σπύρος Ι. Λαζάρους, Αρτιστέλις Μπαλάνης, Γεράσιμος Μοσχόπουλος, Κώστας Γαβρόγλου, Χριστίνα Κουλοούρη, Νίκος Πετράλης, Κωστίης Χατζημυαλάς, Χρήστος Χατζηιωσήφ, Γεώργιος Γραμματικός, Σπύρος Μπουρνάρας, Νίκος Θεοτοκάς, Κώστας Δουζίνης, Νίκος Σαραντάκος, Σπύρος Αρτιστέλις-Τσάκωνας, Νικόλαος Βουλέλλης, Γιάννης Ξαλοιάς, Γιάννης Κονιάρτος, Στέλιος Γουργουρής, Νένη Παναγιώτη, Στέφανος Περισσόγλου, Χάρης Γολέμης, Γιάννης Χάρης, Σία Αναγνωστοπούλου, Γιάννης Γιωβαννιόπουλος, Αθήνα Αθανασίου, Μαρία Ρησούση, Δημήτρης Πλουμπίδης, Εργ Κωνσταντίνος, Γεώργιος Αγγελοπούλου, Πέτρος Ανθράκος-Ρυλιός, Γεράσιμος Κουζάνης, Σπύρος Κωνσταντινοπούλου, Μαρία Θεοδώρου, Λεωνίδας Εμμερικός, Μιλέττος Αρναίο, Γεώργιος Γρανικακόπουλος, Νέλλη Ακούρη, Δάφνη Βουδούρη, Ευελπίδα Ζήν-Δαφνίου, Δημήτρης Παντοφύρας, Μαρία Ευσταθίου, Δημήτρης Πλάτωνος, Μαρία Ευσταθίου, Νίκος Κοταρίδης, Γεώργιος Παράκλος-Ματοράς, Ελένη Πετρίκουρη, Δημήτρης Ηράκλος-Μαδογιάννης Ρένα Μόλχη, Αλέξης Κρακελάκης, Άννα Διάλλα, Κέλλυ Ανθράκος, Λεωνίδας Καραμυαλάκης, Δημήτρης Πέτρος, Μιχάλης Σκουρδαλάκης, Νίκος Σαραντάκος, Βασίλης Κόκορας, Πόντι Πάλεμη, Σπύρος Καραβάς, Άννα Ματθαίου, Αμάλια Σαλδούνη, Άρπης Στυλιανός, Δημήτρης Ραβδονίτης, Σπύρος Αγγελοπούλου, Ολγα Παπαθεοδώρου, Άννα Παπαϊωάννου, Ανδρέας Αμυρτάρης, Νίκος Ξυθόλης, Χρήστος Ηλιάδης, Παρασκευάς Ματάλας, Βάσια Αλέκα, Θανάσης Λάγιος, Λαοδωδίκος Κωτισανόπουλος, Δημόκλος Σεβαστιάνος, Βίκυ Καραφουλίδη, Ιφιγένεια Καρσιώτη, Νίκος Παρασκευαόπουλος, Κωνσταντίνος Τσιτοεικλής, Ελένη Τάκου, Εργ Γαζή, Στέφανος Παμπριούου, Μάρθα Φωστήρη, Κωστίης Παλιανίδου, Χρυσάνθη Αυλήνη, Άννα Λαούνη, Βαγγέλιος Εκρηώτης, Εργνη Αβραμοπούλου, Λεωνίδας Καρακιστάνης, Κύρκος Δοδούδης, Πολυμάρης Βόγλης, Έλα Σταματοπούλου, Γρηγόριος Αναστιάδης, Χαρά Κοκκή, Ρεγγίνα Μαντανίκου, Νίκος Σκουρτάρης, Ρέα Γαλανάκη, Ανδρέας Τάκης, Νίνα Βαζιού, Κωστίης Κονιάρης, Έλα Αμυρτάρη, Βασιλέη Αναγνωστοπούλου, Γιάννης Αναγνωστοπούλου, Αλέξανδρος Ευκλείδης, Τάκης Γιαννακόπουλος, Δημήτρης Δημητριάδης, Ευαγγελία Σαμψάλη, Γεώργιος Φουρτάνος, Δημοσθένης Παπαδόπουλος-Αναγνωστοπούλου, Αθήνα Σκουλαρίκη, Αλέξανδρος Κουκουλάκης, Βουδοίλα Σκούρα, Μάνος Αγγελίδης, Μαρία Καντζαντζοπούλου, Βασίλης Κατριβάνου, Παναγιώτης Στέλιος, Ελένη Φουρνάρη, Αναστάσιος Βιτσιάνης, Ιωάννα Παπαθανασίου, Georges Iggers, Wilma Iggers, Βασιλίας Γρόλιος, Απόστολος Παντοφύρας, Βάσια Αρναίου

e-mail για συλλογή υπογραφών: koindim@gmail.com

ΤΗΝ ΩΡΑ ΠΟΥ ΟΙ ΣΥΡΟΙ ΠΝΙΓΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΙΜΑ, Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΕΠΙΔΙΔΕΤΑΙ ΣΕ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΟ ΓΑΪΤΑΝΑΚΙ

Το τμήμα σε αίμα που καλούνται να πληρώσουν οι αραβικές χώρες για να φέρονται τις δικές τους «ανοίξεις» μοιάζει να μην έχει τέλος.

Μετά τη σφαγή σε Λίβυο, Υεμένη, Μπαχρέιν και Λιβύη, η 11μηνη εξέγερση στη Συρία δίνει ακόμη πιο αποκρουστικές εικόνες. Τέσσερις ημέρες βομβαρδισμών των ελεγχόμενων από τους αντάρτες περιοχών στην πόλη Χαμς συνθέτουν μια εικόνα μακελειού χωρίς προηγούμενο: τζαμιά γεμάτα πτώματα, δρόμοι στρωμένοι με... ανθρώπινα μέλη, ολόκληρες γενιές χαμένες στα ερείπια.

Τους 11 τελευταίους μήνες οι Σύροι κατακλύζουν μαζικά τους δρόμους αντιστεκόμενοι σε ένα διεφθαρμένο καθεστώς που κάνει χρήση αλόγιστης βίας για να επιβιώσει. Τα στοιχεία του ΟΗΕ μιλούν για πάνω από 5.000 νεκρούς και το ποτάμι του αίματος δεν λέει να σταματήσει. Το καθεστώς του προέδρου Μπασάρ Ασαντ στοχοποιεί ως υπεύθυνους της εξέγερσης τους φανατικούς ισλαμιστές και επιδιώκει να την παριστάσει σαν απειλή για τις μειονότητες της χώρας, όπως τους Αλαβίτες, φανατικούς οπαδούς του Ασαντ, και τους Σύρους χριστιανούς.

Άλλοι πεθαίνουν κι άλλοι... χτενίζονται

Με φόντο την ανεξέλεγκτη βία κατά αμάχων, εντεινούνται οι πιέσεις στον Αραβικό Σύνδεσμο να ηγηθεί μιας νέας προσπάθειας για να σταματήσει η αιματοχυσία στη Συρία, μετά το αδιέξοδο στο οποίο οδηγήθηκε η πρωτοβουλία στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ για ψήφισμα κατά του καθεστώτος της Δαμασκού την εβδομάδα που πέρασε.

Σε διπλωματικό επίπεδο, το σκηνικό στη Συρία μοιάζει με κινούμενη άμμο. Το έδαφος είναι αχαρτογράφητο για όλους τους εμπλεκόμενους: για το καθεστώς του Ασαντ, το λάθ της Συρίας, τα αραβικά κράτη της περιοχής, τους γείτονες Τουρκία και Ισραήλ και την υπόλοιπη διεθνή κοινότητα.

«Μη ανεκτή» χαρακτηρίσε προ ημερών την κατάσταση στη Συρία ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών Αχμέτ Τα-

βούτογλου, την ώρα που η Αγκυρα έχει ταχθεί ανοιχτά υπέρ των εξεγερμένων Σύρων, όχι μόνο για θρησκευτικούς λόγους αλλά και για να ισχυροποιήσει την επιρροή της στη Μέση Ανατολή, περιορίζοντας

παράλληλα τις περιφερειακές φιλοδοξίες του Ιράν, το οποίο κινδυνεύει να βρεθεί χωρίς μία ζωτικής σημασίας γέφυρα για τη στήριξη της φίλης Χεζμπολά στον Λίβανο.

Η κατάρρευση του καθε-

στώτος Ασαντ σε μία χώρα όπου οι εθντικές και θρησκευτικές γραμμές συγκλίνουν μπορεί να έχει ανυπολόγιστες επιπτώσεις για την ευρύτερη περιοχή.

Μπορεί να οδηγήσει σε ε-

παναχάραξη του γεωπολιτικού χάρτη. Η Ρωσία είναι πιθανό να χάσει ένα στρατηγικό σύμμαχο της στον αραβικό κόσμο. Η επίσκεψη του υπουργού Εξωτερικών Σεργκέι Λαβρόφ στη Δαμασκό, με σκοπό να συντεθεί το καθεστώς Ασαντ, δεν μπόρεσε να κρύψει τις πραγματικές προθέσεις της Μόσχας: οι «νόπλες εξτρεμιστικές ομάδες», όπως αποκαλεί τους Σύρους εξεγερμένους, πρέπει να κατασταθούν αφού είναι βέβαιο ότι θα απομυζήσουν κάθε προσπάθεια συμβιβαστικής συμφωνίας μεταξύ του καθεστώτος και των αντιπάλων της.

Το βέτο που άσκησε η Ρωσία στα Ηνωμένα Έθνη, στην προσπάθεια του Αραβικού Συνδέσμου να αναρτήσει το καθεστώς Ασαντ, μιλεί από μόνο του για τη Μόσχα δεν έχει ακόμα χωνέψει πως έμεινε εκτός μοριακής στη μετά-Κατάνιφι Λιβύη και στην περίπτωση της Συρίας δεν σκοπεύει να αφήσει να επαναληφθεί ανάλογο σενάριο.

Η μόνη σχετική βεβαίωση στο σύνθετο αυτό παζάρι είναι ότι η εκστρατεία του καθεστώτος να πνίξει την έντονη εξέγερση θα συνεχιστεί έως ότου εξασφαλιστεί τον έλεγχο περιοχών που έχει χάσει του τελευταίου μήνες. ✦

Η Αραβική Ανοίξη έφτασε στα σύνορα του Ιράν

Αμίνκοσ ο Μαχμούτζ Αχμανιντζάντ στο θήμα της πανομοιωτικής διάσκεψης στην Τεχεράνη, όταν κάποιοι έθεσαν θέμα Συρίας

Σε δύσκολη θέση βρέθηκε το Ιράν και κυρίως ο πρόεδρος της χώρας Μαχμούτζ Αχμανιντζάντ κατά την πανομοιωτική διάσκεψη που διοργάνωσε η Τεχεράνη, σε μια προσπάθεια να θέσει τη σφραγίδα της στην αραβική εξέγερση. Οι καλεσμένοι ήταν από όλες τις χώρες που

έχουν γνωρίσει την Αραβική Ανοίξη αλλά και τις άλλες μουσουλμανικές. Από όλες, πήλνν τις Συρίας. Όταν άρχισαν οι εργασίες, ένας νεαρός σκώσε οιασπρά ένα ταμπλό που έγραφε «Η Συρία!». Ξέπασσαν χειροκροτήματα και ακολούθησαν αποδοκιμασίες. Το κοινό διασποστίκε. Κάποιοι τραγουδούσαν τα συνθήματα των εξεγερμένων Σύρων και άλλοι φώναζαν συνθήματα υπέρ του προέδρου Ασαντ. Οι τελευταίοι έ-

σφραν έξω από την αίθουσα τους πρώτους. Λίγο μετά ανέβηκε στο θήμα ο πρόεδρος Αχμανιντζάντ. Δεν μπορούσε να αποσιωπήσει το θέμα. Αλλά δεν μετακίνηθηκε και από την πάγια θέση της Τεχεράνης. Επίτιβηκε στη σπύδα, κατηγορώντας την όη υποκινεί ενδοθρησκιακές συγκρούσεις στις μουσουλμανικές χώρες για να κρατήσει ζωντανό το Ισραήλ. Σήμερα η Συρία, αήριο η χώρα σου», δήλωσε χαρακτηριστικά. Σε ένα διάλειμμα των εργασιών, Ιρανόσ δημοσιογράφος παραδέχτηκε ότι: «μια δόθηκαν αυστηρές οδηγίες να μη γράψουμε τίποτα για τη Συρία».

Αργά ίσως, αλλά σταθερά, η εξέγερση στον αραβικό κόσμο προχωρεί. Από όπου περνά, ισλαμικά κόμματα και κινήματα ανεβαίνουν στην εξουσία, ως τώρα ύπτερα από εκλογές. Αίγυπτος, Τυνησία και Μαρρόκο δείχνουν το δρόμο, ο οποίος όμως είναι διαφορετικός από το ιρανικό, θεοκρατικό, πολιτικό μοντέλο του ακληροπληρικού Ισλάμ, όπου μιλούν και δένουν οι κληρικοί και οι παραμυθίδες τους. Ο μέχρι στιγμής ενδειξής είναι ότι Συρία,

Υεμένη και Λιβύη θα ακολουθήσουν το ίδιο μετριαστές πολιτικό μοντέλο, μιας δημοκρατίας με εκλογές, όπου τον πρώτο λόγο θα έχουν μετριαστές μουσουλμανικά κόμματα. Στα θήματα της Τουρκίας δηλαδή. Άλλωστε, παρατηρούν αναλυτές, στο Ιράν επικρατούν οι αιτίες, ενώ στον αραβικό κόσμο την πλειοψηφία έχουν σουνίτες. Το ιρανικό μοντέλο δεν έχει πολλές πιθανότητες στον Αραβικό Ανοίξη.

Θα ήταν πολύ εύκολο να υποθέσει κανείς ότι στην Αραβική Ανοίξη αυξάνονται οι μεταξής της Αγκυρας, η οποία φιλοξένησε πρόσφατα ακόμη μία διάσκεψη της αραβικής αντιπολιτεύσεως, όπου καταγγέλλθηκε η βοήθεια της Τεχεράνης στον πρόεδρο Ασαντ. Ας μη γελιόμαστε, όμως. Οικονομικός άσθος Τεχεράνης - Αγκυρας είναι σταθερός και οι δύο πλευρές έχουν ζωντανή εμπορική συμφέροντα, κυρίως στον ενεργειακό τομέα. Αυτό δεν εμποδίζει την Τεχεράνη να επιτίθει στη Συριαδική Αραβία, αγνοώντας την ένταση στις σχέσεις της με τον αραβικό κόσμο,

η υπερηφάνεια του οποίου δεν ανεκτείται πολιτικά καπλάματα, όπως κατάλαβε καλά ο πρωθυπουργός της Τουρκίας, πριν από μερικούς μήνες, όταν επισκέφτηκε τις εξεγερμένες χώρες.

Βραχυπρόθεσμο, πόντους, το πρόβλημα δεν είναι η κατεύθυνση προς την οποία οδεύει η Αραβική Ανοίξη. Είναι η αιματοχυσία τσών μνησών στη Συρία. Η αντικοινότητα της διεθνούς κοινότητας να ξεπεράσει το βασικό της πρόβλημα, που είναι η εξυπηρέτηση των συμφερόντων των μεγάλων δυνάμεων, και να προσοπιστεί τις ανθρωπίνες αξίες και πάνω από όλα την ανθρωπινή ζωή. Η απάνηρά της να το κάνει στην περίπτωση της Λιβύης, σκόναφε. Ρωσία και Κίνα αρνούσαν τσώρα να υποθετίθασουν τη στάση που ιεβήσαν όσον επίτηράκε η επέμβαση στη Λιβύη. Ακόμα χειρότερο, ενισχύουν πολιτικά και στρατηακά τον πρόεδρο Ασαντ, ο οποίος όμως δεν δέκεται την παραρκική Βουλσλή επί εκδημοκρατισμού των πολιτικών δομών, αλλά ούτε και τερματισμού της αιματοχυσίας.

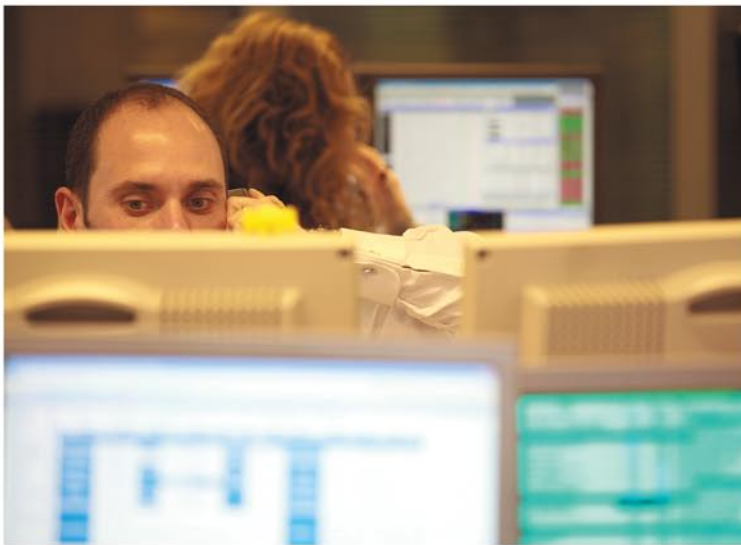
Ο ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΟΣ ΛΟΥΤΣΙΑΝΟ ΓΚΑΛΙΝΟ ΜΙΛΑΕΙ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟ ΣΤΗΝ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ

«Καπιταλισμός; Αεροπλάνο άνευ

Κοινωνικές μεγιστομηχανές είναι οι μεγάλες ιεραρχικές οργανώσεις που χρησιμοποιούν μάζες ανθρώπινων υπάρξεων σαν γρανάζια τους ή σαν υποτελείς τους ενόπλιους. Τέτοιες μεγιστομηχανές υπάρχουν εδώ και χιλιάδες χρόνια.

Οι πυραμίδες της Αιγύπτου κατασκευάστηκαν από μια τέτοια μεγιστομηχανή. Εντυπωσιακές μεγιστομηχανές ήταν ο διοικητικός και στρατιωτικός μηχανισμός της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας ή, στον 20ό αιώνα, ο γερμανικός στρατός και η πολιτικοοικονομική γραφειοκρατία της ΕΣΣΔ. Ως κοινωνική μεγιστομηχανή, ο σύγχρονος χρηματοπιστωτικός καπιταλισμός έχει ξεπεράσει όλες τις προηγούμενες, συμπεριλαμβανομένης και εκείνης του βιομηχανικού καπιταλισμού, εξαιτίας της πλανητικής του επέκτασης και της σε βάθος διεύθυνσής του σε όλα τα κοινωνικά υποσυστήματα και σε όλα τα στρώματα της κοινωνίας, της φύσης και της ανθρώπινης προσωπικότητας. Κινητήρια δύναμη του χρηματοπιστωτικού καπιταλισμού δεν είναι πλέον η παραγωγή εμπορευμάτων αλλά το χρηματοπιστωτικό σύστημα. Με άλλα λόγια, το χρήμα χρησιμοποιείται, επενδύεται, κυκλοφορεί στις αγορές, με σκοπό να παράγει γρήγορα μια μεγαλύτερη ποσότητα χρήματος. Και «αυτή η διαδικασία εκτυλίσσεται σε ένα παθολογικό κρεοέντο, που είναι φανερό ότι βρίσκεται εκτός ελέγχου. Ανά υποστηρίξει, μεταξύ άλλων, ο Ιταλός κοινωνιολόγος Λουτσιάνο Γκαλινό στο βιβλίο του «Finanzcapitalismus» (Einaudi, 2011). Η ακόλουθη συνέντευξη του Λουτσιάνο Γκαλινό δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα «L'Unità».

Γνωρίζουμε ότι η ενταγμένη μεταξύ φύσεων επεκτατικών και παραγωγικών και φύσεων κερδοσκοπικών υπάρχουν πάντα στο καπιταλισμό. Αλλά εσείς μας βοηθήτε να κατανοήσουμε ότι σήμερα βρισκόμαστε μπρο-

στά σε μια πρωτόγνωρη μεταβολή. Μας λέτε με μεγάλη σαφήνεια ότι βρισκόμαστε σε μίαν εντελώς νέα φάση, όχι πλέον στον κλασικό βιομηχανικό καπιταλιστικό αλλά στον χρηματοπιστωτικό καπιταλισμό. Και μας λέτε ότι αυτή η πρωτόγνωρη μεταβολή είναι μια μεταβολή με δυναμικά τριγωνικά εκβάσεις.

Σε αυτά τα τελευταία τριάντα χρόνια υπήρξε μια πελώρια ανάπτυξη του χρηματοπιστωτικού συστήματος σε σύγκριση με την ανάπτυξη του συστήματος της «πραγματικής οικονομίας». Αν στις αρχές της δεκαετίας του 1980 το ύψος του ενεργητικού του χρηματοπιστωτικού τομέα ισοδυναμούσε με το παγκόσμιο ΑΕΠ, τη στιγμή που ξέπασε η κρίση ήταν ήδη πάνω από τετραπλάσιο του παγκόσμιου ΑΕΠ. Ο κόσμος μετασηματώθηκε ριζικά από μια παθολογική διαδικασία. Αυξήθηκε πελώρια και παθολογικά, ιδιαίτερα στην τελευταία δεκαετία, η

τραπεζική δραστηριότητα, η οποία συνεχίζει να αποκαλείται έτσι, ενώ πρόκειται για χρηματοοικονομικές δραστηριότητες εξαιρετικά διαφοροποιημένες, καθώς δεν έχουμε να κάνουμε πλέον με τις κλασικές τράπεζες καταθέσεων

« Δεν είναι αλήθεια ότι η πολιτική καθυποτάχθηκε από την οικονομία. Η απόλυτη ελευθερία δράσης που κατέκτησε η οικονομία ήταν ένα πολιτικό εγχείρημα »

ένα αποφασιστικό στοιχείο αποσταθεροποίησης. Σε αυτήν τη διαδικασία οι ισολογισμοί των τραπεζών έχουν γίνει ακατανόητοι και ανεξέλεγκτοι, επειδή πολλές δραστηριότητες έχουν μεταβιβαστεί στα «οχήματα», ιδιαίτερα οι τίτλοι που προέρχονται από τη μετοχοποίηση δανείων, δηλαδή από τη μετατροπή σε πιστώσεις των οφειλών των πηγάδων από δάνεια στις οικογένειες ή στις επιχειρήσεις (από δω ξεκίνησε η κρίση στις Ηνωμένες

Παλιές, δηλαδή από τα παρόντα που αποτελούνται από δάνεια τα οποία οι οικογένειες δεν ήταν πλέον σε θέση να πληρώσουν). Αυξήθηκε πελώρια και παθολογικά ο ρόλος των θεσμικών επενδύσεων (αποφασιστικές εταιρείες, ταμεία

συντάξεων, αμοιβαία κεφάλαια). Αυτοί είναι οι «νέοι οικονομικοί ιδιοκτήτες», καθώς κατέχουν πάνω από το μισό του κεφαλαίου των επιχειρήσεων κάθε είδους. Και τέλος, έχει αυξηθεί πελώρια και παθολογικά το βάρος που οι χρηματοπιστωτικοί θεσμοί έχουν αναλάβει στη διακυβέρνηση των επιχειρήσεων. Από το 1980 οι έπειτα επικράτησε το κριτήριο ότι μια επιχείρηση λειτουργεί μόνο για να μεγιστοποιήσει την αξία των μετοχών της και αυτό τροποποίησε το κριτήριο διακυβέρνησης και καθημερινής διαχείρισης των επιχειρήσεων, με συνέπεια που γίνονται δραματικά φανερά κάθε μέρα. Εκπίπτει αυτής της υπερβολικής ανάπτυξης, το σύνολο του χρηματοπιστωτικού συστήματος δεν μπορεί να ελεγχθεί από καμία αρχή, όχι μόνον εξαιτίας των διαστάσεων του αλλά και εξαιτίας της σύνθεσής του. Οποιοσδήποτε για θεμελίωση της «διαφάνειας» της χρηματοπιστωτικής αγοράς» αληθινή δεν έχει κατανοήσει τα θεμελιώδη στοιχεία

του ζητήματος. Αυτή η χρηματοπιστωτική αγορά δεν μπορεί να είναι διαφανής. Είμαστε σε ένα αεροπλάνο χωρίς πιλότο στο πλοτήριο. Χρειάζεται να μεταρρυθμίσουμε το σύστημα από τα θεμέλιά του, ενώ αντίθετα μετά την κρίση δεν έγινε καμία μεταρρύθμιση.

- Βλέποντας το εξώφυλλο του βιβλίου σας, όπου υπάρχει η εικόνα ενός ουρανοζούθι όπως τον βλέπουμε από τα κάτω και μας θυμίζει τον Πόργου της Βαβέλ, μας γεννιέται αυθόρμητα η σκέψη ότι βρισκόμαστε μπροστά σε ένα είδος ύβρεως των ανθρώπων, μπροστά σε μίαν υπέρμετρη διαδικασία που έχει ξεφύγει ολικά από τα χέρια μας, που έχει τη δική της ζωή και αναπτύσσεται έξω από κάθε έλεγχο.

Ναι, έτσι είναι. Και το βλέπουμε καθημερινά, καθώς ολόκληρη η οικονομία ρυμολακείται από το χρηματοπιστωτικό σύστημα. Το βλέπουμε και από μια συμβολική σκοπιά, καθώς η γλώσσα της οικονομίας έχει διεδοθεί σε όλα τα πεδία του πολιτισμού και της καθημερινής ομιλίας. Αλλά αν από το σύστημα τείνει προς την απελευθέρωση και είναι ριζικά ανεξέλεγκτο, αυτό ισοδυναμεί με μια πραγματική εκκένωση της ίδιας της έννοιας της δημοκρατίας.

- Εξάλλου, αυτή η διαδικασία «επεί σε το φωτίσει πολύ καλά στο βιβλίο» καθορίστηκε από τις επιλογές της πολιτικής, αντίθετα με την πιο διαδεδομένη εκδοχή που προτείνεται και που παρουσιάζει την πολιτική παθητική και ανήμπορη απέναντι σε αυτήν τη διαδικασία.

Δεν ήταν καθόλου μια φυσική διαδικασία. Ήταν, αντίθετα, ένα μεγάλο ιδεολογικό, πολιτιστικό και πολιτικό σχέδιο, που άρχισε από τη δεκαετία του 1950 και που κατόπιν με αφετηρία τη δεκαετία του 1980. Δεν είναι αλήθεια ότι η πολιτική καθυποτάχθηκε από την οικονομία. Η απόλυτη ελευθερία δράσης που κατέκτησε η οικονομία ήταν ένα πολιτικό εγχείρημα, το οποίο

ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

πιλότου»

Η κρίση κατέδειξε ότι ήταν απολύτως εσφαλμένη η ιδεολογική θέση της αυτορρύθμισης της αγοράς, κι ωστόσο αυτή συνεχίζεται να παρουσιάζεται ως η μόνη δυνατή

άλλωστε άρχισε στην Ευρώπη. Σχετικά με αυτό, γίνεται λόγος για μια «συναίνεση του Παρισιού» η οποία προηγήθηκε της «συναίνεσης της Ουάσιγκτον». Η κρίση κατέδειξε το ότι ήταν απολύτως εσφαλμένη η ιδεολογική θέση της αυτορρύθμισης της αγοράς κι ωστόσο αυτή συνεχίζεται να παρουσιάζεται ως η μόνη δυνατή. Αυτό το βλέπουμε και στη συνέχεια των προσώπων. Το επιτελείο των οικονομικών συμβούλων του Ομπάμα, για παράδειγμα, αποτελείται από τραπεζίτες, οι οποίοι είναι παίζει σημαντικό ρόλο στην απορρύθμιση που έγινε κατά την περίοδο Ρέγκαν και Μπους.

- Εσείς λέτε ότι και η παγκόσμια «Κεντροαριστερά» έπεσε στην παγίδα;

Ναι, οι λεγόμενες «Αριστερές» υιοθέτησαν το σενάριο σύμφωνα με το οποίο η παγκοσμιοποίηση είναι ένα οικονομικό γεγονός, ενώ αυτή είναι ένα κατεχθέν πολιτικό γεγονός. Η παγκοσμιοποίηση ήταν ένα σχέδιο που προωθήθηκε από διεθνείς οργανώσεις που δεν έχουν τίποτα το δημοκρατικό, από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και την Παγκόσμια Τράπεζα έως την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι σοσιαλδημοκρατικές Αριστερές υιοθέτησαν το παράδειγμα της Δύσης, πιστεύοντας στο γεγονός ότι «δεν υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις». Γι' αυτό και οι αριστερές διάφορες μόνον επειδή ήθελαν να δίνεται κάποια «βοήθεια» για τους πιο αδύναμους και να μπαίνουν κάποια καταπολέμηση. Ο φόβος μου είναι ότι ακόμα και σήμερα δεν έχουν κατανοήσει τι έχει γίνει: είναι πάνω

στη σκηνή του θεάτρου απαγγέλλοντας το μέρος που η κομωδία (ή μάλλον η τραγωδία) τους έχει αναθέσει, χωρίς να αντιλαμβάνονται ότι ακολουθούν τις υπογραφές ενός πελώριου βιομηχανικού-χρηματοπιστωτικού συστήματος, το οποίο διευκολύνεται στην ανάπτυξη του από την πολιτική και ότι στην πολιτική της ημέρας ανήκει το καθήκον να δαμάσει και να εκπολιτίσει αυτό το σύστημα.

- Η επιτυχία αυτού του συστήματος είναι και ιδεολογική. Αυτό παρουσιάζεται ως ο θρίαμβος του λόγου (ή ως η τέλεια σύμπτωση ορθολογικού και πραγματικού), ενώ αντίθετα αυτό είναι στην ουσία του καθαρός ανθρωπολογισμός.

Ο χρηματοπιστωτικός καταταλισμός έχει με αυτή την έννοια οθιγίσει σε ακραία όρια μια τήση που χαρακτηρίζει και το βιομηχανικό πολιτισμό, ο οποίος θεωρούσε πάντοτε την ανάπτυξη σαν φιλοσοφική λιθο. Αντίπτυξη με κάθε τιμήμα, σε βάρος όλων των υπόλοιπων ζητημάτων. Αυτή την άγρια αννοβολογικότητα τη βλέπουμε όμως επί το έργο, με τις τραγικές επιπτώσεις της όπως η καταστροφή του περιβάλλοντος όσο και οποιοδήποτε τύπο οικονομισμού (και εδώ έχουμε φτάσει σε ένα οριακό σημείο, αληθινά σε ένα σημείο χωρίς επιστροφή) και η καθημερινή αποξένωση των προσώπων. Και τα απαίσιμα πρόσωπα, που εκπαιδεύονται να φέρνεται με παιδαριωδή τρόπο ως και καταναλωτές, δεν θα είναι ποτέ σε θέση να σώσουν τον πλανήτη. *

Η ΝΕΑ ΦΑΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΚΟΣΜΙΚΩΝ - ΙΣΛΑΜΙΣΤΩΝ

Η Τουρκία των... θρήσκων

Ανεξάρτητα από το αν μεσολάβησαν σημαντικές εξελίξεις όπως η δικαστική επιχείρηση εναντίον της υπηρεσίας πληροφοριών ΜΠ σχετικά με το Κουρδικό και η νέα χειρουργική επέμβαση στην οποία υποβλήθηκε ο Τούρκος πρωθυπουργός Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, ο τελευταίος για άλλη μια φορά κατάφερε να καθορίσει τα υπό συζήτηση ζητήματα δηλώνοντας πριν από λίγες μέρες και στα καλά καθούμενα, «θα αναθρῆψουμε γενιές θρήσκων».

Στο έδαφος που κλαίει το στρατιωτικό πραξικόπημα του 1980, το κύριο χαρακτηριστικό της κίνησης ιδεών, τουλάχιστον σε επίπεδο κοινής γνώμης, είναι το ότι οι γνώμες και οι τάσεις διαμορφώθηκαν με συζητήσεις επί ζητημάτων που έσπευσε στο ισοπεδωμένο αυτό έδαφος το πολιτικό Ισλάμ.

Τα επιχειρήματα για τη γενικότερη θρησκευτικότητα για τον μη προνομιούχο άρχισαν να δίνουν τη σκιά στην προβολή ζητημάτων όπως η μαντίλα ή τα δικαιώματα των μαθητών στα ιερατικά λύκεια.

Αφού προηγήθηκε μία πορεία συζητήσεων, βηματών υποχωρήσεων και πάει λέγοντας για διάφορα σημεία της ισλαμικής φιλοσοφίας, σεράξ έτρεξε τότε η «ανατρεφική γενιά θρήσκων». Δικαιωματικά θεωρεί από την πλευρά της η κυβέρνηση Ερντογάν ότι μπορεί να κάνει αυτή την «αποκλήρωση», αφού πλέον μιλάμε για συνθήκες ενός κόμματος που στη φση αυτή έχει μία εκλογική δύναμη του 50%+ και ίσως λίγο παραπάνω με βδομή της δημοσκοπήσεις.

Η ένταση που διατυπώνεται όμως είναι το ότι «στο βαθμό που η τήση περί ανατροπής θρήσκων διατυπώνεται από την εξουσία, αυτό έχει χαρακτήρα επιβολής και κατ' επέκταση, διάσταση ανταρσιμού».

Το βασικό πρόβλημα σχετικά με την Τουρκία όμως καθιστά κενό περιεχόμενο την ένταση αυτή. Η υπέρσπιση των δικαιωμάτων των «υπόλοιπων» στη βάση της έννοιας των ατομικών ελευθεριών είναι μία έννοια που προσιδιάζει στις γνωστές δυτικές «φιλελεύθερες» κοινωνίες. Δηλαδή σε αυτές που στηρίζονται στο ατομικό δικαίωμα και όχι στο συλλογικό. Στην Τουρκία όμως έχει ισχύ η ανατολική εκδοχή του όρου δικαίωμα. Δηλαδή η συλλογική.

Με άλλα λόγια η αντιπαράθεση προς τη συλλογική ταυτότητα που ορίζεται με τον όρο «συννιτή θρήσκων» μπορεί να γίνει, στην περίπτωση της Τουρκίας, μόνο με μία παρόμοια ή ισοδύναμη έννοια. Δηλαδή με άλλη μία συλλογική ταυτότητα.

Η ματιά της Δύσης

Αυτό είναι και το αδιέξοδο των θεωρήσεων που εκπορεύονται από τη Δύση (και γεωγραφικά και αξιολογικά) και τείνουν να ακροσύν κριτική στις όποιες «ολοκληρωτικές» τάσεις και καταστάσεις στην Τουρκία ή στην Ανατολική γενικότερα. Είναι εντελώς άστοχο και εντελώς φανασιακό να τοποθετεί κανείς τα πρόβληματα στην Τουρκία στηρίζοντάς τους σε αξίες και υλικό που εκεί δεν υπάρχουν. Είναι σαν να προσπαθείς να δώσεις μια συνταγή για προφτερόλο χρησιμοποιώντας πράδα.

Και αν ακόμη υπήρξε ένα εγχείρημα για να αλλάξει αυτή η δομή της τουρκικής κοινωνίας, τώρα έχει παρέλθει. Αν δηλαδή μπορεί να χαρακτηρίσει κανείς την προσπάθεια του Κεμάλ Ατατούρκ ριζικό εκδουτικισμό της τουρκικής κοινωνίας υπό την έννοια του «διαφθορικού» εναντίον της κυριαρχίας της θρησκείας στην κοινωνική και πολιτική ζωή και της απαλλαγής από τις συλλογικές ταυτότητες έτσι ώστε να αντικατασταθούν αυτές με τις ατομικές, η τωρινή διαπίστωση είναι ότι έχει παρέλθει η εποχή αυτή. Υπάρχουν ωστόσο σοβαρά ερωτήματα για το αν στόχος ήταν όντως η «αποσυλλογικοποίηση» και η «ατομικοποίηση» της τουρκικής κοινωνίας.

Από πλευράς κοινωνικού υλικού η θρησκευτικότητα ήταν πάντα δεδομένη, με την ισχυρή ουσιαστική ταυτότητα, τα μικρά και μεγάλα θρησκευτικά τάγματα και το φαινόμενο των αλεβιτών. Όπως επίσης ήταν δεδομένη η ύπαρξη συγκεκριμένων μικρών ή μεγάλων εθνοτικών ομάδων. Παρ' ότι οι θρησκευτικές και εθνοτικές συλλογικές ταυτότητες ήταν και είναι κατακεραματισμένες, παραμένουν υπαρκτές. Επιπροσθέτα, ανάλογα με τις συγκεντρώσεις, διαμορφώθηκαν συνθήκες συσπείρωσης εντός των όχι απολύτως ομοιογενών συλλογικών ταυτοτήτων.

Πέραν του υλικού αυτού, και η πορεία του οποίου κεμαλισμού δεν προσφέρει για μια ανταποδεδειχτή διάσταση εκδουτικισμού... Διότι και αυτής λειτουργίας ως δόγμα και πήρε μορφή συλλογικής ταυτότητας, ενώ στη συνέχεια εμπλουτίστηκε με τις διάφορες εκδοχές του τουρκικού εθνικισμού. *

ΤΟ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟ «ΣΠΙΓΚΕΛ» ΥΠΟΔΕΙΚΝΥΕΙ ΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΠΟΥ ΘΑ ΜΑΣ ΒΓΑΛΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

Εξι φώτα στο ελληνικό τούνελ

Τρεις ημέρες μετά την ψήφιση του Μνημονίου Β, πολλοί πιστεύουν πως η Ελλάδα βρίσκεται στον πόλο του βαρελιού. Είναι όμως και ορισμένοι που βλέπουν φως στο βάθος του τούνελ. Υπάρχει ελπίδα, λένε.

Για παράδειγμα το περιοδικό «Σπιγκελ», που σε χθεσινό του ρεπορτάζ αναλύει το γιατί η Ελλάδα μπορεί να δει όχι ένα, αλλά έξι φώτα στο τέλος του τούνελ.

Όπως υποστηρίζει το «Σπιγκελ», υπάρχουν κάποιες τομείς οικονομίας όπου η Ελλάδα βρίσκεται πολύ μπροστά από άλλες χώρες. Και οι τομείς αυτοί, εάν οι Έλληνες τους εκμεταλλεύονταν σωστά, θα μπορούσαν να συμβάλουν σημαντικά στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας και να βοηθήσουν σε μεγάλο μέρος της χώρα να βγει από την κρίση.

«Είναι στερεωτικό το ότι οι Έλληνες παράγουν μόνο λάδι», λέει στο «Σπιγκελ» ο Μάρτιν Κναι, πρόεδρος του Ελληνογερμανικού Επιμελητηρίου.

Ποιοι είναι οι τομείς αυτοί που θα μπορούσαν να μας βοηθήσουν να βγούμε από την κρίση;

● Το περιοδικό ξεκινά από το σημαντικότερο: τον τουρισμό. Εδώ μπορούν πολλά να γίνουν. Ο τουρισμός, παρά την οικονομική κρίση, βρίσκεται σε μια σταθερή κατάσταση στην Ελλάδα.

Περίπου 700 χιλιάδες άτομα απασχολούνται σε αυτόν τον τομέα. Με μια ανανέωση των υποδομών, όπως για παράδειγμα την ανακατασκευή των επαρχιακών αεροδρομίων, η Ελλάδα μπορεί να θέσει ως στόχο ένα άλλο είδος τουρισμού.

Μέχρι στιγμής οι Γερμανοί και οι Βρετανοί είναι οι καλύτεροι πελάτες της Ελλάδας. Αυτό αποτελεί μια σταθερή βάση. Από εκεί και πέρα η χώρα μας δεν μπορεί να ανταγωνιστεί γειτονικές της, όπως η Τουρκία, στο θέμα των φτηνών πακέτων τουρισμού.

Εκεί όπου η Ελλάδα μπορεί να πράξει και να εξειδικευθεί, είναι στους πλούσιους πελάτες από την Κίνα και τις ΗΠΑ.

Αυτό όμως μπορεί να γίνει αν υπάρξει κοινωνική και πολιτική ερήνιση και σταματήσουν να μεταδίδονται από το εξωτερικό εικόνες βίας από την Ελλάδα.

● Ένας δεύτερος, εξίσου σημαντικός τομέας είναι αυτός των τροφίμων. Η

χώρα μας παράγει τη φέτα και το ελαιόλαδο, που είναι τα πιο γνωστά εξωγενή της προϊόντα.

Υπάρχει όμως πολύ μεγαλύτερη δυνατότητα εξαγωγών στον τομέα αυτό. Ειδικά σε ό, τι αφορά το ελαιόλαδο, η Ελλάδα είναι η καλύτερη στην Ευρώπη.

Οι Έλληνες ωστόσο αποφεύγουν να το προωθούν ως προϊόν πολιτείας και προτιμούν να το πωλούν ως ένα φτηνό προϊόν στην Ιταλία.

Η Ελλάδα έχει την ιδανική αγροτι-

κή υποδομή για όσους προτιμούν τα προϊόντα υψηλής ποιότητας.

Κυριαρχούν οι μικρές αγροτικές μονάδες που παρασκευάζουν προϊόντα με παραδοσιακό τρόπο.

Οι αγρότες, όμως, έχουν επί δεκαετίες επαναπαυθεί στις αγροτικές επιδοτήσεις και δεν καταβάλλουν πραγματικές προσπάθειες προώθησης της παραγωγής τους.

Εάν αλλάζουν νοοτροπία, το μέλλον μπορεί να αποδειχθεί λαμπρό.

● Τρίτος τομέας, αυτός των μεταφορών.

Οι Έλληνες είναι ένας ναυτικός λαός και ο στόλος τους ο μεγαλύτερος της Ευρώπης.

Από αυτό όμως δεν επωφελούνται, γιατί τα περισσότερα πλοία είναι υπό ξένη σημαία.

Η ελπίδα βρίσκεται στην ανασυγκρότηση των λιμανιών και των μεταφορικών οδών.

Η Ελλάδα κατέχει μια στρατηγική γεωγραφική θέση. Μπορεί να μεταβληθεί σε κόμβο εφοδίων της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

Ελπίδα, η ιδιωτικοποίηση -όπως στον Πειραιά- αλλά και η απελευθέρωση των κλειστών επαγγελμάτων.

● Τέταρτος, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Και εδώ οι δυνατότητές μας είναι απεριόριστες.

● Χρειάζονται όμως επενδύσεις. Υψηλή τεχνολογία. Στην Ελλάδα υπάρχουν χιλιάδες, πολλοί καλά εκπαιδευμένοι μηχανικοί. Η ποιότητα των Ελλήνων εργαζομένων στον τομέα αυτό είναι πολύ υψηλή.

Αυτό όμως που λείπει είναι η θέρση από μόνοι τους για να βγουν από τη μερίδα. Και φυσικά, να γίνουν έργα υποδομής.

● Τέλος, ο τομέας της φαρμακοβιομηχανίας. Αποτελεί έναν από τους ελάχιστους τομείς της ελληνικής βιομηχανίας που είναι αναπτυγμένος, ειδικά στη περιοχή της Αττικής.

Οι ελληνικές φαρμακοβιομηχανίες έχουν εξειδικευθεί στον τομέα των φαρμάκων δεύτερης γενιάς (generics). Εάν οι βιομηχανίες αυτές συνεργαστούν καλύτερα στο μέλλον με ερευνητικά κέντρα πανεπιστημίων, τότε η ελληνική φαρμακοβιομηχανία έχει τη δυνατότητα να καταστεί μία από τις πιο ισχυρές στον κόσμο. *

Ανεργοι μεταναστές, ομοσφύλλοι και εργατικά δικαιώματα στο σταθμάριο του γάλλου προέδρου

Υπερσυντηρητική στροφή Σαρκοζί ελέω κάλπης

Μεγάλη έκπληξη προκάλεσε οι θέσεις που διατύπωσε ο πρόεδρος της Γαλλίας, Νικόλα Σαρκοζί, στη συνέντευξη του στο «Le Figaro Magazine», όχι μόνο γιατί ήταν υπερβολικά συντηρητικές, αλλά και γιατί μερικές ήταν εντελώς αντιθετικές με όσα είχε διακηρύξει όταν κέρδισε τις προεδρικές εκλογές του 2007.

Μπορεί ακόμα ο Σαρκοζί να μην έχει ανακοινώσει επίσημως την υποψηφιότητά του για τις εκλογές του Απριλίου, ωστόσο η συνέντευξη του ήταν κατά τους Γάλλους αναλυτές η παρουσίαση του προγράμματός του. Ο Γάλλος πρόεδρος παρουσίασε τις δικές του «θέσεις για τη Γαλλία». Όχι στο γάμο των ομοσφύλλων και στην ανέλεκτη κοινωνική πολιτική, να στον έλεγχο της ανεργίας και στις μεταναστεύσεις.

Οι επικρίτες του λένε ότι οι προτάσεις του για περιορισμό των επιδομάτων ανεργίας και μεγαλύτερο έλεγχο στις μεταναστεύσεις απλώς υποσχόθηκαν δύο πολύ ιασηρές ομάδες πληθυσμού: τους ανεργούς και τους μεταναστές. Όσο για το θέμα των ομοσφύλλων, απλώς θυμίζουν ότι το 2007 ο Σαρκοζί ήταν όπισθις του συμβολαίου κοινωνικής συμβίωσης, ενώ και υπέρ της ψήφου του μεταναστών στις τοπικές εκλογές.

Η συντηρητική στροφή είναι σαφής. Μάλιστα ο Γάλλος πρόεδρος δεν απέκλεισε την προσφύ-

γη σε δημοψήφισμα αν τα συνδικάτα μπλοκάρουν την αλλαγή που θέλει να προωθήσει και που προβλέπει ότι ο άνεργος θα χάνει τα επιδομάτα του αν αρνηθεί εργασία που θα του προσφερθεί. Αυτό εξέπληξε πολλούς ακόμα και στο κόμμα του.

Στην ίδια συνέντευξη ο Γάλλος πρόεδρος εννοήθηκε και στην υποβολή παιδιών από ζευγάρια του ίδιου φύλου.

Κλίνατε επί... ακροδεξιά

Είναι προφανές ότι οι ίδιοι συντηρητικές θέσεις αποστέλουν προσπάθεια να προσέλκυστο ακροδεξιούς ψηφοφόρους, ώστε να αλλάξει το κλίμα δυσαρρέσκεις σε όλη τη χώρα και να συγκρατήσει την πίεση της δημοφιλότητάς του, τη στιγμή που το ακροδεξιό Εθνικό Μέτωπο εγκαταλείπει το παραδοσιακό πεδίο μάχης του (ασφάλεια και μεταναστεύση), ενώ οι κεντρώοι είναι βαθιά δυσαρρεστημένοι με την κρίση από την υπερκρίση των χωρών της ευρωζώνης. Ο κεντρώος υποψήφιος πάντως, Μισέλ Μπναιρού, δήλωσε ομολογώντας ότι οι απόψεις του Σαρκοζί δείχνουν ξεκάθαρα πως οι Γάλλοι έχουν να διαλέξουν ανάμεσα σε αντίθετες όψεις, έχουν να διαλέξουν πολιτικά.

Η αναφορά του θεωρείται αχμής στο στήθος του Σαρκοζί να καλύψει τον υπουργό του των

Εσωτερικών, Κλοντ Γκεάν, ο οποίος δήλωσε ότι «δεν έχουν όλοι οι πολίτες την ίδια αξία» και «πρέπει να προστατεύσουμε τον δικό μας».

Είναι προφανές πως ο Σαρκοζί θεωρεί πλέον ότι η μάχη που θα δώσει είναι ουσιαστικά μόνο απέναντι στον Ολάντ και ετοιμάζεται. Οι δημοσκοπήσεις άλλωστε είναι αποκαλυπτικές. Ο Φρανσουά Ολάντ εξασφαλίζει το μεγαλύτερο ποσοστό προθέσεων ψήφου στον πρώτο γύρο των εκλογών με 32% (+3%), μπροστά από τον Σαρκοζί που παίρνει μόνο 25% (+2). Η Μονίκ Λεπέν, του Εθνικού Μετώπου, χάνει 2 μονάδες σε σχέση με τις προηγούμενες δημοσκοπήσεις της Ipsos και πέφτει στο 16%, ενώ ο Μπναιρού χάνει 1,5 μονάδα και πέφτει στο 12,5%. Η μάχη δεν είναι για ανάμεσα σε 4, αλλά σε δύο. Αλλά τα πράγματα στην Γαλλία, δημοσκοπήσεις είναι απογοητευτικά για τον Σαρκοζί, γιατί στο δεύτερο γύρο ο Ολάντ συγκεντρώνει 59% τις προθέσεις ψήφου, ενώ ο Σαρκοζί μόλις 41%.

Παράμεινε ανοικτό το πότε θα ανακοινώσει επισήμως την υποψηφιότητά του. Οι εκτιμήσεις του γίνονται ότι θα το κάνει την τελευταία εβδομάδα του μήνα. Ο στόχος να τον αναπληρώσει προεδρικό χρόνο στο ΜΜΕ, έχει άρθρονο τηλεοπτικό και ραδιοφωνικό χρόνο για να κάνει εκπομπές ως πρόεδρος της χώρας.

ΞΕΝΟΙ ΠΩΛΟΥΝ ΠΟΛΥΤΕΛΗ ΕΞΟΧΙΚΑ, ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ

Η αγοραστική αξία των ακινήτων καταρρέει, ενώ περιμένουν ξένους επενδυτές για να μας σώσουν. Αντί νινιακό φακός αγοράζουν Ευρωπαίοι και Ρώσοι που επενδύουν σε πολυτελείς κατοικίες.

Προσφέροντας το ένα τρίτο της αντικειμενικής αξίας. Οι Ευρωπαίοι εταίροι μας συνήθως παζαρεύουν και... περιμένουν. Οι κρατώντας τα ηνία της κτηματογίας πιστεύουν ότι οι τιμές θα καταρρακώσουν στα επίπεδα μιας φτωχής ασιατικής χώρας.

Στο διαδίκτυο οι προσφορές ελληνικών οπτιών στα γερμανικά ανέφροντα σε περίπου δύο εκατομμύρια συνδέσμους ιστοσελίδων (link). Μεσοτικά γερμανικά πουλάνε... Ελλάδα, απευθυνόμενοι κυρίως σε Γερμανούς αγοραστές. Μεσίτες είναι Έλληνες μετανάστες στη Γερμανία καθώς και τα μεγαλύτερα (διεθνή) Real Estate.

Ενα από τα μεγάλα γερμανικά μεσοτικά γραφεία αναλαμβάνει -μόνο στο αθηναϊκό κέντρο- την πώληση 750 ακινήτων κι ένα άλλο, 95 πολυτελή ακινήτα. Ζητούν 150.000 ευρώ για ένα παραλιακό οικοπέδο και καταλήγουν στα 3.600.000 ευρώ για ένα μεγάλο κτίριο γραφείων με θέα την Ακρόπολη. Το ίδιο γερμανικό γραφείο αναλαμβάνει την πώληση 63 κατοικιών στη Μύκονο, τη Σαντορίνη, την Πάρο και τη Ρόδο. Ενα πολυτελές ξενοδοχείο στην Καλντέρα της Σαντορίνης τιμάται 5.800.000 ευρώ. Επίσης πουλείται και το Ασπρονήσι: «...Ενα ολόκληρο νησί σε τιμή 65 εκατομμυρίων ευρώ».

Ευκαιρίες λόγω κρίσης

«Κάνε την κρίση ευκαιρία» είναι ο τίτλος άλλου γερμανικού μεσοτικού γραφείου, το οποίο μεταβιβάζει 198 ελληνικά σπίτια. Δεκαέξι κατοικίες στην Κύθηρο 92.000 ευρώ, έκαστη, 400.000 ευρώ εκτιμάται μια πολυτελής μονοκατοικία 100 τ.μ. στη Μύκονο, ενώ με 2.300.000 ευρώ μια πολυτελής βίλα 358 τ.μ.

Γερμανός μεσίτης προτείνει 600 ακίνητα στην Ελλάδα. Μια μονοκατοικία στη Σαντορίνη προσφέρεται έναντι 205.000 ευρώ.

Κι ένα ξενοδοχείο 100 δωματίων στη Νάξο (2.200.000 τ.μ.) έναντι 2.200.000 ευρώ. Στην Αττική προσφέρεται ένα ολόκληρο εργοστάσιο, (3.000 τ.μ.) έναντι 3.500.000 ευρώ.

Ακίνητα-φιλέτα για κάθε όρεξη

Βίλα 300 τ.μ. στο Σούνιο έναντι 700.000 ευρώ ή ένα νεοκλασικό αρχοντικό στην περιοχή της Ακρόπολης (221 τ.μ.), με τιμή «ουστρησίμ». Κι ένα κτίριο γραφείων (1.100 τ.μ.) στο ιστορικό κέντρο έναντι 6,5 εκατομμυρίων.

«Σημειώνεται υπερπροσφορά ελληνικών ακινήτων. Οι πολυτελείς ακίνητοι όμως μειώθηκαν κατά 80%», λέει ο μεσίτης Χρ. Αγγινής. Ενδιαφέρον, λέει, εκδηλώνεται από Γερμανούς, Βρετανούς, Σκανδιναβούς και Ρώσους. Αναζητούν εξοχικά σπίτια στα νησιά, παραλιακά, πολυτελείς κατοικίες στην Αττική, από το Φάληρο μέχρι το Σούνιο.

Οι τιμές που προσφέρουν, σύμφωνα με τους μεσίτες, «για εξοχικά σπίτια υπερβαίνουν το 50% της αρχικής τιμής. Ορισμένοι προσφέρουν το ένα τρίτο της αντικειμενικής τους αξίας. Για ακίνητο αξίας 400.000 ευρώ προσέφεραν 100.000. Αν δεν εξυπηρετούν την τιμή του ακινήτου δεν το αγοράζουν».

Κατοικίες στη Χαλκιδική επιλέγουν κυρίως Βορειοευρωπαίοι, Τούρκοι, Ρώσοι, Ρουμάνοι και Βούλγαροι. Στο ένα τρίτο της αξίας που αγόραζαν το 2008.

Η Ακωκία και η μεσοηλια-

κή Μάνη αποτελούν πόλο έλξης Γερμανών. Οι Βρετανοί στην Κρήτη αποτελούν το 80% των ενδιαφερομένων. Οι προσφορές υποψήφιων Βρετανών αγοραστών στην Κρήτη για μία μονοκατοικία (100 τ.μ.) με κήπο κυμαίνονται από 150.000 μέχρι 200.000 ευρώ. Και στη Μάνη, οι προσφορές των Γερμανών εταίρων μας, για αγορά πέτρων κτιομάτων, πέφτουν ακόμα πιο χαμηλά. Μεταβιβάζονται σε τιμές από 1.000 μέχρι 1.200 ευρώ το τετραγωνικό!

Αραβες και Ρώσοι

Ως ένδειξη της κρίσης που εξαπλώνεται παγκοσμίως καθώς και της εκμετάλλευσής της από διεθνή Real Estate αναφέρουν το γεγονός ότι στη Χαλκιδική, που υπήρξε ζήτηση για μεγάλες μονοκατοικίες (500-600 τ.μ.), δεν παρουσιάζεται αγοραστικό ενδιαφέρον. Αντιθέτως, μεταβιβάζονται ακίνητα 4.000-5.000 τ.μ. Επιπλέον, από 4.500-5.000 ανά τ.μ. που προσηύχον πριν από την κρίση, σήμερα για αντίστοιχα ακίνητα πληρώνουν 1.500-1.800 ευρώ.

Στα παράλια της Αττικής, καταρρακώει οι τιμές σε μονοκατοικίες, μεζοντέτες και πολυτελή διαμερίσματα. Οι αγοραστές είναι Αραβες και Ρώσοι, και κατεβάζουν τις τιμές ακόμα και στο ένα τρίτο! Για ακίνητα αξίας

900.000 ευρώ υπήρξαν προσφορές 300.000 ευρώ, προσφέρονται 200.000.

Μεσίτες διευκρινίζουν ότι «στη Μύκονο υπάρχει υπερπροσφορά μεγάλων και πολυτελών κατοικιών (500-1.500 τ.μ.), για τα οποία δεν εμφανίζεται αγοραστικό ενδιαφέρον». Επισημαίνουν ότι δεν εμφανίζεται κανένα αγοραστικό ενδιαφέρον από ξένους επενδυτές για τουριστικές επιχειρήσεις στη χώρα μας: «Διερρηχθεί η αγορά εμπορικών ακινήτων αλλά δεν επενδύουν. Δεν υπήρξε καμία προσφορά για ξενοδοχεία στη Σαντορίνη».

Οι επενδυτές αναζητούν τις μεγάλες ευκαιρίες περιμένοντας την κατάλληλη τιμή. Σχηματίζουν μόνο γνωρίζοντας τις εισπράξεις που αποφέρει το ακίνητο, από τη προσρόδση ότι θα το πάρουν στο ένα τρίτο της αντικειμενικής τους αξίας. Ειδικότερα, οι Γερμανοί υποστηρίζουν ότι θ' αγοράσουν πολλά ελληνικά, επαγγελματικά ακίνητα έναντι πνικτικού φακός. Όταν θα πέσουν αρκετά ακόμα οι τιμές. Τότε θα επενδύουν σε εμπορικά ακίνητα. Οι τιμές που αναφέρουν για την Αθήνα είναι 1.000 ευρώ το τ.μ. για καινούργια διαμερίσματα και 400 ευρώ για τα μεταχειρισμένα. *

«Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ μπορεί να έχει δραματικές συνέπειες για τις ζωές των πολιτών της Ε.Ε., παρόλα αυτά επικριθεί με κάθε τρόπο να εμποδιστεί το Ευρωπαϊκό βούλο να έχει λόγο. Δίνει στη δημοσιότητα την έκθεση θέλοντας να κρούσει τον κώδωνα του κινδύνου ή' αυτή την απαράδεκτη κατάσταση. Δεν θα συμμετάσχω ή' αυτή την κωμωδία! Με αυτά τα λόγια, στις 26 Ιανουαρίου, ο γάλλος ευρωβουλευτής Καντιέρ Αρίφ παραπήθηκε από τη θέση του Βασιικού εισηγητή της ACTA (Anti-Counterfeiting Trade Agreement) στο Ευρωπαϊκό βούλο, καταγγέλλοντας την πρωτοφανή έλλειψη διαφάνειας στη διαδικασία προώθησης της συμφωνίας. Παρά τον τίλο της, η ACTA (Εμπορική Συμφωνία Εναντίον της Παράποισης/Απομίμησης) δεν είναι απλά μια συμφωνία που προστατεύει

ACTA: Μαιμού έλεγχος προϊόντων

Η προστασία των προϊόντων, οι μεγάλοι κάτοικοι copyright, φαρμακευτικές εταιρείες, διοικητικές και κινηματογραφικά στούντο, εταιρικά λόγια από την Pfizer, την Time Warner, τη Sony, τη Walt Disney, τη Viacom ως τη Monsanto. Συνομιλήθηκε αρχικά ανάμεσα στις ΗΠΑ και την Ιαπωνία, για να προσταθούν στη συνέχεια κι άλλες 37 χώρες, ανάμεσά τους οι 27 της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι διαπραγματεύσεις έγιναν μυστικά, ένα χαρακτηριστικό το γεγονός πως η συμφωνία έχει περάσει από το Ευρωπαϊκό βούλο μέσω από τις συνεδριάσεις του Δεκεμβρίου για θέματα ολλείας και γεωργίας, κάτι που ανακινώθηκε σε μια υποσημείωση ενός δελτίου Τύπου για θέματα ολλείας.

Όπως επισημάνουν όσες σκεπτόνται κριτικά έναντι της ης, η ACTA δεν είναι παρά μια νομοθεσία για το copyright που προωθείται προσημηματικά ως εμπορική συμφωνία ώστε να αποφεύγει τη δημόσια συζήτηση. Στην ουσία είναι ο νέος νόμος που στοχεύει στο τέλος της ελευθερίας στο Διαδίκτυο, μια μορφή ιδιωτικής παγκόσμιας κληρονομιάς επιτήρησης. Ένας νόμος που επικριείται κυριολεκτικά να «περάσει νίχτα» και που με την επικύρωσή του, το Διαδίκτυο θα είναι εντελώς διαφορετικό απ' αυτό που γνωρίζουμε. Στο στάσιστρο μπαίνουν όχι μόνο υπηρεσίες όπως το Facebook ή το youtube όπου παραδοσιακά διακινούνται αρχεία αλλά και οποιοδήποτε ιστοσελίδα ανεξάρτητα βίντεο, ήχος, εικόνας, κείμενα ή πληροφορίες που μπορεί να υποκινείται σε copyright. Η ιδιοκτησία κατηγορείται, ο πόρος υπηρεσιών Internet γίνεται ασυντόμο που έλγεται το διακινούμενα αρχεία με τη δυνατότητα να διακοπεί η σύνδεση και την υποκρίση να ενημερωθεί από τους θηγαμένους, ανοίγοντας το δρόμο για ποινικές διώξεις.

Χώρες όπως η Βραζιλία, η Ινδία και η Κίνα έχουν αντιταχθεί στην ACTA, με το σκεπτικό ότι εννοεί τα μονοπώλια και βάσει εμπόδιο στην καινοτομία. Άλλοι, στη Σουηδία ή την Πολωνία, οι διαδηλωτές ζητούν η συμφωνία να επικυρωθεί με δημοψήφισμα. Στην Ελλάδα, όπου οι ψηφοφόροι αντιστάσεις μετριάζονται ακόμα με τα likes στο facebook και τα unfollow στο twitter, το νεοσυσταθέν Κόμμα των Πρωτόνων οργάνωσε το Σάββατο συγκεντρώσεις σε τρεις πόλεις, συμμετέχοντας στην παγκόσμια διαμαρτυρία κατά της ACTA. Απομένει να ανοιχθεί η συζήτηση που να υποστηρίξουν οι Έλληνες ευρωβουλευτές, όπως οι ης Δ.Α. και του ΛΑΟΣ που σθεσερά ψηφίζουν στο Ευρωπαϊκό βούλο υπέρ της συμφωνίας, ώστε να ενημερωθούν οι πολίτες ένθεροι και της τελικής επικύρωσης της συμφωνίας στο Στραβόσπορο του Ινσίου.

* Το κείμενο της ACTA στο διαδίκτυο: http://share.autovetse.net/acta-ctr_apr15-2011_gr.pdf

Ο ΤΑΣΟΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ ΜΙΛΑΕΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗΣ

« Δεν αρκεί μόνον η αποποινικοποίηση »

Ξέρετε κανέναν κλάδο με τζίρο περίπου 2,5 εκατομμύρια ευρώ ημερησίως; Κι όμως, σε αυτό το ποσό υπολογίζεται η παράνομη αγορά ναρκωτικών αν υποθέσουμε ότι στη χώρα μας έχουμε 60.000 τοξικομανείς - τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Κέντρο - και χρειάζονται σχεδόν δύο δόσεις την ημέρα, που κοστίζουν γύρω στα 20 ευρώ η μία.

Εύκολα μπορεί να υπολογίσει κανείς τα εκατοντάδες εκατομμύρια που αποφέρει ετησίως μόνο το εμπόριο πρώτης, τα οποία ξεπερνάνται σε νόμιμες δραστηριότητες.

Θα αρκούσε ίσως και μόνο αυτό το ποσό για να μην χαθεί μια ακόμη ευκαιρία για την αλλαγή του νόμου για τα ναρκωτικά, αφού εύκολα αντιλαμβάνεται κανείς τα τεράστια συμφέροντα που εξασφαλίζει η απαγόρευση με τη διατήρηση του παρόντος εμπόριου. Όμως ο συνολικότερος μας δεν τα βάζει απλά με τη «φαικλόκκινη συμμαχία», ήτοι ΛΑΟΣ και ΚΚΕ, που προέρχεται ακόμη και σε ουλλαλήτρια για τη διατήρηση της υψιστάμενης χρεοκοπημένης κατάστασης, τα κόμματα που μαζί με τη Ν.Δ. ανέβηκαν μια νομοθετική ρύθμιση εξορθολογισμού.

Ο δικηγόρος Τάσος Αρβανιτίδης που μας μιλάει, στέλεχος της Δράσης, μέλος της Συμμαχίας «Αλλάζει Πολιτική για τα ναρκωτικά» και αντιδήμαρχος Αθηνών, πηγαίνει ακόμη πιο πέρα και θεωρεί ότι, παρόλο που το νομοσχέδιο κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση, δεν θα έλθνε ουσιαστικά το ζήτημα των ναρκωτικών, καθώς «δεν αρκεί μόνο η αποποινικοποίηση, αυτό είναι το αυτονόητο - επειδή σε μια δικαιοκρατική κοινωνία δεν νοείται να τιμωρείται μια αναποκαταστροφική πράξη. Ούτε πρόκειται να καταφέρει κάτι καμιά καταστασιακή πολιτική. Το μόνο που καταφέρει είναι να αυξάνονται τα πρόσρημα της γραφειοκρατίας που ασχολείται με αυτό. Τα ναρκωτικά μπορεί να κάνουν κακό επειδή δημιουργούν εξάρτηση, αλλά οι παρενέργειες της απαγορευτικής πολιτικής είναι πολύ χει-

ρότερη από τα ίδια τα ναρκωτικά. Γιατί τι κακό κάνει η καθαρή πώληση; Δημιουργεί δυσκολία, στένωση της κόρης του ματιού και εξάρτηση. Αλλά, αν μπορείς να παίρνεις καθαρή πώληση υπό ιατρική παρακολούθηση, μπορείς να ζεις κανονικά και υπάρχουν παραδείγματα τα γιατράν που έζησαν μέχρι τα βαθιά γεράματα προσφέροντας, Στο Χόνγκ Κονγκ, για παράδειγμα, γέροντες 90 χρόνων καπνίζουν όμοιο χωρίς κανένα πρόβλημα...».

Τα ναρκωτικά είναι πρόβλημα από τη στιγμή που απαγορεύτηκαν υποστηρίζει ο κ. Αρβανιτίδης και όχι μόνο επειδή τη χρήση μιας απαγορευμένης ουσίας καλύπτει η μαύρη αγορά, αλλά επίσης επειδή «την ίδια στιγμή δεν επιτυγχάνει και κανένα άλλο πρόβλημα. Ο μόνος πληθυσμικός των φυλακών είναι χρήστες εξαρτημένοι του νόμου για τα ναρκωτικά ή άλλες πράξεις που σχετίζονται με την εναγώνια προσπάθεια των χρηστών να βρουν τη δόση τους καθώς όλα τα εγκλήματα του δρόμου διαπράττονται από χρήστες γι' αυτόν ακριβώς το λόγο».

- Πως «αποτιμάτε» την απαγορευτική πολιτική;

«Αν δεν υπήρχε η απαγορευτική πολιτική για τα ναρκωτικά, το κόστος του φαρμακονομικού συστήματος που πληρώνουν οι φορολογούμενοι θα ήταν το μισό: δηλαδή θα είχαμε λιγότερους κρατούμενους, καλύτερες συνθήκες και λιγότερα φυλακές. Είμαστε η μόνη δυτική χώρα όπου μπορείς να βρεις παρά το πολύ εύκολα ναρκωτικά μέσα στην πόλη. Λέμε ότι έχουμε απαγορευτική πολιτική και αν πάτε σημει-

ρα στη Μενδόνη ή στο κέντρο, μπορείτε να αγοράσετε ελεύθερα ναρκωτικά. Άρα έχουμε ελεύθερη διακίνηση ναρκωτικών στις φυλακές, ελεύθερη διακίνηση ναρκωτικών στο κέντρο της Αθήνας και άλλων πόλεων της Ελλάδας. Τι έχει καταφέρει η απαγόρευση; Έχει καταφέρει να αυξάνει το κόστος της απαγορευτικής πολιτικής για τους Έλληνες φορολογούμενους, χωρίς να αντιμετωπίζει κανένα πρόβλημα, και να συστηρεί έναν ολόκληρο μηχανισμό, μια ακόμη γραφειοκρατία για την αντιμετώπιση του προβλήματος: δικαστές, δικηγόροι, αστυνομία, σοφρονιστικοί και υγειονομικοί υπάλληλοι που ασχολούνται με τις υγειονομικές επιπτώσεις της απαγόρευσης. Νοθεμμένες ουσίες που δημιουργούν αλλεργικές αντιδράσεις και μπορεί να προκαλέσουν και θάνατο αλλά και θανάτους από υπερβολική δόση όταν ξαφνικά ρίχνουν πιο καθαρή πωλητή στην αγορά... Η απαγόρευση ακόμη οδηγεί στη δημιουργία νέων ουσιών με μεγαλύτερη επίδραση και τοξικότητα. Για να μην αναφερθούμε στα διαφυγόντα έσοδα από την απουσία ελέγχου στη διάθεση των ουσιών».

- Τι προτείνετε;

«Αυτό που προτείνω εφαρμόζεται στη Βρετανία όπου συνταγογραφείται η ουσία και μπορεί ο εξαρτημένος να την πάρει σε δημόσιες κλινικές, κάτι σχεδόν παρόμοιο με αυτό που γίνεται στην Ισπανία και στην Πορτογαλία, όπου τα εγκλήματα που διαπράττονται δεν βρίσκονται σε αιτιώδη συνάρτηση με την ανάγκη να βρουν ναρκωτικά: 40 ευρώ την ημέρα ή 1.500 ευρώ το μήνα για τη

δόση σου είναι ένα μεγάλο έξοδο όταν στην ελεύθερη αγορά, αν παρασκευαστούν νόμιμα από μια εταιρεία δεν θα κόστιζε πάνω από μισό ευρώ».

- Και για την κάνναβη;

«Αυτό ο παραλογισμός πρέπει να τελειώσει. Ένα από τα θετικά του νομοσχεδίου είναι ότι διαχωρίζει την κλωστική κάνναβη από την άλλη. Είναι παράνομη να απαγορεύεις την καλλιέργεια κλωστικής κάνναβης. Σκεφτείτε πόσο έχει πληγεί ο αγροτικός τομέας από την καλλιέργεια του βαμβάκου και τι επιπτώσεις έχει για το περιβάλλον, ενώ η κλωστική κάνναβη είναι σχεδόν αυτοφυής στη χώρα μας, χωρίς για την Ελλάδα λιγότερο από ένα αιώνα πριν ήταν από τις μεγάλες εξαγωγικές χώρες».

«Δεν λέω ότι η ινδική κάνναβη δεν κάνει κακό: για να είμαστε ακριβείς, στην Αγγλία έγιναν μελέτες που έδειξαν ότι υπάρχει μια τοξικότητα σε κάποιο είδος κάνναβης τελευταία. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι καλλιεργείται σε συνθήκες απόλυτης παρανομίας, με χρήση φωτοφαρμάκων και τεχνητούς τρόπους και αυτό προκαλεί τοξικότητα. Το Αμεστερνταμ παραμένει εξαιρετικό παράδειγμα: εκεί μειώθηκε η εγκληματικότητα δραστικά, μειώθηκαν οι θάνατοι, αυξήθηκε ο μέσος όρος ζωής των εξαρτημένων χρηστών καθώς και ο μέσος όρος εισοδήματος στα ναρκωτικά. Δεν μπαίνουν στα παιδιά 12 χρόνων στα σκληρά ναρκωτικά, και δεν υπάρχουν υγειονομικές επιπτώσεις στους εξαρτημένους χρήστες. Και δεν ξέρω ποτέ είναι το πρόβλημα επειδή αυξήθηκαν οι χρήστες ο ναρκωτικομορφός. Το αντίθετο έχει γίνει εδώ: πριν από περίπου 80 χρόνια η Ελλάδα ήταν μια απ' τις μεγαλύτερες εξαγωγικές χώρες σε καμία και μέχρι που απαγορεύτηκαν οι καλλιέργειες, δεν υπήρχε πρόβλημα με το χασίς, ενώ, παρά το γεγονός ότι ήταν νόμιμο, δεν υπήρχε ευρεία διάδοση. Σήμερα αν περιοριστούν οι χρήστες, αυτό που το έχω δοκιμάσει ή κάνουν τακτική χρήση, μπορεί να ξεπερνούν το ένα εκατομμύριο: μάλιστα για τη μεγαλύτερη αποτυχία της απαγορευτικής πολιτικής». ■

«Η ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ για την κοινωνία και τη δημόσια οικονομικά είναι πολύ σημαντική, και φαίνεται σε μελέτες ότι σε ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες αυτή η αποποινικοποίηση κοστίζει μέχρι και πέντε φορές λιγότερο από το κόστος της ποινικοποίησης αυτών των ανθρώπων» δηλώνει ο Κάρλ Ενγκουαρτς, πρώην επικεφαλής της μονάδας συντονισμού της πολιτικής για τα ναρκωτικά της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Μήνιος τελικά στη χώρα μας τα λεφτά περισσεύουν;

«Εκεί αστόσο νόμιμα να καταγράφουμε τις δυνάμεις που τάχθηκαν υπέρ του νο-

Πολιτική με κόστος

μοσχεδίου, κι ως το ήθελαν ακόμη καλύτερο, γιατί για πρώτη φορά τα τελευταία 20 χρόνια συστρατεύονται ακόμη και φορείς που ο συκοφαντούν με την απεξάρτηση (ΚΕΘΕΑ, ΟΚΑΝΑ, Ελευθεριακός Σύνδεσμος Απεξάρτησης), ευρή φάσμα πολιτικών κομμάτων (εκτός του ΠΑΣΟΚ που το καταρτίσει, ΣΥΡΙΖΑ, Δημοκρατική Αριστερά, Οικολογία Πράσινο, Δράση, Φιλελεύθερη Συμμαχία), επιστημονικοί σύλλογοι (Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά / Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής, Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου) αλλά και κοινωνικών οργανώσεων (Πρωτοβουλία για τα Δικαιώματα των Κρατούμενων, Ηνώσοραση). Χαρακτηριστικά, στη Νέα Υόρκη το ετήσιο κόστος ενός φυλακισμένου ουσιαστικά με το ετήσιο κόστος ενός φοιτητή του Χάρβαρντ, σύμφωνα με την επιστημονική επιθεώρηση του ΕΚΤΕΠ/Ν Μ. Τεργιόου. Το στοιχείο που συνηγορούν υπέρ ενός άλλου μοντέλου είναι πολλά:

■ Η νομιμοποίηση της κάνναβης στην Ολλανδία θα αποφέρει στο κράτος έσοδα από φόρους ύψους 850 εκατ. ευρώ ετησίως σύμφωνα με μελέτη της Ακαδημίας της Ουτρέχτης.

■ Τα αντίστοιχα καθαρά έσοδα από φόρους που παίρνει η Γερμανία από το 2008 σφίγγουν τα 2,8 δισ. το χρόνο, όπως το υπολόγισε η Γερμανική Ένωση Κλωστικής Κάνναβης.

Εδώ ποινικοποιείται ακόμη και η κλωστική κάνναβη σε λειτουργία ουσίας μέχρι το 1957, σπάζει απαγορεύσεις κ καλλιέργειας και τις κλωστικές κάνναβης, επί των κανονισμών στην Ελλάδα (Canavavueia, εκδόσεις Heteron).

«Η κόχια χώρα έχει τις δικές της ιδιαιτερότητες, δηλαδή δεν υπάρχουν δύο χώρες με την ίδια νομοθεσία: άλλες επιτελούνται στους εξαρτημένους χρήστες, άλλες αντιμετωπίζουν συνολικά το θέμα και θα πρέπει να δομεί πώς θα προσεγγίσουμε αυτήν την εμπειρία στην ελληνική πραγματικότητα. Εκτιμώ επίσης ότι στην κατάσταση δημοσιονομικής λιτότητας που περνάμε, η αποποινικοποίηση θα εξοικονομήσει κονδύλια και είναι ορθολογική και από κοινωνική άποψη, ιδιαίτερα αν ο νόμος ισχύει αναδρομικά για τους ήδη καταδικασθέντες χρήστες», μας λέει η επιστημονικά υπεύθυνη του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης (ΕΚΤΕΠ/Ν) για ναρκωτικά, Μαρίνα Τεργιόου.

7+2 Η ΑΛΛΗ ΟΨΗ

ΣΥΝΤΕΥΞΗ 26 «Μας κυβερνούν οι τράπεζες»

Ο Κώστας Γαβρός μιλάει για την Ελλάδα, την κρίση και τη νέα του ταινία

Γ. ΚΑΛΑΪΤΖΗΣ 28 «Υπάρχει ζωή μετά τα αφεντικά;»

Η πολιτική της τρόικας όταν ο απεργός είναι γειογραφός και εργασιομανής

ΕΚΘΕΣΗ 31 Ο καπιταλισμός στον τοίχο

Για πρώτη φορά οι τοιχογραφίες του Ντιέγκο Ριβέρα στο Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης Νέας Υόρκης

Μονολογεί, καθώς περιπλανιέται, ολομόναχος αυτή τη φορά, στη λευκή σελίδα, σαν μεμπετικός ήρωας στο έρημο τοπίο του ελληνικού παραλόγου. Ο Διονύσης Σαββόπουλος, λίγο προτού φύγει για τη Ρώμη (και το Πανεπιστήμιο La Sapienza, το οποίο χθες διοργάνωσε συναυλία προς τιμήν του), μας άφησε να κρυφακούσουμε τις φρασεολογικές σκέψεις που του γεννούν τα προβλήματα της «Ελευθεροτυπίας»...

«Κρίμα, κρίμα. Οι πολιτιστικές της σελίδες ήταν, παρά τις γκρινιές ή κάποια μονωρώματα, ενίοτε, ανάμεσα σε κείνη και σε μένα, σημείο αναφοράς. Την έχω πάρει πάνω από δωδεκά χιλιάδες φορές. Την έπαιρνα και τη διάβαζα απ' το πρώτο φύλλο της κυκλοφορίας της, ανελλιπώς, καθημερινές, γιορτές και σκόλες...

Δεν λέω, οι καιροί είναι δύσκολοι για όλους και για όλα.

Είναι και η διεθνής συγκυρία, βλέπε.

Αλλά και χωρίς αυτά, μπάχαλο τα κάνουν οι δικοί μας. Τίποτα δεν θα μας έσωζε.

Κάποιοι, βέβαια, είχανε αφουγκραστεί «τον ήχο των πλησιάζοντων γεγονότων». Το '85 και το '86, η "Ελευθεροτυπία" δημοσίευε εκατοντάδες γράμματα που στέλνανε οι αναγνώστες της πάνω στην έγνοια τους για τη γλώσσα. Είχε προηγηθεί ημερίδα για το γλωσσικό πρόβλημα, στο γήπεδο του Μιλάνου, που την είχε οργανώσει το τότε ΚΚΕ εσωτερικού. Εκείνη η εκδήλωση είχε τεράστια απήχηση στους Έλληνες, εντός και εκτός Ελλάδος. Επί δύο χρόνια σχεδόν, δημοσίευε η "Ελευθεροτυπία" τις επιστολές τους. Ο Ράλλης και ο μακαρίτης ο Καραμανλής είχαν κάνει επίσημη γλώσσα τη δημοτική. Καταρχαιμένο το πολιτικό μας σύστημα έπευπε να συμφωνήσει. Ουσιαστικά απέβαλαν όλη τη λύγια παράδοσή μας.

Πολλοί δεν το καταλαβαίνουν, αλλά έτσι άρχισε η φτηνία. Εννοώ η φτηνία σε όλα...

Αλλάζουν όλα εδώ κάτω... Χτυπάει το τηλέφωνο.

«Είναι απ' τη Ρώμη. Μια κυρία, με καλά ελληνικά, με πληροφορεί

Ο Διονύσης Σαββόπουλος για την κρίση και την «Ε»

«Αγκαλιασμένοι θα περάσουμε τη δύσκολη ώρα»

ότι εδώ και δύο χρόνια είμαι μέρος της διδακτέας ύλης στο Πανεπιστήμιο της Ρώμης. Με προσκαλεί να δώσω συναυλία εκεί, για τα 44 χρόνια από "Το Περιβόλι του Τρέλλου", που το 'γραφα

στο Μιλάνο. Ζω επιστημονική φαντασία. Που το ξέρουν αυτοί το το καλοκαίρι του '68 έγραφα να τα τραγουδήσω στο Μιλάνο. Μετά σκέπτομαι ότι είναι φάρσα. Αλλά όχι, δεν είναι. Μου στέλνει

επίσημη πρόσκληση η έδρα της ελληνικής λογοτεχνίας του Πανεπιστημίου Sapienza της Ρώμης, με σφραγίδες κ.λπ., να δώσω συναυλία εκεί, για τις υποτροφίες των Ιταλών φοιτητών του τμήμα-

τος ελληνικών σπουδών. Έχουν μεταφράσει, λέει η καθηγήτρια της έδρας, κ. Paola Minucci, παλιά μαθήτριά του Mario Vitti, πάνω από δυο ντουζίνες τραγούδια μου. Πολλά απ' αυτά έμμετρα. Τα τραγουδά ιταλίστι η χορωδία τους. Δεν το συζητώ, θα πάω πετώντας.

Θυμάμαι που έφτασα στο Μιλάνο με οτοστόπ από το Παρίσι, όπου όλο το Μάη του '68 έβλεπα πώς στήνονταν τα οδοφράγματα. Φύγαμε με την Άσπα την ημέρα της αντιδιαδήλωσης του Ντε Γκολ. Η Γαλλία είχε παραλύνει, περάσαμε τα σύνορα με τα πόδια και φτάσαμε μετά από ταλαιπωρία στην αδερφή της, στο Μιλάνο. Εκείνο το καλοκαίρι έγραφα αυτά τα κομμάτια. Στο "Είδα την Άννα κάποτε" λέει... αλλάζουν όλα εδώ κάτω με ορμή / τι να καταλάβουμε οι φτωχοί.

Ζήσαμε κάποτε μια Αριστέρα του έργου, της θυσίας για τη δικαιοσύνη, της μεγάλης ηθικής αλλαγής. Καμία σχέση. Την Αριστέρα εδώ και χρόνια τη διαβρώνει σιγά σιγά η Μεγάλη Αρνηση. Ο κόσμος παίρνει ψυχοφάρμακα, είναι απελπισμένος, αγανακτισμένος. Εγώ δεν ξέρω κομπιούτερ, ούτε έχω κινητό.

Παρακολουθώ όμως με μεγάλη περιέργεια τον κόσμο που με τα sms και το Διαδίκτυο συγκεντρώνεται στις πλατείες. Εκεί όμως δεν λένε τίποτα, απλώς στέκονται σαν κολώνες. Νομίζω ξέρω γιατί. Δεν μπορείς να αρθρώσεις κάτι αν δεν προηγηθεί για αρκετό καιρό το πλυσίμαμα των σωμάτων.

Χρειάζομαστε το χνόστο του άλλου.

Αυτή εξακολουθεί να είναι, ευτυχώς, η ανθρωπινή συνθήκη. Σ' αυτήν θα αναγκαστούμε να ξαναγυρίσουμε και σε πολλά άλλα ανθρώπινα ακόμη. Τι να σου κάνω το Διαδίκτυο μόνο του; Το Διαδίκτυο είναι πένθος, είναι χωρισμός.

Δεν ακούω τίποτα ακόμη. Αγκαλιασμένοι θα περάσουμε τη δύσκολη ώρα. Μόνον αγκαλιασμένοι.

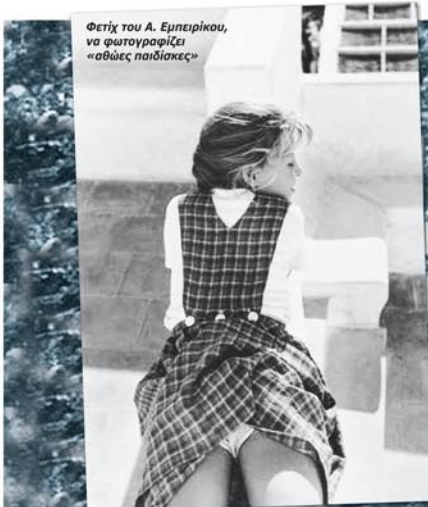
Αλλάς, ο Θεός να βάλει το χέρι του».

Διονύσης Σαββόπουλος

Τέχνης έργα

Πόσοι έχουν διαβάσει απ' άκρη σ' άκρη τον «Μεγάλο Ανατολικό»; Ο Γιώργης Πατρομανωλάκης, που ως φιλολογικός επιμελητής του έργου έχει εντυφλώσει όσο κανείς στο ερωτογράφημα του Ανδρέα Εμπειρίκου, δεν τρέφει αυταπάτες: «ελάχιστοι». Δεν κρύβει όμως και τη δυσφορία του για το ότι υπήρξαν κριτικοί που βιάστηκαν ν' αμφισβητήσουν τη λογοτεχνική δυναμική του ωκεάνιου αυτού έργου, έχοντας εποπτεία μικρού μόνου μέρους του. Γεγονός είναι πως και οι... κοινοί θνητοί που τέτοιες μέρες πριν από είκοσι χρόνια έσπευδαν μαζικά ν' αγοράσουν τους πρώτους από τους οχτώ τόμους της παρθενικής έκδοσης του «Μεγάλου Ανατολικού» από την «Αγρά», δεν θεωρήσαν απαραίτητο να προμηθευτούν και τους υπόλοιπους. Οχι μόνο εκείνοι που «εφρίξαν» ή «βαρέθηκαν» με τις σεξουαλικές περιγραφές του Εμπειρίκου, αλλά κι εκείνοι που πραγματικά τις απόλαυσαν σε άνοχη καθαρεύουσα.

Ε, λοιπόν, το πιο τολμηρό και το πιο αγανές μυθιστόρημα της ελληνικής γλώσσας, έργο ζωής του εισήγη του υπερρεαλισμού αλλά και της ψυχαναλυτικής πρακτικής της τέχνης μας, μόλις βγήκε από το τυπογραφείο συντομευμένο κατά το ένα τρίτο. Με τις ευλογίες του γιου του Εμπειρίκου, Λεωνίδα, και του εκδότη Σταύρου Πετσούπουλου, ο Πατρομανωλάκης προτείνει ένα «Ανθολόγιο» 860 σελίδων του «Μεγάλου Ανατολικού», με τη φιλοδοξία να φανερώσει τη γενική του πλοκή σε μια νέα γενιά αναγνωστών, και με ακλόνητη την πεποίθηση ότι πρόκειται για έργο άξιο να σταθεί στο λογοτεχνικό μας κανόνα πλάι στην «Πάπισσα Ιωάννα» του Ροιδίη. Το εγχείρημά του δεν έχει προηγούμενο. Οπως πάντως διεκρινίζεται ο ίδιος, «ούτε ξαναέγραψα το μυθιστόρημα ούτε βέβαια είχα πρόθεση να διορθώσω».

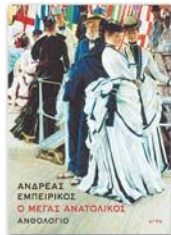

Φετίχ του Α. Εμπειρίκου, να φωτογραφίζει «σβώες παιδικές»

«Μέγας Ανατολικός» εν πλω ξανά

Το πιο τολμηρό μυθιστόρημα του Ανδρέα Εμπειρίκου κυκλοφορεί σε νέα, συντομευμένη εκδοχή, με την επιμέλεια του Γ. Πατρομανωλάκη

ρίσκο να επέμβω. Επέλεξα τις εκλεκτότερες κατ' έμέ σελίδες του και συνόψισα εκείνες που παρέκαμψα σε περιλήψεις-κρίκους».

Πα νέους αναγνώστες

Ο γνωστός πανεπιστημιακός ευελπιστεί πως στο νέο του, υπερατλαντικό ταξίδι, το υπερωκεάνιου των ηθόνων με τους πολυεθνικούς κι απ' όλες τις κοινωνικές τάξεις επιβάτες, θα προσελκύσει χάρη στο «Ανθολόγιο» περισσότερους αναγνώστες. Πολύ φοβάται, όμως, ότι οι αντιδράσεις των ηθολόγων θα είναι σφοδρότερες. «Το φιλελεύθερο πνεύμα της δεκαετίας του 1990 έχει γίνει θολός αέρας, αποπνικτικός και μολυσμένος. Οι πρωτοπόροι και γενναίοι ψυχές του Οδυσσέα Ελύτη και του Δημήτρη Χορν που, καθέως με τον τρόπο του, βοήθησαν ώστε ο «Μέγας Ανατολικός» να διαπλεύσει το πέλαγος της εποχής εκείνης δεν υπάρχουν πια», γράφει στην εισαγωγή του. Εξ ου και το μελάνι να να εξηγήσει την εμμονή του Εμπειρίκου

Γ. Πατρομανωλάκης

σε αμείβω περιγραφές παιδικού ερωτισμού, «ειδικά σήμερα όπου η υποκριτική προβολή ενός λόγου δίχως "πολιτικά ορθού", κάνει ακόμη και μια αθώα παιδική φωτογραφία να κινεί υποψίες και κατηγορίες»...

Να τι σημειώνει στο «ανέκδοτο-ημερολόγιο του ο ποιητής τον Απρίλιο του '43, ενώ κυκλοφορούσε ήδη το έργο που έμελλε να ολοκληρωθεί το 1970, διατάζοντας έκτοτε να το δημοσιεύσει εν ζωή: «Το μεγαλύτερο πρόβλημα που έχουν να λύσουν οι άνθρωποι όπου κι αν βρίσκονται, έ, τι κι αν προσεβούν, ό, τι κι αν δοξάζουν, δεν είναι ούτε το ηθικό ούτε το θρησκευτικό ούτε το κοινωνικό ούτε το οικονομικό, αλλά το ερωτικό, το οποίον αν μείνει άλυτο, είναι αδύνατον να λυθώσιν όλα τα άλλα». Κι όπως υποστηρίζει λίγο παρακάτω, απαραίτητη προϋπόθεση για να απαλλαγεί ο άνθρωπος από τη «φοβερή ψυχολογική και οργανική μείζαν» που προκαλεί η καταπίεση των ερωτικών του ενστικτών, είναι η εκ θεμελίων αλλαγή της σεξουαλικής του αγωγής από την πιο τυφρή της ηλικία.

Διόλου τυχαίο που οι «καυλοπρέσσοι» παιδικές του «Μεγά-

λου Ανατολικού» γεύονται ελεύθερα, χωρίς ενοχές, τους ερωτικούς τους πόθους. «Ακολουθώντας τα ίχνη του Μανιλόφσκι και του Βίλχελμ Ράιχ, ο Εμπειρίκος δείχνει με τρόπο πολύ σαφή πως δεν συμμερίζεται την καταδίκη της αιμομιξίας, παρατηρεί ο Πατρομανωλάκης. Κι όσο κάποιος επιμένουν ν' αντιμετωπίζουν τον «Μεγάλο Ανατολικό» σαν ένα αναίδες πορνογράφημα με μονότονα επαναλαμβανόμενες λαγυνογίες, άλλο τόσο ο ίδιος του υπερασπίζεται ως «μια πολλαπλής τάξεως ουτοπία», ως «ανάγνωσμα διδακτικό της ερωτικής αθυστήτας» κι ως «ανεκτίμητο θησαυρό της ελληνικής ερωτικής γλώσσας». Εξακολουθεί, ωστόσο, χαριτολογώντας να μας προτρέπει να το διαβάσουμε «με τα χέρια πάνω στο τραπέζι!»

Έχουν πια συμπληρωθεί τρεις δεκαετίες ανασχολήσης του με το έργο του Εμπειρίκου, με πρώτο καρπό τη μελέτη «Ο ποιητής του έρωτα και του νόστου» (1983, Κέδρος). «Την εποχή που την ετοιμάσα», θυμάται, «είχα γράψει στη Βιρβία και τον Λεωνίδα Εμπειρίκο, που ζούσαν τότε στο Παρίσι, ζητώντας τους πληροφορίες, αλλά

δεν ελαφρά καμία απάντηση, με το που κυκλοφόρησε το βιβλίο, όμως, η στάση τους άρχισε ν' αλλάξει... Εκείνοι μ' αναζήτησαν όταν αποφάσισαν τη δημοσίευσή του «Μεγάλου Ανατολικού». Και δεν θα ξεχάσω ποτέ τη συγκίνησή μου ένιωσα όταν έφτασαν στο σπίτι, μέσα σε τεράστιες οσκόλες, φωτοτυπημένα, τα χειρόγραφα του. Για έναν φιλόλογο, αυτό είναι το μεγαλύτερο φετίχ, το χειρόγραφο! Τι μεγαλύτερος ερεθισμός από την επαφή μ' ένα χειρόγραφο τόσο προκλητικό, διάσημο και άγνωστο ταυτόχρονα. Σαν να κάνεις ανασκαφή σε αρχαία πόλη. Τι τιμή και τι ευθύνη!».

Ως ανθολόγος του «Μεγάλου Ανατολικού» τι κέρδιος άραγε; «Ωφελήθηκα σαν αναγνώστης», λέει. «Είδα καλύτερα τις βαθύτερες λογοτεχνικές πηγές και τις διακειμενικές αναφορές του Εμπειρίκου, ανακαλύπτοντας παράλληλα δείγματα αυτού που θα λέγαμε σήμερα μεταμοντέρνα τεχνική. Το φαντάζεστε; Αυτό το έργο που κατηγορήθηκε για ελλείψη λογοτεχνικής πνοής, περιλαμβάνει εντός του και τον τρόπο που έχει συνταχθεί». ✱

“Είμαστε όλοι μετανάστες”

Η πρώτη κρατική σκηνή στρέφει ξανά τον καθρέφτη στο είδωλό μας. Και μας καλεί να σκεφτούμε, χωρίς στερεότυπες αντιλήψεις και ανάρθρες κραυγές, ένα από τα οξύτερα κοινωνικά προβλήματα της σύγχρονης εποχής, αυτό της μετανάστευσης. Όταν άλλωστε κάθε μέρα δίπλα μας κάποιος αποφασίζει να φύγει από τη χώρα, το ζήτημα της μετανάστευσης, απρόκτα για όλους μας, πλέον, άλλο ειδικό βάρος.

Ο Μιχάλης Ρέππας και ο Θανάσης Παπαθανασίου έγραψαν και σκηνοθετούν από τις 22 Φεβρουαρίου το νέο τους έργο «Πατρίδες» στη Νέα Σκηνή «Νίκος Κούρκουλος». Ουσιαστικά επανερχόμαστε σε ένα θέμα που τους έχει απασχολήσει και παλιότερα («Ο Έβρος αλέντι», «Συμπεθεροί από τα Τίρανα»), υιοθετώντας ένα άλλο ύφος και έχοντας ένα διαφορετικό στόχο.

Οι «Πατρίδες» τους είναι ένα έργο γυμνό από σχολιασμούς και ψυχολογικές καταστάσεις, που εκθέτει την ταχύτητα απώλειας της μνήμης μας και τα κρούσματα έλλειψης ανθρωπιάς απέναντι στους μετανάστες, από ένα λάο που μόλις πριν από πενήντα χρόνια μετανάστευσε. Και αναγκάζεται και σήμερα να επέλξει τον ίδιο δρόμο...

«Προσπαθήσαμε να αντιμτωπίσουμε αυτό καθαυτό το θέμα του μετανάστη», εξηγούν οι δύο δημιουργοί. «Οχι τον μετανάστη όπως τον αντιλαμβάνομαστε εμείς. Τον μετανάστη όπως αντιλαμβάνεται ο ίδιος τον εαυτό του. Γι' αυτό στραφήκαμε και σε έναν εντελώς άλλο τρόπο γραφής από αυτόν που συνηθίζαμε μέχρι σήμερα. Μαζεύον-

τας αυθεντικό υλικό από διάφορες πηγές, στήσαμε ένα έργο “ντοκουμέντο”. Δεν γράφαμε ούτε μία λέξη επινοημένη από μας. Διαλέξαμε και μοντάραμε αποσπάσματα από πραγματικές μαρτυρίες Ελλήνων και ξένων μεταναστών από βιβλία, συνεντεύξεις, αλλά και αδημοσίευτες και στήσαμε μια βιογραφία. Όλα τα ετεροκλίτα κομμάτια, που ερμηνεύονται από τους ηθοποιούς του θιάσου (μέσα από τα αντιφαρικά επιμέρους ατομικά χαρακτηριστικά) συνθέτουν ουσιαστικά την ιστορία ενός ανθρώπου. Του αν-

Το νέο έργο των Ρέππα - Παπαθανασίου «Πατρίδες», στη Νέα Σκηνή του Εθνικού

θρώπου που ξεριζώθηκε». Μια ομάδα έξι Ελλήνων και τριών ξένων ηθοποιών συνθέτουν έναν ιδιότυπο θίασο που καλείται να φωτίσει με αμεσότητα την κοινή ανθρώπινη εμπειρία, υπενθυμίζοντας ότι η πατρίδα, ο ξεριζωμός και ο νόστος είναι έννοιες πανανθρώ-

πινες και διαχρονικές. Πρωταγωνιστούν οι Μπακάρ Χουσεΐν Αλ Μπακάρ, Βαγγελιώ Ανδρεαδάκη, Θανάσης Ευθυμιάδης, Αρίφ Μουχαμάντ Ιρνάν, Σταύρος Καραγιάννης, Ελένη Κοκκίδου, Παναγιώτης Τσεββάς, Ταϊάρχη Χάνος και Μπερκάτ Χουσεΐν.

Αφορμή για τη συγγραφή του έργου στάθηκαν οι εκρήξεις ρατσιστικής βίας, κυρίως στο κέντρο της Αθήνας αλλά και στην περιφέρεια. «Όσο πλησιάζαμε το υλικό και τα ανθρώπινα πρόσωπα που αναδύονταν από τις αφηγήσεις,

έμεινε όλο και πιο πίσω η αρχική ανθρωπιστική μας πρόθεση και αναδυόταν κάτι άλλο, πολύ πιο συγκλονιστικό», εξηγούν οι συγγραφείς.

«Η μετανάστευση, όχι τόσο σαν κοινωνικό φαινόμενο αλλά περισσότερο σαν υπαρξιακή εμπειρία. Κάτω από την επιφάνεια των μυθιστορηματικών συνθηκών του ταξιδιού των μεταναστών υπάρχει ένα άλλο ταξίδι. Το ταξίδι της ανθρώπινης ύπαρξης από τον Παράδεισο της κοιλιάς της παιδικής ηλικίας στον ψυχρό κόσμο της ανάγκης και της συναλλαγής.

Πατή η γενέθλια γη του καθενός είναι η πατρίδα του ηλικία. Πατρίδα είναι ο χώρος που περπατάμε παιδιά. Στην ηλικία που δεν γνωρίζουμε ούτε το χρόνο ούτε το θάνατο. Ακόμα κι αυτοί που δεν ταξίδεψαν ποτέ είναι νοσταλγοί, γιατί αυτή η πατρίδα λείπει σε όλους. Αυτή η πατρίδα είναι ο πυρήνας και το δυναμικό της ύπαρξής μας, αλλά όλοι ζούμε πάντα μακριά της. Δεν είναι τα χιλιόμετρα που μας χωρίζουν από την πατρίδα. Ολο χιλιόμετρα και να τρέξεις, ποτέ δεν θα γυρίσεις στην παλιά σου γειτονιά. Το σπίτι άλλαξε. Οι γειτονίες γέρασαν. Τιποτα δεν είναι ίδιο. Δεν υπάρχει επιστροφή. Πατή δεν είναι ο χώρος που μας χωρίζει από την πατρίδα, αλλά ο χρόνος. Ο χρόνος μας ταξιδεύει. Και ο νόστος μένει πάντα όνειρο ανεκπλήρωτο. Είμαστε όλοι μετωπίοι σε έναν κόσμο παράλογο και ακατανόητο. Είμαστε όλοι μετανάστες».

Info: Σκηνικά-κοστούμια Αντώνης Δαγκλιδής, μουσική επίμελεια Παναγιώτης Τσεββάς, φωτισμοί Σάκης Μπιρμπιλης. Έως 13 Μαΐου.

Σκηνή από το “En Attendant”, το τελευταίο έργο της Αν Τερέζα ντε Κεραμάκερ

Από την Αβινιόν στην Αθήνα

Η χορογράφος και χορεύτρια Αν Τερέζα ντε Κεραμάκερ συστάθηκε ως χρυσάειο: έχει φροντίσει να μας φέρει ο Γιώργος Λουκός την περίφημη βελγική ομάδα της «Rosas», στο Ελληνικό Θεατράκι.

Αυτή τη φορά, όμως, θα έχουμε την τύχη να δούμε και την ίδια να χορεύει στη σκηνή της Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών, στο δεύτερο έργο της, το περίφημο «Fases», είκοσι εννέα ολόκληρα χρόνια μετά την πρώτη της εμφάνιση σ' αυτό.

Η παράσταση (28 και 29 Φεβρουαρίου) είναι εμπνευσμένη από τη μουσική του διάσημου αμερικανού συνθέτη Σπβ Ράιχ, ο οποίος έχει δηλώσει μάλιστα ότι μέσω αυτής έμεινε κάτι για τον ίδιο τον εαυτό του και τη δουλειά του. Η μεθυσματική ακρίβεια της χορογραφικής σύνθεσης, που βασίζεται σε μικρές μετακινήσεις και σε ένα παιχνίδι των σωμάτων με τις σκιές τους, απαιτεί

απόλυτη συγκέντρωση και αντοχή.

Και από την πρώτη φάση της Αν Τερέζα ντε Κεραμάκερ θα περάσουμε αμέσως (2-4 Μαρτίου), στο «En Attendant», το τελευταίο έργο της, που έκανε πρεμιέρα στο Θεατράκι της Αβινιόν το 2010, στην αυλή ενός μοναστηριού (Cloître des Célestins).

Εδώ η χορογράφος εμπνέεται από την Ars Subtilior, μια γαλλο-φλαμανδική μουσική φόρμα που γεννήθηκε στα τέλη του Μεσαίωνα, μια μουσική εγκαρσική και ποιητική, μυστικιστική και αισθησιακή, προδίδει τον τέλους μιας εποχής. Είμαστε άραγε τώρα σε μια ανάλογη περίοδο κατάρρευσης του κοινωνικού, θρησκευτικού και πολιτικού σπασού, που χαρακτηρίζει την εποχή της παύλης; Η μήπως η Κεραμάκερ τονίζει ακόμη μια φορά την αξία της οικονομίας των εκφραστικών μέσων;

Στο έργο, που αρχικά είχε δημιουρ-

γηθεί να ανοιχτό χώρο, χορευτές ντυμένοι με απλά μαύρα ρούχα ή γυμνοί, κινούνται οργανικά, άλλοτε υπό τον ήχο της μουσικής και άλλοτε στη σιωπή. Οι αντανάκτες τους ενώνονται αρμονικά με αυτές των μουσικών και μιας σπάρδης. Με σύμπαχο την απλότητα κάποιων συμβολικών σκηνικών αντικειμένων και του φωτισμού, η Κεραμάκερ χειρίζεται με μοναδική δεξιοτεχνία τη σχέση κάθε χορευτή με τη μουσική και υφαίνει ένα έργο υποβλητικής ομορφιάς, βαθύ και ποιητικό, απλό και ουσιαστικό.

Οι παραστάσεις συμπληρώνονται από μια συζήτηση του κοινού με την Αν Τερέζα ντε Κεραμάκερ (29/2, 10μ.μ.) και ένα σεμιναρίο χορού με τους «Rosas» (3/3, 11 π.μ.).

Info: Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών: Λεωφόρος Συγγρού 107-109. Εισιτήρια: Τηλ: 210-90058000. Τιμές: 15, 18, 28 ευρώ, μειωμένα 10-15 ευρώ.

Συνέντευξη του Κώστα Γαβρά

«Δημοκρατία δεν υπάρχει, μας κυβερνούν οι τράπεζες»

Ο Κώστας Γαβράς δέχτηκε να μας δώσει συνέντευξη μόνο και μόνο γιατί του είπαμε ότι θα δημοσιευόταν σε απεριγνώστου φύλλο της «Ελευθεροτυπίας». «Εύχομαι η εφημερίδα σας να επιζήσει», μας είπε.

Γ' αυτό, αν και πνίγεται στη δουλειά, αφού βρίσκεται στις πρώτες εβδομάδες γυρισμάτων της νέας του ταινίας, βρήκε χρόνο για μας. Εφτά το πρωί, ώρα Παρισίου, σήκωσε το τηλέφωνό του και απάντησε στις ερωτήσεις μας. Για την κρίση, την Ελλάδα, τη Γαλλία, την Ευρώπη. Αλλωστε και η 18η ταινία της καριέρας του, με τίτλο «Capital» (κεφάλαιο) και πρωταγωνιστή τον ανερχόμενο Γαλλομαροκινό Γκαντ Ελμαλέχ, έχει άμεση σχέση με τα δεινά μας. Είναι μια σκληρή ματιά στο σύγχρονο τραπεζικό σύστημα με ήρωα έναν φιλόδοξο νεαρό διευθυντή ευρωπαϊκής τράπεζας, που προσπαθεί την ίδια στιγμή να αντιμετωπίσει την επίθεση από αμερικανικό hedge fund, αλλά και να εξαγοράσει μια καταρρευμένη γαπωνέζικη.

-Στην Ελλάδα, ιδιαίτερα τις τελευταίες μέρες, κυριαρχεί το δίλημμα «χρεοκοπία ή σκληρά μέτρα από την τρoίκα του δανειστών μας». Εσείς πώς θα το απαντούσατε; «Μου ζήτησε να απάντησε τελείως τεχνική, αλλά έχω μόνο συναισθηματική. Νιώθω μεγάλη αγωνία γι' αυτό που γίνεται στην Ελλάδα, για τη φτώχεια, για τους μισθούς και τις συν-

τάξεις που μειώνονται, για τα παιδιά που δεν έχουν να φάνε στο σπίτι. Τα διαβάω καθημερινά στη Μοντι, τη Φιγκαρό, τη Διμερασμόν. Η «χρεοκοπία», κατά τη γνώμη μου, είναι, πάντως, τρομερή για μια χώρα. Ακόμα και μόνον ως λέξη. Πριν από τέσσερα-πέντε χρόνια κυκλοφόρησε ένα βιβλίο που λεγόταν «Η Γαλλία χρεοκόπησε». Ήταν κάτι σαν κωμικό science fiction και περιέγραφε απίθανα πράγματα που θα συνέβαιναν με τη χρεοκοπία. Οτι οι Γάλλοι δεν θα μπορούν να ταξιδέψουν, να αγοράσουν πετρέλαιο, να πουλήσουν το παραμικρό προϊόν στο εξωτερικό, γιατί άμεσως τα χρήματα θα πήγαιναν στους δανειστές μας. Μια κατάσταση τελείως σουρεαλιστική».

-Στην Ελλάδα υπάρχουν τα φωνές, ακόμα και πέρα από το ΚΚΕ, που υποστηρίζουν ότι η έξοδος από την Ε ρ ο π α τ κ η Ενωσή και το ευρώ θα ήταν μια καίρια λύση. Εσείς τι λέτε; «Δεν πιστεύω

ότι Ελλάδα πρέπει να φύγει από Ευρώπη και ευρώ. Δεν θα είναι καθόλου καλό. Η ερώτηση, όμως, που συνεχώς απασχολεί εμένα είναι πώς γίνεται όλες αυτές οι κυβερνήσεις να άφρασαν το χρέος να γίνει τόσο τεράστιο. Επιπλέον, διάβασα προ ημερών ότι στην Ελβετία υπάρχουν περίπου 200 δισεκατομμύρια ελλη-

κό λεφτά. Ο Μόντι είπε ότι οι Ελβετοί τούς έδωσαν στοιχεία για τους ιταλικούς λογαριασμούς. Οι Ελληνες άραγε ζήτησαν κάτι ανάλογο; Ίσως και να φοβούνται ότι ανάμεσα στους καταθέτες είναι και πολιτικά πρόσωπα. Από την πείρα μου ξέρω ότι οι καταθέσεις στην Ελβετία είναι κάτι σαν σπορ για ορισμένες τάξεις».

-Οι Ελληνες πολίτες, που είχαμε μάθει σε έναν καταναλωτισμό χωρίς παραγωγικό αντίκρoμα, στο άρμεγα ενός διεφθαρμένου κράτους και στη φοροδραβή, δεν έχουμε καμία ευθύνη;

-Σίγουρα. Αλλά αυτή την ευκολία δεν την είχαν όλοι οι Ελληνες. Οι πιο μικροί δεν την είχαν. Και ση-

μερα, δυστυχώς, πληρώνουν την κρίση κυρίως όσοι δεν είχαν επωφεληθεί από την προηγούμενη εφημερία. Αυτό είναι το τρομερό».

-Η δική σας η γενιά έζησε από παρόμοιες δύσκολες καταστάσεις.

-Ενας φίλος μου, πάνω-κάτω στην ηλικία μου, μου είπε: «Ξέρεις, η σύνταξή μου κάθε μήνα και κατεβαίνει. Ακριβώς όπως ήμασταν μετά την κατοχή». Εμείς φύγαμε στο εξωτερικό, μια προοπτική που ολόενα και περισσότεροι νέοι σήμερα στην Ελλάδα σκέφτονται».

-Το κλίμα στη Γαλλία απέναντι στην Ελλάδα είναι ιδιαίτερα φιλικό.

«Ολα αυτά τα άρθρα στις εφημερίδες για τη φτώχεια στην Ελλάδα λειτουργούν τελικά υπέρ μας, γιατί δείχνουν τις επιπτώσεις της κρίσης πάνω στους ανθρώπους».

-Αν ο Φρανσουά Ολάντ πάρει τελικά τις προεδρικές εκλογές, μήπως αυτό θα είναι καλό και για την Ελλάδα; Μια σοσιαλιστική φωνή στην ηγετική ομάδα της Ευρώπης δεν θα μπορούσε να οδηγήσει σε

λιγότερο σκληρές λύσεις, σε ουσιαστικές πολιτικές και οικονομικές ευθύνες απέναντι στους αδύνατους της ευρωζώνης;

-Νομίζω ότι η εκλογή του θα είναι καλή κυρίως για τη Γαλλία. Γιατί έχει κι αυτή προβλήματα, και πάνω απ' όλα ένα τεράστιο χρέος. Ο Ολάντ θα αλλάξει, ελπίζω, πολλά πράγματα που ο Σαρκοζί είχε υποσχεθεί να αντιμετωπίσει, αλλά δεν τα κατάφερε».

-Και ο Ολάντ, πάντως, μιλάει για μείωση των κρατικών δαπανών, για αυστηρή δημοσιονομική πολιτική.

-Δεν μπορεί να κάνει αλλιώς. Σύμφωνα με τελευταία στοιχεία επί θητείας του Σαρκοζί το χρέος επιβάρυνθηκε κατά 500 δισεκατομμύρια ευρώ. Ηθελε, βλέπετε, ο λαός να περνάει καλύτερα και πήρε δάνεια που δεν έπρεπε».

-Ξέρете ότι το αλεύρι που... έφαγε πρόσφατα ο Ολάντ δημιούργησε μoδα στην Ελλάδα; Πώς βλέπετε τα φαινόμενα επίθεσης σε πολιτικούς Ζήσατε και το γιομαξομα του Πάγκαλου στη Cite του Παρισίου από Έλληνες φοιτητές;

-Στην Ελλάδα έχουν δικαίωμα να κάνουν για πολλούς από τους πολιτικούς, νομίζω. Ίσως να μην έπρεπε να 'ρθει ο Πάγκαλος στη Cite. Γνώριζε ότι οι φοιτητές είναι εξαγριωμέ-

Ο Γαλλομαροκινός Γκαντ Ελμαλέχ ερμηνεύει στο «Capital» έναν οδίσσικο νεαρό τραπεζίτη

Ο Κώστας Γαβράς κάνει ένα διάλειμμα από τα γυρίσματα της νέας του ταινίας «Capital» και εκφράζει την αγωνία του για την Ελλάδα

νοι. Αλλά κι αυτοί το παράκαναν, γιατί ο Πάγκαλος τους πρότεινε να συζητήσουν και δεν δέχτηκαν. Αυτές οι καταστάσεις δεν είναι και τόσο πολιτικές. Δεν ξέρω πώς γίνεται να υπάρχει κράτος χωρίς πολιτικούς και κυβέρνηση. Ας τους διαλέγουμε με καλύτερα κριτήρια και όχι για να μας κάνουνε ρουσφέτια. Ελπίζω αυτή η τρομερή κρίση, που δεν θα τελειώσει εύκολα, να αλλάξει ριζικά την Ελλάδα. Να μην υπάρχει πια πελατειακό πολιτικό σύστημα. Να ξαναβρούμε τον παλιό μας ενθουσιασμό όταν μπήκαμε στην Ευρώπη. Γιατί από τότε δεν έγιναν και πολλά πράγματα».

-Η νέα σας ταινία με τίτλο «Capital» ήταν μια αντίδραση στην ευρωπαϊκή κρίση;

«Τη σκέφτομαι αρκετά χρόνια. Κατ' αρχήν δεν έχει καμιά σχέση με τον Μαρξ και το «Κεφάλαιο». Διάβασα πριν από πέντε χρόνια το βιβλίο «Le capitalisme total» του Ζαν Περλεβάντ, πρώην διευθυντή της Credit Lyonnais, που έλεγε τρομερά πράγματα πάνω στο ρόλο του καπιταλισμού σήμερα. Οτι, δηλαδή, η δημοκρατία δεν υπάρχει πια και διοικούν τον κόσμο μερικές μεγάλες εταιρείες και τράπεζες, ειδικά αμερικανικές. Υστερα είχα πάνω στο μυαλό μου το βιβλίο «Le capital» του Στεφάν Οσιόν, αλλά τελικά το φίλι εμάι τελείως διαφορετικό. Κράτηρα μόνο το βασικό χαρακτήρα. Είναι καλό μυθιστόρημα, αλλά γηραιότερο τόσο πολύ προς την καρικατούρα που οι θεατές δεν θα το πιστέψουν».

-Εννοείτε ότι θέλατε ο κεντρικός ήρωας, όσο στυγνός τραπέζιτης κι αν είναι, να έχει πιο σύνθετο, πιο ανθρώπινο χαρακτήρα;

«Είπατε αυτό που σκέφτομαι. Γιατί νομίζω ότι αυτοί που διευθύνουν τις μεγάλες τράπεζες δεν είναι μαφιόζοι, είναι άνθρωποι σαν κι εμάς. Αν σας λέγαμε αβριο ότι τα χρήματα που έχετε στην τράπεζα δεν σας δίνουν τόκο 2% αλλά 15%, θα κλείνατε τα μάτια και θα το δεχόσασταν αμέσως. Όλοι μας θα το κάναμε».

-Θα δώσετε τελικά την προμιμήρη της ταινίας στην Αθήνα;

«Μού το ζήτησε ο κ. Μάνος από το Μέγαρο Μουσικής και το συζητάμε για τον Οκτώβριο, μαζί με μια συζήτηση για τον κινηματογράφο και την κοινωνία».

-Ο θάνατος του Θόδωρου Αγγελόπουλου μας παράει όλους πάρα πολύ. Η δική σας αντίδραση;

«Τρομερή απώλεια για τον ελληνικό αλλά και τον παγκόσμιο κινηματογράφο. Ήταν από τους μεγαλύτερους σκηνοθέτες, έκανε φιλμ όλο κανένας άλλος. Βρήκαμε τον περασμένο Μάρτιο σε ένα γέφυμα με τον Μπαρόδο στις Βρυξέλλες, με μια αντιπροσωπεία που ζητούσε ενίσχυση των κινηματογραφικών προγραμμάτων της Ε.Ε. Ήταν εντυπωσιασμένος γιατί ετοιμάει ένα φιλμ και έφαχνε για χρήματα. Είχε τον ενθουσιασμό του σκηνοθέτη που ήταν σίγουρος για το θέμα του». ✘

Το ντοκιμαντέρ «Champions – μια αστεία ιστορία» είναι η τελευταία εμφάνιση του Αγγελόπουλου στην οθόνη

Δευτέρα 24 Ιανουαρίου. Το κοινό της Ταινιοθήκης της Ελλάδας περιμένει με αγωνία να ακούσει τις απόψεις του Θόδωρου Αγγελόπουλου για ένα αυτό θέμα που απασχολεί χρόνια το χώρο του κινηματογράφου: την κινηματογραφική παιδεία στην Ελλάδα –ή μάλλον την έλλειψή της. Αφορμή, η αθηναϊκή προεμιμήρη του ντοκιμαντέρ «Champions – μια αστεία ιστορία» ενός νεαρού ταλαντούχου κινηματογραφιστή, του Γαβριήλ Τζόφκα. «Τελικά δεν θα 'ρθει», ανακοινώνουν. «Έχει βραδινό γύρισμα στη Δραπετσώνα...». Η συζήτηση αναβλήθηκε.

Τι κρίμα. Ο Αγγελόπουλος είχε πάντα μια ευαισθησία για το θέμα αυτό. Μας το ξαναθύμισε το ντοκιμαντέρ. Το πρόσωπό του γεμίει το πλάνο, το βλέμμα του αγέρωχο, αυστηρό. Ο λόγος του καταγγελτικός. «Αυτή η Βουλή θα έπρεπε να ανατιναχτεί στον αέρα!». Οχι, δεν πρόκειται για κάποιον εξοργισμένο κουκουλοφόρο, αλλά για το σημαντικότερο πρόβλημα της ελληνικής κινηματογραφίας στο εξωτερικό. Οι παλιότεροι θα θυμόναι τις προσπάθειές του για τη δημιουργία Σχολής Κινηματογράφου στις εγκαταστάσεις της Κυβερνητικής Βάσης στη Νέα Μάκρη. Ναυάγισαν κι αυτές, μαζί με άλλες απόπειρες: των Μ. Ζαχαρία και Ν. Κούδουρου να στεγαστεί μια σχολή στη Βίλα Καζούλη, του Βούλγαρη να φράξει ένα δικό του στούντιο, της ΕΡΤ να στήσει τη δική της σχολή, του Κορμεναλή που εξήγγειλε ολοκληρω... Ακαθάρτσια.

«Η Ογκνάντα δεν έχει Σχολή Κινηματογράφου. Για να έχουμε εμείς», αναρωτήθηκε ένας πολιτικός πριν από πολλά χρόνια. Το να μιλάμε λοιπόν σήμερα για (κρατική) κινηματογραφική

Γιατί δεν ήρθες Τεό;

παιδεία, ακούγεται μάλλον σαν ανέκδοτο...

Υπήρξε βέβαια ένα θετικό: η δημιουργία της Σχολής Κινηματογράφου του ΑΠΘ. Σημαντικό κινηματογραφιστές μας, όπως ο Χούρσουλου, η Αγγελιώδη, ο Κουσιτσιμπατσάκος, δίδαξαν με προσωπικό κόποτος -οι περισσότεροί έρδευσαν το μεγαλύτερο μέρος της αμοιβής τους στα έξοδα κίνησης από την Αθήνα στη Θεσσαλονίκη. Οι σπουδαστές τους έχουν δώσει αξιόλογα δείγματα δουλειάς κόντρα στις αντιξοότητες (ζωντανό παράδειγμα ο ίδιος ο Τζόφκας –κι ως ασκήσει κριτική (και) στην ίδια του τη Σχολή)... Κάποιοι πάντως υποστηρίζουν πως τελευταία στη σχολή έχουν «πάσει κεφάλια» οι πανεπιστημιακοί, δηλαδή οι θεωρητικοί σε

βάρος των καλλιτεχνών.

Είναι ειρωνικό, αλλά στη Θεσσαλονίκη θα μπορούσε κάλλιστα να διδάξει ένας νεαρός πτυχιούχος με ντοκιμαντ στο έργο του Αγγελόπουλου Χωρίς πτυχίο, δεν δίδασκαί στο ΑΠΘ...

Όπως και να 'χει, είναι πια αργά. Κανένα παιδί δεν θα έχει την τύχη να μάθει από έναν μεγάλο δάσκαλο. Μια μέρα αργότερα, ο Αγγελόπουλος σκοτώθηκε στη Δραπετσώνα. ■ Το ντοκιμαντέρ «Champions – μια αστεία ιστορία», από αύριο θα προβάλεται στον «Ξέφυρο» του εμπορικού κέντρου «Capital» (3ης Σεπτεμβρίου).

ΚΟΝΤΙΝΟ ΠΑΝΑΟ

Έκανε πράξη το όνειρο

Της Μαργαρίτας Μαννά*

Υπάρχει κάτι που λέγεται ποίηση. Και κάτι άλλο, που λέγεται όνειρο. Κάτι που λέγεται πάθος, πίστη, πείσμα, όραμα, εμμονή, γενναίωτητα. Υπάρχει κάτι που λέγεται χάρις.

Κι ακόμα, κάτι που λέγεται ταυτότητα. Ταυτότητα του ενός και μοναδικού ατόμου, που συνιστούμε όλοι οι θνητοί. Κι αυτή η ταυτότητα είναι η μνήμη της καταγωγής μας και τα τραύματά μας. Για την ακρίβεια, ο σεβασμός στη μνήμη της καταγωγής μας και η συμπεριφορά με τα τραύματά μας. Η ζωή συνθίβει και οδηγεί κάποτε σε αγοραίες συμπεριφορές για να γίνει εφικτή και υποφερτή η επιβίωση. Η λειτουργία της ταυτότητας είναι πάντα η πρώτη απώλεια του ατόμου σ' αυτή τη συνθηκολόγηση. Η γενναίωτητα στην εμμονή της ταυτότητας είναι πάντα το μέτρο του ήθους και του μεγέθους του κάθε ατόμου.

Ο Θόδωρος Αγγελόπουλος κράτησε εμμονικά τη δική του ταυτότητα. Την έκανε ποίηση, όνειρο, πάθος, πίστη, πείσμα και όραμα. Είχε τη γενναίωτητα να την προστατεύσει από κάθε αγοραία πρόκληση, να την περιχαράκώσει και να τη μεταωκυώσει στην ίδια του τη ζωή. Μ' έναν τρόπο βαθιά ιερατικό και γι' αυτό ουσιαστικά ανθρωπινό.

Η χάρις του είναι η αύρα αυτής της γενναίωτητας. Το έργο του είναι το αποτέλεσμα

Το «Λιβάδι που δακρύζει»

αυτής της δικής του, μοναδικής ταυτότητας. Προσωπικά, του χρωστάω τις πιο σημαντικές εμπειρίες της ζωής μου. Μια μαθητική ψυχής. Και μια ακριβή, πανακρίβη φίλια.

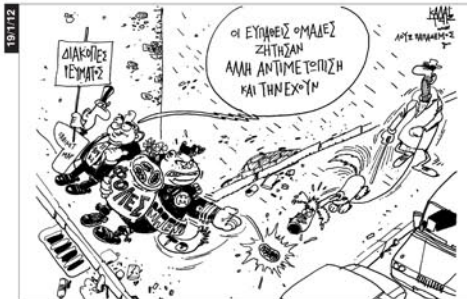
Πάνω απ' όλα, όμως, του χρωστάω τη δύναμη με την οποία με έχει μολώσει να μη χάσω ποτέ τη δική μου ταυτότητα. Τη δύναμη με την οποία με έχει μολώσει να μεταωκυώ την ασχήμια σε ομορφιά. Να πιστεύω πεισματικά στην ποίηση και στ' όνειρο και να τα κάνω πράξη.

Τον ευγνωμονώ και τον ευχαριστώ μέσα από το πιο βαθύ κομμάτι της ύπαρξής μου.

Αθήνα, 30 Ιανουαρίου 2012

*Βοηθός του Θόδωρου Αγγελόπουλου στις ταινίες «Το Βλέμμα του Οδυσσέα», «Μια Αιωσιότητα και μια μέρα», «Το Λιβάδι που δακρύζει» και «Η Σκόνη του Χρόνου». Έχει σκηνοθετήσει ντοκιμαντέρ (ανάμεσά τους και το «Νέα Οδός»: Το Χωριό του Νερού), για το «Λιβάδι που δακρύζει» και την ταινία μυθοπλασίας «Χρυσασκίνη».

Κωμωτήριο

Στην εποχή της κρίσης είναι γελοιογράφος τίθεται το

Υπάρχει με τα αφε

Οι δόσιμες υποψίες αναβαθμίζονται ριζοχόμενοι των ανά χείρας σελίδων. (διεξάγονται σε απεργιακές συνθήκες εντόπιαν μονοκύτταρος οργανισμών πρωτίστως, κατάλοιπα του Βιολόγωνα, ιδίως σε υγρά περιβάλλοντα ματα, αναπαράγονται με τρόπο αγροφαρμακτικούς νόμους, πρόχεις νομικές αξιολογήσεις. Ταξινομούνται σπορα και Βλεφαριδοφόρα. Κινούνται σε η αμβλύνοτες. Εκπέμπον φυσική επικίνδυνες -δυσεντερία, Ελονοσία, λήγους ασφαλείας διατίθενται σε συσχεύσεως συμβουλευτείτε το γιατρό

Κωμωτήριο

...ς, όταν ο απεργός και εργασιομανής, ερωτήματα:

ει ζωή τιά εντικά;

...αι σε σφοδρή πιθανότητα από το πε- Το προηγούμενο δίμηνο οι έρευνες σ'ένου θείου, νονού και φωσφορού) μούς, ίτοι πρωτόζωα του βασιλείου ογκού παρελθόντος. Πανταχού πα- όπως σίελοι, βιλένες, πύελα, εκκρί- νη, δηλαδή με πολυμοσχεδία, ε- οθητικού περιεχομένου, PSI και ετα- σε σαρκώδη, ραστηγφόρα, κινώ- ται με ουσάσεις, κάμψεις, καμπυ- λωδίες αέρος. Προκαλούν ασθένειες ανεργία, ανέχεια, απελπισία- και για μακροαία υλοιογραφιών. Προ της ρας.

Τέχνες έργα

Καλές Τέχνες στο κόκκινο

Η προσφυγή μιας πρώην φοιτήτριας της ΔΣΚΤ στα δικαστήρια, για να διαγραφεί μία έτερη φοιτήτρια από τη Σχολή, έγινε η αφορμή για να φτάσουν στο «κόκκινο» οι δύσκολες σχέσεις της διοίκησης του πανεπιστημίου με την ηγεσία του υπουργείου Παιδείας.

Πριν από περίπου ένα μήνα, στις 13/1, το υπουργείο Παιδείας με «διαπιστωτική πράξη» καθαίρεσε τον νυν πρότανη και τη Σύγκλητο της Σχολής (29 μέλη) απαιτώντας να αποσχούν από το σύνολο του διδακτικού, ερευνητικού και διοικητικού τους έργου.

Η πράξη βασίστηκε στην απόφαση του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Αθηνών, που «απέδωσε δόλο και κατάχρηση εξουσίας στον τότε πρότανη κ. Χρόνη Μπότσουλου και σε όλα τα μέλη της τότε σύνθεσης της Σύγκλητου, που ομόφωνα αποφάσισαν τη μετεγγραφή πέντε φοιτητριών. Το δικαστήριο έκρινε ότι οι επικείμενες αποφάσεις (των μετεγγραφών) υπεκρύπταν δόλο ή συναλλαγική και παράνομη εύνοια. Ετσι όλα τα μέλη της Σύγκλητου καταδικάστηκαν σε 7 μήνες με αναστολή!

Η νυν Πρωτανική Αρχή άσκησε έφεση. Το 5ο Εφετείο Αθηνών εκδίκασε την υπόθεση στις 31/10/2011, αθωώνοντας ομόφωνα και τελειόδικα την ΔΣΚΤ. Το υπουργείο βρέθηκε σε δύσκολη θέση. Προέβη στην «καθαίρεση» αγνοώντας την αθωωτική απόφαση.

Στις 20 Ιανουαρίου πάντως ανακάλεσε την «καθαίρεση» με την αιτιολογία της αδυναμίας λειτουργίας της ΔΣΚΤ και της συνεπακόλουθης απώλειας του έτους των φοιτητών της. Όποια κι αν ήταν η πρόθεση του υπουργείου -ορισμέ-

νοι υποστηρίζουν ότι ήθελε να παραδειγματιστεί με την ΔΣΚΤ τα υπόλοιπα ΑΕΙ - έφερε ακριβώς τα αντίθετα από τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα.

Τις ίδιες εκείνες ημέρες είχε ήδη ανοίξει η διαδικασία εκλογής του πρώτου Συμβουλίου της ΔΣΚΤ, σύμφωνα με το νέο νόμο 4009. Τα μέλη της τριμελούς οργανωτικής επιτροπής, Τρ. Πατρασκίδης, Χρ. Μπότσουλου και Γ. Χουλιαράς, που διορίστηκαν από το υπουργείο Παιδείας για να φέρουν εις πέρας τις εκλογές, αντιμετώπισαν το εξής παράλογο με την απόφαση καθαίρεσης τόσο ο Τρ. Πατρασκίδης όσο και ο Γ. Χουλιαράς παύονταν από τα καθήκοντά τους. Ο Χρόνης Μπότσουλου έχει ήδη συνταξιοδο-

τηθεί. Ήταν όμως -ως πρώην πρότανης- εκ των πρωταγωνιστών της διδακτικής διαμάχης.

Η ΔΣΚΤ σε νέες περιπέτειες: δίκες, αθώωσεις, έλλειψη χρημάτων, απογύμνωση και... όλα του νέου νόμου δύσκολα

Μέσα στο κλίμα πόλωσης των ημερών εκείνη η προσπάθεια της εκλογής δεν εντύχησε και ματαιώθηκε. Υπήρξαν τρεις όλες κι όλες

υποψηφιότητες, δηλαδή οι μισές από όσες τουλάχιστον απαιτούνταν. «Πήρε τη μορφή της διαμαρτυρίας» λέει ο Γ. Χουλιαράς, μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής. Η 22α Φεβρουαρίου είναι πλέον η καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή νέων υποψηφιοτήτων και είκοσι μέρες αργότερα θα διεξαχθούν οι εκλογές. Όμως στις 2 Μαρτίου εκδίδεται από το ΣτΕ η προσφυγή των πρωτανικών αρχών όλων των ΑΕΙ κατά του νέου νόμου.

Όποια κι αν είναι η δικαστική έκβαση της υπόθεσης, η επόμενη ημέρα θα είναι για την Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών πολύ διαφορετική. Περισσότεροι από 12 καθηγητές (πάνω από το 1/3 του διδακτικού προσωπικού), που συνέβα-

λαν τις τελευταίες δεκαετίες στη χάραξη της φυσιογνωμίας της, συνταξιοδοτούνται. Μέσα στο 2012 θα αποχωρήσουν οι: Γ. Ψυχοπαίδης, Γ. Λαζόγκας, Ζ. Αρβανίτης, Λεωνή Βιδάλη, Στέλλα Συλλογίδου. Το 2013 οι Τρ. Πατρασκίδης, Ι. Καρατζόγλου και το 2014 οι Αν. Χριστάκης, Γ. Χουλιαράς, Δ. Σακελλίων, Αικ. Σάλλα, Α. Πειρουνίδης και αρκετοί ακόμα το 2015. Με δεδομένη την ποσόστωση (κάθε 15 αποχωρήσεις μία πρόσληψη) η ταυτότητα της Σχολής θα αλλάξει άρδην.

Ο νυν πρότανης Γ. Χαρβαλιάς μιλεί για «συρρίκνωση». Συνυπολογίζοντας τη μείωση της χρηματοδότησης (στο 60%) κάνει λόγο για μια «οδυνηρή και δύσκολη» πορεία. Υπάρχουν ωστόσο και άλλες φωνές που δεν προκρίνουν το οικονομικό ως το μεγαλύτερο πρόβλημα. «Τα χρήματα είναι ίδια με πέρσι», εξηγούν. Και «φτάνουν».

Για παράδειγμα, είναι η δεύτερη ακαδημαϊκή χρονιά που οι φοιτητές της ΔΣΚΤ δεν έχουν μοντέλα στις αίθουσες. Τα συναρμόδια υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών δεν μπορούν να υπογράψουν πλέον τις 8μηνες συμβάσεις τους, καθώς θα θεωρηθούν νέες προσλήψεις.

Πρότεναν ως λύση τη χρήση δελτίων παροχής υπηρεσιών. Τα μοντέλα δεν δέχθηκαν. Εκρίναν έπει δε τους συνέφερε, καθώς θα έπρεπε να πληρώνουν το ΤΕΒΕ. Άλλες λύσεις άραγε δεν υπάρχουν; Δεν θα μπορούσαν να φτιάξουν μια εταιρεία και να πληρώνονται μέσω αυτής; Άλλωστε η Σχολή έχει ειδικό κωδικό στον τακτικό της προϋπολογισμό για τα μοντέλα. Η Σχολή Καλών Τεχνών της Θεσσαλονίκης έχει μοντέλα... ✖

Η «Πολυκατοικία» των ξεριζωμένων

Μία επιβλητική αρχιτεκτονική μακέτα, ύψους δύο μέτρων, πιστή αναπαράσταση του πολυώροφου αρχοντικού μιας από τις πιο εύπορες οικογένειες της ελληνικής μεσοπόλεως της Κωνσταντινούπολης, η οποία ξεριζώθηκε μετά τα βίαια συμβάντα του Σεπτεμβρίου του 1955, δεσπόζει υπερβλητικά φημισμένη στο κέντρο του εκθιστικού χώρου του Εθνικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης. Πρόκειται για το έργο «The apartment building» της καταξιωμένης διεθνώς Τουρκάλας καλλιτέχνιδος Γκιουλσούν Καραμουσταφά, που σε συνδυασμό με λιγοστά ντοκουμέντα - φωτογραφίες και κείμενα στον τοίχο - ανασύρει από τη λήθη τραυματικές μνήμες και εμπειρίες από τη σύγχρονη τουρκική ιστορία και την πολυεθνική κοινωνία της Πόλης του περασμένου αιώνα.

Η «Πολυκατοικία» που εκτίθεται μέχρι το τέλος του μήνα, μαζί με άλλα δύο έργα της Καραμουσταφά, τον «Αποίκο» και τον «Βόσπορο», βασίζεται σε μια πραγματική ιστορία. Αναπαριστά λεπτομερώς το εξωτερικό του κτιρίου, το οποίο ανήγερσε στην οδό Τζαχάνκιρ 28, στο Μπέγιουλου,

το 1931 ο Γρηγόρης Βασιλαματζής, ιδιοκτήτης ενός από τα πρώτα εργοστάσια γκαζοζών. Μάλιστα το ιδιαίτερα δημοφιλές στην Κωνσταντινούπολη ποτό είχε πάρει το όνομά του «Olimpos Gazozu» από την κόρη του ιδιοκτήτη, Ολυμπία.

Η οικογένεια Βασιλαματζή αναγκάστηκε να εγκαταλείψει το κτίριο με προορισμό την Ελλάδα, το 1955, μετά τα δραματικά γεγονότα του Σεπτεμβρίου, ωστόσο η μοίρα το έφερε η Καραμουσταφά να μετακομίσει στην πολυκατοικία το 1991. Ένας λογαριασμός ηλεκτρικού ρεύματος που ερχόταν στο όνομα του πρώην ιδιοκτήτη έδωσαν έναυσμα για μια έρευνα που οδήγησε στο ενδιαφέρον εικαστικό αποτέλεσμα. «Πρόθεση της «Πολυκατοικίας» είναι να αποδώσει στους ιδιοκτήτες της μια πραγματική περιουσία που εγκατέλειψαν με άσχημες μνήμες, τουλάχιστον με τη μορφή ενός έργου τέχνης», λέει η ίδια η οποία με το έργο της δεν παύει να ασχολείται με τις ανθρώπινες σχέσεις, τον ξεριζωμό, τα δυσδιάκριτα όρια μεταξύ απουσίας και παρουσίας, παρελθόντος και παρόντος, ζωής και τέχνης. ✖

Η Τουρκάλα εικαστικός Γκιουλσούν Καραμουσταφά εκθέτει στο ΕΜΣΤ

«Agrarian leader Zapata»

«Electric power»

Ο καπιταλισμός στον τοίχο

Σε μια εποχή που οι διαδηλώσεις ταράζουν τη Γουόλ Στριτ, ενώ οι διαδικτυακοί Αποηγοί απειλούν να «διαλύσουν» και τον αμερικανικό ναό του χρηματιστηρίου, μια έκθεση με έργα του διάσημου Μεξικανού ζωγράφου Ντιέγκο Ριβέρα στο Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης της Νέας Υόρκης αποδεικνύεται προφητική για τις κοινωνικές ανισότητες και τα προβλήματα, που επιφέρει ο καπιταλισμός. Χαρακτηριστική είναι η τοιχογραφία του Ριβέρα "Frozen Assets" (Δεσμευμένα περιουσιακά στοιχεία), του 1931, όπου ο ριζοσπαστικός καλλιτέχνης αποτυπώνει τις συνέπειες του αμείλικτου καπιταλισμού σε τρεις εικόνες: επάνω γερανοί – με φόντο ουρανοξύστες – επιδιώκουν στην οικοδομική ανάπτυξη, στη μέση ένα γυάλινο υπόστεγο κρύβει την εξαθλίωση των αστέγων και στο κάτω μέρος οι τράπεζες συσσωρεύουν τον πλούτο της εργατικής τάξης...

Πριν από 80 χρόνια ο Ριβέρα, κατά την παραμονή του στη Νέα Υόρκη, δημιούργησε ειδικά για το Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης μια σειρά από φορητές τοιχο-

γραφίες από γύψο, σκυρόδεμα, σίδηρο, ξύλο. Αυτές οι τοιχογραφίες, που φτάνουν τα δύο μέτρα ύψος και ζυγίζουν ακόμα και μισό τόνο, εκτίθενται για πρώτη φορά στο αμερικανικό μουσείο, μέχρι τα μέσα Μαρτίου, ενώ συνοδεύονται από σχέδια, σημειώσεις και άλλα εφemerίδια που σηκώνουν το βά-

ρος της ιστορίας της Νέας Υόρκης, αλλά και της ιστορίας του Μεξικού.

Ψηλός, σωματώδης, λάτρης των γυναικών και του ποτού, αγωνιστής κομμουνιστής, ο πληθωρικός Ριβέρα έζησε έναν θεαλλόδη έρωτα με την επίσης διάσημη ζωγράφο Φρίντα Κάλο. Το πάθος του ήταν η ζωγραφική,

όπου εκφράστηκε με έντονα χρώματα, άγριες εικόνες και δυναμικό ρεαλισμό. Στο έργο του «Agrarian Leader Zapata» εμφανίζεται ο Ζαπάτα ντυμένος στα λευκά, ως λαϊκός ηγέτης της Μεξικανικής Επανάστασης. Στο ένα χέρι του κρατάει δρεπάνι και στο άλλο τα ηνία του αλόγου ενός γαιοκτήμονα, ο οποίος κείτεται νεκρός τα πόδια του.

Με την τοιχογραφία «Zacharokalamo» μας μεταφέρει σε μια φουέτα για να αναδειχθεί τις εντάσεις γύρω από την εκμετάλλευση της εργασίας, την οικονομική κρίση και τις φυλετικές διακρίσεις. Ο Ριβέρα ανασκαπεί κι άλλο το παρελθόν της χώρας του με το συγκλονιστικό έργο «Indian Warrior»: ένας Αστέκος πολεμιστής, καλυμμένος με δέρμα άγριου ζώου μπηγεί το μαχαίρι στο λαϊμό ενός

πάνοπλου Ισπανού στρατιώτη...

«Κοιμένος» Λένιν

Ο Ριβέρα είδε το Μεξικό ως τόπο διαρκούς επανάστασης και ανέδειξε τους αγώνες της εργατικής τάξης. Ήταν επίσης τολμηρός ώστε για να εκφράσει τις πολιτικές ιδέες του και μέσω της τέχνης σε μια συντηρητική Αμερική, σε μια εποχή που ακόμα και η λέξη «κομμουνισμός» ήταν απαγορευμένη. Στις αρχές της δεκαετίας του '30, με την οικονομική κρίση να δείχνει τα δόντια της, εστιάζει με τα έργα του στην αγονία του ανθρώπου που εργάζεται και παράγει ασταμάτητα και σχεδόν μετατρέπεται σε μηχανή. Ο καλλιτέχνης περιέγραψε τη διαμονή του στη Νέα Υόρκη

ως μια «κρίσιμη δοκιμασία»: «Σε αντίθεση με το Μεξικό, η Αμερική είναι μια πραγματικά βιομηχανική χώρα, όπως την είχα φανταστεί αρχικά, ως ιδανικό τόπο για μοντέρνες τοιχογραφίες».

Σε μια ασπρόμαυρη τοιχογραφία ο Ριβέρα δείχνει εργάτες στη Νέα Υόρκη στον πυρετό της ανέγερσης του Κέντρου Ροκφέλερ. Αλλωστε στο MoMA εκτίθεται κι ένα τμήμα της μεγάλης τοιχογραφίας του με τίτλο «Man at the crossroads» (Ανθρώπος στο σταυροδρόμι), που έκανε για το κτίριο Ροκφέλερ. Μερικές φωτογραφίες-ντοκουμέντα και μια σειρά από επιστολές καταγράφουν πως ήθελε να συμπεριλάβει το πορτρέτο του Λένιν στο κέντρο της σύνθεσης, ωστόσο η οικογένεια του μεσιτάνα αρνήθηκε, με αποτέλεσμα ο καλλιτέχνης να αποσιώσει το έργο του.

Ήταν μια πολυπρόσωπη τοιχογραφία για την Εργατική Πρωτομαγιά, ένα έντονα πολιτικό και συμβολικό έργο, που δέχτηκε κριτική από τις εφημερίδες της Νέας Υόρκης. Τελικά ο Ριβέρα το κατόρθωσε, αλλά το ξαναζωγράφησε για την Πόλη του Μεξικού. ✘

Εξαιρετικά επίκαιρες οι τοιχογραφίες του ρημισμένου Μεξικανού ζωγράφου Ντιέγκο Ριβέρα, που εκτίθενται για πρώτη φορά στο MoMA. Ο σύζυγος της Φρίντα Κάλο αποτυπώνει τις ανισότητες που οδηγούν στις εξεγέρσεις

Τέχνες έργα

ΣΤΟΥΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥΣ

Ο Σκορσέζε υμνεί το σινεμά

Εχωριστή η βδομάδα αυτή για τους κινηματογραφόφιλους, με ακόμη δύο θαυμάσιες ταινίες: «Hugo» του Μάρτιν Σκορσέζε (βγαίνει αύριο, Πέμπτη) και «Shame» του Σπιβ ΜακΚουίν (προβάλλεται ήδη). Δεν είναι η πρώτη φορά που ο κινηματογράφος παίρνει ξεχωριστή θέση στις ταινίες του Μάρτιν Σκορσέζε («Ο βασιλιάς της κωμωδίας», «Νέα Υόρκη, Νέα Υόρκη», «The Aviator»). Σ' αυτές προστίθεται τώρα και η Hugo, με τον Σκορσέζε να φτιάχνει έναν ήρωα στον ίδιο τον κινηματογράφο και στους πρωταγώρους του, ιδιαίτερα στον Ζορζ Μελιέ. Με βάση ένα εικονογραφημένο βιβλίο του Μπράιαν Σέλζνικ, ο σκηνοθέτης βρίσκει την ευκαιρία, όπως και ο Μελιέ την εποχή του,

να χρησιμοποιήσει τα ειδικά εφέ –μαζί και το 3D, που εδώ το χρησιμοποιεί με τον πιο εμπνευσμένο τρόπο– για να δημιουργήσει την ομορφιά, την ποίηση και τη μαγεία του κινηματογράφου που αγαπάμε.

Στο επικεντρο, η συνάντηση του μικρού ήρωα της ταινίας, Χιούγκο Καμπρέ, με τον Μελιέ, όταν ο τελευταίος, γέρος πια, φτωχός και ξεχασμένος, συντηρούσε περιπαιρωμένους παλιούς σε σιδηροδρομικό σταθμό του Παρισιού.

Ο Σκορσέζε τοποθετεί το μεγαλύτερο μέρος της ιστορίας του ανάμεσα στα τεράστια ρολόγια του σταθμού, που συντηρεί ο Χιούγκο. Χώρο που ο σκηνοθέτης χρησιμοποιεί για να δημιουργήσει έναν κόσμο ονειρικό,

που μοιάζει να βγήκε τόσο από το φανταστικό σύμπαν του Μελιέ όσο και από τις ταινίες του γερμανικού εξπρεσιονισμού.

Στην ταινία «Shame», ο Βρετανός σκηνοθέτης Σπιβ ΜακΚουίν («The Hunger») παρουσιάζει τα πορτρέτα δυο μοναχικών, με ψυχολογικά προβλήματα, ανθρώπων που ζουν στη Νέα Υόρκη: ο Μπράντον (Μάικλ Φασμπέντερ, βραβείο ερμηνείας στο φεστιβάλ της Βενετίας), στέλεχος εταιρείας, ένας εκλυστικός 30άρης, ψυχολογικά καταπιεσμένος άντρας που αναζητά το εύκολο σεξ σε πόρνες και στο Ιντερνετ, και η αδερφή του, Σις (Κάρι Μάλικαν), τραγουδίστρια με δικά της ερωτικά προβλήματα και τάσεις αυτοκτονίας, που εμβαλλεί ζωφικά στο διαμέρισμά του

και ανατρέπει τη ζωή του.

Η εμφάνισή της θα τον δημιουργήσει προβλήματα και θα τον οδηγήσει σε σχεδόν τραγικές εξελίξεις. Ο ΜακΚουίν εστιάζει το φακό του στα δύο αυτά πρόσωπα, ιδιαίτερα στον Μπράντον, καταγράφοντας με λεπτομέρεια τη μοναξιά, την ψυχρότητα, τις φοβίες και τις ανασφάλειές του, αλλά και την απέλπιδα προσπάθειά του να αλλάξει την πορεία της ζωής του. Με λεπτές πινελιές, με μια κάμερα που ακολουθεί με εξεταστική επίμονα τα πρόσωπα από κοντά, με ένα ήρεμο, χωρίς εξάρσεις μοντάζ. Με, κάπου στη μέση, ένα σπαραχτικό τραγούδι για τη Νέα Υόρκη, να δίνει όλο τον τόνο της συγκλονιστικής αυτής ταινίας. ✘

ΕΘΝΙΚΗ ΛΥΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

Σύγχρονος, ευρωπαϊκού επιπέδου, Φάουστ

Την Παρασκευή 20 Ιανουαρίου 2012, η Εθνική Λυρική Σκηνή ανέβασε τον «Φάουστ» του Γκούνο στην αίθουσα «Αλεξάνδρα Τριάντη» του Μεγάρου Μουσικής. Οι συνολικά οκτώ παραστάσεις υπήρξαν μέγιστος εισπρακτικός και καλλιτεχνικός θρίαμβος, επαληθεύοντας την αναγκαία τάση, ουσιαστική προσφορά του θεαμού στην ευχάριστη πολιτιστική ζωή.

Στο ευρωπαϊκό επίπεδο ανέβασμα συντέλεσαν οι εύστοχες επιλογές βασικών μουσικών και θεατρικών συντελεστών. Το σκηνοτικό μέρος υπήρξε προϊόν δημιουργικής σύμπραξης ομάδας ιταλών θεατρικών ανθρώπων, ενώ το μουσικό υλοποιήθηκε από τις δυνάμεις της ΕΛΣ με συμμετοχή ξένων και ελλήνων πρωταγωνιστών. Σκηνοθεσία, χορογραφία και κινησιολογία ήταν του Ρενάτο Τζανέλα.

Ο διευθυντής του μπαλέτου της ΕΛΣ και οι ιταλοί συνεργάτες του σε σκηνοτική, κοστούμια και φωτισμούς υλοποίησαν με συνέπεια μια σύγχρονη, πεπτική δραματουργική σύλληψη. Η ανάγνωση τους εκτιμήθηκε με αφηγηματική σαφήνεια, ενώ το χοροδραματικό στοιχείο αξιοποιήθηκε εύστοχα και με οικονομία. Με εξαιρετική φροντίδα επένδυσε ο Τζανέλα στην κίνηση πρωταγωνιστών και χορωδίας.

Πολύ καλό ήταν το ακρόαμα. Όπερα τριών πρωταγωνιστών, οι οποίοι όμως βρίσκονται συνεχώς επί σκηνής, ο «Φάουστ» απαιτεί καλή διανομή, κάτι που η παραγωγή της ΕΛΣ εξεφάρλασε, δίχως εκπτώσεις, εις... διπλούν. Ακούσαμε την

Ο Ερικ Κάτλερ (Φάουστ) και η Αλεξία Βουλιγαρίδου (Μαργαρίτα) στην πρώτη τους συνάντηση

πρώτη διανομή, επικεφαλής της οποίας ήταν ο θαυμάσιος αμερικανός τενόρος Ερικ Κάτλερ (Φάουστ), η ακμαία Ελληνίδα υψίφωνος Αλεξία Βουλιγαρίδου (Μαργαρίτα) και ο βετεράνος γεωργιανός βαθύφωνος Πάατα Μπουρτσουλιτζέ (Μεριστοφελής). Οι τρεις έδωσαν σε ένα φωνητικό ισορροπημένο τρίο

προσφέροντας πολλές, δυνατές στιγμές λυρικού θεάτρου. Τους πλαισίωσαν επόδια ο βαρόνος Δημήτρης Πλιτανιάς (Βαλεντίνος) και η μεσόφωνος Ειρήνη Καραγιάννη (Ζιμπέλι). Πολύ καλή ήταν η απόδοση της Χορωδίας της ΕΛΣ, με σφαιρικά, συντονισμένο ήχο. Επικεφαλής της ορχήστρας της ΕΛΣ, ο Μύρων Μιχαηλίδης διέπλεσε ένα σφαιρικό, αβίαστο ακρόαμα, ισορροπιώντας ιδανικά τις ανάγκες, χαρακτηριστικά γαλλικές όψεις της μουσικής του Γκούνο, με τις σκοτεινές δραματικές εξάρσεις.

Προς το Φαληρικό Δέλτα

Ο «Φάουστ» είχε αρχικά προγραμματιστεί ως συμπαραγωγή με τον ΟΜΜΑ, αλλά τελικά υλοποιήθηκε ολοκληρωτικά από την ΕΛΣ, δείχνοντας ότι, όποτε της διατίθενται τα μέσα και, επιπλέον, ηγείται αυτής ικανός, δυναμικός καλλιτεχνικός διευθυντής, μπορεί πραγματικά να θαυματουργήσει. Επιπλέον, η συγκεκριμένη παραγωγή θα μπορεί να παρουσιαστεί και στη μεγάλη, μελλοντική σκηνή στο Φαληρικό Δέλτα.

Η ΕΛΣ χρειάζεται διακάως περισσότερες ευκαιρίες να ετοιμάσει τέτοιες παραγωγές. Καθώς, λόγω οικονομικής κρίσης, ο ΟΜΜΑ δεν υλοποιεί πλέον νέες δικές του σκηνοτικές παραγωγές όπερας, η κοινή λογική δείχνει προς την κατεύθυνση της συνεργασίας των δύο οργανισμών. ✘

Πρόγραμμα TV

ET1 2107761000

- 10.00 Παραδοσιακά επαγγέλματα από τα νησιά (E)
 10.30 Από πέτρα και χρόνο (E)
 11.00 Εθνικό πάρκο Σερενγκέτι (E)
 12.00 Μυριά (E)
 13.00 Ζωογραφία (E)
 14.00 Ουράνιο τόξο (E)
 15.00 Η μικρή Λουίζα
 15.30 Αστυνομία Σαϊνής
 16.00 Μια ευκαιρία για τη Σόνι (E)
 16.30 Άρσεν Στόουν (E)
 17.00 Changes: συναγής ήχοι (E)
 17.15 Το μπουλουκι (E)
 19.00 Συναγμένα σύννεφα (E)
 20.00 Χαμένα γράμματα (E)
 21.00 Η ζωή είναι αλλού
 22.00 Docville
 23.00 Είναι ταινία «Γουέντι και Λούσι». Δράμα, αμερικανικής παραγωγής 2008. 80'

NET 2106066000

- 10.00 Συμβαίνει τώρα
 12.00 Ειδήσεις
 13.00 Μένουμε Ελλάδα (E)
 15.00 Πρωτάθλημα μπάσκετ Α1: Κολοσσός - Ολυμπιακός
 17.00 Πρωτάθλημα μπάσκετ Α1: Παναθηναϊκός - Καρβάς
 19.00 Ειδήσεις
 20.00 Champions NET
 21.00 Champions League - Pre Game
 21.45 Champions League: Μιλαν - Αρσενάλ (Ζ) και (HD)
 23.45 Champions NET: Ζενίτ - Μτεφικα (Μ)

ET3 23210299400

- 10.00 Ελληνικές δράσιμες
 10.30 Εκτι σίσηρη
 11.00 Κανονόγρια μέρα
 12.00 Πολιτισμικές γεύσεις: Φαγητά από όλο τον κόσμο
 13.00 Ειδήσεις
 14.00 Ο γύρος του κόσμου με τη La Boudeuse: Οι ανθρωπίτοι του παραδείσου
 15.00 Τόλμη και γοητεία
 15.30 Υψηλή τεχνολογία
 16.00 Αιθιόπια σενιάρια
 17.00 Ειδήσεις
 17.15 Πέντα και ...
 18.30 Ο κόσμος των σπορ
 19.00 Σουρνάρα 288
 20.45 Κακότροποι αρχαίοι: Νέρων
 21.45 Δελτίο καιρού
 22.00 Ειδήσεις
 22.55 Χρονογραφία: Η μυθολογημένη πόλη
 23.00 Αντικείμενα
 23.00 Στο όριο: Σωματισα στο έδαφος
 01.30 Πέντα και ... (E)
 02.30 Τόλμη και γοητεία (E)

MEGA 2106903000

- 10.00 Πρωινό μου
 13.00 Κλέμματα όνειρα (E)
 14.00 Ειδήσεις
 15.00 Οι βασιλιάδες (E)
 15.50 Η οικογένεια Βίλμπετ (E)
 16.00 Ειδήσεις
 17.00 Η νταντά (E)
 18.00 Ερωτισά και Τιμωρία
 19.00 Κλέμματα όνειρα
 20.00 Ειδήσεις
 21.00 Οι βασιλιάδες
 22.00 Είναι ταινία «Οι Άγγελοι του Τσαρλί: Δράση πέρα από τα όρια». Περιπέτεια, αμερικανικής παραγωγής 2003. 111'

ALPHA 2122124000

- 09.45 Χορεύοντας στη σιωπή (E)
 10.45 Η τελευταία παράσταση (E)
 11.45 Ενθιμότητα... κερατάδες (E)
 12.45 Ειδήσεις
 13.00 Ελένη
 16.00 Δίστε τους
 17.55 Ειδήσεις
 18.00 Οικονομικές ιστορίες (E)
 19.00 Ειδήσεις
 20.00 Κάτι ψήφεται (E)
 21.00 Σπίτι απ' την αρχή (E)
 22.00 Εργάτης στην κουζίνα (E)
 23.00 Οικονομικές ιστορίες (E)
 24.00 Νόμος και τάξη
 01.00 The Big Game (E)
 02.00 Χωρίς ίχνος IV

902 2102592802-902

- 10.00 Η αγορά στην τηλεόραση
 15.00 Ειδήσεις
 15.50 Ειδήσεις στη νοηματική γλώσσα
 16.55 Μουσικές διαδρομές
 17.15 Αθλητικό ραντεβού
 17.00 Το βουνό του διαβόλου
 18.00 Γεύσεις παραδοσης
 19.00 Η Ελλάδα και ο κόσμος
 20.00 Απίθανη Μάικα
 20.30 Ειδήσεις
 21.30 Μουσικές διαδρομές
 22.00 Πάμε ταξικά
 23.00 Ειδήσεις
 23.15 Μουσικό διάλειμμα

ΒΟΥΛΑ 213733820

- 10.00 Ολομολογία της Βουλής
 16.00 Ταξίδια στην Ελλάδα
 17.00 Ειδήσεις
 17.30 Μαγικό φανός
 18.00 Κανονοποιητικό έργο
 22.00 Ειδήσεις στη νοηματική γλώσσα
 22.10 Ανθρωπιστική κρίση... και μετά:
 23.10 Φρανσουά Μπερνάρ: δέκα χρόνια μετά

ANT1 2106886100

- 07.00 Πρωινό ANT1
 12.50 Με αγάπη
 13.00 Ειδήσεις
 13.30 Άκρως οικογενειακό (E)
 14.30 Play and win
 14.40 Κωνσταντίνου και Ελένης (E)
 15.40 Play and win
 15.50 Το κορίτσι της Χαράς (E)
 16.50 Ειδήσεις
 17.00 Galileo
 18.00 Eazel
 19.00 Είναι στιγμές
 20.00 Ειδήσεις
 21.00 Με το δαχτυλίδι
 22.00 FAB 5
 23.00 Ράδιο Αρβύλα
 24.00 Private practice
 01.00 Ειδήσεις
 01.10 Με αγάπη (E)
 01.20 The inside
 02.20 Ell Stone

STAR 2111891000-2000

- 10.15 Ηρωική πράκτορας (E)
 11.15 Μαρία, άγγελος μου
 12.50 Ειδήσεις
 13.45 Made in Star
 15.45 Μίλα
 17.45 Φώτης - Μαρία live
 19.45 Ειδήσεις
 21.00 The mentalist
 22.00 Είναι ταινία «Τζον Ράμπο IV». Πολυμέτρη περιπέτεια, αμερικανικής παραγωγής 2008. 83'

23.45 Ανεξίτηλα υποθέσεις

00.45 Supernatural

01.45 Είναι ταινία «Ο πιστός».

Θρίλερ αμερικανικής παραγωγής 2007. 95'

04.00 Είναι ταινία «MAD MAX II: The road warriors».

Περιπέτεια, αυστραλιανής παραγωγής 1981. 87'

ΣΚΑΪ 2104800000

- 10.00 Σκάι τώρα
 13.00 Για μια καλύτερη ζωή
 13.45 How do I look
 14.45 Style Star
 15.00 Σκάι life
 16.50 Ειδήσεις
 17.00 Chief στον αέρα
 18.00 Ειδήσεις
 18.50 Υπερτασικούς
 19.50 Planet Earth
 21.00 Ειδήσεις
 22.00 The good wife
 23.00 CSI Miami: στον τόπο του εγκλήματος
 00.15 Ειδήσεις
 00.30 Θανάσιμη κυνηγιά
 01.30 Απίθανες στιγμές
 02.30 Robin Hood

Γουέντι και Λούσι

23.00 ET1 (80') δράμα ***

(Wendy and Lucy). Αμερικανική παραγωγή 2008 σε σκηνοθεσία Κέλι Ράιχαρτ, με τους Μισέλ Γουίλιαμς, Γουίλι Πάτον, Γουίλι Ολντντ.

Βραβευμένη ταινία δράσης, με πολύ καλές ερμηνείες, σφιχτό αφηγηματικό ρυθμό, καλή σκηνοθεσία και οξυδερκή ματιά, που καταγράφει με τρυφερότητα τις συντεταγές της φτώχειας στις ανθρωπίνες σχέσεις. Μια νεαρή Αμερικανίδα κατευθύνεται με το αυτοκίνητό της στον Καναδά για να βρει δουλειά, αλλά το αμάξι την αφήνει κάπου στο Ορεγκόν. Η κοπέλα, άρρωχη, προσπαθεί να αντιμετωπίσει το ζήτημα της δικής της επιβίωσης αλλά και της Λούσι, της σκυλίτσας της. Αναγκάζεται να κλέβει για να φάνε κι οι δύο, αλλά τα προβλήματά της συνεχίζονται όταν η Λούσι εξαφανίζεται, κι αυτή ψάχνει να τη βρει σε μια αδιόφορη, αν όχι εχθρική, πόλη... Από τις καλύτερες ταινίες που ανεξάρτητα αμερικανικού σινεμά, που μιλούν για την κρίση – κι όχι μόνο την οικονομική.

Τζον Ράμπο IV

22.00 STAR (83') περιπέτεια **

(Rambo IV). Αμερικανική παραγωγή 2008 σε σκηνοθεσία Σιλβέστερ Σταλόνε, με τον ίδιο και τους Τζούλι Μπεντ, Μάθιου Μάρσεντ, Γκράχαμ Μακ Τάβις. Η τέταρτη κατά σειρά ταινία με το σκληροπράχμο Ράμπο, που αυτή τη φορά, αν και ζει ήσυχα στην Ταϊλάνδη, το παρελθόν του τον ανακαλεί στην ενεργό δράση, και βρίσκεται σε μια ζούγκλα στην Μπουόρμα να προσπαθεί να σώσει κάτι έθελοντες ανθρωπιστικών οργανώσεων από τους κακούκους. Μια κοκκινωμένη φυσιολογία του πρώτου Ράμπο, που βελτιώνεται με ενδιαφέρον. Εκτός από σκηνοθετής και πρωταγωνιστής της ταινίας, ο Σταλόνε έγραψε και το σενάριο, με τους Μοντερατέλι και Μορέλ.

Οι Άγγελοι του Τσαρλί:

δράση πέρα από τα όρια

(Charlie's Angels: Full Throttle). Αμερικανική παραγωγή 2003 του Τζόζεφ ΜακΓκίντι Νικόλ, με τους Ντρου Μπέιρμον, Κάμερον Πιάζ, Λούσι Λιου, Ντέμι Μουρ, Λουκ Γουίλσον. Γλυκανάλατη κωμωδία δράσης, με τις τρεις φοβερές και τρομερές πράκτορες, που παίζουν στα δαχτυλίδια τις πολεμικές τέχνες χωρίς όμως να χάνουν τη θηλυκή τους υπόσταση – μ' άλλα λόγια μια ταινία φορτωμένη απόκοσμα εφέ, κανονικά πλάνα σε χαριτωμένες καμπύλες και χιούμορ για τα πατημένα. Εδώ, οι κοπέλες προσπαθούν να ανακτήσουν μια κλεμμένη βάση δεδομένων με όλα τα αληθινά ονόματα των συμμετεχόντων στο Πρόγραμμα Προστασίας Μαριτύρων.

Στουρνάρα 288

19:00 ET3 (80') κωμωδία***

Ελληνική παραγωγή 1959 σε σκηνοθεσία Ντίνου Δημόπουλου, με τους Ορφέη Μακρή, Σοφία Βέμπο, Ζεμαρούλα Γουλή, Ντίνου Ηλιόπουλο, Γιάννη Παπαγιάννη κ.α. Ο βίος και η πολιτεία των ενδοικών μιας πολυτακτικού, νεοδύστη, την εποχή του γυμνασίου της ταινίας, μέσα από τα παρατηρητικά μάτια του θυρωρού. Πολύ καλό σενάριο (με δραματικά και σατιρικά στοιχεία) στον ίδιο το σκηνοθέτη, βασισμένο σε θεατρικό έργο των Τριφαιρού-Βασιλειάδη, που υλοποιείται δημιουργικά από μια πλειάδα καλών ηθοποιών. Ιδιαίτερα ενδιαφέρον παρουσιάζει η κοινωνική διαστρωμάτωση της πολιτικοτικής ανά όραση – από τους φτωχούς στο ισόγειο μέχρι τους πλούσιους στο ρεπερ.

A: Απειθείας, E: Επανάληψη, M: Μαγνητοσκόπηση, HD: High Definition (υψηλή ευκρίνεια)

ΨΗΦΙΑΚΑ ΕΡΤ 2107407070

ΣΙΝΕΣΠΟΡ+

- 11.45 Μπάσκετ Ευρωπαϊκά 2011-12: Γαλατασαράι - Ολυμπιακός (E)
 14.00 Είναι ταινία: «Η καταδίκη»
 15.30 Κύπελλο Αγγλίας 2011-12: Σάντερλαντ - Μίντλεσμπαρ (E)
 17.20 Κύπελλο Αγγλίας 2011-12: Λίβερπουλ - Μίντλεσμπαρ Γ. (E)
 19.10 Τσίμπος Λιγ 2011-12: Μιλαν - Μπαρσελόνα (E)
 21.00 Τέως Γουίλιαμσον 1978: Ναβαρρίθβα - Ερβέρ (E)
 23.00 Είναι ταινία: «Το φάντασμα του βάλτου»
 00.30 Είναι ταινία: «Η καταδίκη»
 02.00 Ευρωπαϊκό πρωτάθλημα καλαθοσφαίρισης παντός (E)

ΠΡΙΣΜΑ +

- 13.00 Οκλα για τον κήπο (E)
 13.00 Ο δράκος έχει τη δική του ιστορία (E)
 14.00 Σαν αδελφός
 15.00 Ψεύτης παππούς (E)

20.00 Είναι ταινία: «Μπράν» (HD)

22.00 Είναι ταινία: «Divi!» (HD)

23.25 Είναι ταινία: «Somewhere» (HD)

01.05 Είναι ταινία: «Ξαν θύρα σπινάκι νερό» (HD)

NOVASPORTS 1

- 11.00 Γαλλικό ποδόσφαιρο 2011-12: Μπλιμπό - Μιρανέζ
 13.00 Αγγλικό ποδόσφαιρο: Σούντερ - Νόριτς (E)
 15.00 Σούπερ Λίγκα 2011-12: Πανιώνιος - ΠΑΣ Γιάννινα (E)
 17.00 Σούπερ Λίγκα 2011-12: Λεβαδειακός - Παναθηναϊκός (Α)
 19.00 UEFA Τσάμπιονς Λιγκ: Ζενίτ - Μπενφίκα (Α)
 19.30 Αγγλικό ποδόσφαιρο: Τότεναμ - Νιούκαστλ (Α)
 21.00 Αργεντινικά σημάδια 22.00 Ευρωπαϊκά: Παναθηναϊκός - Φενερμπαχτσέ (E)
 00.10 Η ώρα των πρωταθλητών
 01.10 Αγγλικό ποδόσφαιρο 2011-12: Εβερτον - Τσέλσι (E)

ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΙΚΑ

NOVACINEMA 1

- 11.20 Είναι ταινία: «Ο λόγος του βασιλιά» (HD)
 13.20 Κινηματογραφικά νέα
 14.20 Είναι ταινία: «Απίθση Λίλα» (HD)
 16.15 Είναι ταινία: «Taken from me: The Tiffany rubin story» (HD)
 17.50 Είναι ταινία: «Η τελευταία πτήση» (HD)
 19.25 Κινηματογραφικά νέα

“ΟΥΖΕΡΙ ΤΣΙΤΣΑΝΗΣ” ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΑΝΟΥΣΟ ΜΑΝΟΥΣΑΚΗ

Στην τελική ευθεία για να υλοποιηθεί φαίνεται πως έχει μπει το “Ουζέρι Τσιτσάνης” από το ομότιτλο βιβλίο του Πύργου Σκαμπαρδούν σε σκηνοθεσία Μανουσάκη Μανουσάκη και σεναριο Βασίλη Σηφλιώπουλου. Πρόκειται για ένα από τα σειρά που εξετάζουν οι υπεύθυνοι της ΕΡΤ για την επόμενη τηλεοπτική σεζόν. Σύμφωνα με πληροφορίες, βρίσκεται πλέον στο τελικό στάδιο αξιολόγησης και κοστολόγησης. Πετύχαμε τον Μανουσάκη Μανουσάκη στα Χανιά κι αφού μας ξεκαθάρισε ότι δεν υπάρχει ακόμα κανένα νέο, μας ευχήθηκε: «Καλή τύχη στον αγώνα σας και να ξαναγίνει η “Ε” όπως ξεκίνησε, μια ρομαντική προσπάθεια συντακτών, αλλά όχι ουτοπιστική». Όταν του ζητήσαμε να μας δώσει το στίγμα της σειράς (14 υφαιρία επεισόδια) μας εξήγησε: «Αφορά μια μικρή αλλά πολύ γόνιμη και δημογραφική περίοδο του Βασίλη Τσιτσάνη στη Θεσσαλονίκη. Είναι η περίοδος που γράφει σπουδαία κομμάτια, όπως η “Συννεφιασμένη Κυριακή”. Η σειρά βέβαια επικεντρώνεται κυρίως στο 1942-1943 και στην κατοχή στη Θεσσαλονίκη. Μαζί με τον κουνιάδο του ανιούχοι ένα ουζέρι, το οποίο ουσιαστικά μετατρέπεται σύντομα σε ψηφιδωτό της κοινωνικής ζωής στην πόλη. Μέσα εκεί βρίσκονται και ο εκατομμυριούχος και ο χαμάλης, και ο διαπύλολος και ο αντιστασιακός.

Οι πενιές, οι ναζί και ένας έρωτας

Βρίσκονται όλοι. Παράλληλα η σειρά καταγράφει και την απαγορευμένη σχέση του κουνιάδου του Τσιτσάνη με μια Εβραίοπούλα. Βλέπουμε όλη την εβραϊκή κοινότητα της Θεσσαλονίκης, που ήταν πολύ σημαντικό στοιχείο της πόλης. Το 20% του πληθυσμού ήταν Εβραίοι. Παρακο-

λουθούμε τα ήθη τους, την καθημερινότητά τους μέχρι και την τραγική εξόντωσή τους από τους ναζί. Το 97% των Εβραίων της Θεσσαλονίκης εξοντώθηκε στο Αουσβιτς. Μια ιστορία που λίγο τη γνωρίζουμε. Όταν τον ρωτάμε τι είναι αυτό που θα ήθελε να περάσει από την

ιστορία, σπεύδει να πει: «Το... κοινωνικό κουκούτσι της σειράς είναι ουσιαστικά ο παραλογισμός της φυλετικής διάκρισης. Σύγχρονο θέμα, διότι ο ρατσισμός χτυπά για τα καλά την πόρτα της Ελλάδας και αν αυτό το “αργό του φιδίου” πιασθεί, θα είναι πολύ άργα για να αντιδράσουμε...»

Αύξηση βίας, φόβου και επιθετικότητας

Πριν από μια δεκαετία η Αμερικανική Ακαδημία Παιδιατρικής πρότεινε στους γονείς να απομακρύνουν όσο περισσότερο μπορούν τα παιδιά τους από τη μικρή οθόνη. Και μάλιστα αν αυτά είναι μικρότερα των δύο ετών να μη γνωρίζουν καν τι σημαίνει τηλεόραση. Οι εισηγητές τους βασίζονταν στη λογική ότι σχεδόν όλοι -γονείς, γιαιρικοί και επιστήμονες- υποστήριξαν το ίδιο πράγμα: ότι η τηλεόραση κάνει κακό.

Το 2000 όλος ο έρευνες βρίσκονταν σε πρώιμο στάδιο, ενώ τώρα οι επιστήμονες είναι σε θέση να γνωρίζουν πολύ περισσότερα πράγματα όσον αφορά τη σχέση των βρεφών με την τηλεόραση.

«Οπτικοακουστικό υλικό, είτε παίζει στο παρακίνητο είτε είναι σχεδιασμένο ως εργαλείο εκμάθησης για νήπια, ενδέχεται να έχει παρενέργειες» αναφέρει η Αμερικανική Ακαδημία Παιδιατρικής και προσθέτει: «Υλικό προορισμένο για παιδιά νήπια μπορεί να είναι διασκεδαστικό γι' αυτά, δεν πρέπει όμως να προωθείται στην αγορά ως εκπαιδευτικό υλικό».

Τηλεόραση, ηλεκτρονικοί υπολογιστές κι άλλες παρόμοιες συσκευές έχουν γίνει τα καλά στην καθημερινότητα των παιδιών, με αποτέλεσμα ένα νήπιο να καταναλώνει περισσότερες από 2 ώρες καθημερινά μπροστά από μια οθόνη.

Το πλέον εμφανές είναι ότι περισσότερες από τις 50 έρευνες που έχουν γίνει από το 1999 μέχρι σήμερα δείχνουν ότι το παιδί δεν καταλαβαίνει καν τι συμβαίνει στη μικρή οθόνη. Και ότι, όταν η χρήση τηλεόρασης γίνεται κατά τις βραδινές ώρες, μπορεί να

βοηθήσει τα παιδιά να κοιμηθούν, χωρίς όμως να καταπολεμά τα προβλήματα διαταραχής του ύπνου τους. Παράλληλα, έδειξαν πως η αυξημένη χρήση τηλεόρασης συνδέεται άμεσα με την καθυστερημένη γλωσσική ανάπτυξη του παιδιού.

Έρευνες υποστηρίζουν ότι παιδιά ηλικίας 2 έως 4 ετών στην Αμερική παρακολουθούν τηλεόραση πάνω από 4 ώρες καθημερινά και το ¼ αυτών έχει την τηλεόραση στην κρεβατοκάμαρά του. Η Nielsen Media Research (το 1998), στην

Αμερική, έδειξε ότι κατά μέσο όρο ένα παιδί παρακολουθεί 21 ώρες τηλεόραση την εβδομάδα. Κι όπως είναι αναμενόμενο, βομβαρδίζεται από πολλές βίαιες σκηνές. Υπολογίζεται ότι κατά μέσο όρο ένα παιδί στην Αμερική θα εκτεθεί σε 100.000 σκηνές βίας πριν αποφοιτήσει από το δημοτικό, ενώ έχει εκτιμηθεί ότι έχει δια 8.000 φόνους στην τηλεόραση μέχρι να αποφοιτήσει από το δημοτικό.

Επίσης υπολογίζεται ότι 62% των εκτομιών που παρακολουθούν οι νέοι περιέχει κάποιες μορφές βίας, το 26% περιλαμβάνει χρήση όπλων, το 38% επιθετική συμπεριφορά από ελκυστικούς ήρωες, ενώ σχεδόν το 75% των βίαιων πράξεων δεν συνοδεύεται από κριτική, από τιμωρία, από ενόχη.

Η συνεχόμενη έκθεση στη βία, μέσω της τηλεόρασης, συμβάλλει στην αύξηση εκδήλωσης βίας, επιθετικότητας και φόβου του παιδιού, ενώ ταυτόχρονα το απειαιωθιστοποιεί και μειώνει τη συμμόρφωσή του για τον πόνο των άλλων, καταλήγοντας σε σχετικές έρευνες...

Radio News

Οι Άγιοι Πατέρες της Εκκλησίας δείχνουν το δρόμο. Ποια τρόκα μου λέτε, η Διαρκής Ιερά Σύνοδος! Άμεσες λύσεις σε χρόνο dt. Πονάει χέρι, κόβει χέρι. Και κατεβάζει... διακόπτες. Στο «Ραδιοφωνικό Σταθμό της Εκκλησίας της Ελλάδος 89,5». Μόλις οι εργαζόμενοι δεν δέχτηκαν μείωση μισθού και καινούργιες συμβάσεις, τι έκαναν οι άγιοι πατέρες; Εκλείσαν το ραδιοφωνικό τους με συνοπτικές διαδικασίες. Επίσημα. Με απόφαση της Ιεράς Συνόδου. Και επειδή οι εργαζόμενοι δεν το αποδέχτηκαν, τους κλείδωσαν μέσα. Στο στούντιο. Τους μάντρωσαν. Αμα διακατέχεται από δημοκρατικό πνεύμα, βρίσκεις λύσεις άμεσες. Όπως και ο Σημίτης, που ξεφούσκωσε τα λάστιχα στα τρακτέρ των αγροτών. Ο ραδιοσταθμός προς το παρόν πάντως λειτουργεί (και παλι) κανονικά, μια και οι άνθρωποι του πήραν την κατάσταση στα χέρια τους. Να δούμε δίκαιος να σηκώνουν παντίδες αντίστασης απέναντι στους δεσποτάδες και τι στον κόσμο...

Προβλήματα αντιμετώπιζονται και στον έτερο επικουρικό της. Τι εκεί έχουμε απολύσεις, με τον πάλαι ποτέ ένδοξο «902 Αριστερά στα FM» να ακούγεται πιο «ξύλινο» και από το λόγο του... Πάσχο Μανδραβέλη (από την άλλη πλευρά). Τουλίστηκαν στον «902» δεν κάθισαν βαρύνουσες αναλύσεις ξεκινώντας από fake αφητηρίες, όπως συνηθίζει στο ραδιοφωνό αλλά και στα γραπτά του ο Μανδραβέλης.

Δύο οι καινούργιοι «παίχτες» στα πολυκάθα FM και αυτό δημιουργεί μια αγχιδά αισιοδοξίας. Η Αλεξάνδρα Δασκαλοπούλου πήρε τον «Εν Λευκό 87,7» και ο Πύργος Πολίτης τον «Sfera 102,2». Η πρώτη, καθώς φαίνεται, δεν έχει σκοπό να αλλάξει πράγματα στον καλό, ούτως ή άλλως, ραδιοσταθμό, ο δεύτερος ήδη έχει κάνει κάποιες αλλαγές (με τη Πολιάνα Διαμαντή να αποτελεί το τελευταίο, ηχηρό... θέμα). Ο Πολίτης είχε ασχοληθεί και στο παρελθόν με το ραδιοφωνό.

Στις ακροαματικότερες του Ιανουαρίου, συνεχίζεται η μάχη μεταξύ «Σκάι 100,3» και «Real 97,8». Μνημονιακοί εναντίον αντιμνημονιακών. Όπως μάχη γίνεται και ανάμεσα στον «Μελωδία 99,2» και τον «Ρυθμό 94,9». Εντεχνο εναντίον λαϊκού! Είναι απαραίτητο να διαλέξουμε;

1)	ΣΚΑΪ	11,5%
2)	REAL	11,0%
3)	ΜΕΛΩΔΙΑ	8,5%
4)	ΝΟΝΑ ΣΠΟΡ	8,0%
5)	ΡΥΘΜΟΣ	8,0%
6)	ΔΕΙΞΗ	6,7%
7)	KISS	6,7%
8)	DEEJAY	6,5%
9)	ΛΑΜΨΗ	6,4%
10)	SFERA	6,3%

Ελαβε τέλος το ανεκδήγητο «Ιδρυμα» των Αθηνών από τον «Σκάι 100,3». Στη θέση τους ανέλαβαν Δρόσο, καθημερινά 1 με 2 το μεσημέρι, ο Αρης Πορτοσάλλε (Δευτέρα) και ο Πύργος Αντιάς (από Τρίτη έως και Σάββατο). Μαζί με τους Αθηνά σταμάτησε και η χιουμοριστική εκπομπή του Μάνου Βουλγαρίνου. Έτσι, η σατιρική ζώνη του σταθμού φαίνεται να αποτελεί πλέον παρελθόν. Αν και πολλοί υποστηρίζουν το αντίθετο, ότι μόλις τώρα αρχίζει (με Αντιά και Πορτοσάλλε).

ΠΡΩΤΟΓΝΩΡΟ ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟ ΠΕΙΡΑΜΑ ΣΤΟ ΚΙΛΚΙΣ ΑΠΟ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ ΠΟΥ ΜΕΝΟΥΝ ΑΠΛΗΡΩΤΟΙ ΕΠΙ ΜΗΝΕΣ

Το αυτοδιοικούμενο νοσοκομείο

«Οι εργαζόμενοι στο Γενικό Νοσοκομείο Κιλκίς απαντάμε στον εκφασισμό με δημοκρατία. Καταλαμβάνουμε το δημόσιο νοσοκομείο μας και το θέτουμε υπό τον άμεσο και πλήρη έλεγχό μας. Το Γ. Ν. Κιλκίς πλέον θα αυτοδιοικείται και το μόνο αρμόδιο όργανο λήψης αποφάσεων διοικητικού περιεχομένου θα είναι η Γενική Συνέλευση των εργαζομένων σε αυτό».

Το σπομπείο 5 της απόφασης των εργαζομένων του Νοσοκομείου Κιλκίς, που από τις 6 Φεβρουαρίου βρίσκονται σε επίσημη εργασία, απλήρωτοι άλλοι από τον Νοέμβριο και άλλοι νεότερα, σηματοδοτεί την εκκίνηση ενός πρωτόγνωρου «αυτοδιαχειριστικού» εγχειρήματος στο χώρο της δημόσιας υγείας στην Ελλάδα.

Σε πρώτη φάση, οι εργαζόμενοι μπλόκαραν τις οικονομικές υπηρεσίες του νοσοκομείου, καθήρσαν αντίμτω των 5 ευρώ που υποχρεούνται να πληρώνει κάθε ασθενής προσερχόμενος εκεί και εξυπηρετούν μόνο τα έκτακτα περιστατικά, δωρεάν. Ελέγχοντας πλήρως αυτό το κομμάτι του νοσοκομείου, είναι αποφασισμένοι να μην επιτρέψουν να περάσει κανένα χαρτί απολύσεων, συγχυσμένων τμήματων, κατάργησης κλινικών ή κλινών, αλλά και να υπερασπιστούν το αγαθό της δημόσιας δωρεάν υγείας, όπως μια εξέγερση η κ. Λέτα Ζωτάκη, πρόεδρος της Ένωσης Νοσοκομειακών Ιατρών Κιλκίς και διευθύντρια του Ακτινολογικού Τμήματος του νοσοκομείου.

«Βλέποντας και κάνοντας»

«Εκείμω το αυτοδιοίκωτο στο διοικητικό επίπεδο, μπλοκάρω τα έγγραφα, και μετά βλέπωτας και κάνωτας. Δεν ξέρω αν θα μπορώσμε να το επεκτείνωμε και στα υπόλοιπα τμήματα. Αν δηλαδή μείνωμε από γάρζες, δεν ξέρω ποιος θα τις παραγγείλει. Αν μείνωμε από πετρέλαιο, δεν ξέρω αν ο θερμαστής έχει δικαιώμα να υπογράψει. Είναι πολύπλοκο το θέμα και πρωτόγνωρο το εγχείρημα, γι' αυτό θέλωμε να το μεθοδεώσμε σωστά, να μην το κάρωμε».

Η κίνηση αυτή των εργαζομένων δεν απαλλάσσει την κυβέρνηση από τις οικονομικές της υποχρεώσεις και τις υποχρεώσεις στελέχωσης, προμηθειών και εξοπλισμού του νοσοκομείου, τονίζεται στην απόφαση της γενικής τους συνέλευσης, «αλλά σε περίπτωση που συνεχίσει να μην

Οι εργαζόμενοι του νοσοκομείου Κιλκίς βρίσκονται σε επίσημη εργασία και μαχητικές κινητοποιήσεις κατά του «πάλιου της τριτοπείας».

ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της, οφείλωμε αφενός να την καταγγείλωμε στην κοινή γνώμη και αφετέρω να στραφώμε τόσο στην τοπική αυτοδιοίκηση όσο κυρίως στην τοπική και ευρύτερη κοινωνία για να στηρίξει με κάθε δυνατό τρόπο την προσπάθειά μας». Η ιδέα της αυτοδιοίκησης κυκλοφόρησε ανάμεσα στο προσωπικό και

ζυμώθηκε αρκετό καιρό πριν, στις συνθήκες οικονομικού στραγγαλισμού που έχει επιβάλει η κυβέρνηση στη δημόσια υγεία. «Λέμωε ότι οι συμβατικοί τρόποι για να κάνωμε αντίσταση, οι απεργίες, δεν είναι αποτελεσματικοί. Αυτά είναι για συνθήκες ειρήνης. Εμείς όμως έχουμε πόλεμο! Να σταματήμω αντίπαρο, μια περιγία ή ένα συλλαλητήριο,

δεν τους ενοχλεί. Χρειάζεται κάτι μονιμότερο, όπως ήταν οι "αγανακτισμένοι" ή όπως είναι η Χαλυβουργία αυτή τη στιγμή. Το σπομπωμ ανησυχεί όταν υπάρχει μια μόνιμη κατάσταση που να έχει και μια δυναμική ώστε να επεκταθεί». Σ' αυτή την επέκταση, εν είδει «επιδημίας», ελπίζει η κ. Ζωτάκη. Η απόφαση της Γ.Σ. καλεί τους συμπολιτες να σταθούν αλληλέγγυοι στην προσπάθεια και όλους τους εργαζόμενους να τη μνησθούν. «Καλώμωε τους συναδέλφους μας στα άλλα νοσοκομεία να πάρουν ανάλογες αποφάσεις και τους εργαζόμενους όλων των κλάδων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και τα μέλη εργατικών και λοιπών προοδευτικών οργανώσεων να πρέρουν το ίδιο, ώστε η κινητοποίηση μας να πάρει τη μορφή πανεργατικής και παλλακικής αντίστασης και ξεσηκωμού, μέχρι την τελική μας νίκη κατά της οικονομικοπολιτικής ελίτ που σπομωρα καταδυναστεύει τη χώρα και καταστρέφει ολόκληρο τον κόσμο».

Το Γενικό Νοσοκομείο Κιλκίς έχει εγγράψει στο παρελθόν αμέτρητες ώρες κινητοποιήσεων για την υπερά-

σποψη του δημόσιου δωρεάν χαρακτήρα του ΕΣΥ, ενάντια στα νομοσχέδια που προοσούν την ιδιωτικοποίηση και καταργούν τις συλλογικές συμβάσεις, ενάντια σε περικοπές κλινών και πρώτων υλών, για τη διεκδίκηση δεδωλευμένων εφημεριών. Έχει αναμυλοκάρει τα «τάλτρα της τριτοπείας» τον Φεβρουάριο του 2011, έχει καταφύγει σε κυλιόμενες απεργίες και σε εποχές, έχει καταγγείλει την αντιανταγματικότητα των νόμων στον καιρό των νημεριών και έχει ανακαλέσει τον κλάδο αλλά και συναδικά τους εργαζόμενους της χώρας σε καταλήψεις στους εργασιακούς χώρους. Αυτή τη φορά το κάνει και πρέρη, με μπροστάρη τη δραστήρια πρόεδρος - επί 15 έτη - της ΕΝΙΚ. Ο λόγος της κ. Α. Ζωτάκη θυμίζει έντονα το κίνημα των πλατειών, στο οποίο άλλωστε πήρε ενεργά μέρος. Απογοητευμένη από τους παραδοσιακούς θεσμούς της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας αλλά και τις «συμβατικές», όπως τις αποκαλεί, μορφές αγώνα, καλεί σε μια «δυναμική πανελλαδική ενεργοποίηση» η οποία, εάν επιτύχει, θα έχει εντυπωσιακά αποτελέσματα.

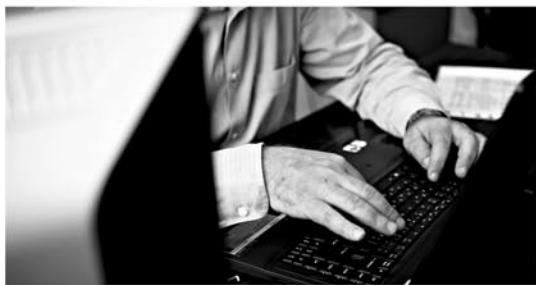
«Φοβάμω προβοκάτσια»

Τι φοβάται περισσότερο σ' αυτό το εγχείρημα η πρόεδρος της ΕΝΙΚ; «Φοβάμω πολύ τον εσωτερικό εχθρό, την προβοκάτσια, τα κομματικά σπέλη που θέλω να τα έχουν καλά με τις διοικητικές. Φοβάμω τους βολεμένους, και δυστυχώς στο σινάφι μας έχουμε πολλούς. Αλλά ο λαός, η βάση, οι από κάτω έχουν την ισχύ. Όταν ξεσηκώνεται ο λαός, η ερωσία φοβάται. Αν κάνουν το ίδιο όλο τα πρωτοβάθμια σωματεία, ακόμα και στον ιδιωτικό τομέα, οι εργαζόμενοι στα σουπερμάρκετ, π.χ., να κάνουν καταλήψεις, στις τράπεζες επίσης... Αν αυτό γίνει για ένα δυο ώρωα από όλους, έχει πείσο το σύστημα, καμία κυβερνέουσα δεν μπορεί να σταθεί έτσι, όσο χρονική κι αν είναι. Είναι ένας τύπος ειρηνικής εξέγερσης, αλλιώς θα χυθεί αίμα...»

Αντί επίλογο, στην κ. Ζωτάκη δεν ταίριαζει τόσο ο τίλος της επικής αλληγορίας του Πωλ Τζόμιας Αντερσεν για τον αμερικανικό καπιταλισμό όσο η φρήση του γάλλου ιστορικού και πολιτικού Αλεξέι Τσεχόβι: «Η αρχή της δαίλης κυριαρχίας, η οποία, λίγο-πολύ, πάντοτε συναντάται στον βάθος σχεδόν όλων των ανθρώπινων συστημάτων, έχει παραμείνει κατά κανόνα ενταφιασμένη». ✘

ΤΣΟΥΝΑΜΙ Η «ΜΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΩΝ». Η ΔΙΚΑΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΑΡΦΕΙ ΚΑΙ ΚΟΣΤΙΖΕΙ ΠΟΛΥ

Η ομηρία της απλήρωτης εργασίας

«Μου χρωστάς, δε σου χρωστάω, έχε γεια σε χαιρετώ...» Ποιος θα φανταζόταν ότι ο ύμνος των απανταχού απλήρωτων δεν θα προερχόταν από το σύνθετο ρεπερτόριο του πολιτικού τραγουδιού, αλλά από ένα αναδουνο άσμα της δεκαετίας του '70.

Το γεγονός ότι οι 600 και πλέον απλήρωτοι εργαζόμενοι του Alter, επέλεξαν το συγκεκριμένο άσμα για να «ντύσουν» ηχητικά τη διαμαρτυρία τους, δείχνει πιθανόν ότι η απλήρωτη εργασία είναι τόσο διαδεδομένη, που δεν της αξίζουν Σούρι, αλλά ελαφρολαϊκά.

Η μη καταβολή δεδουλευμένων ή «απλήρωσις», όπως άκουφα αλλά εύστοχα ονομάζεται, έχει πάρει διαστάσεις τσουνάμι.

Όπως οι πραγματικές διαστάσεις της ανεργίας δεν αποτυπώνονται στις επίσημες στατιστικές, έτσι η έ-

κταση της απλήρωτης εργασίας δεν καταγράφεται με ακρίβεια. «Η μία στις τρεις επιχειρήσεις δεν πληρώνει» είναι ενδεικτικός τίτλος από εργατικό ρεπορτάζ της χρονιάς που πέρασε, που αξιοποιεί την έκθεση πεπραγμένων του ΣΕΠΕ (Σώμα Επιθεωρητών Εργασίας). Οι καταγγελίες για μη καταβολή δεδουλευμένων καλύπτουν το 60% των καταγγελιών. Από αυτές ελάχιστες δικαιώνονται, γεγονός που αποθαρρύνει τους εργαζόμενους από το να αναζητήσουν θεσμικά το δίκιο τους. «Οι λίστες του ΣΕΠΕ είναι ελλιπείς», παραδέχεται ο Πάννης Κουζής, καθηγητής Εργατικού Σχέσων στο Πάντειο Πανεπιστήμιο. «Η απλήρωτη εργασία είναι μέρος του γενικότερου φαινομένου της παραβίασης της εργατικής νομοθεσίας, στο οποίο είμαστε πρωταγωνιστές στην Ελλάδα. Όταν 26%-27% των εργαζομένων είναι αναφούσιοι - το υψη-

λότερο ποσοστό στην Ευρώπη - είναι εξαιρετικά δύσκολο να διεκδικήσουν τα δεδουλευμένα τους σε τέτοιες συνθήκες επισφάλειας. Το σημαντικότερο είναι ότι η διαδικασία απονομής δικαιοσύνης είναι τόσο χρονοβόρα και κοστοβόρα, που καταντά ασύμφορη».

«Αν θες πήγαινε αλλού»

Ο καθηγητής αναλύει με ψυχραιμία κάτι που βιώνουμε καθημερινά: «Δεν νιώθω ότι εργάζομαι, αλλά ότι έχω έναν θεό που με χαρτζιλικώνει», μου λέει η 36χρονη Άσπα, γραμματέας σε μεσοία ιδιωτική επιχείρηση, που αφήνει σταθερά τους εργαζόμενους «μέσα» τέσσερις και περισσότερους μήνες. «Οι καθυστερήσεις είχαν αρχίσει πριν την κρίση, με ένα ψευδοκλασικό του στυλ "αν θες, πήγαινε αλλού". Όλο μόνον δεν κάνει κανείς καταγγελία, αλλά μας πείθουν ότι "εί-

μαστε μια οικογένεια" και πρέπει να τους έχουμε ευγνωμοσύνη».

Εικόνα απορρόθμισης μεταφέρει ο Πάννης, μέλος του Συλλόγου Μεταφραστών - Επιμελητών - Διορθωτών, οωματίου που καταγγέλλειθε αναφορά τα φαινόμενα απλήρωτης εργασίας: «Το ζούσαμε χρόνια πριν από την κρίση, τώρα γενικεύεται. Σε όσους μάς χρωστάνε ποσό των 1.000 και 2.000 ευρώ, σχεδόν δεν έχουμε καμία πιθανότητα να τα πάρουμε. Κάνουμε εξόδικα, ασφαλιστικά, προσωρινές διαταγές, αγωγές, που κοστίζουν πολλά χρήματα, αλλά με ελάχιστες ελπίδες. Σε λίγο, το μόνο που θα μας απομένει θα είναι να σπάμε τα γραφεία τους».

Στο χώρο τον κούρρει η βία έχει ξεσπάσει, από την πλευρά των εργοδοτών: «Αρκετοί που τολμάνε να διεκδικήσουν δεδουλευμένα και ασφαλίση, γίνονται μάρτυρες τραυματισμού, ακόμα και οωματικής βίας, ει-

δικά στα ντελβερι και στα φραντοσίς». Ο Γιώργος, που έχει χρόνια συνδικαλιστική εμπειρία στις ταχυμεταφορές, περιγράφει έναν κλάδο με χαρακτηριστικά ζούγκλας.

Υπάρχει ποτέ ελπίδα να πάρει ο απλήρωτος εργαζόμενος τα λεφτά που του χρωστάνε; «Δικαστικά, σε πέντε χρόνια, αν υπάρχει ακόμα ο εργοδότης σου ή διά της βίας», απαντάει ο Αποστόλης Καψής, επιστημονικός ερευνητής στο Ινστιτούτο Εργασίας της ΓΣΕΕ.

Μια βία που προς το παρόν βιώνουν μονόπλευρα εκατοντάδες χιλιάδες απλήρωτοι εργαζόμενοι στην Ελλάδα. Και ανταλλάσσουν προσωρινά την εργασία τους με μια έστω άμισθη εργασιακή θέση, υπό την απειλή μιας ακόμα πιο ωμής βίας, εκείνη της ανεργίας. Μόνο που οι απειλές, όπως και τα ψέματα, κάποτε εξαντλούν την αποτελεσματικότητά τους. ✱

Ερευνητές δείχνουν ότι οι ομοφυλόφιλοι βρίσκουν δυσκολότερα δουλειά και αμειβονται λιγότερο

ΔΑΚΡΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ

Αν είσαι γκέι, δεν πρόκειται να πας μπροστά...

Ερευνητές που έγιναν στην Ελλάδα μέσα στην κρίση διασημούν το στερεότυπο που θέλει προνομιούχους τους γκέι και καταγράφουν, απεναγνισ, διακρίσεις στην αγορά εργασίας με βάση το σεξουαλικό προσανατολισμό: οι γκέι εργαζόμενοι βρίσκουν δυσκολότερα εργασία, αμειβονται λιγότερο και είναι λιγότερο ευχαριστημένοι από τη δουλειά τους σε σχέση με τους ετεροφυλόφιλους.

Ο έρευνες, τέσσερις συνολικά, δημοσιεύθηκαν από το 2009 μέχρι το 2012 (η μία βρίσκεται υπό δημοσίευση) σε μερικά από τα πιο χροιά διεθνή επιστημονικά περιοδικά οικονομικών («International Journal of Manpower», «Applied Economics», «Labour Economics», «Feminist Economics») και φέρουν την υπογραφή του Νίκου Δρυδάκη, λέκτορα Οικονομικών της Εργασίας στο Τμήμα Οικονομολογίας του Πανεπιστημίου Πάτρικ και διευθυντή του Επιστημονικού Κέντρου για τη Μελέτη των Διακρίσεων στην Αθήνα.

Από το 2008 ως το 2010, ο κ. Δρυδάκης και οι συνεργάτες του δημοσιογράφησαν τις πρώτες στην Ελλάδα βάσεις δεδομένων για ομοφυλόφιλους και ετε-

ροφυλόφιλους εργαζόμενους (τέτοιες βάσεις δεδομένων έχουν μόνο τρεις χώρες στην Ευρώπη, η Σουηδία, η Ολλανδία και η Αγγλία) και στη συνέχεια μελέτησαν τις διαφορές των δύο ομάδων ως προς το ποσοστό ανεργίας, το ύψος των μισθών και το βαθμό ικανοποίησης από τη δουλειά.

Σύμφωνα με τα στοιχεία, ένας γκέι άνδρας στην Αθήνα έχει 26% μικρότερες πιθανότητες να προσκλήθει σε συνέντευξη για την ίδια δουλειά από ό,τι ένας συνολικός άρρεθ ίδιου επαγγελματικού προσόντων - για τις γυναίκες ομοφυλόφιλες, το ποσοστό ανέρχεται στο 27,7%.

Τα στοιχεία αποτυπώνουν σημαντικές μισθολογικές διακρίσεις: μια γυναίκα ομοφυλόφιλη παίρνει μισθό μειωμένο 6,1% από ό,τι μια συνολική ετεροφυλόφιλη ίδιων επαγγελματικών προσόντων, ενώ ο μισθός ενός ομοφυλόφιλου είναι μειωμένος 5% και ενός άνδρα ομοφυλόφιλου 4,2%.

Τέλος, οι γκέι άνδρες είναι λιγότερο ευχαριστημένοι από τη δουλειά τους σε σχέση με τους ετεροφυλόφιλους ως προς τις αμοιβές, τις προοπτικές εξέλιξης και το σεβασμό των προτιμημάτων τους.

Οι διακρίσεις ισχύουν για κάθε επαγγελματικό κλάδο, είναι όμως μεγαλύτερες στον τομέα των υπηρεσιών και των χαμηλότερα αμειβόμενων εργαζομένων, στη μερική απασχόληση και στους εργαζόμενους χαμηλότερου εκπαιδευτικού επιπέδου. Τα στοιχεία συμφωνούν με αναλύσεις έρευνες άλλων χωρών - διαφοροποιείται μόνο η μισθολογική διαφορά σε βάρος των ομοφυλόφιλων γυναικών, που δεν εμφανίζεται αλλού.

Αν ο/αυτές τις διακρίσεις συνυπολογίσουμε το ενδεχόμενο να δέκονται οι γκέι εργαζόμενοι προβληματικά σκέλια από τους προϊστάμενους τους για τον σεξουαλικό τους προσανατολισμό, ενδεχόμενο που έχει καταγραφεί σε παλιότερη έρευνα του κ. Δρυδάκη, αλλά και ο αποκλεισμός των ομοφυλών ζευγαριών από τις προνοιακές παροχές του γόμου και του συμφώνου κάθετους συμβιώσιων, είναι φανερό ότι, παράλληλα με την ισοθεωτική επίθεση που δέχεται σήμερα το σύνολο των εργαζομένων, εξοκλιούται να γίνονται οριζόντιες διακρίσεις που κάνουν ακόμη ζοφερότερο το τοπίο της αγοράς εργασίας για ορισμένους.

Ο ΕΦΙΑΛΤΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Ποσοστά - σοκ στη Βόρεια Ελλάδα,
φτωχομάνα η Θεσσαλονίκη

Ο εφιάλης της ανεργίας στη Θεσσαλονίκη και τη Βόρεια Ελλάδα έχει ξεπεράσει ακόμα και τις χειρότερες εκτιμήσεις των συνδικαλιστικών οργανώσεων.

Όταν ο πρόεδρος του Εργατοσυνδικαλιστικού Κέντρου Θεσσαλονίκης Παναγιώτης Τσαρμπούλης έλεγε ότι η ανεργία στην πόλη θα έφτανε στο 30% στο τέλος του 2011 δεν τον πίστευαν και κάποιοι θεωρούσαν ότι κινδυνολογούσε. Δυστυχώς, όμως, οι εκτιμήσεις του επιβεβαιώθηκαν. Το 2011 έφυγε αφήνοντας την ανεργία στο 30%, σήμερα είναι μεγαλύτερη, έπειτα συνέχισε και ο πρόεδρος του ΕΚΘ λέει πως στο τέλος του 2013 θα αγγίξει το 40%.

Τα τελευταία χρόνια η ανεργία στη Θεσσαλονίκη αυξάνεται κάθε χρόνο κατά 6 ποσοστιαίες μονάδες. Σήμερα οι άνεργοι υπολογίζονται σε 150.000, στους νέους η ανεργία είναι 50% και μία στις τρεις γυναίκες είναι άνεργες. Το 50% του πληθυσμού της Θεσσαλονίκης και κάτω από το όριο αξιοπερισπείας διαβίωσης, το 30% κάτω από το όριο της φτώχειας και το 12% έχει μηδενικό εισόδημα, σύμφωνα με τον Π. Τσαρμπούλη. Μία στις δύο θέσεις που δημιουργούνται αφορούν εκ περιτροπής εργασία ή μερική απασχόληση και πολλές επιχειρήσεις οφείλουν δεδουλευμένα μισθών.

Ο φόβος, η ανασφάλεια και η αβεβαιότητα για το αύριο έχουν κυριεύσει τους εργαζόμενους που κάτω από την απειλή της απώλειας υποκύπτουν σε εκβιασμούς της εργοδότης για μείωση αποδοχών.

Μακροχρόνια άνεργοι βρίσκονται σε απόγωση και υπάρχουν περιπτώσεις που κάποιον δεν αποκλείουν και κινηθείς απειλοποιεί. Ένας 50χρονος άνεργος με πέντε παιδιά πήγε μια μέρα στο Εργατοσυνδικαλιστικό Κέντρο λέγοντας ότι θα αυτοπυρπολήθουν όλοι μαζί έξω από το κτίριο. Ένας άλλος είπε ότι δεν το έχει σε τίποτε να πάρει ένα όπλο και να αρχίσει να «καθαρίζει» κόσμο, με τη

φράση «θα γίνει Ολοσ», παραπέμποντας στον νορβηγό μακελάτη.

Στις Σέρρες η ανεργία είναι 40% και στο τέλος του 2012 θα φτάσει στο 50%, εκτιμά ο πρόεδρος του Εργατικού Κέντρου Άλκης Απιδόπουλος. Στις γυναίκες είναι 50%, στους νέους 40% και πολλοί από αυτούς προαναγγίζουν να φύγουν μετανάστες σε χώρες της Βόρειας Ευρώπης.

Οι περιοριστές επιχειρήσεις έχουν κηρύξει άτυπη στάση πληρωμών στους εργαζόμενους και είναι ενδεικτικό ότι από τις περίπου 3.500 επιχειρήσεις και καταστήματα του νομού μόνο μία δεν έχει προχωρήσει σε ελαστικές μορφές απασχόλησης και συνεχίζει να εφαρμόζει κανονικά τη συλλογική σύμβαση εργασίας, όπως μας είπε ο Α. Απιδόπουλος. Καθημερινά στο εργατικό Κέντρο απευθύνονται άνεργοι που ψάχνουν απειλοποιμένα δουλειά, καθώς δεν έχουν χρήματα ούτε για τα στοιχειώδη.

Στην Κοζάνη η ανεργία έφτασε το 30% -στους νέους είναι 45%- και δεν αντέχει άλλη τόση, τονίζει ο πρόεδρος του Εργατικού Κέντρου Αθανάσιος Τολιόπουλος. Εκλεισαν 150 καταστήματα στην πόλη, η απλήρωτη εργασία είναι πλέον καθιστός και η κοινωνία της περιοχής βυθίζεται στην ύφεση.

Ιδιαίτερα και χειρότερη είναι η κατάσταση και στις άλλες περιοχές της Β. Ελλάδας, όπως την περιγράφουν τα Εργατικά Κέντρα. Στη Νάουσα η ανεργία είναι 50%, στα Πιπνιάτα 50%, στα Γρεβενά 50%, στην Κατερίνη 40%, στη Βέροια 30%, στη Χαλκιδική 20%, στην Αλεξανδρούπολη 30%, στην Ξάνθη 30% (χάθηκαν πάνω από 1.000 θέσεις εργασίας), στην Καβάλα 23%, στην Κομοτηνή 35% (χάθηκαν 1.500 θέσεις εργασίας), στην Καστοριά 30% (χάθηκαν 700 θέσεις εργασίας), στο Κιλκίς 25% (χάθηκαν πάνω από 1.000 θέσεις εργασίας) και στη Φλώρινα 30% όπου χάθηκαν 1.500 θέσεις εργασίας.

«Βιασμός της ανθρώπινης αξιοπρέπειας»
σε Στερεά Ελλάδα - Εύβοια

Εφιαλτικές διαστάσεις έχει πάρει η ανεργία στην περιφέρεια και ιδιαίτερα στη Στερεά Ελλάδα, που, αν και κατατάσσεται με βάση το ΑΕΠ στο πιο εύπορο περιφέρεια (τρίτη μετά το Ν. Αιγαίο και την Αττική), στην ανεργία, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής του Οκτωβρίου του 2011, κατατάσσεται πρώτη. Κατέχει μάλιστα και τα πρωτεία της αύξησης της, στα δύο χρόνια εφαρμογής του μνημονίου, από το 11,1% που ήταν το 2009 έφτασε το 2010 στο 14,3% και το 2011 στο 23,3%.

Η ανεργία αυτή έχει άμεση σχέση με τη γενικότερη ύφεση, εντούτοις υπέρχονταν φωνές, όπως αυτή του πρώην βουλευτή του ΠΑΣΟΚ και πρώην υφυπουργού Εσωτερικών Γιώργου Κατοιμπάρδη, που καταλογίζουν σοβαρές προσωπικές ευθύνες και στον περιφερειάρχη Κλέαρχο Περστανά για «τη λαθεμένη πολιτική από μέρους του της πολιτικής για την ανάπτυξη».

Στην Εύβοια, που εδώ και πολλά χρόνια αποτελεί τον πρωταθλητή στην αποβιομηχάνιση και την ανεργία, η κατάσταση είναι πλέον εκρηκτική. Και δεν είναι μόνο οι απώλειες θέσεων εργασίας λόγω παύσης συγκεκριμένων δραστηριοτήτων, είναι και οι μειώσεις προσωπικού είτε με απόλυση είτε με εθελούσια έξοδο, είναι και η μερική απασχόληση, που όλα μαζί έχουν φτάσει μέχρι το σημείο να απειλούν τα όρια επιβιώσης ολόκληρης της ευβοϊκής κοινωνίας.

Τα τελευταία χρόνια μεγάλες βιομηχανικές μονάδες της Εύβοιας είτε έχουν κλείσει οριστικά, όπως Λάριχη, Ιντέλα Στάνταρντ κ.λπ. είτε λειτουργούν με μειωμένο προσωπικό, όπως Τοιμενά Χαλκίδας, Νεοσέ, Τέμπο, Ιντερκεμ και Σέλιαν, με την τελευταία να κατέχει το πανελλήνιο ρεκόρ του νομιμο-

φώνων απολύσεων, σε μηνιαία βάση και για 2 χρόνια, 300 εργαζόμενων, δηλαδή το 50% του προσωπικού της. Μια άλλη αξιοσημείωτη περίπτωση είναι η πρόφαση των Ναυπηγών Χαλκίδας, που, χωρίς να έχουν ουσιαστικό πρόβλημα εργασιών, χρησιμοποιήσαν την κρίση ως εργαλείο εκβιασμού των εργαζομένων, φτάνοντας μάλιστα μέχρι το σημείο να τους καλέσουν να δεχθούν μείωση των μισθών τους κατά 15%-20% κι όταν αρνήθηκαν προχώρησαν σε 12 απολύσεις.

Την ίδια βέβαια περίοδο η καλύτερη περίπτωση πληρωμών έχει γίνει πλέον κανόνας και σε επιχειρήσεις που δεν έχουν πρόβλημα ρευστότητας, όπως στην περίπτωση της Μηχανικής (ενδιαφέροντος Τσαουσόγλου), οι εργαζόμενοι της οποίας παραμένουν εδώ και 7 μήνες απλήρωτοι, ελιπίζοντας σε καλύτερο μέλλον. Αυτό το μέλλον αναζητείται και για τις μονάδες που βρίσκονται υπό δημοσίο έλεγχο, όπως η Λάρκο, με 450, και η Ηλεκτρική Κώμη, με 200 εργαζόμενους να ζουν την αγωνία απώλειας της εργασίας τους λόγω της επερχόμενης αποκρατικοποίησης των εταιρειών.

Είναι χαρακτηριστική η δήλωση του προέδρου του Εργατικού Κέντρου Εύβοιας Στέφανου Μπισανίδη: «Οι μειώσεις μισθών -μεταφορές: «Οι μειώσεις μισθών με ταυτόχρονη αύξηση ωαρίου και η εκ περιτροπής εργασία είναι πλέον καθεστώς». Φυσικά, τα φαινόμενα εργοδοτικής αυθαριότητας, καταπίεσης της δημοκρατίας στους χώρους εργασίας και μάλιστα ανασφάλειας γίνονται έχουν ξεφύγει πέρα από κάθε όριο. Αυτά είναι τα αποτελέσματα της πολιτικής της κυβέρνησης, της πολιτικής της κυβέρνησης της Ελλάδας... Βιασμός της ανθρώπινης αξιοπρέπειας».

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ 2011 ΓΙΑ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ ΤΗΣ VPRC

Οι νεόπτωχοι του μνημονίου

Οι άστεγοι που όλοι βλέπουν, πηγαίνουν τα πρωί στη δουλειά τους, γυρνώντας από τη βραδινή τους βόλτα ή στα πλάνια των τηλεοπτικών καναλιών από την άνεση του καναπέ τους, είναι το "πρόσωπο" της απόλυτης φτώχειας που καθρεφτίζεται ολόενα και πιο έντονα στους δρόμους κάθε μεγαλούπολης. Αποτελούν τους πιο χαρακτηριστικούς "εκπρωτότυπους" της νέας κοινωνικής τάξης, αυτής των νεόπτωχων, σε μια χώρα που, όπως δείχνει πρόσφατη έρευνα της VPRC, με την εξαθλίωση φλερτάρουν σχεδόν οι μισοί πολίτες της, ενώ χιλιάδες άλλοι βρίσκονται μια απόλυση μακριά από το παγκάκι και το συσσίτιο...

Σύμφωνα τα στοιχεία της ετήσιας έρευνας οικονομικών και κοινωνικών δεικτών της VPRC για το 2011 σε αντιπροσωπευτικό δείγμα πολιτών, σε "περιβάλλον φτώχειας" ζει το 48% του ενήλικου πληθυσμού της Ελλάδας, ήτοι 4.240.812 άτομα κατά προσέγγιση. Στο ποσοστό αυτό δεν συμπεριλαμβάνονται οι αλλοδαποί που κατοικούν και εργάζονται στην Ελλάδα.

Οι παράμετροι που προσδιορίζουν το "περιβάλλον της φτώχειας", σύμφωνα με την εταιρεία δημοσκοπήσεων, περιλαμβάνουν την οικονομική αδυναμία αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών στο νοικοκυριό όπως π.χ. κάποιο πρόβλημα υγείας, την περιορισμένη δυνατότητα για ικανοποιητική θέρμανση, την έλλειψη χρημάτων για διατροφή ή με κρέας, κοτόπουλο, ψάρι ή λαχανικά ίσης διατροφικής αξίας κάθε δεύτερη μέρα και τέλος, την αδυναμία κάλυψης μιας εβδομάδας διακοπών.

Συμπεράσματα

■ Όπως προκύπτει λοιπόν από τα συμπεράσματα της έρευνας, το 59% των πολιτών της χώρας, ήτοι 5.212.665 άτομα, αδυνατούν να αντιμετωπίσουν έκτακτες δαπάνες όπως αυτές της υγείας.

■ Περίπου 4.240.812 άτομα, δεν μπορούν να θερμάνουν ικανοποιητικά το νοικοκυριό τους.

■ Πάνω από 4.064.000 άτομα, ή αλλιώς το 46% των Ελλήνων, δεν είχαν την οικονομική δυνατότητα καθ' όλο το 2011 να τρώνε κάθε δεύτερη μέρα κρέας, κοτόπουλο, ψάρι ή λαχανικά ίσης διατροφικής αξίας.

■ Ακόμη, δύο στους τρεις Έλληνες ήτοι 5.831.117 άτομα, δεν είχαν πέρυσι τη δυνατότητα να πάνε ούτε για μια εβδομάδα διακοπές. Αυτοί που

Εκτιμώμενος αριθμός στον πληθυσμό της χώρας

► **5.831.117**
Υπάρχει η οικονομική δυνατότητα να πληρώσετε για μία εβδομάδα το χρόνο διακοπές;

► Υπάρχει η οικονομική δυνατότητα να τρώτε κάθε δεύτερη μέρα κρέας, κοτόπουλο, ψάρι ή λαχανικά (ίσης αξίας για καρτοψάγους);

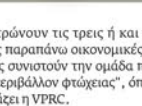
► **4.064.112**
Υπάρχει η οικονομική δυνατότητα να πληρώσετε έκτακτες αλλά αναγκαίες δαπάνες;

► **5.212.665**
Υπάρχει η οικονομική δυνατότητα να έχετε ικανοποιητική θέρμανση;

► **4.240.812**
Υπάρχει η οικονομική δυνατότητα να έχετε ικανοποιητική θέρμανση;

συγκεντρώνουν τις τρεις ή και τις τέσσερις παραπάνω οικονομικές αδυναμίες συνιστούν την ομάδα που ζει σε "περιβάλλον φτώχειας", όπως το ονομάζει η VPRC.

Οι πιο φτωχές ομάδες της ελληνικής κοινωνίας, σύμφωνα με την έρευνα, είναι οι άνεργοι που μέχρι πρότινος είχαν δουλειά σε ποσοστό 64%. Ακολούθου οι συνταξιούχοι του ιδιωτικού τομέα (59%), οι νοικοκυρές (54%) και οι αγρότες, μεταξύ των οποίων το ποσοστό φτώχειας α-

«Το περιβάλλον της φτώχειας»

	Φτωχοί	-Μη φτωχοί-	(Κατά θέση στην απασχόληση, %)
Ανεργος / έχει ξαναδουλέψει	64	36	
Συνταξιούχος ιδιωτικού τομέα	59	41	
Νοικοκυρά	54	46	
Αυτοαπασχολούμενος / αγρότης, κτηνοτρόφος, ψαράς	53	47	
Αυτοαπασχολούμενος / επαγγελματίας, βιοτέχνης	49	51	
Συνταξιούχος δημοσίου τομέα	43	57	
Μισθωτός δημοσίου τομέα	39	61	
Μισθωτός ιδιωτικού τομέα	37	63	
Ανεργος / δεν έχει ξαναδουλέψει	29	71	
Αυτοαπασχολούμενος / ελεύθερος επαγγελματίας	28	72	
Μικρός επιχειρηματίας	25	75	
Μαθητής / σπουδαστής / φοιτητής / φαντάρ	14	86	

Εκτιμώμενος αριθμός «φτωχών»* στον πληθυσμό της χώρας

► **5.831.117**

* Άτομα που συγκεντρώνουν ταυτόχρονα όλες τις προηγούμενες οικονομικές δυσκολίες

48%

ΠΗΓΗ: VPRC

Σε «περιβάλλον φτώχειας» ζει το 48% του ενήλικου πληθυσμού της Ελλάδας, περίπου 4.240.800 άτομα, χωρίς σε αυτούς να περιλαμβάνονται οι αλλοδαποί που κατοικούν και εργάζονται στη χώρα

νέρχεται στο 53%.

Η έρευνα για την περυσινή χρονιά, καταγράφει σταθερότητα της κακής οικονομικής κατάστασης μεγάλου μέρους των ελληνικών νοικοκυριών. Σύμφωνα με τους συντάκτες της έκ-

θεσης, παρά το γεγονός ότι μειώθηκαν κατά πολύ οι καταναλωτικές δαπάνες των νοικοκυριών, οι δείκτες κοινωνικής ανισότητας παρέμειναν σταθεροί, γεγονός που αποδεικνύει ότι ο «οικολογικός πτωχισμός» της οικονο-

μικής συμπίεσης αφορά τη μείωση των εισοδημάτων και κυρίως των μισθών. Αποτελεί, με άλλα λόγια, ευθύ αποτέλεσμα της εφαρμοζόμενης οικονομικής πολιτικής λιτότητας που βυθίζει τη χώρα στην ύφεση, πλήττει την απασχόληση και βαραίνει δυσανάλογα τους ανέργους, τους χαμηλόμισθους και τους χαμηλοσυνταξιούχους. Κοινωνικές ομάδες που σε πολλές περιπτώσεις ζουν στα όρια της φτώχειας, της απόντησης και της οικονομικής εξαθλίωσης. *

Οι επαγγελματίες που μέχρι χθες είχαν ένα ικανοποιητικό εισόδημα και επίπεδο ζωής, οι άνθρωποι της μεσαίας τάξης, είδαν το εισόδημά τους να συρρικνώνεται και στη συνέχεια να εξαφανίζεται. Κοινή η μοίρα των δημοσίων και ιδιωτικών υπαλλήλων που πείνασαν, ενώ αρκετοί κινδυνεύουν ακόμα και να μείνουν άστεγοι. Εκφράζουν ονυασιθήματα πένθους για την απώλεια της ζωής τους καθώς πιστεύουν ότι έχασαν κάθε ελπίδα για βελτίωση της θλιβερής καθημερινότητάς τους.

Τα πεινασμένα παιδιά που μεταφέρουμε κάθε πρωί στα σχολεία έχουν μόνο μια επιλογή. Να βγουν στους δρόμους και να σπάνε ό,τι βρουν μπροστά τους

Βιοκαλλιεργητής

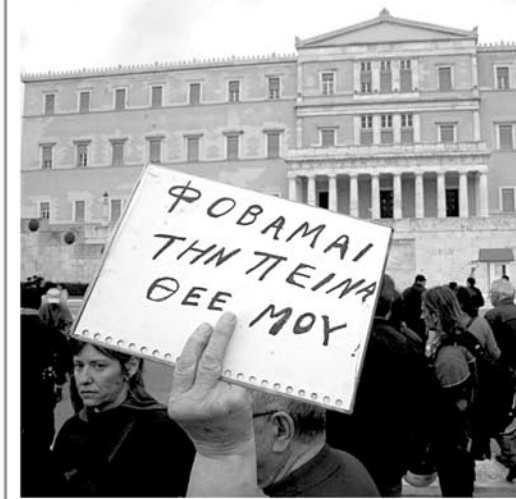
«Καλλιεργώ κηπευτικά, τα οποία διαθέτω στις αγορές βιοκαλλιεργητών», λέει ο Θόδωρος Αρβανίτης, προσθέτοντας όμως ότι στην κρίση το δικαίωμα στην ποιότητα θεωρείται πολυτέλεια.

Βλέποντας ότι ο κόσμος δεν αγοράζει, μειώσαν τις τιμές πάνω από 15%. Οι καταναλωτές όμως μειώσαν τις ποσότητες έως και 40%, «αλλά το κόστος παραγωγής αυξήθηκε τουλάχιστον κατά 15%». Στην πραγματικότητα μπαίνουμε μέσα. Χρυσάτμα τα ενόικια στα χωράφια. Αναγκασόμαστε να μειώσουμε τις καλλιεργούμενες εκτάσεις. Παράλληλα πρέπει ν' αντιμεταπίσουμε το κλείσιμο των αγορών μας. Το υπ. Εμπορίου μάς επιβάρυνε καθημερινά τόσο αυστηρά πρόστιμα που μας οδήγησαν στη διακοπή της παραγωγής. Ποιος ο λόγος να καλλιεργώ αν δεν μπορώ να φτάσω ο' αόρατα που καταναλώνεις την τροφή; Για να μείνει η παραγωγή στο χωράφι και ο κόσμος να πληρώνει ακριβά εισαγόμενα προϊόντα, καπέλα μεσαζόντων και, τελικά, να πεινάει!»

Εφεδρεία

Η Ευγενία Σακά είναι υπάλληλος του υπ. Οικονομικών από το 1986. Ο μισθός της άγγιξε τα 2.000 ευρώ. Από τις 27 Νοεμβρίου παίρνει εκκαθαριστικό 175 ευρώ. Είναι μία από τις εκατοντάδες γυναίκες που εντάχθηκαν στην εφεδρεία.

«Έχω δύο παιδιά. Ανοίξαν μια μικρή επιχείρηση ταχυμεταφορών βίζοντας υποθήκη το σπίτι μας. Χρώθηκαν με δάνεια, αλλά η επιχείρηση δεν πάει καλά. Σχάει η μία επιταγή μετά την άλλη. Παράλληλα η σύνταξη του συζύγου μειώθηκε στα 1.300 ευρώ. Αλλά μόνο το σταθερακό δάνειο ανέρχεται σε 800 ευρώ, με απο-

Εικόνες σαν κι αυτές έχουν γίνει στοιχείο της καθημερινότητάς μας. Το νέο μνημόνιο επιμύλλασει παράμοια μοίρα σε πολλούς μεσοασούς και μικροασούς της διπλανής πόρτας

ΠΩΣ ΕΓΙΝΑΝ ΝΕΟΠΤΩΧΟΙ ΜΙΑ ΑΝΕΡΓΗ, ΕΝΑΣ ΑΓΡΟΤΗΣ ΚΑΙ ΜΙΑ ΕΦΕΔΡΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ

Η εξαθλίωση με τα λόγια των ...θυμάτων

τέλεσμα να υπάγεται αδυναμία αποπληρωμής. Δεν ξέρω αν θα μας πάρουν το σπίτι, αν θα μας αφήσουν χρήματα για να ζούμε. Φοβάμαι πως ό,τι μας δίνουν θα μας το παίρνουν οι τράπεζες. Λέω ότι δεν υπάρχει μέλλον. Δεν ελπίζω σε τίποτα. Αδυνατούμε πλέον να στηρίζουμε τα παιδιά μας, δεν υπάρχουν λέξεις να περιγράψω την απογοήτευσή μου, αυτό που ζούμε».

Ανεργη

Η 42χρονη Κατερίνα Νίκα είναι άνεργη και μητέρα ενός 7χρονου αγοριού. Παρ' όλο που έχει πτυχίο βοηθού μικροβιολόγου, τα τελευταία τρία χρόνια εργαζόταν σε μια μηχρητική επιχείρηση.

Όπως λέει, επιβιώνει με την αποζημίωση περιμένοντας την απάντηση του Ταμείου Ανεργίας που καθυστερεί δύο μήνες. Ζουν στο ίδιο σπίτι

με τον αδελφό της, που είναι επίσης άνεργος, και τη μητέρα τους, η οποία παίρνει μια σύνταξη του ΟΓΑ που ανέρχεται σε 600 ευρώ. Εξηγεί ότι φάγει για να δουλέψει μέσω γνωστών και μικρών αγγελιών, αλλά δεν βρίσκει.

Η Κατερίνα συμμετέχει στις συγκεντρώσεις στην πλατεία Συντάγματος.

«Είμαι οργισμένη και δεν αντέχω να μένω σιωπηρή μέσα στο σπίτι.

Δεν ελπίζω ότι με την παρουσία μας αλλάξει η κατάσταση. Αλλά μπορούμε να ασκησουμε επιρροή. Να προσαρθήσουμε ν' αλλάξουμε έστω κάτι. Πατι ακόμη και το μέλλον των παιδιών μας είναι καταδικασμένο. Τα πεινασμένα παιδιά που μεταφέρουμε κάθε πρωί στα σχολεία έχουν μόνο μία επιλογή. Να βγουν στους δρόμους και να σπάνε ό,τι τους μπροστά τους». ✖

ΤΕΤΑΡΤΗ ΣΕ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ Η ΕΛΛΑΔΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ, ΤΗ ΡΩΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΥΚΡΑΝΙΑ.

Η ελληνική Δημοκρατία πεθαίνει

«Η ηγεσία της Ε.Ε. και οι μηχανισμοί στήριξης καταργούν τη δημοκρατία στη χώρα που τη γέννησε», δηλώνει μεταξύ άλλων οσοδοί και μέλη των κομμάτων που στηρίζουν την κυβέρνηση.

Αν όμως όλοι συμφωνούμε ότι η χώρα αυτή γέννησε τη Δημοκρατία, τότε για ποιο λόγο αυτή η ίδια χώρα έχει τις περισσότερες καταδίκες για παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων; Για ποιο λόγο η χώρα αυτή εγκαλείται συνεχώς, ακόμα και με βαριά πρόσημα, για συνθήκες που ορίζονται σαν βασανιστήρια σχετικά με τον τρόπο κράτησης υπόπτων και καταδικασμένων; Για ποιο λόγο πολλοί που αρνούνται για τις παραβιάσεις των δικαιωμάτων των ελλήνων εργαζομένων ψηφίζουν εναντίον των παραβιάσεων ελλήνων και αλλοδαπών κρατουμένων; Πόση δημοκρατία αντέχει τελικά ο

καθένας από μας;

Ο ελληνόφων αρχηγός της Ν.Δ., ο «καβαφικός» αρχηγός του ΛΑΟΣ αλλά και οι Ευρωπαίοι του ΠΑΣΟΚ κονταροχτυπήθηκαν εντός κι εκτός Βουλής όχι για το πακέτο διάσωσης αλλά για μια απλή τροπολογία αποσυμφόρησης των φυλακών.

Ας δούμε ορισμένους αριθμούς για τη χώρα που γέννησε τη δημοκρατία. Είναι η χώρα με τη μεγαλύτερη αναλογία φυλακισμένων ανά τετραγωνικό μέτρο κελού σε όλη την Ευρώπη. 12.703 φυλακισμένοι σε φυλάκες που χωράνε μάξιμουμ 9.300. Είναι η χώρα με τις υψηλότερες ποινές ανά αδικήμα σε όλη την Ευρώπη. Είναι η χώρα με τους περισσότερους προφυλακισμένους σε όλη την Ευρώπη. Είναι η χώρα με τους εμποδισμένους, όταν η αμέσως επόμενη, που είναι η Πολωνία, μια χώρα κατά πολύ μεγαλύτερη από την Ελλάδα, έχει 220 ισοβίτες,

ενώ σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες δεν υπάρχει η ποινή «ισόβια». Η Ελλάδα έχει σύμφωνα με το νόμο τους περισσότερους εμπόδιστους ναρκωτικών και τους περισσότερους φωνιάδες σε όλη την Ευρώπη. Τα πιστεύει κανένας αυτό;

Το 1/3 των φυλακισμένων βρίσκεται μέσα για μικροαδικήματα, το 1/2 για αδικήματα του νόμου περί ναρκωτικών, ενώ το 1/2 των υποδεδειγμένων εκκρεμεί στα δικαστήρια. Τα στοιχεία αναφέρουν ότι το 60% περίπου του κρατουμέ-

νων των ελληνικών φυλακών, δηλαδή περίπου οι επτά χιλιάδες τριακόσιοι από τους πλέον των δωδεκάμηνι χιλιάδων είναι άποροι. Οποιοσδήποτε είναι άπορος, μια βόλτα στις φυλάκες θα διαπιστώσει ότι μέσα εκεί εξαθλιώνονται κυρίως εξαρτημένοι με

κατηγορίες που απορρέουν από την εξάρτηση, φτωχοί που δεν μπορούν να εξαγοράσουν τις ποινές τους και μετανάστες με κύριο αδίκημα την έλλειψη εγγράφων.

Ο υπουργός Δικαιοσύνης είπε μεταξύ άλλων στη Βουλή ότι «η Ελλάδα είναι στη μαύρη λίστα με παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Πολλές καταδίκες έχει η Ελλάδα. Την πρώτη θέση έχει η Τουρκία, τη δεύτερη η Ρωσία, την τρίτη η Ουκρανία και την τέταρτη η Ελλάδα».

Ο αρχιεπίσκοπος έσπευσε να επισκεφτεί τον μισήτη της Βιστωνίδας, αλλά δεν έριξε μια ματιά εκεί δίπλα όπου στριμλώνονται οι φυλακισμένοι για μια φρουγανιά. Ο αρχηγός του ΛΑΟΣ αναρωτήθηκε πρόσφατα με αφορμή την φαλιολογία πλέον τροπολογία: «Δεν καταλαβαίνω πώς η Δικαιοσύνη θεωρεί πως πρέπει να απελευθερωθούν οι και αφήσει ελεύθερους τους εγκλημα-

Τα 10+1 σημεία-κλειδιά του νέου σωφρονιστικού κώδικα

Στα χέρια του υπουργού Δικαιοσύνης Μιλτιάδη Παπαϊωάννου βρίσκεται ο νέος σωφρονιστικός κώδικας που θα πάρει το δρόμο της Βουλής, όταν το επιτρέψουν οι... ιασροπικές τρώμους της συγκυβέρνησης. Αν και οι φυλάκες «βράζουν», το σχέδιο νόμου που αλλάζει τον σωφρονιστικό χάρτη της χώρας παραμένει προορας παγωμένο, στον απάνω του αντιδράσεων του ΛΑΟΣ και της Ν.Δ. για τα μέτρα αποσυμφόρησης των φυλακών και το νομοσχέδιο για τα ναρκωτικά.

Ηδη, οι πρώτες παρενέργειες από την υπονόμηση της σωφρονιστικής πολιτικής λόγω της συγκατοίκησης των τριών κομμάτων, είναι εκδηλωθεί στις 22 Δεκεμβρίου με την παραίτηση του ειδικού γραμματέα του υπουργού Δικαιοσύνης Μαρ. Σκανδαλάκη. Τελικά, ύστερα από έντονο παρορκισμό, η παραίτηση που έγινε για καθαρό πολιτικούς λόγους και ουδέποτε δημοσιοποιήθηκε, ανακλήθηκε, με τον κ. Σκανδαλάκη να επιστρέφει στην αναδομημένη θέση του γενικού γραμματέα αναγκαστικής πολιτικής.

Ο σωφρονιστικός κώδικας που περιλαμβάνει 89 άρθρα και επεξεργάστηκε επιτροπή υπό την προεδρία του καθηγητή Γ. Πανσιούνη εισάγει σημαντικές καινοτομίες, όπως τη συμμετοχή των κρατουμένων με έκφραση γνώμης σε κρίσιμα ζητήματα και το οικογενειακό επισκεπτήριο, διαμορφώνει όρους διαφάνειας στις μεταγωγές και ανοίγει την πόρτα των φυλακών στη Βουλή, τους

δικηγόρους Σύλλογους, την Εθνική Επιτροπή για τα δικαιώματα του Ανθρώπου.

Όσον αφορά τη διαφύλαξη της διαβίωσης των κρατουμένων με όρους αξιοπρέπειας, η μεγαλύτερη τομή γίνεται με τον καθορισμό συγκεκριμένων τετραγωνικών που δικαιούται να διαθέτει η την κίνηση του ο κάθε κρατούμενος και την πρόβλεψη περιορισμένου αριθμού (numerus clausus) των κρατουμένων ανά φυλάκα. Οπως σημειώνεται στην αιτιολογική έκθεση, «η εφαρμογή των μέτρων αυτών προϋποθέτει ότι σε κάθε εφεταική περιφέρεια θα διατίθεται συγκεκριμένος αριθμός θέσεων κράτησης και ότι θα απαγορεύονται οι υπερβάσεις. Όταν παρατηρείται κάλυψη ενός οριστικού ποσοστού πληρότητας π.χ. 95%, θα αντικαθίσταται η προσωρινή κράτηση με κατ'οίκον περιορισμό ή θα δημιουργείται κατάλογος αναμονής για την εισαγωγή σε φυλάκα». Ειδικότερα:

1 Στους χώρους οικιακής κράτησης που έχουν επιβαθμό μέχρι 10 μ. απαγορεύεται να διαμένουν περισσότεροι από 2 κρατούμενοι, ενώ σε χώρους ομαδικής κράτησης, σε κάθε κρατούμενο αναλογούν υποκελίωμα 4-6 μ.

2 Κάθε κρατούμενος δικαιούται να δέχεται μια φορά στις 15 ημέρες επισκέψεις συζύγου, συντρόφου ή και συγγενών α' βαθμού, διαρκείας του λιγότερου δύο ωρών, σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο της φυλακής που να διασφαλίζει την ιδιω-

κότητα της συνάντησης και στον οποίο δεν υπάρχουν οπτικοί έλεγχος.

3 Η επικοινωνία των κρατουμένων με τους συγγενικούς τους γίνεται χωρίς παρεμβολή οποιοδήποτε εμπόδιο.

4 Επιτρέπεται η χρήση και πρόσβαση σε ηλεκτρονικό υπολογιστή και στο Διαδίκτυο για εκπαιδευτικούς ή επιστημονικούς λόγους, εφόσον υπάρχει σχετική επιβλέψη για την ασφάλεια της φυλακής. Η ηλεκτρονική επικοινωνία μπορεί να περιοριστεί και το περιεχόμενο της να ελεγχθεί, υπό τις εγγυήσεις που ορίζει ο νόμος, όταν το επιβάλλουν λόγοι εθνικής ασφαλείας ή για τη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων.

5 Αποδεδειγμένοι οι πειθαρχικές ποινές από τις απουδές και τις μεταγωγές, ενώ όταν διαφρονείται πρέπει να εκδίδεται νέο δελτίο που να μην τις καταγράφει.

6 Η πειθαρχική ποινή του περιορισμού σε ειδικό κελί δεν συνεπάγεται την απαγόρευση τηλεφωνικής επικοινωνίας του κρατουμένου με τους οικείους και τον συγγενή του.

7 Προβλέπεται η μη διακοπή των απουδών λόγω μεταγωγής ή επιβολής πειθαρχικής ποινής, η διαύρση των εκπαιδευτικών οδυών και η επιβάρυνση των αριστοτέρων μαθητών με την έπλησή τους σε καθοριστά ημελεπθέρις διαυδών.

8 Μετά την επιστροφή από την άδεια, ο έλεγχος του κρατουμένου για να διασφαλιστεί εν-

δωσυματική απόκριση απαγορευμένων οδυών, διεξάγεται από γιανρό και με ακτινογράφηση ή υπερκογραφία, εφόσον κριθεί αναγκαία.

9 Πρώτη φορά προβλέπεται η δυνατότητα έκφρασης γνώμης των κρατουμένων τόσο σε ζητήματα που αφορούν την καθημερινότητά τους όσο και σε θεματικές λειτουργίες. Οι όροι και οι προϋποθέσεις, λόγω του πρωτοποριακού μέρους της ρυθμίσης, θα εξειδικευθούν με απόφαση του υπουργού Δικαιοσύνης.

10 Οι μεταγωγές αποφασίζονται από την Κεντρική Επιτροπή Μεταγωγών που προεδρεύεται από ανατομαγέλα του Αρείου Πάγου. Οι αποφάσεις της Κεντρικής Επιτροπής Μεταγωγών πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένες και μπορεί να προσυβλήθουν με προσφυγή του κρατουμένου στο Δικαστήριο Εκπινς Πινών.

11 Το Σύμα Επιβάρυνσης και Ελέγχου Καταστήματων Κράτησης (ΣΕΕΚΚ) μπορεί να διενεργεί τακτικούς και έκτακτους ελέγχους, οποιοδήποτε ημέρα και ώρα, μετά από αναφορά κρατουμένου, εντολή του υπουργού Δικαιοσύνης, αίτημα του Συγγενή του Πολίτη ή και αυτοπαγγέλτος. Οι επικριφαίες ορίζεται πρόσωπο εργαζομένου κύριου, μετά από απόφαση του υπουργού Δικαιοσύνης και αφού έχει προηγηθεί γνώμη της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής.

ΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΟΙ ΚΡΑΤΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟ 1/3 ΓΙΑ ΜΙΚΡΟΑΔΙΚΗΜΑΤΑ

κάθε μέρα στις φυλακές

τίες, τους βιαστές, τους ληστές, τους δολοφόνους, τους εμπόρους ναρκωτικών και να κρατήσει έγκλειστο κάποιον που δεν είχε λεφτά να πληρώσει το ΙΚΑ». Τώρα ειδικά για τους βιαστές όπως όλοι διαπιστώσαμε πρόσφατα, τουλάχιστον ένας και μάλιστα δικαστής όχι μόνο δεν ήταν φυλακισμένος με 13 χρόνια κάθειρξη, αλλά ήταν έξω και δίκασε στο δικαστήριο. Όσο για τον κ. Σαμαρά, ήδη από τη ΔΕΘ δήλωσε απερίφραστα ότι τους νόμους για τα ναρκωτικά και την ιθαγένεια θα τους καταργήσει όταν γίνει πρωθυπουργός.

Ο τέως υπουργός κ. Δένδιας, που είχε αναγκαστεί να πάρει κάποια παρόμοια μέτρα αυτή τη φορά τα γύρισε λέγοντας: «Κύριε Υπουργέ, με συγχωρείτε, από την πρώτη στιγμή που κατέθεσε αυτό το νομοσχέδιο, πριν έρθει και για πρώτη ανάγνωση στην Επιτροπή, σας εκλιπάρησα, δεν σας παρακάλεσα, σας εκλιπάρησα και προσοχητικά να μην το φέρετε. Επανηλιμμένως σας έθεσα την κόκκινη γραμμή της Νέας Δημοκρατίας στο θέμα της δημόσιας ασφάλειας». Λίγο μαζήρι ακόμα βέβαια αυτή η γραμμή παρά κόκκινη μια και αφορούσε τη μείωση εξοντωτικών ποινών για κάποιους κρατούμενους που σε άλλες χώρες θα ήταν ήδη αποφυλακισμένοι.

Ανακριβή στοιχεία

Ο πρώην βουλευτής του ΠΑΣΟΚ και νυν του ΛΑΟΣ κ. Χρυσανθακόπουλος συμπλήρωσε: «Αυτούτως, το 80% αυτών που θα αποφυλακιστούν, σύμφωνα με τη στατιστική θα προβούν σε άμεσες πράξεις που θα είναι εξίσου κατακρηγνυματικές. Κατά συνέπεια, πράγματι θα δολοφονήσουν ή κοινωνική ηρεμία». Το ένα το άλλο είναι απολύτως ανακριβές, και τα στοιχεία λένε ότι το 75% των κρατούμενων που εκτίουν ολόκληρη την ποινή τους υποτροπιάζει, ενώ αντίθετα μόνο το 30% όσων βγαίνουν με ευνοϊκές ρυθμίσεις ξαναγαράνιται στη φυλακή. Ενώ απολύτως κατανοητό στοιχείο, μια και, σύμφωνα με τους ειδικούς, όσο λιγότερο μένει κάποιος μέσα τόσο περισσότερο μπορεί

να έχει μια δεύτερη ευκαιρία στη ζωή, ιδίως δε αν αισθανθεί ότι η πολιτεία του δίνει μια τέτοια ευκαιρία.

Ο εκπρόσωπος του ΚΚΕ Ι. Γιάκωβας διαπίστωσε ότι η τροπολογία υπαγορεύτηκε για λόγους οικονομίας, τονίζοντας τις φοβερές ελλείψεις της πολιτείας ειδικά στη θεραπεία της εξάρτησης. Είναι αλήθεια βέβαια ότι οι παρεμβάσεις του ΚΚΕ στο θέμα ήταν λιγοστές και δεν προκύπτει να αποτελέσει

στη Βουλή, τόσο στην πρόσφατη όσο και στην παλιότερη ολομέλεια για το ίδιο θέμα, ακούστηκαν πολλά, ακραία και καθόλου δημοκρατικά σχόλια. Παράδειγμα αυτό του τότε βουλευτή της Ν.Δ. Κ. Μαρκόπουλου (12/2009 με κυβερνήση μόνο ΠΑΣΟΚ): «Παρακαλώ πάρα πολύ την κυβέρνηση να πάρει πίσω μία τροπολογία η οποία λέει κατ'εμρηνη ότι το δικαστικό συμβούλιο μπορεί να μειώσει

Οσο για τον σημερινό υπουργό δικαιοσύνης που έφερε και ουσιά έστω και αυτή την κουτσουρεμένη τροπολογία, στην εκφορά του λόγου του δεν δίστασε να πει: «Εγώ κατ'ανού το θέμα αρχών. Και εγώ δεν θα ήθελα να βγει κανένας με κανέναν έξω. Θέλω, όμως, να μου πείτε, όταν αυτή τη στιγμή οι φυλακές χωρούν εννέα χιλιάδες τριακόσιους και είναι σήμερα μέσα δεκάκα χιλιάδες επαρκόσιοι και όταν έρθουν επαρκόσιοι ανά τρίμηνο, αυτό το θέμα πώς το αντιμετωπίζετε».

Ολα ανάποδα

Αραγε ποια τρόικα, ποιο όργανο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου θα παρακολουθούσε τη συζήτηση για την τροπολογία της αποσυμφόρησης των φυλακών και θα εξακολουθούσε να θεωρεί την Ελλάδα ευρωπαϊκή χώρα; Ο Φουκό έγραφε μεταξύ άλλων ότι το μόρφωμα φυλακή για τις ποινές αντιστοιχεί με το μόρφωμα μισθός για τη δουλειά. Μόνο που, ενώ οι κυρίαρχες πολιτικές δυνάμεις μειώνουν συνεχώς τους μισθούς, δεν αντέχουν να μειώσουν έστω και λιγάκι τις ποινές. Ολα αντίστροφα άλλοτε λοιπόν στη χώρα που «γέννησε τη Δημοκρατία». *

Η Ελλάδα είναι η χώρα με τις υψηλότερες ποινές ανά οδική μίλι Ευρώπη

«Ολα βαίνουν καλώς» με τον Σάββα Ξηρό!

ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΣ χαρούμενος εμφανίζονται οι ελληνικές αρχές, στην επιστολή που έστειλαν στην Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, απαντώντας στα ερωτήματα που της τέθηκαν, σχετικά με το αν έχει εφαρμοσθεί η καταδικαστική, για την Ελλάδα, απόφαση του Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στην περίπτωση του ενός εκ των καταδικασθέντων, για συμμετοχή στη 17Ν, Σάββα Ξηρό, καθώς και για το αν έχουν υποθεθεί οι σχετικές συστάσεις για λήψη μέτρων καλύτερης της υγείας του.

Το Δικαστήριο, εκδικάζοντας την προσφυγή του Σάββα Ξηρό, είχε καταδικάσει την Ελλάδα, στις 9 Σεπτεμβρίου 2010, για παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που απαγορεύει την απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση, επειδή οι ελληνικές αρχές επέδειξαν ανεπίσημη φροντίδα για την αντιμετώπιση των ανυπερβλήτων προβλημάτων υγείας που έχει ο εγκλειστος στις Φυλακές Κορυδαλλού.

Στο σκεπτικό, μάλιστα, της απόφασης επικρίνονταν οι ελληνικές δικαστικές αρχές, διότι απέρριψαν όλες τις αιτήσεις αναστολής της ποινής του Σάββα Ξηρό, προκειμένου να νοσηλευθεί σε νοσοκομείο, ασφαρισμένως, όπως σημειώνεται, ως εξειδικευμένο ιατρού και όχι ως δικαστές.

Επιαιρούμενος για το ότι η ελληνική κυβέρνηση κατέβαλε στον Ξηρό το ποσό των 1.000 ευρώ που είχε επιδικάσει ως αποζημίωση το δικαστήριο, οι ελληνικές αρχές, στην επιστολή που απέστειλαν στην Επιτροπή Υπουργών του ΣΕ (αρχμόδιο όργανο για την επιβίβαση εκτελεστών των αποφάσεων του δικαστηρίου), υποστηρίζουν ανερυθρίαστα ότι:

«Ολα βαίνουν καλώς με τα προβλήματα υγείας του Σάββα Ξηρό, αφού, όπως αναφέρεται σε επισυναπτόμενη απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Πειραιά, δεν διαπιστώθηκαν από κανένα χαρή γιγροπό (sic) ότι ο κρατούμενος στις Φυλακές Κορυδαλλού έχει σοβαρά προβλήματα σκελετός και όρασης.

Η αίτηση, που κατέθεσε στο Τριμελές Εφετείο του Πειραιά ο Σάββας Ξηρός, για αναστολή της κρίσης του, προκειμένου να νοσηλευθεί σε εξειδικευμένο νοσοκομείο, ώστε να αποτραπεί μια αναστρέψιμη κατάσταση της υγείας του, απορρίφθηκε, με βάση το προαναφερθέν σκεπτικό του Εφετείου.

Πρός όλα αυτά, στις 5 Ιουνίου ο ενάγων εισήχησε στο νοσοκομείο των Φυλακών Κορυδαλλού με απόφαση του υπουργείου Δικαιοσύνης για να εξεταστεί. Διαπιστώθηκε πρόβλημα στον αριστερό κερατοειδή και έγινε επέμβαση.

Κατά τους ιατρούς τους των ελληνικών αρχών, ο Σάββας Ξηρός και οι άλλοι κρατούμενοι στο νοσοκομείο των Φυλακών Κορυδαλλού δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα περιβαλλόμενων, δεδομένου ότι «η ελληνική κυβέρνηση έχει λάβει όλα τα μέτρα ώστε να εκσυγχρονισθεί το νοσοκομείο Κορυδαλλού», που υπαγορεύει, πλέον στο... Εθνικό Σύστημα Υγείας και βρίσκεται σε... συνεργασία με το Αττικό Νοσοκομείο.

Ελλάδα

Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΝΟΣ ΑΙΡΕΤΙΚΟΥ ΣΥΝΘΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑΣ ΤΩΝ ΜΜΕ ΩΣ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗ ΤΟΥΣ

Αλήτες, ρουφιάνοι ...αναξιοπαθούντες

Πότε ακριβώς πρωτοειπώθηκε το «αλήτες, ρουφιάνοι, δημοσιογράφοι»; Οι μαρτυρίες αποκλίνουν. «Το πρωτάκουστο το Νοέμβριο του 1995, λίγες μέρες πριν από την επέτειο του Πολυτεχνείου, σε φοιτητική πορεία», επιμένει συνάδελφος. «Κάποιος είπαν επιτεθεί σε φωτορεπόρτερ, ένα μικρό φοιτητών τον προστάτασε και αιμάτωσε μετά οι ίδιοι φοιτητές φώναξαν «Αλήτες, ρουφιάνοι, δημοσιογράφοι».

Ο Νοέμβριος του 1995, ο μήνας της ομαδικής σύλληψης των «πεντακόσμων» καταλήψεων του Πολυτεχνείου, μπορεί να μην ήταν απαραίτητα η πρώτη φορά που καταγράφηκε δημόσια το συγκεκριμένο σύνθημα. Όμως εκείνη τη χρονιά καθιερώθηκε ευρύτερα και διεκδικήσε μια σχεδόν ισοτίμη θέση με το ήδη κατοχυρωμένο «Μπίτσου, γουρούνια, δολοφόνοι». Τις μηνίμες της από εκείνες τις μέρες ανασύρει και μια νεαρή, τότε, συνάδελφος: «Βρισκόμαστε την επομένη των συλλήψεων στην Αφράλεια. Αναζητούμε φίλους, γνωστούς, αγνώστους, ψάχνουμε στα κελιά, απαιτούμε ή και παρακαλούμε να μας δείξουν κάτι άθλιες χειρόγραφες λίστες με τα ονόματα των ταραξιών... Καμιά-δύο φορές μίς απειλούν ότι θα μας χύσουν εν εμάς μέσα. Τελικά μας δίδουνουν.

Ντροπή μαζί με οργή

«Στην έξοδο, παντού γύρω, στα σκαλιά και στα πεζοδρόμια της Αλεξάνδρας οι χθονίοι «αντιδραστικοί» είναι ακόμη εκεί. Και μαζί τους και οι οικογένειες των προσαχθέντων. Και όλοι μαζί ουρλιάζουν συντονισμένα «Αλήτες, ρουφιάνοι, δημοσιογράφοι» και μετά «Μπίτσου, γουρούνια, δολοφόνοι», ξανά και ξανά... Δεν έχω βρει ποτέ σε ωστικό κείμενο, αλλά φαντάζομαι ότι κάπως έτσι θα το νόησε». Ένα χτύπημα, τόσο βαθύ, που ένωσα να κεντρίσει το πετό μου. Ντροπή μαζί και οργή. Το αναγνώρισα το σύνθημα και το χάρηκα κι εγώ και την ίδια ώρα το οχάρηκα. Ηθέλα να το ξέρω, αλλά δεν ήθελα να το ακούω. Από τότε δεν δηλώνω ποτέ «δημοσιογράφος», έλαγα ότι δουλεύω στην Ελευθεροτυπία, έτσι γενικά...»

Πηγαίνοντας το ρολόι του χρόνου πιο πίσω, θα έπαιρνα όρκο ότι το ίδιο

σύνθημα είχε ήδη ακουστεί στις μαθητικές καταλήψεις του '90-91. Μετά τη δολοφονία του καθηγητή Νίκου Τεμπονέρα από παρακρατικούς στην Πάτρα τον Ιανουάριο του 1991, φωντάνει η οργή μαθητών και φοιτητών ενάντια και στα φιλοκυβερνητικά ΜΜΕ που υποδούλωναν τις βίαιες «ανακαταλήψεις» σχολείων από στελέχη της ΟΝΝΕΔ και «αγανακτισμένους πολίτες». Η φωτογραφία νεαρού διαδηλωτή που καίει δημοσίως ένα φύλλο του «Ελευθερο Τύπου» στη μεγάλη πανεκπαιδευτική πορεία της 1ης Ιανουαρίου του 1991 θυμίζει εποχές που η έντυπη δημοσιογραφία πρωταγωνιστούσε, τουλάχιστον όσο η τηλεοπτική, στη διαμόρφωση και τη συντήρηση της διαστρέβλωσης της κοινής γνώμης. Είχαν προηγηθεί σύνθημα όπως «Το κρέας σκοτώνει και ο Τύπος το βουλώνει» και «Μην πιστεύεις τις εφημερίδες, λένε ψέματα», σύνθημα που αποτυπώθηκε και σε πανό στην κατάληψη του Πολυτεχνείου μετά τη δολοφονία του 15χρονου Μιχαήλ Καλιτζά το Νοέμβριο του 1985.

Γενούν παραμένει ότι στο πρώτο

Τώρα που η απλήρωτη εργασία και η ανεργία κυριαρχούν στα ΜΜΕ, είναι δύσκολο οι «αλήτες ρουφιάνοι» του χτες να μετατραπούν σε ώριμα τέκνα της οργής του σήμερα

μιας της δεκαετίας του '90 παρατηρήθηκαν εμπρησμοί τηλεοπτικών βαν, φραστικές και ομαδικές επιθέσεις σε καμεράν, φωτιζονταν όλο και πιο συχνά σύνθημα ενάντια σε δημοσιογράφους και κανάλια που δρούσαν ως τηλε-εισαγγελείς. Ταυτόχρονα δυνάμωσε και άρχισε να αρθρώνεται με πιο εμπρηστικωμένο λόγο η κριτική στους μηχανισμούς χειραγώγησης των ΜΜΕ. Οσο μεταφέρεται στην Ελλάδα το τηλεοπτικό μοντέλο του «μπερλουσκονισμού», όσο οι κυριακτικές εφημερίδες μετατρέπονται σε σακαυλές προφορών

και διανομείς κουπονιών, όσο κρατική και ιδιωτική διαφήμιση, χρηματιστήριο και τραπεζικά δάνεια δημιουργούν μια φαινομενική επίφαση ευμάρειας τόσο γιγαντώνεται η βιομηχανία των ΜΜΕ και αυξάνεται ο αριθμός των απαγορευμένων σε αυτήν. Με ανάλογους ρυθμούς, αλλά λιγότερο φανερά, διογκώνονται η επισφάλεια, ο ανταγωνισμός και η εξομείωση ως κυρίαρχο μοντέλο απαχόλησης για τους νεοεισερχόμενους. «Μπίτσου, τι-βι, νεοναζί, όλα τα καθάρματα δουλεύουνε μαζί» και «Εργασιακή τι-βι, ασπρόμαυρη ζωή» ήταν μερικά από τα σύνθημα που χαρακτήριζαν το δεύτερο μισό της δεκαετίας του '90.

Κανόνια και απολύσεις

Κάπως έτσι, αρκετές αθέσιες και λιγότερο αθέσιες δημοσιογραφικές γκάφες και «ρουφιανίσματα» αρθρώνεται, που καταπνίχνουν τις όποιες ευγενείς σελίδες της ελληνικής δημοσιογραφίας, φτάνοντας στο δισεκότο 2012. Το «Αλήτες, ρουφιάνοι δημοσιογράφοι» δεν ακουγόταν τόσο συχνά στο δρόμο, καθώς οι επώνυμοι δημοσιογρά-

φοι που προσελκύουν την μίμνη του κοινού δεν τολμάνε να κυκλοφορήσουν δημόσια χωρίς συνοδεία φουσκωτών.

Σήμερα, που τα εκδοτικά κανόνια, η απλήρωτη εργασία και οι απολύσεις ανεβάζουν την ανεργία στα ΜΜΕ σχεδόν σε επίπεδα ναυπηγοεπισκευαστικής ζώνης, είναι λίγο δύσκολο οι «αλήτες ρουφιάνοι» του χτες να μετατραπούν σε ώριμα τέκνα της οργής του σήμερα.

Οι αγώνες και τα πειράματα αυτοδιαχείρισης σε ΜΜΕ που κλείνουν ή απολύουν, με χαρακτηριστικά παραδείγματα κινητοποιήσεις σε Αλτερ, Ελευθεροτυπία, Κόμο του Επενδυτή και στη δημόσια ραδιοτηλεόραση, δείχνουν ότι δεν είναι όλοι οι δημοσιογράφοι ρουφιάνοι-ή μήπως το αντίθετο;

Ταυτόχρονα η αλλοτριωμένη νοοτροπία εργαζομένων στον Τύπο ως ένα είδος διαμεσολαβητή μεταξύ εξουσίας και κοινής γνώμης, κυρίως η ψευδαίσθηση ότι οι δημοσιογράφοι αποτελούν κάποια προνομιακή κάστα που θα μείνει αλόκληρη από την κρίση, αφού πρώτα κάνουν τε-αναγκαίες υποχωρήσεις στο περικυκλωμένο της δουλειάς αλλά και στα εργασιακά τους δικαιώματα, όλα αυτά εξακολουθούν να δίνουν τον τόνο σε ένα επάγγελμα στο οποίο απαγορεύονται δεκάδες χιλιάδες εργαζόμενοι, αλλά μόλις ένα στους πέντε έχει συνδικαλιστική εκπροσώπηση!

Ισως αυτό εξήγηει τη μετατροπή του συνθήματος «Αλήτες, ρουφιάνοι δημοσιογράφοι» στο παραλλαγμένο «Αλήτες, ρουφιάνοι, εργοδοτικοί». Αυτό το σύνθημα φωνάχτηκε σε βεβαίως εκδοτικό συγκρότημα των μερικών προστίτων στη διάρκεια παρεμβάσεων ενάντια στις εκδικητικές απολύσεις συνδικαλιστών και υποψηφίων αριστερών παρατάσεων, υποδεικνύοντας από την απειλή ότι «έρχεται οφθαλμικά κινηματική».

Εκτοτε έχουν έρθει όχι μία αλλά πολλές σφαλάρες, όχι κινηματικές αλλά εργοδοτικές. Ξεκίνησαν από το ξήλωμα των ενολογημένων φωνών στα ΜΜΕ, αλλά παρήκον οφθαλμικά αδιακρίτως ανήσυχους και φίλησυχους, κινηματικούς και εργοδοτικούς εργαζόμενους στον Τύπο.

Διαβάστε:

http://www.iiospress.gr/iios1995/iios19952_02a.htm

Απερίγραστα στο «Κινητή της Κάμερας» της δημοσιογραφικής ομάδας του Ιού, το Δεκέμβριο του '95.

Δείτε:

http://rattalipsisiesia.blogspot.com/2011/07/blog-post_33.html

Κείμενα και βίντεο από την παρέμβαση στο συγκρότημα Πήλαρος, τον Ιούλιο του 2011. Σε βίντεο ακούγεται το σύνθημα «Έρχεται οφθαλμικά κινηματική, αλήτες, ρουφιάνοι, εργοδοτικοί».

ΑΕΚ 46 Γόρδιος δεσμός

Απολογείται αύριο στην ΟΥΕΦΑ με φόντο τις κότρες και τις Ιντριγκες για τη κατασκευή του νέου γηπέδου στη Ν. Φιλαδέλφεια

ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ 45 Σωσίβιδο του μόνο ο τίτλος

Τα άδεια ταμεία «πρεσάρουν» τους «πρασίνους» και απειλούν να τινάξουν την μπάνκα στον αέρα. Μόνη λύση η κατάκτηση του τίτλου. Στον αέρα πολλά συμβόλαια καθώς και η παραμονή του Φερέρα στον πάγκο

ΠΑΟΚ 44 Κίνητρο η Ευρώπη

Παρά τα προβλήματά του, ο «δικέφαλος» ταξιδεύει στην Ιταλία με στόχο την πρόκριση επί της Ουνιόνεζε. Πολλές οι αποουσίες, ο Μπλόιλι νοντάρει στους νέους

ΜΠΑΣΚΕΤ 47 Ιδού η Ρόδος...

Μετά τη νίκη επί του ΠΑΟ, ο Ολυμπιακός καλείται σήμερα να ξεπεράσει το τελευταίο μεγάλο εμπόδιο του για την πρωτιά στην Α1

Από τη Μόσχα με αγάπη

Το ραβασάκι στα χέρια των Νταβίντ Φουστέρ και Ρόι Κάρολ ήταν λιτό και στο πνεύμα της ημέρας. «Με αγάπη από τη Μόσχα» ανέφερε, με το ισπανικό μεσοπετυτικό και τον βορειοιρλανδό τερματοφύλακα να βάζουν φαριδιά πλατιά την υπογραφή τους στη σπουδαία νίκη του Ολυμπιακού επί της Ρούμπιν Καζάν με 1-0 στο παγωμένο «Λουζνίκι», στο πλαίσιο της φάσης των «32» του Γιουρόπα Λιγκ.

Οι «ερυθρόλευκοι» βρίσκονται πλέον με το... ενάμιμο πόδι στους «16» της διοργάνωσης, εκεί όπου «οφραγίζονται» το εισιτήριο στη ρεβάνς την επόμενη Πέμπτη (22:00) στο «Γ. Καραϊσκάκης»—θα τους περιμένει μία εκ των Μέταλλιστ Χάρντβ ή Σάλτσμπουργκ (τα δύο παιχνίδια θα διεξαχθούν 8 και 15 Μαρτίου).

Το «παγοθραυστικό»-Ολυμπιακός» δεν κατάλαβε ούτε από τους «-12 βαθμούς Κελσίου (που επικρατούσαν την ώρα της αγώνα), ούτε από τον συνθετικό χλοοτάπητα του γηπέδου, ούτε από την απώλεια του Μέλμπεργκ (στο 32'), ούτε από το γεγονός ότι αγωνιάστηκε με παίκτη λιγότερο στο τελευταίο τέταρτο του αγώνα λόγω της αποβολής του Μέγερνι και καθοδηγούμενο με μαεστρία από τον «κυβερνήτη» (και καλά διαβασμένο) Βαλβέρδε, πέτυχε μια παλακάρια νίκη. Τη δεύτερη την τρέχουσα περίοδο στην Ευρώπη, η οποία ήρθε 83 ημέρες μετά το «διπλό» κότρε στη Μαρούσι στη Μασσαλία στη φάση των ομίλων του Τοπίμιονς Λιγκ.

Σε 6 λεπτά

Όλα στο «Λουζνίκι» κρήθηκαν μέσα σε ένα εφέλιπτο. Αρχικά, ο Τοροσίδης είχε κεφαλάκι με την μπάλα να προκορδίζει στο ορεινότο δοκάρει του Αρλόουσις (70'). Στο 71', ο Φουστέρ με δεξί σουτ πέτυχε το 0-1. Στο 72', ο Μέγερνι ανέτρεψε μέσα στην περιοχή τον Καρανεντί, κι ο διατηρήτης Μάιττε έδειξε το σημείο του πέναλτι αποβάλλοντας, παράλληλα, τον σύγχρονο τερματοφύλακα. Ο Βαλβέρδε αναγκάστηκε να αποσύρει τον Φουστέρ, περνώντας τον

«Παγοθραυστικό» ο Ολυμπιακός, με σκόρερ τον Φουστέρ και σωτήρα τον Κάρολ, πέρασε με 1-0 από τη Ρούμπιν και βρίσκεται ανγκαλιά με την πρόκριση στους «32» του Γιουρόπα Λιγκ

Ο Φουστέρ σκοράρει, ο Κάρολ σώζει

Κάρολ στο ματς (74'), ο οποίος, στην πρώτη του απόκρουση με τη φανέλα του Ολυμπιακού, έδιωξε τη μπάλα στο πέναλτι του Νάτοου (75'). βγάζοντας ήδη τα χρήματα της μετεγγραφής του...

«Περίμενα ότι θα πάει η μπάλα στην αριστερή γωνία» δήλωσε ο Βορειοιρλανδός, ο οποίος αποθεώθηκε από τους συμπαίκτες του και τους περίπου 100 οπαδούς του Ολυμπιακού που βρέθηκαν στις εξέδρες. «Είμαι πολύ χαρούμενος που το πέναλτι που έπιασα έδωσε τη νίκη στην ομάδα μου και μαζί πολλές ελπίδες πρόκρισης» συμπλήρωσε.

Ο πάντα προσεγγισμένος Βαλβέρ-

δε υποστήριξε ότι «τίποτα δεν έχει κριθεί» και πρόσθεσε: «Αξίζαμε τη νίκη. Ο στόχος μας αυτή τη στιγμή δεν είναι να θα φτάσουμε στον τελικό, αλλά να πάρουμε την πρόκριση. Μέχρι να έρθει όμως αυτή η πρόκριση, έχουμε πολλά ακόμα να δούμε».

Ο πρόεδρος του Ολυμπιακού, Β. Μαρινάκης, σε επικοινωνία που είχε με συνεργάτες του στη Μόσχα με τη λήξη του αγώνα, ζήτησε να μεταφερθεί στους παίκτες του ελξή μήνυμα: «Είστε λιωνάρια και παλακάρια και, παρά τις αντιξοίες συνθήκες, καταφέρατε να πάρετε μία μεγάλη νίκη».

Όσον αφορά τον τραυματισμό του

Μέλμπεργκ (συγκρούστηκε με τον Μέγερνι στο 21', κι αντικαταστάθηκε στο 32'), ο Σουηδός υπέστη προσωρινή απώλεια μνήμης (δεν θυμόταν το όνομά του και ποί βράσκια) και μεταφέρθηκε σε νοσοκομείο της Μόσχας, όπου υποβλήθηκε σε αερινή τομογραφία (υπέστη τελικά ελαφριά κρανιακοεγκεφαλική κάκωση).

Ο προπονητής της Ρούμπιν, Κ. Μπερντινιέφ, παραδέχτηκε την αναντερότητα του Ολυμπιακού («ήταν πιο δυνατός και γρηγορότερος»), αλλά τόνισε πως «τίποτα δεν έχει τελειώσει ακόμα, θα παλέψουμε στο δεύτερο παιχνίδι για την πρόκριση».

Ο ερβς διατηρήτης Μ. Μάιττε, ε-

κτός από την κόκκινη κάρτα στον Μέγερνι, έδειξε κίτρινη κάρτα στους Καρανεντί, Νάτοου, Μιράλας, Μαρκάνο και Παπάζογλου.

ΡΟΥΜΠΙΝ ΚΑΖΑΝ: Αρλόουσις, Κουζμίν, Σέζαρ Νάβας, Μπογκέτι, Σαρόνοφ, Ρισάοτσεφ (83' Κασόεφ), Νέμοφ, Καρανεντί, Νάτοου, Βαλντέζ (81' Μάρτινς), Ντιαντιούβ (46' Αλόαντι).

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ: Μέγερνι, Τοροσίδης, Μέλμπεργκ (33' Παπάζογλου), Μαρκάνο, Χολέμπας, Ορμπισιό, Μανιάτης, Μακούν, Φουστέρ (74' Κάρολ), Μιράλας, Τζιμπούρ (81' Μοντέστο).

Αθλητισμός

Ο ΠΑΟΚ ΤΑΞΙΔΕΥΕΙ ΣΤΟ ΟΥΝΤΙΝΕ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΠΡΟΚΡΙΣΗ ΣΤΟΥΣ «16» ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑ ΛΕΑΓΟΥΕ

Θέλει να μείνει στην... ευρωζώνη

Συνεπής στο ευρωπαϊκό ραντεβού του θέλει να φανεί ο ΠΑΟΚ για άλλη μια φορά. Ο «δικέφαλος» πέρασε από αρκετές περιπέτειες το τελευταίο διάστημα, όμως κατάφερε να μείνει όρθιος.

Τώρα έχει να ξεπληρώσει ένα άλλο χρέος, αυτό των «32» του Ευρωπαϊκού Λεαγκουέ απέναντι στην ιταλική Ουντινέζε, που τον περιμένει αποφασισμένη παρά την ήττα της στο δικό της ντέρμπι με την κραταιά Μίλαν! Σε αυτό το ραντεβού -αύριο στις 22.05 (ΑΝΤ-1)- ο ΠΑΟΚ θέλει να μείνει και πάλι όρθιος. Αφίτητος για φέτος, έξω από την Ελλάδα! Χωρίς τον Αντίνο Βιερίνια και τον Πάμπλο Κοντρέρας, που αποχώρησαν, χωρίς τον Οτο που είναι τραυματίας, χωρίς τον Αρίας και τον Σπανιώτη, αλλά με νέα πρόσωπα, διψασμένα και έναν κόσμο που δεν τον λυγίζει ούτε η κρίση...

Προβλήματα

Ο ΠΑΟΚ ταξίδεψε στην Ιταλία με παίκτες όπως ο Σταυφιλίδης, ο Πάνου, ο Τσοουκάλης και ο νεοαποκτηθείς 23χρονος Γάλλος Νιμανί, με τον Πάμπλο Γκαρσία, τον Ρομανό Λάγκαρ, τον Δημήτρη Σαλιγγιδη και τον Στέλιο Μαλεζά ηγέτες σε κάθε γραμμή, τον «Κλάους» Αθανασιάδη αμφιλόμο μέχρι την τελευταία στιγμή και τις πιθανότητες εναντίον του και τον Βλάνταν Ιβίτς τραυματία από την τελευταία «μάχη» της Κρήτης, με τον ΟΦΗ, Πραγματίας και οι Γλύκος, Κατοικάς, τη στιγμή που ο Δέζλο Μπό-

λονι έχει άλλον ένα δύσκολο «γρίφο» απέναντί του, την ίδια την Ουντινέζε, του δεινού σκόφερ Ντι Νατάλε, του τερματοφύλακα Χαυτάνοβιτς, που ήθελε ο Φέργκιουσον στη Μάντσεστερ, αλλά και τη σκληροτράχηλη μεσαία γραμμή της, όπου ο προπονητής της Φρανσέσκο Γκουιντόλι περιμένει με αγωνία την ετοιμότητα του Γιανέζου Κβάντβο Ασάμοα, που έπαιξε στο Κόπα Αφρική και το Σάββατο!

«Έχουμε ένα δύσκολο αγώνα, με απαιτήσεις, για τον οποίο πρέπει να είμαστε απόλυτα συγκεντρωμένοι», δήλωσε χαρακτηριστικά ο Λάζλο Μπόλονι, που βλέπει τους απόντες, τους τραυματίες και το... πρόγραμμα (μετά τον αγώνα με την Ουντινέζε, υπάρχει το ντέρμπι με τον Αρη την Κυριακή στην Τούζιμα, και μετά η ρεβάνς με τους Ιταλούς!), αλλά δεν το βάζει κάτω! «Πρέπει να μείνουμε όρθιοι, όλοι έχουν προβλήματα, αλλά πρέπει να προχωρούν. Ετσι θα κάνουμε και εμείς», έλεγε στο Ηράκλειο ο Ρομανό, που δεν έκρυψε τα παράπονα του παλιότερα για το «καλεντάρι» των αγώνων της ομάδας του, τονίζοντας πως υπάρχει άδικη μεταβολή για τον ΠΑΟΚ σε σχέση με τις άλλες μεγάλες ομάδες.

Ετσι η αλλιώς, πάντως, ο ΠΑΟΚ δεν θα είναι απροετοίμαστος, φυσικά, αύριο στο «Φρούλι»! Δεν θα είναι όμως και μόνο! Κόντρα στην κρίση και αποδεικνύοντας την αγάπη τους για την ομάδα τους, πάνω α-

πό 4.000 φίλοι του ΠΑΟΚ θα δώσουν αύριο το δικό τους «παρόν»! Ήταν τόσο μεγάλη η ζήτηση, που ο επίσημος ΠΑΟΚ έκανε δύο φορές αίτημα στους Ιταλούς για παραπάνω εισιτήρια, ενώ η Ουντινέζε απ' το Σάββατο «έκοψε» τις πωλήσεις εισιτηρίων απ' το Ιντερνετ, καθώς το «ελληνικό δαιμόνιο» χτύπησε και εκεί. Ασπράμαυρα μπορεί να φορέσει και η Ουντινέζε και το χρώμα στις κερκίδες να είναι ίδιο, αλλά οι Έλληνες σίγουρα θα βρουν τον τρόπο να... ξεχωρίζουν! Μάλιστα ο ΠΑΟΚ ζήτησε να υπάρχει και ειδικό εκδοτήριο για τους Έλληνες της... τελευταίας στιγμής που θα είναι στο Ούντινε και δεν θα έχουν εισιτήριο, αλλά οι Ιταλοί το αρνήθηκαν! Κατάβλησαν πως έτσι όπως κούλετο το ζήτημα, κανείς δεν τους χάρουσε και το... πλεονέκτημα της έδρας και το... «οπίτι» τους!

Το κίνητρο

«Διψασμένοι» δηλώνουν και οι παίκτες του ΠΑΟΚ. Ο Μπρούνο Τοϊρίλο, που επιστρέφει στην πατρίδα του ως αντίπαλος μιας ιταλικής ομάδας, δήλωσε χαρακτηριστικά για τον αυριανό αγώνα: «Πρέπει να δώσουμε και πάλι το 100% των δυνατοτήτων μας. Όλοι είναι έτοιμοι γι' αυτό το μεγάλο παιχνίδι. Όλοι θέλουμε να πάρουμε σε αυτό παιχνίδι, γιατί είναι πολύ σημαντικό και όμορφο για εμάς. Είναι σημαντικό να κάνουμε το δικό μας παιχνίδι και θα δούμε πώς θα εξελιχθεί».

Μετά τη Ρουμπιν, ο ΠΑΟΚ καλείται να ξεπεράσει και το εμπόδιο της Ουντινέζης

Το άσπτερο είναι ένα ακόμη κίνητρο, όπως υποστηρίζει ο Μίροσλαβ Σνάντουσεν: «Όλοι περιμένουμε το ματς με την Ουντινέζε, θα είναι πολύ ωραίο παιχνίδι απέναντι σε μια ιταλική ομάδα. Πιστεύω, δεν έχουμε κάτι να χάσουμε, θα πάμε να κάνουμε κάτι καλό. Δεν έχουμε χάσει ακόμη στο φετινό Ευρωπαϊκό Λεαγκουέ και θέλουμε να συνεχίσουμε έτσι».

Ο Νίκος Αναστόπουλος, προπονητής του ΟΦΗ, που ζέρει το ιταλικό ποδόσφαιρο, και αντίπαλος του ΠΑΟΚ στην Κρήτη την περασμένη Κυριακή -και... ηττημένος- έλεγε σε «Πρωτάκια» στο «Τεντί Κουλέ» πως «αν δεν δεχθεί γκολ στα πρώτα λε-

πτά, πολύ συνήθως οι Ιταλοί πιέζουν πάρα πολύ, ο ΠΑΟΚ μπορεί να τα καταφέρει, γιατί είναι πειθαρχημένη ομάδα. Στο ποδόσφαιρο όλα γίνονται».

Ο ΠΑΟΚ είναι ενόπιον άλλης μίας πρόκλησης στην Ευρώπη, και θέλει, παρά τα προβλήματα του, να φανεί «συνεπής». Το αν μπορεί, είναι κάτι που αν πρώτος θα διαπιστωθεί αύριο στο «Φρούλι» του Ούντινε και μετά στην Τούζιμα. Να σημειωθεί ότι σε περίπτωση πρόκρισης στους «16» του Ευρωπαϊκού Λεαγκουέ ο Δικέφαλος του Βορρά θα αντιμετωπίσει το νικητή του τετραγυρίου Άλκμααρ-Άντερλεχτ, στις 8 και 15 Μαρτίου. ✘

Ηνάδος του Καστίνο έφερε πρώτο στον Αρη

Περιμένοντας την... ελβετική βοήθεια

ΧΤΥΠΗΜΕΝΟΣ, όπως όλοι, από την οικονομική κρίση, αλλά και απ' το λάθος του παραθρόνου, ο Αρης περιμένει ωστόσο ευκαιρία να τελεσφορήσουν οι συζητήσεις που εδώ και μήνες έχει ξεκινήσει η Διοίκηση της ΠΑΕ με εταιρείες που έχουν την ιδιότητα στην Ελβετία!

«Σε δέκα ημέρες ίσως να έχουμε ευκαιρία νέα για τους φίλους της ομάδας μας», δήλωσε χαρακτηριστικά ο Γιάννης Κόνινης, που μαζί με τον

πρόεδρο της ΠΑΕ Θανάση Αθανασιάδη και στελέχη της εταιρείας ταξίδεψαν ουκ ολίγες φορές στο εξωτερικό. Άλλοτε στην Ισπανία -για να δουν και το «ελ κλάσικο» Ρεάλ-Μαδριτάδ-άλλοτε στη Γερμανία, άλλοτε και πιο πρόσφατα στην Ελβετία.

Είναι προφανές ότι στον Αρη επεξεργάζονται πρόταση για να εξέλθουν του οικονομικού προβλήματος που αντιμετωπίζει η ομάδα, η οποία έχει πλη-

ρώσει ήδη πάνω από 6 εκατ. ευρώ στο Δημόσιο και χρωστά άλλα 4-5 εκατ. ευρώ, σύμφωνα με τον εκτελεστικό της διευθυντή. «Μέσα είναι και το χρέη μας απ' το άρθρο 44, που είναι ρυθμιζόμενο, αυτό που δεν έχουν ρυθμίσει είναι λιγότερα απ' τα μέσα» δήλωσε ο κ. Κόνινης, ενώ πρόσφατες ήταν οι απειλές των παίκτών απ' τις προπονήσεις, δύο συνεχόμενες ημέρες, πριν από τον αγώνα της περασμένης Κυριακής με τον Εργατικό.

«Μόνο με ενόπιτα θα μπορούσαμε να εξέλθουμε της κρίσης» είπε, ως άλλος Έλληνας πολιτικός, ο πρόεδρος της ΠΑΕ, Θανάσης Αθανασιάδης, στην κυριακάτικη εκδήλωση της κοπής της πρωτοχρονιάτικης πίτας του συλλόγου της Θεσσαλονίκης. Η διοίκηση κάνει, ό, τι μπορεί για να φέρει χρήματα στο ταμείο, αλλά πρέπει, όσο μπορεί, να βοηθήσει οι «κόσμοι», πρόθετος, ενώ στον αγωνιστικό τομέα η πα-

ρονοσία του Πορτογάλου προπονητή Μασάδο και η άνοδος του Νέρι Καστίνο έχουν επαναφέρει την προεπίσημη τάξη του κόσμου, αλλά και «εντός των τεταμένων».

Όπως όλα δείχνουν όμως, ένα καλό νέο απ' την Ελβετία, ή από άλλου τυχόν υπέρχει «επενδυτικό ενδιαφέρον», θα πανηγυριστούν στο «Κλαίνθης Βικελίδης» περισσότερο, από μια νίκη σε έναν κρίσιμο αγώνα... ✘

Ο ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ ΕΚΠΕΜΠΕΙ SOS ΚΑΘΩΣ Η ΥΕΦΑ ΑΠΕΙΛΕΙ

Από δήμαρχος ... κλητήρας

Από την απόλυτη χλιδή της πολυμετοχικότητας στην κλίση σε απολογία από την ΟΥΕΦΑ για οφείλες! Ο Παναθηναϊκός δεν είναι πλέον μία εύρωστη ΠΑΕ, χρωστάει χρήματα σε τρίτους, αλλά και στους ποδοσφαιριστές της, και το χειρότερο είναι ότι δεν έχει έναν μεγαλομέτοχο που θα τη χρηματοδοτεί και θα εγγυάται για το μέλλον της.

Πριν από 3,5 χρόνια οι «πράσινοι» δεν είχαν... ταβάνι στο μετεγγραφικό τους μπάτζετ, όμως η πολυμετοχικότητα κατέρρευσε, λόγω των αντιπαραθέσεων που είχαν οι παράγοντές της, και στο ταμείο τους δεν υπάρχει ρευστό για να πληρωθούν όλες οι υποχρεώσεις τους. Έτσι, στις 23 Φεβρουαρίου η «πράσινη» ΠΑΕ θα απολογηθεί στην ευρωπαϊκή ομοσπονδία για ένα ποσό (2,8 εκατ. ευρώ) που το 2008 δόθηκε για να αποκτηθεί ο Βραζιλιάνος σέντερ φορ Ροντρίγκο Λόουζα, ο οποίος πέρασε από την Παλαιά και δεν ακούμησε την μπάλα! Η συγκεκριμένη οφειλή έφτανε να είχε τακτοποιηθεί μέσα στο 2011, όμως ο πρόεδρος του Παναθηναϊκού Δημήτρης Γιάννακας δεν είχε χρήματα για να κλείσει την «τρύπα».

Χρωστούμενα

Όμως, το «τριφύλλι», με ταζύ άλλων, χρωστάει χρήματα και στη Μαρσέιη για την παραχώρηση το 2009 του Τζιμπρίλ Σιόε, ο οποίος έχει φύγει από την Παλαιά και έχει κάνει ήδη δύο μεταγραφές. Το περασμένο καλοκαίρι συμφώνησε με τη Λάτινα και τον Ιανουάριο πήγε στην ΚΙΠ.

Εκτός η δύσκολα εκτιμάται πως ο Παναθηναϊκός θα δικαιολογήσει στην ΟΥΕΦΑ το οικονομικό άνοιγμα των 2,8 εκατ. ευρώ και δεν θα έχει κυρώσεις. Το ζητούμενο όμως είναι τι θα γίνει στη συνέχεια. Τα έξοδα τρέχουν και κάποιος μέτοχος ή επενδυτής πρέπει να βάλει το χέρι βαθιά στην τσέπη για να κλείσει η «μιάρι τρύπα». Ο επόμενος έλεγχο από την ΟΥΕΦΑ θα είναι οικονομικά η ΠΑΕ θα είναι τον Ιούνιο και μέχρι τότε στο ταμείο της πρέπει να έχουν εισρθεί περίπου 14 εκατ. ευρώ. Γι' αυτό και δύο φορές το τελευταίο οκτώμηνο αποφασίστηκε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ύψους 15 εκατ. ευρώ, το οποίο δεν καλύφθηκε από

Δύσκολες μέρες εξωγυμναστικά περνάει ο Παναθηναϊκός

Στον αέρα Φερέιρα και συμβόλαια

Ο ΣΩΤΗΡΗΣ Νίνις έχει συμφωνήσει ήδη με την Πόρτο και το δρόμο του σκέφτονται να ακολουθήσουν κι άλλοι συμπαίκτης του, τα συμβόλαια των οποίων λήγουν το προσεχές καλοκαίρι. Στον αέρα είναι και η παραμονή του Ζεσουάλδο Φερέιρα, ο οποίος έχει δεχτεί πρόταση από τον Διμήτρη Γόντικα να μείνει και την επόμενη χρονιά στην Παλαιά, όμως τον έχει προσεγγίσει και η Σπρίνγκ Λιασόβιτς.

Ο πορτογάλος προπονητής δεν θα είχε πρόβλημα να συνεχίσει να κάθεται στο πάγκο του «τριφυλλίου», αρκεί να του δοθούν εγγυήσεις ό- τι θα έχει λεφτά για μεταφορές και κυρίως ό- τι θα αντικτασταθεί όποιος βασικός ποδοσφαιριστής υποστέλλει. Σε αυτήν την κατηγορία ανήκει ο Σερμπάταν Λέτο που έχει κοιταχτεί στα 6-7 εκατ. ευρώ και πιθανότατα το καλοκαίρι θα πάρει

μεταγραφή σε ένα πιο ανταγωνιστικό πρωτάθλημα. Για τον Φερέιρα ήταν ρίσκο η απόφαση να παραμείνει στον Παναθηναϊκό, καθώς γνώριζε πως θα έφαιγε ο Σιόε και ότι δεν υπήρχαν λεφτά για μεταγραφές. Η ομάδα πάει αναπνευστικά καλά στη Σούπερ Λιγκα και η πορεία της οφείλεται στη δουλειά του έμπειρου προπονητή που κατάφερε να πάρει το 100% των δυνατοτήτων του Λέτο. Ο Αργεντινός είναι ο ηγέτης ενός συνόλου που έχει δύο χαρακτηριστικά: πολύ καλή αμυντική λειτουργία και αποτελεσματικότητα στην επίθεση.

Το καλοκαίρι μεταξύ άλλων λήγουν τα συμβόλαια των Κουίκις, Σιμάο, Κλέντο, Κοντί, Σπυρρόπουλου, Σαριέζι, Νιβν, Καραγκούνη, ενώ αναμένθηκε ήδη η υπογραφή της ΠΑΕ με τον Χριστόδουλοπουλο.

τους μετόχους. Μέρος του ποσού των 14 εκατ. ευρώ ο Παναθηναϊκός μπορεί να το τακτοποιήσει με διακανονισμό, αλλά θα χρειαστούν και 5-6 εκατ. ευρώ για να πληρωθούν οι ποδοσφαιριστές, οι οποίοι παίζουν απλήρωτοι και, όπως δήλωσε ο πρόεδρος τους, έχουν βάλει πλάτη για να μη διαλυθεί η ομάδα!

Για το «τριφύλλι», αν δεν υπολοποιηθεί η πρόταση του Ανδρέα Βγενόπουλου για τη βιωσιμότητα της ΠΑΕ και αν δεν έρθουν ούτε οι πρήξεις από τη Σαουδική Αραβία που έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για την αγορά των μετοχών της οκτώμενης Βαρδινογιάννη, μάλλον ουχί θα είναι η κατάκτηση του τίτλου.

Αυτόματα η ομάδα θα αγωνιστεί στους ομίλους του Τσάμπιονς Λιγκ και τα έξοδα αναμένεται να ξεπεράσουν τα 20 εκατ. ευρώ. Δύσκολοι καιροί (και) για τους «πράσινους», που τη διετία 2008-2010 εξόφλησαν 150 εκατ. ευρώ και φέτος δεν έχουν... μαντίλι να κλάψουν. *

Θρίαμβος της Μπάρτσα

Πέντην οκτώ λεπτά έμεινε όρθιος στο «Ζεβρίν» ο ΑΠΟΕΛ, λυγίζοντας τελικά 1-0 από ένα άπιαστο γκολ του Λακαζέ. Μέχρι τότε, το κυπριακό ομολογικό τέικος είχε κρατήσει τους γηπεδούκους σε απόσταση ασφαλείας.

Στο Λεβερκούζεν η κυνική, ακόμη και χωρίς να ενθουσιάζει, πρωτοβουλία Ευρώπης (και κόσμου) Μπαρτσέλονα «απέδρασε» από το «Μπιά Αρένα» 1-2, με δύο ασφαιρικά ηλώσε του Σάντσεζ (41' και 55'). Οι Γερμανοί είχαν ισοφασίσει με τον Κάντλετς (52'). Το 2008, την... μπιναφούδου την είχε πατήσει ο Ανσελότι. Το 2010 ο Λεονάρντο, πέρισι ο Αλέγκρι. Και οι τρεις από τον πάγκο της Μίλαν, και οι τρεις στα προημιτελικά του Champions League. Και το χειρότερο: Και τις τρεις φορές με αντίπαλο μία βρετανική ομάδα: διαδοχικά, την Αρσεναλ, την Μάντσεστερ Γ, και την Τότεναμ. Και ποια καλύτερη ευκαιρία από την αποφινί, με την Αρσεναλ να επισκέπεται το «Μελάσι», αποφασισμένη να ξανά κάνει πλάκα στη Μίλαν, έστω και χωρίς τον τραυματία Μερτσάκερ; αλλά μ' ετοιμασμένο ή «αμύπητο» του Βενγκερ, κατά το φαινόμενο... και το κυριότερο, ό- τι και να γίνει... στην τελευταία του χρονιά στον πάγκο των «καυνοειδών».

Άλλη τόσο αποφασιστικότητα όμως έχει να επιδείξει κι ο προπονητής των ισπανών πρωταθλητών, που, για να δορκίσει το βρετανικό ταμπό, θα μπόρσει να υπολογίσει στην επιστροφή των μακροχρόνιων μαχητικών Μπάρτσα και Φαν Μπόμελ, των τραυματιών Μπόστενγκ, Αμπίτσι και Νιέτα. Από τον πάγκο, μαζί με τον «εβραίο» Πίτο, αναμένεται να ξεκινήσει το νέο απόκτημα, ο Αργεντινός Μόζε Λόμπε, πράγμα που σημαίνει ότι στην επίθεση του Σουούδω θα παίξουν κι ο Ροβίνιο.

Σημαντικό πασινί επίσημο γίνεται όμως και στην Αγία Πετρούπολη, όπου η φιλόδοξη Ίντα Σπαλέτι (δυστυχώς χωρίς τον Πορτογάλου Νίνις, που τραυματίστηκε σοβαρά και πρέπει να μείνει εκτός γηπέδων τουλάχιστον για τους υπόλοιπους 7 με 8 μήνες), φιλοξενεί την Μπενφίκα... ερωμένα τις τύχες... για ακόμη ομάδα από η «λουζιτανία» που για 30 συνεχή χρόνια μπλέκεται στο πόδι των Ρώσων μετά τη Νασσιόαλ και την Πόρτο.

CHAMPIONS LEAGUE	Φάση των 16	Α' ΜΑΤΙ	Β' ΜΑΤΙ
	Λιόν (Γαλλ.) - ΑΠΟΕΛ	1-0	7/3
	Νάπολι (Ιταλ.) - Τσέλε (Αγγλ.)	2/12	14/3
	Μίλαν (Ιταλ.) - Αρσεναλ (Αγγλ.)	Σίμπα	6/3
	Βασίλια (Ελβ.) - Μπάρνεν (Γερμ.)	2/2	13/3
	Λεβερκούζεν (Γερμ.) - Μπαρτσέλονα (Ισπ.)	1-3	7/3
	ΤΣΣΚΑ Μόσχας (Ρωσ.) - Ρεάλ Μαδρ. (Ισπ.)	2/12	14/3
	Βέρν (Ρωσ.) - Μπενφίκα (Πορ.)	Σίμπα	6/3
	Μαρσέι (Γαλλ.) - Ίντερ (Ιταλ.)	2/22	13/3
EUROPA LEAGUE	Φάση των 32		
	1. Πόρτο (Πορ.) - Μάντσεστερ Σίτ (Αγγλ.)	16/2	24/2
	2. Αγιό (Ολλ.) - Μάντσεστερ Γιουν. (Αγγλ.)	16/2	23/2
	3. Λοκομοτβ Μ. (Ρωσ.) - Αθλ. Μπιμπάο (Ισπ.)	16/2	23/2
	4. Ζάλτσμπουργκ (Αυστ.) - Μάλιαστ (Ουκρ.)	16/2	23/2
	5. Στούκ Σίτ (Αγγλ.) - Βαλένθια (Ισπ.)	16/2	23/2
	6. Ρούμπιν Καζάν (Ρωσ.) - ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ	0-1	0-1
	7. Αλκμααρ (Ολλ.) - Άντερλεχτ (Βέλ.)	16/2	23/2
	8. Λάσινα (Ιταλ.) - Αλτέντο Μοδρίτης (Ισπ.)	16/2	23/2
	9. Στέουα Βουκ. (Ρωμ.) - Τρέντε (Ολλ.)	16/2	23/2
	10. Βιάριτς Πλάντ (Πορ.) - Σάμς (Γερμ.)	16/2	23/2
	11. Βίλαρ Κουκ. (Πολ.) - Σπάρτα Λιέβης (Βέλ.)	16/2	23/2
	12. Μπράγκα (Πορ.) - Μπασικίας (Τουρκ.)	16/2	23/2
	13. Ουνιόν Σέ (Ιταλ.) - ΠΙΑΟΚ	16/2	23/2
	14. Τρανζιάντο (Τουρκ.) - Αιντχόφεν (Ολλ.)	16/2	23/2
	15. Ανόβερο (Γερμ.) - Μπρίκ (Βέλ.)	16/2	23/2
	16. Λέγκα (Πολ.) - Σπάρτακ Λα. (Πορ.)	16/2	23/2
	Φάση των 16		
	Νικήτριες 4 - Νικήτριες 6	8/3	15/3
	Νικήτριες 16 - Νικήτριες 1	8/3	15/3
	Νικήτριες 9 - Νικήτριες 10	8/3	15/3
	Νικήτριες 11 - Νικήτριες 15	8/3	15/3
	Νικήτριες 5 - Νικήτριες 14	8/3	15/3
	Νικήτριες 7 - Νικήτριες 13	8/3	15/3
	Νικήτριες 8 - Νικήτριες 12	8/3	15/3
	Νικήτριες 2 - Νικήτριες 3	8/3	15/3

Στο μήκος κύματος της κοινωνίας...

stokkino.gr

Αθλητισμός

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΤΗΣ ΑΕΚ ΑΝΟΙΞΕ, ΑΛΛΑ ΤΑ ΕΜΠΟΔΙΑ ΠΑΡΑΜΕΝΟΥΝ

Παγιδευμένη στην ίντριγκα

Αν αίριο κρίνονται (σε μεγάλο βαθμό) στην έδρα της UEFA η ύπαρξη και η επιβίωση της ΑΕΚ, η ανάπτυξη και η εκτόξευσή της, αν και εφόσον βγει από τις Συμπληγάδες των δυσβάσταχτων χρόνων της, θα προέλθουν μόνο μέσα από την κατασκευή γηπέδου.

Η ΑΕΚ έχει το μοναδικό προνόμιο, έναντι ανταγωνιστριών και μη ομάδων, να διαθέτει ιδιόκτητο χώρο 30 στρεμμάτων στη Ν. Φιλαδέλφεια (με παραχωρήτριο από το 1926) και άλλως περιέργως δεν το εκμεταλλεύεται. Οχι (μόνον) επειδή της λείπουν τα χρήματα, αλλά επειδή είναι δόξαμα εσωτερικών αντιθέσεων. Ίντριγκες και αλληλοσυγκρουόμενα συμφέροντα δεν έχουν επιτρέψει μέχρι τώρα να κινηθούν οι διαδικασίες ανέγερσης γηπέδου στον ιστορικό χώρο της Ν. Φιλαδέλφειας.

Στη Βουλή

Πριν από δύο εβδομάδες υπερψήφιστη στη Βουλή τροπολογία που κατέθεσαν 82 βουλευτές (των τριών κομμάτων του κυβερνητικού συσχετισμού) και με την οποία υιοθετήθηκαν οι απόψεις για να αποκτήσει η ΑΕΚ τη χαμένη της στέγη.

Με το άρθρο νόμιμο γίνεται η δυνατότητα στην ΑΕΚ, πέραν των αθλητικών χρήσεων που προβλέπονται από το παραχωρητήριο του 1926, να φιλάει και πρόσθετους υποστηρικτικούς αθλητικούς χώρους και κυρίως να έχει και εμπορικές δραστηριότητες, οι οποίες (για ευνόητους λόγους) είναι απαραίτητες σε ένα πρότζεκτ κατασκευής γηπέδου.

Με την τροπολογία αυτήν υιοθετήθηκε «κοιμώμενο» ο νόμος 3207 του 2003 που δίνει στην ΑΕΚ οικοδομική άδεια, περιβαλλοντικούς όρους, κυκλοφοριακή μελέτη. Ένα τσίρος πακέτο, ένας νόμος που δεν προβλήθηκε (εντός 60 ημερών) από κανέναν και η οικοδομική άδεια έχει ισχύ μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2013. Οι διακρίσεις της ΑΕΚ (ΠΑΕ και ερασιτεχνική) για δικούς τους λόγους και δικά τους συμφέροντα ουσέποτε αξιοποίησαν τις διατάξεις του 3207. Γενικά και αόριστα υποστήριξαν ότι ο νόμος είναι αντισυνταγματικός, χωρίς να υπάβη σχετική απόφαση που να ανάγει «κόκκινο».

Όλοι κινήθηκαν σε αντίθετη κατεύθυνση. Η διοίκηση Νικολαΐδη που αντιτάχθηκε φανατικά στη λύση της Ν. Φιλαδέλφειας. Η διοίκηση Αδαμίδη, σε συνεργασία με τη διοικητική ηγεσία της ερασιτεχνικής (Χατζηρήσος - μέχρι πέρη το καλοκαίρι - και Τόγελος), υποστήριξε ότι δεν υπάρχει για την ΑΕΚ ο νόμος 3207 και

Γεφύρι της Αρτας έχει γίνει το νέο γηπέδο της ΑΕΚ στη Ν. Φιλαδέλφεια

έφταζε τη δική της ρότα σε συνεργασία με το γραφείο του αρχιτέκτονα Κ. Αγιοστρατίτη.

Αν η ΑΕΚ αυτή τη στιγμή έχει φτάσει στο σημείο να είναι ένα βήμα πριν από τις μπουλντόζες (εφόσον φυσικά εξασφαλιστεί χρηματοδότηση) το σφάλεει σε πολύ μεγάλο βαθμό στον Γιάννη Βούρο. Ο βουλευτής της ΠΑΣΟΚ και ένθερος φίλος της ΑΕΚ έχει πάρει πάνω του την υπόθεση εδώ και δύο χρόνια. Αρχικά τρέχοντας το «στέδιο Αγιοστρατίτη», που προωθούσε η ΑΕΚ. Ήταν διπλό σχέδιο:

• Γήπεδο 24.000 θέσεων, ακριβώς στο χώρο που βρισκόταν το παλιό γηπέδο, χωρίς καμία μετατόπιση.

• Γήπεδο 30-32.000 θέσεων, με διολίσθηση του οικοπέδου 6 στρέμματα προς την περιοχή του παρακειμένου άλσους, (Σημειώση: Με τον 3207, που δεν έχει αξιοποιηθεί τόσα χρόνια η ΑΕΚ, παραχωρήθηκαν 3 στρέμματα στην ΑΕΚ στα όρια του άλσους και προς την πλευρά της λεωφόρου και η ΑΕΚ έδωσε 6 μέτρα στην Καπαδοκίαν και 6 μέτρα στη Φωκίαν.)

Και στα δύο σχέδια Αγιοστρατίτης δεν προβλέπονται κλειστά γήπεδα για μπάσκετ και βόλεϊ. Σύμφωνα με

πληροφορίες, η μελέτη του προβλέπει να αγοράσει (!) η ΑΕΚ την παρακείμενη έκταση της Μπριτάνικα (διοικητικής Τράπεζας Πειραιώς), να κατασκευαστεί αερογέφυρα με το ποδοσφαιρικό γήπεδο και στο χώρο του εργοστασίου να γίνουν τα κλειστά γήπεδα μπάσκετ και βόλεϊ.

Το ξέκοψαν

Στις διαδοχικές επαφές που έκανε ο Κ. Βούρος με υψηλόβαθμα στελέχη του υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, υιοθετήθηκε η έκταση και πιθανότητα να προχωρήσει η ΑΕΚ με δεύτερο σχέδιο Αγιοστρατίτη που απαιτεί 6 στρέμματα από το άλσος. «Αν μπειτε στη διαδικασία να πάρετε στρέμματα από το άλσος δεν θα φτιάξετε ποτέ γήπεδο», φέρεται να είπε στον Γιάννη Βούρο ο ειδικός γραμματέας Δασών Γιάννης Αμοργιανιώτης. Κι ενώ ο Κ. Βούρος ενημερώσε σχετικά τους ΠΑΕ όσο και της ερασιτεχνικής συνδέσσης τη δική του γραμμή. Εκφαν άνερα ακόμα και για... προεδρικό διάταγμα που θα παραχωρούσε τα πάντα στην ΑΕΚ. Τα 6

στρέμματα στο άλσος, νέα οικοδομική άδεια, νέους περιβαλλοντικούς όρους, καινούργια κυκλοφοριακή μελέτη.

Και μια ακόμη ιδιαιτέρως σημαντική λεπτομέρεια: Για να κατασκευάσει η ΑΕΚ γήπεδο στη Ν. Φιλαδέλφεια με καινούργια οικοδομική άδεια, με βάση νομοθετική ρύθμιση του 2007, απαιτείται πάγκυκλι 3.500 θέσεων. Αντιθέτως πατώντας στο νόμο του 2003, με την οικοδομική άδεια που έχει κοπεί ισχύ, η ΑΕΚ μπορεί να γκισέ, με πάγκυκλι 1.800 θέσεων. Πατή είναι τόσο σημαντική αυτή η διαφορά; Διότι το κόστος του (διάρθρωση του 40%) πάγκυκλι αγίζει σχεδόν το 40% του συνολικού κόστους του έργου.

Συσκέψεις

Οι συσκέψεις συνίστασαν αυτά τα δύο χρόνια στο ΥΠΕΚΑ. Ήγνων σε κορυφαίο επίπεδο δύο συναντήσεις με τον πρώην υφυπουργό (και ΑΕΚτζή) Θάνο Μωραΐτη και άλλη μια το περασμένο φθινόπωρο, με τον Γιάννη Παπακωνσταντίνου. «Να το φτιάξετε το γήπεδο, αλλά βρείτε μια λύση να κινείται μέσα στα συνταγμα-

τικά πλαίσια» φέρεται να είπε στους ανθρώπους της ΑΕΚ ο υπουργός. Ο Γιάννης Βούρος τηλεφώνησε και στον Δημήτρη Μελοσάνδη που αρχικά έδειξε ενδιαφέρον, αλλά επί της ουσίας ουσέποτε ενεπλάκη στην υπόθεση. «Πάνη προχώρα το κι εγώ είμαι εδώ», «ατάκα του «τήρη». Και συμπλήρωσε: «Να σε φέρο σε επαφή με τον Γαντζούλα». Δηλαδή τον προσαπικό φίλο του Κ. Μελοσάνδη, επιχειρηματία που δραστηριοποιείται στις κατασκευές και κατά πληροφορίες συνεργάζεται με τον Κ. Αγιοστρατίτη. Από το ραντεβού Βούρου - Γαντζούλα δεν προέκυψε κάτι ουσιαστικό.

Μέσα στον κύκλωμα των επαφών με κυβερνητικούς παράγοντες, χωροτάτες, ρυμοτόμους και παράγοντες της ομάδας, ο Γιάννης Βούρος διαπίστωσε ότι στην ΑΕΚ, εν μέσω αντιθέσεων και σκοπιμοτήτων, κυκλοφορούν 4 διαφορετικά σχέδια. Του Κ. Αγιοστρατίτη, που προαναφέραμε. Του Νίκου Στρατηγά, που εμπλεκήθηκε τα σχέδια του γηπέδου στο νόμο 3207 και την ισχύουσα οικοδομική άδεια. Του Γεράσιμου Ερτσου, που κατασκεύασε το 1980 (επί Μπάφλου) την περίφημη σκαπτή στη Ν. Φιλαδέλφεια. Και του Τάκη Γαντζούλα.

Αποομπή

Οι αντιθέσεις και οι έριδες στα εσωτερικά της ΑΕΚ οδήγησαν στις 23 Δεκεμβρίου 2011 στην αποομπή της Θεανώ Μιχαήλ από την προεδρία της ερασιτεχνικής ΑΕΚ. Ο Κ. Μιχαήλ αντιμετώπιζε οφόδρα και δεν ψήφισε το «μημόνιο υιοθετούσας» με το Δ.Μ.Ο. Ν. Φιλαδέλφειας που περιελά ορους επαχθείς για την ΑΕΚ. Σε αντίθεση με τον Σταύρο Αδαμίδη και τον υγν, γραμματέα της ερασιτεχνικής Βασιλή Τόγελου που δέχτηκε να μεγύλη πρόβλημα να το υπογράψουν.

Ο Γιάννης Βούρος στο μεταξύ είχε αντιλήφθει πλέον ότι η πολιτική Αδαμίδη και Χατζηρήσος-Τόγελου οδηγούσαν την υπόθεση του γηπέδου σε αδιέξοδο. Αφού μελέτησε ενδελεχώς όλες τις επιμέρους διατάξεις του νόμου 3207, συναντήθηκε στις 10 Δεκεμβρίου στην Κηφισό με τον τότε πρόεδρο της ερασιτεχνικής Θεανώ Μιχαήλ, τον Βασιλή Καπετανόπουλο, τον Νίκο Στρατηγά και τον νομικό σύμβουλο του Δήμου Ν. Φιλαδέλφειας, Κ. Νοβλά. Τα έβαλαν καλά και είδαν ότι μπορούν να προχωρήσουν με τον 3207. Το μόνο που χρειαζόταν ήταν μια τροπολογία για να «κοιμώμενο» ο νόμος και να προχωρήσει... γδες η ΑΕΚ στην κατασκευή γηπέδου. ✘

Η Ερασιτεχνική δεν Βιάζεται

Η ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΑ ψηφίστηκε αλλά είναι οξίν απορίας γιατί δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη η ερασιτεχνική ΑΕΚ. Αντί να συγληθεί ομαίως διοικητικό συμβούλιο (που έχει να συνεδριάσει από τις 21 Δεκεμβρίου), να μελετήσει να (υεργήσει) για την ΑΕΚ δεδομένα, να συνεργαστεί άμεσα με τον Δ.Μ.Ο. (ο οποίος μέσα από κούδωλα του ΣΕΠΙΑ θα μπορούσε να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην κατασκευή του πάρκινγκ), να απευθύνει πρόσκληση ενδιαφέροντος για κατα-

σκευή γηπέδου στη Ν. Φιλαδέλφεια, η ηγεσία της Ερασιτεχνικής αναλώνεται σε δευτερεύοντα «παραιοσυμβούλια». Στο πλαίσιο για να τα ΑΝε μετράει τους. Κι όταν στις 5 Φεβρουαρίου στον αγώνα με τον Πανιώνιο ο Γιάννης Βούρος συναντήθηκε με τον Βασίλη Τόγελου και του συστήσας να «τρέξουν» το θέμα και να μην προηγηθούν, ο γενικός γραμματέας της Ερασιτεχνικής είχε τη δική του άποψη: «Γίνω, ως μη διαζωμώστε. Δεν είναι τόσο απλά τα πράγματα με την τροπολογία!»

Νέοι αγώνες επιβίωσης για Δόξα και Παναθηναϊκό

Αγώνες επιβίωσης

ΠΑΙΚΝΙΔΙΑ ζωής και θανάτου στο πρωτάθλημα της Σούπερ Λίγκα, καθώς σε Θεσσαλονίκη και Λιβαδειά διεξάγονται σήμερα δύο κρίσιμα ματς, μεταξύ των τεσσάρων τελευταίων ομάδων της βαθμολογίας, οι οποίες είναι αυτές που κινδυνεύουν άμεσα με υποβιβασμό.

Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της 7ης αγωνιστικής, σε έξι αναβολής αγώνες του προγράμματος, η Δόξα Δράμας υποδέχεται στο Καυτανζόγλειο την Κέρκυρα (15.00, Novasports-2) και λίγο αργότερα (17.00, Novasports-1) ο Λεβαδειάκος υποδέχεται τον Παναθηναϊκό.

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ

Ομάδες	Αγ.	Τέρ.	Β.
ΠΑΟ	21	41-16	51
Ολυμπιακός	21	46-14	49
ΠΑΟΚ	21	30-17	38
ΑΕΚ	21	27-22	37
ΟΦΗ	21	22-18	32
Αιτρόμιτος	20	20-18	31
Αρης	21	21-18	29
ΣΚΟΔΑ Ξάνθη	21	24-23	29
Αστέρας Τρ.	21	13-20	28
Εργοτέλης	21	20-28	23
Πανιώνιος	21	17-20	23
Πάνινια	19	16-23	18
Παναθηναϊκός	20	14-24	18
Λεβαδειάκος	18	11-26	16
Δόξα Δρ.	18	7-25	12
Κέρκυρα	19	11-28	12

TV ΣΠΟΡ – ΣΗΜΕΡΑ

15.00, Novasports-2: Δόξα Δράμας - Κέρκυρα, Σούπερ Λίγκα (Ζ)

15.00, NET: Κολοσσός - Ολυμπιακός, Α1 μπάσκετ (Ζ)

17.00, Novasports-1: Λεβαδειάκος - Παναθηναϊκός, Σούπερ Λίγκα (Ζ)

17.00, NET: Παναθηναϊκός - Καβάλα, Α1 μπάσκετ (Ζ)

17.30, Novasports-3: ΕΑ Πατρών - Παναθηναϊκός, Α1 Βόλεϊ ανδρών (Ζ)

18.00, OTE Sport-2: Μπουρτζ Περόνας - Μαριέγγ, Κύπελλο Γαλλίας (Ζ)

19.00, Novasports-1: Ζενίτ - Μπενφίκα, Τσάμπιονς Λιγκ (Ζ)

19.00, OTE Sport-3: Βουλιαγμένη - Χίος, Α1 πόλο ανδρών (Ζ)

19.30, OTE Sport-1: Πάρμα - Γουβενίσιος, ιταλικό πρωτάθλημα (Ζ)

20.00, Novasports-3: Εθνικός Αλεξ. - Φοίνικας Σύρου, Α1 Βόλεϊ ανδρών (Ζ)

20.00, NET: Champions NET, εκπομπή

20.00, OTE Sport-2: Νιζόν - Παρί Σεν Ζερμέν, Κύπελλο Γαλλίας (Ζ)

20.00, OTE Sport-3: Πανιώνιος - Αργιστόμι, Α1 πόλο ανδρών (Ζ)

21.00, NET: Pre game, εκπομπή

21.30, OTE Sport-1: Αταλάντα - Τζένα, ιταλικό πρωτάθλημα (Μ)

21.45, NET: Μίλαν - Αρσεναλ, Τσάμπιονς Λιγκ (Ζ)

23.45, Novasports-2: Champions live, εκπομπή

23.45, NET: Champions NET, εκπομπή

24.00, NET: Ζενίτ - Μπενφίκα, Τσάμπιονς Λιγκ (Μ)

Α1 ΜΠΑΣΚΕΤ: ΣΤΗ ΡΟΔΟ Ο ΕΚΠΛΗΚΤΙΚΟΣ ΚΟΛΟΣΣΟΣ ΑΠΕΙΛΕΙ ΤΟΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ

Το τελευταίο αγκάθι

Τρεις μέρες μετά τη νίκη του επί του Παναθηναϊκού στο ντέρμπι του ΣΕΦ και την εγκατάστασή του στην κορυφή της βαθμολογίας, ο Ολυμπιακός (16-1) καλείται σήμερα (15.00, NET), στο Βενετόκλειστηρ Ρόδο, να λυγίσει την αντίσταση του ανταγωνιστικού Κολοσσού (13-3), ο οποίος φαντάζει ως το υψηλότερο εμπόδιο που απομένει, στην προσπάθειά του να εξασφαλίσει το απόλυτο πλεονέκτημα έδρας στα πλέι οφ.

Ο Ίβκοβιτς και οι παίκτες του (το Σάββατο αντιμετώπιζαν στο ΣΕΦ τον ΠΑΟΚ για τον ημιτελικό του Κυπέλλου), από τη στιγμή που δεν κάλυφταν τη διαφορά του ΟΑΚΑ, ξέρουν ότι δεν έχουν το περιθώριο να χαλαρώσουν. Αν υποστούν άλλη ήττα, σε ενδεχόμενη ισοβαθμία με τους «πρσιόνους» υστερούν. Αντιπάλους τους οι ανταγωνιστικοί Ροδίτες, που προέρχονται από ρεπό, δεν έχουν άγχος, αλλά ψάχνουν ακόμη μία μεγάλη νίκη που θα τους εδραιώσει στην 3η θέση.

Ζήτημα τιμής

Αυτό είναι το πιο κρίσιμο (βαθμολογικά) παιχνίδι της εμβόλιμης 19ης αγωνιστικής (ρεπό ο Αρης), αν θεωρήσουμε ότι για τον Παναθηναϊκό (14-2) είναι απλά ζήτημα τιμής να πάρει ρεβάνς για την οδυσσική ήττα του πρώτου γύρου από την Καβάλα (9-8), την οποία φιλοξενεί στο ΟΑΚΑ (17.00, NET), ενώ θα την υποδεχθεί ξανά την Παρασκευή στον ημιτελικό του Κυπέλλου. Μάλιστα, επί τούτου, οι Καβαλιώτες θα μείνουν στην Αθήνα για να αποφύγουν απαντήσεις κοουραστικής μετακίνησης.

Ο Πανιώνιος (12-5), μετά την ήττα στη Δράμα και τα προβλήματα τραυματισμών (Στίβενσον, Γιάνκοβιτς), έχει την ευκαιρία να βανδαλίσει το βηματικό του στο κλειστό της Ν. Σμύρνης (17.00) κόντρα στο καταδικασμένο Μαρούσι (10-16), που παλεύει μεν αλλά δεν κερδίζει.

Το ισχυρό Ρέθυμνο (9-17), μετά το «διπλό» στα Ιωάνια, εστιάζει στο «Μ. Μερκούρη» (16.30) για να δοκιμάσει το δικό του χαρακτήρα, αλλά και

Ο Κολοσσός αποτελεί το τελευταίο μεγάλο εμπόδιο για τον Ολυμπιακό προκείμενου να μείνει στην πρώτη θέση

της αντοχής του ασταθούς ΠΑΟΚ (7-10), ο οποίος με τη σειρά του προσπαθεί να τα βγάλει πέρα στην πρώτη οκτάδα μέχρι να βανδαλίσει το χαμένο του ρυθμό και να λύσει τα οικονομικά του προβλήματα.

Ο ΚΑΟΔ (6-11) αναθάρρησε και περιμένει ορεκάτος στο όγδοο του (16.00) τον Ικαρό (4-13), με στόχο δεύτερο συνεχόμενο «διπλό», το οποίο αυτόματα θα τον βάλει σε τροχιά πλέι οφ. Οι φιλοξενούμενοι, υπό τον Θανάση Σκουρτόπουλο, εξακολουθούν να ψάχνουν

την πρώτη εκτός έδρας νίκη τους, για να επιβεβαιώσουν την ανοδική τους πορεία.

Τέλος, νίκη γοητή θα διεκδικήσουν στο «Ανδρέας Παπανδρέου» (17.00) δυο ομάδες που κατά τ'όλα δεν έχουν άγχος. Το αποδυναμωμένο αλλά μαχητικό Περιστέρι (6-10) και ο φιλόδοξος Ηλιουσιάκος (6-11) έχουν κέρσινο μέλημά τους να πλασαριστούν στην καλύτερη δυνατή θέση, αφού ούτε ο κίνδυνος του υποβιβασμού τους απειλεί, ούτε βέβαιον να έχουν προοπτική πλέι οφ. ■

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ (18 αγώνες)

1. Ολυμπιακός	1448-1171	33
2. ΠΑΟ	1366-1120	30
3. Πανιώνιος	1218-1132	29
4. Κολοσσός	1235-1136	29
5. Καβάλα	1190-1215	26
6. Ρέθυμνο	1244-1216	25
7. ΠΑΟΚ	1169-1266	24
8. Αρης	1235-1254	23
9. ΚΑΟΔ	1246-1333	23
10. Ηλιουσιάκος	1195-1263	23
11. Περιστέρι	1046-1150	22
12. Ικαρός	1180-1361	21
13. Μαρούσι	1112-1277	16

Αθλητισμός

Ο Ηλίας Ζούρος καταστρώνει τα αρχικά σχέδια του περιμένοντας πολλές λύσεις

ΕΝΑΣ ΕΝΑΣ ΟΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΥΝ ΣΤΗΝ «ΕΠΙΣΗΜΗ ΑΓΑΠΗΜΕΝΗ»

Εθνική συσπείρωση

Γέφυρες που φτάνουν μέχρι το Τελ Αβίβ αλλά και την Αγία Πετρούπολη γιγίει η Ομοσπονδία μπασκέτ εν όψει του Προολυμπιακού τουρνουά. Ο πολυσυζητημένοι από τους του 2011 ελαβαν ή θα λάβουν προσκλητήριο για την εθνική ομάδα, αλλά η συμμετοχή του Δημήτρη Διαμαντίδη παραμένει το μεγάλο στοίχημα.

Παραθυράκι

Ο Ηλίας Ζούρος καταστρώνει τα αρχικά σχέδια του, χωρίς να υπολογίζει τον αρχηγό του Παναθηναϊκού: «Ο Διαμαντίδης έχει αποχωρήσει από την εθνική ομάδα», έλεγε στους ξένους δημοσιογράφους στο Καράκας, τη μέρα της κλήρωσης του Προολυμπιακού τουρνουά.

Επιστροφή του Βασίλη Σπανούλη θεωρείται απόλυτα βέβαιη. Ο κάπτεν του Ολυμπιακού, από τον περσινό λόγο εγχείρησε, ήδη μάλιστα για την Εθνική σε πρώτο πλάνο: «Θα είμαστε έτοιμοι» και το ταυτότα. Ετοιμοί επίσης εμφανίζονται και ο Στρατός Πεπερόγλου, υγιής πλέον ύστε-

ρα από 6 μήνες απραξίας.

Ο Σοφοκλής Σχορτοανίτης εμφανίζεται πρόθυμος να ξαναφορέσει τα γαλιόλια, αν και αντιμετωπίζει πρόβλημα τραυματισμού και σκέφτεται να κάνει αρθροσκόπηση στο τέλος της περιόδου. Θεωρείται πάντως ευπρόσδεκτος, αφού υπέβαλε έγγραφη δήλωση μεταμείλειας μετά το περσινό του σκιοαρχείο. Ο φάκελος του έστειλε στην ΕΟΚ περιεχέ συγγνώμες, υποσχέσεις, αλλά και τις ιατρικές γνωμοτεύσεις που τον υποχρέωναν να σταθεί αδιαπραγμάτευτα στο πλευρό της συζύγου του, όταν εκείνη αντιμετώπιζε επιπλοκές με την εγκαυστική της τον περσινό Αιγύπιο.

Η έκπληξη των ημερών έχει να κάνει με τον Λουκά Μαυροκεφαλίδη, ο οποίος - σύμφωνα με πληροφορίες - δέχτηκε τηλεφώνημα φίλης από την Αθήνα ώστε να επανεταχθεί στο δυναμικό της εθνικής ομάδας. Ο νεαρός άσος κάνει καταπληκτική χρονιά με τη Σπάρτακ Αγίας Πετρούπολης, αλλά θεωρήθηκε persona non grata μετά το περσινό του φέρομο. Φαίνεται ότι στο μεταξύ του αναγνωρίστηκαν ελαφροτικά. Ο ίδιος, άλλωστε, φρόντισε να κρατήσει την πόρτα μόνονοχη σε πρόσφατη συνέντευξή του: «Θέλω να ξαναπαίξω στην Εθνική», είπε.

Τον Ηλία Ζούρο προβληματίζει η κώπωση των τριών παίκτων που σήκωσαν το μεγαλύτερο βάρος στο Ευρωπαϊκό της Λιθουανίας. Το ιταλικό πρωτάθλημα, όπου αγωνιζόνταν οι Φώτης, Μπουρούσης, Ζήσης, θα τελειώσει στις 15-20 Ιουνίου, ό-

ταν οι υπόλοιποι διεθνείς θα ετοιμαζούν τη βαλίτσα τους για το υπερατλαντικό ταξίδι, το οποίο θα ξεκινήσει με φιλικούς αγώνες στις ΗΠΑ. Παρόμοιο πρόβλημα υπάρχει να προκύψει με τους Βασιλειάδη και Μαυροειδή, εάν η Μπιλμάου επαναλάβει τα περσινά θαύματα.

Ανάσες

Το Προολυμπιακό τουρνουά αρχίζει στις 2 Ιουλίου. Ευτυχώς, το πρωτάθλημα της ελληνικής Α1 προγραμματίστηκε να καταβεί τους διακόπτες στα μέσα Μαΐου, ώστε να πάρουν πολιτκές ανάσες οι διεθνείς των δύο «καινίων».

Ο Πάρος Πρίντζης επιστρέφει δριμύτερος στην «επίσημη αγαπημένη», ενώ ο 1ος παίκτης της περσινής ομάδας, Κώστας Στάσικας, μοιάζει έτοιμος να αναλάβει αυξημένες αεροδιότητες. Οι Καλίδης, Παναγιώκοι, Μπράμος, Καϊμακίγλου, Κουφός, Βουγιούκας συμπληρώνουν το παζλ, ενώ υπάρχουν εφεδρείες για κάθε γούστο. Το γνωστό των τριών ετοιμοπαλεμιών βετεράνων (Ξανθόπουλος, Χαράλαμπος, Πελεκάνος, Ίως και ο «απίσχυρος» Τσαρταρής ή ο ξεχασμένος Κόμματος) πλαισιώνουν ολοένα και περισσότερο εκπροσώπους της νέας γενιάς: Μάντζαρης, Πανινόπουλος, Κατοβέλης και άλλοι.

Εάν η ομάδα εμφανιστεί πλήρης, θα διεκδικήσει ακόμα και ολυμπιακή διακρίση στο Λονδίνο. Ελπίζεται ότι αυτή η προσπάθεια θα αγιγεί και τις ευαισθητές χορδές του Δημήτρη Διαμαντίδη. ✪

Χέρια καυτά, μάτια σχιστά

ΤΗΝ ημέρα που το Στάνφορντ απάντησε αρνητικά στο αίτημα του Τζέιμς Λιν για τη χορήγηση αθλητικής υποτροφίας, ο μεγαλομέτοχος των Γκόλντεν Στέιτ Ουόριερς, Τζο Λέικμαν, δεν δίστασε να δηλώσει για το αγαπημένο του πασιετή: «Ηλίθια σπόρα! Άμα δεν καταλαβαίνω πως αυτό το παιδί ήταν έτοιμο για όλα, έχουν σοβαρότατο πρόβλημα οι φίλοι μου».

Υστερα από 4 καλοκαίρια, κι ενώ ο σκιοατομής (μετανάστες από την Ταϊπέι οι γονείς του) πόνι γκρνιτ τα 'χε καταφέρει περίφημα στο Χάρβαρντ (3.1 ο βαθμός του πτυχίου του στα οικονομικά, επίπουν μέλος της καλύτερης πεντάδας στην περιφέρεια All Ivy του κολεγιακού πρωταθλήματος), καμία ομάδα του NBA δεν τον επέλεξε στο ντραφτ. Έποια όμως αρκετά καλό στο «σάμγκ» του Ντάλας, κι έτσι ο Λέικμαν βρήκε την ευκαιρία να τον πάρει στην ομάδα του.

Ότε αυτός, πάντως, φέρθηκε όσο ξέφυμα μπορούσε. Παρ' όλο που τα ΜΜΕ είχαν εστιάσει πάνω στον Λιν (το ESPN, μάλιστα, τον είχε κατατάξει στις 12 πολυμήκανους παίκτες του NCAA για το 2010), παρ' όλο που ο κόσμος υποψιαζόταν ότι είχε καλώς βρεθεί ο διάδοχος του Γίβο Μίνγκ, κορυφαίου Ασιατή σταρ στα χρονικά του NBA, ο 22χρονος, τότε, γκρνιτ «θόφιτικ» στον πάγκο των Ουόριερς: μόλις 29 συμμετοχές, των 10 λεπτών η καθεμία, ενώ τρεις φορές «δανειάτικ» σε ομαδούλα της D-League!

Τον περσινό Δεκέμβριο, μάλιστα, ο Λέικμαν πείστηκε να «βγάλει» από πάνω του το συμβόλαιο του Λιν, αξίας 800.000 δολαρίων, ώστε τα χρήματα να καταλήξουν στην τσέπη του Ρόκνερ, Ντε Αντρέ Τζόρνταν.

Εξίσου ... ηλίθια (!) συμπεριφέρθηκαν στον Λιν οι Ρόκνερ, καβός τον κράτησαν μόλις 12 μέρες στο Χιούστον. Στις 27 Δεκεμβρίου ήρθε η σειρά των Νικς να υπογράψουν μαζί του, επειδή τραυματίστηκε ο Σούζμπερι, κι από τις 4 Φεβρουαρίου, ημέρα που ο Μάικ ν' Αντόνι πόλημα να τον χρησιμοποιήσει ως βασικό στο τοπικό γέμρι με τους Νετς (25 πόντοι, 7 ασίστ και 5 ριμπάουντ σε σφοδρά του), ο Λιν είναι το πλέον πολυσυζητημένο πρόσωπο στο Νέα Υόρκη.

Η λέξη insanity (τρίλα) μεταβλήθηκε σφινς από τα ΜΜΕ σε Linsanity! Και η hysteria (υστερία) σε Linsinister! Ο Λιν «πρέλασε» τους πάντες και στα αμέωλα επόμενα παιχνίδια του (28 πόντους και 8 ασίστ εναντίον της Τζαζ, 23 πόντους και 10 ασίστ κόντρα στους Ουάιναρς), σπόντος μάλιστα του Καρμλό Αντονι, και οι Νικς έκαναν τρεις συνεχόμενες νίκες, «ακουμπώντας» στον πιο υποτιμημένο παίκτη του 2011. Η δε φανέλα του, με το νούμερο 17, άρχισε να κάνει «πρέλασε» πωλήσεις, ακόμα κι μέσω Διαδικτύου.

Αλήθεια, ποιος ... ξέφυμος θα πλήρωνε 55 δολάρια πέρσαι τέτοια εποχή, για κάποιον από το Χάρβαρντ, το οποίο είχε να στείλει απόφοιτο του στο NBA από το 1954;

Ο Τζέιμς Λιν γράφει τη δική του ιστορία στο NBA

Pirάλντο (αριστερά) και Πιρές έρχονται για πολύ μακρινές πολιτείες

Οι μισθοφόροι της μπάλας τώρα και στην Ινδία!

ΟΤΑΝ το 1975 ο, 35χρονος τότε, Πελέ πήγαινε για τα τελευταία ένσημα να παίξει μπάλα στη Νέα Υόρκη, η είδηση γινόταν πρώτο θέμα στις αθλητικές σελίδες των εφημερίδων όλου του κόσμου. Το ίδιο όταν το 1977 ο Φραντς Μπέκκινμπαουερ τον ακολουθούσε ή όταν το 1991 ο μετέπειτα προπονητής του Ολυμπιακού Ζίκο γινόταν ο «θέος του ποδοσφαίρου» για τους Ιάπωνες. Όμως οι εποχές έχουν αλλάξει. Πλέον όλο και περισσότεροι

ποδοσφαιριστές με βαριά ονόματα (και ακόμα βαρύτερο κοστί) επιλέγουν ποδοσφαιρικά τριτοκοσμικά χώρες για να κάνουν μια γερή μπάλα πριν από τη σύνταξη. Μπέκκαμ, Ανρί, Γκραφίτε, Γιαν είναι λίγιοι από εκείνους που επέλεξαν να αφήσουν τα μεγάλα ευρωπαϊκά πρωταθλήματα για κάρη των αμερικανικών δολαρίων ή των αραβικών πετρο-δολαρίων. Τα τελευταία χρόνια, το νέο «πρεν» λέγεται Ρωσία, με πρωταθλήτρια την Ανζί του

μεγιστάνα Σουλεϊμάν Κερίμοφ, ο οποίος έχει ξοδέσει μια περιουσία για να φέρει στην ομάδα του ονόματα όπως ο Σάμουελ Ετό και ο Ρομπέρτο Κάρλος.

Όμως, τώρα ήρθε η ώρα της Ινδίας. Στη χώρα το ποδόσφαιρο είναι ελάχιστα δημοφιλές, καθώς ο κόσμος προτιμά το κρικετ, ένα πακιστί που, σύμφωνα με το λόρδο Μάνκροφτ, «οι Άγγλοι μας μη πνευματικοί άνθρωποι εφάρυταν για να αποκτήσουν μια ιδέα της αιωνιότητας». Οι Ινδοί

θέλπουν να δώσουν ώθηση στο υποβαθμισμένο ποδοσφαιρικό τους πρωτάθλημα και η ομοσπονδία πρόσφερε εγγυημένα συμβόλαια σε 8 μεγάλους ποδοσφαιριστές (κυριολεκτικά μεγάλους καθώς πλησιάζουν τα 40), οι οποίοι στη συνέχεια... δημοπρατήθηκαν ανάμεσα στις ομάδες της πρώτης κατηγορίας. Οι έξι αυτών ήταν... συνταξιούχοι: ο κάτοχος της Χρυσής Μπάλας του 2006, Πάολο Καναβάρο, ο θρύλος της Λιβερπούλ Ρόμπερτ Φούσουλ, ο πρώην αρχηγός της Αρζενίβης Πάολο Σορίν, ο Τζέι Τζέι Οκόντο, ο Ρομπέρτ Πιρές και ο Φερνάντο Μορίεντες επέστρεψαν στην ενεργό δράση για να προσάψουν μερικά εκατομμύρια ρουπίες στους τραπέζια τους λογαριασμούς. Ο έβδομος και νεότερος της παρέας, στα 34 του, είναι ο γνωστός γκολκόντς Νούνο Μάλβος.

Ειδική περίπτωση είναι το Νο8 της Λίστας, ο 36χρονος Αργεντινός Ερνάν Κρέσπο. Ο άνθρωπος που κάποτε κατείπε το ρεκόρ της ακριβοπρότερης μεταγραφής στον κόσμο, αποδέχθηκε την προσφορά των Ινδών και άφησε την ομάδα της καρδιάς του, την Πάρμα. Στο τελευταίο του παιχνίδι στο «Ένο Ταρνίνι», 20.000 φιλάθλοι τον αποθώωσαν και εκείνος με λυγμούς τούς είπε αντίο. Σαν έναν νεαρό (λίμη τώρα) που αναγκάστηκε να εγκαταλείψει την αγαπημένη του για να παντρευτεί την πλούσια του χωριού.

Ο Ρίμπο

Όμως δεν είναι μόνον οι Ινδοί που, πιεζόμενοι ένα νεκροταφείο εξελάνθων πολιτειακών, αποφασίζουν να κάνουν την επανόρθωση τους. Ένας δικός μας άνθρωπος, ο σεβαστός μισθοφόρος Ριβάλντο, μετά το πέρας του ατό Ελλάδα και Ουζμπεκιστάν θέλωρε ότι δεν έχει καταφέρει ακόμα να καταστρέψει εντελώς το μύθο του. Ο 40 Μαλιών κάτοχος της Χρυσής Μπάλας του 1999 και ένας από τους κορυφαίους παίχτες που έχουν περάσει από τα γήπεδα, θα παίξει και σε τέτοιο ήπειρο, στην Αφρική, για λογαριασμό της Κάλμυκοσκορ της Αγκόλας. Και η καταμέτρηση συνεχίζεται. Ο Ανέλκα στην Κίνα, ο Νιτρογκιμί ετοιμάζεται να τον ακολουθήσει, ενώ ο Τζαμάρντα σκέφτεται σοβαρά να μετακομίσει το καλοκαίρι στην Ιαπωνία. Θα μείνει, όραγε, κανένας στην Ευρώπη;

163 ΜΕΡΕΣ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΤΟ 2012

Εργα και γκρίνια...

Το επιβλητικό «γκονγκ» του βαρύτερου -27 τόνων- καμπαναριού της Ευρώπης, του Μπικ Μπεν. Η απαγγελία των στίχων «...μη φοβάσαι, το νησί είναι γεμάτο θορύβους», από την «Καταγίδα» του Ουίλιαμ Σέξπιρ. Η υπογραφή του Ντάνι Μπόλι, επιτυχημένου σκηνοθέτη του «Trainspotting» και του «Millionaire». Η πασάρελα εκατοντάδων νοσοκόμων προς τιμήν του βρετανικού συστήματος υγείας (Nhs), με απώτερο στόχο ένα μήνυμα φιλίας κι αδελφοποίησης των λαών, είναι μόνο μερικές από τις εκδόσεις που θα παρακολουθήσουμε κατά τη διάρκεια της τελετής έναρξης των Ολυμπιακών Αγώνων του Λονδίνου.

Ένα υπερθέαμα υποσχέθηκε ο «σοσιαρικό» κινηματογραφιστής με τίτλο «φανταστικά Νησιά», στη δίδεση του οποίου τέθηκαν περισσότεροι από 20.000 артиστες, συν ένα μπάτσερ 30 και πλέον εκατ. ευρώ: συνολικής διάρκειας 3,5 -το πολύ- ωρών για να μπορέσουν οι φιλάθλοι να επιστρέψουν στα όπια τους με τα μέσα μαζικής μεταφοράς.

Μπορεί ν' απομένουν μόνο 163 ημέρες για την αυλαία της ύψιστης γιορτής του αθλητισμού (και 197 για την τελετή έναρξης των Παραολυμπιακών), αλλά στην ουσία η βρετανική πρωτεύουσα είναι έτοιμη τουλάχιστον ένα εξάμηνο πριν γι' αυτό που θα βιώσουμε από τις 17 Ιουλίου έως τις 12 Αυγούστου στην Αγγλία, την Σουαλία αλλά και τη Σκωτία, που θα φιλοξενήσουν ποδοσφαιρικά παιχνίδια τόσο στο «Μιλνέουμ» του Κάρνφιλντ όσο στο «Χάιμντεν Παρκ» της Γλασκώβης.

Ολα έτοιμα

Ολα είναι έτοιμα στο Ουίμπλεντον, έδρα -όπως και στους Ολυμπιακούς του 1908- του ομώνυμου τουρνουά τένις. Στο γοητευτικό «Γκρόντιον Παρκ», το αρχαιότερο (1433) βασίλειο πάρκο της χώρας, που θα φιλοξενήσει αγώνες ιππασίας και πένταθλο. Στο «Ολίβιτ Παρκ», που κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου είχε μετατραπεί σ' ένα γιγαντιαίο χορβάρι με πατάτες. Ολα και στο αρχικό κολύθιο του Ττον, έδρα του καιν, στους ποδοσφαιρικούς «εισώτες» του «Ουέμπλεϊ» και του «Ολίβιτ Πράφοντ», στους γήρμα δρόμους από το Μπάκιγχαμ Πάλας, τον Καθεδρικό Ναό του «Σεντ Πολ» ή τον «Πύργο του Λονδίνου» που θα πρέπει να «χαϊδέξουν» ο μαραζόνισος.

Ολα, εκτός του σκεπτικισμού δούν διαφρονούντων

Το Ολυμπιακό στάδιο του Λονδίνου από ψηλά

θεαρούν απαράδεκτο, εν μέσω τέτοιας παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, το αρχικό μπάτσερ να έχει εκοστίσει από τ' αρχικά 3,5, στα 16,50, ευρώ: ποσό πάντως κατά το ήμισυ μικρότερο από τα φαντασμαγορικά 22 δισ. του Πεκίνου 2008.

Γκρίνιες συνδέσαν και την επιλογή του λογότυπου: ενός στυλιζαρισμένου, μόνο όμως για δούν, το καταλόβουν με την πρώτη, 2012, που... Θεοί θέλουν και με αρκετή δόση φαντασίας θα μπορούσε ν' αντιπροσωπεύει και το χάρτη του Λονδίνου.

Γκρίνιες κι απορίες εκφρόστησαν και για τη μασκότ, «Ουέλντο» και «Μάντβιλ», δύο δοσμοι και άγευστα κουκλάκια που δημιουργήθηκαν από τις τελευταίες σταγόνες ατόμι που χρησιμοποιήθηκαν για την κατασκευή του κεντρικού άδρα που θα πρέπει να στήριξη την οροφή του Ολυμπιακού Σταδίου.

Γκρίνιες για τα μόλις 7,7 εκατ. εισιτήρια, έναντι μιας ζήτησης που ξεπερνάει τα 20 εκατ., καθώς και για την υπερβολή με τις 2.800 πολιτευτές μεζονέτες, που θα φιλοξενήσουν τους 16.000 αθλητές, συν

16.000 κρεβάτια, 11.000 καναπέδες, 170.000 κρεμάτρες, 9.000 ντουλάπες, 5.000 σκαμπί, 8.000 τηλεοράσεις, άλλα τόσα συστήματα wi-fi, 10.000 χημικές τουαλέτες, 150.000 προφυλακτικά, 250.000 κινητά καρεκλάκια κι ένα γιγαντιαίο κέτερινγκ ικανό να ταΐσει ολόκληρο τον πληθυσμό του Ρίο ντε Ζανέιρο, έδρα, το 2016, των επόμενων Ολυμπιακών Αγώνων.

Η ασφάλεια

Με τόσους αριθμούς, θα ξεχνοίσαμε τους σπουδαιότερους, περί ασφαλείας: 600 εκατ. στερλίνες από την κυβέρνηση για το ελικόφρο Hms Ocean, μόνιμα αραγμένο στον Τάμεση, πέντε υποβρύχια της Royal Navy και πύραυλοι εδάφους-αέρος. Για τους 31.000 αστυνομικούς και τους 13.500 στρατιώτες, 200.000 έπαισοι στις 9.000 μίλις η κυβήρηση τους απαγόρευσε να δημοσιοποιήσουν την απασχόληση τους μέσω Facebook ή twitter... *

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΦΟΒΟ ΓΙΑ ΝΕΑ ΑΠΟΤΥΧΙΑ ΠΡΟΔΙΔΕΙ Η ΕΠΙΜΟΝΗ ΤΗΣ ΤΡΟΪΚΑΣ ΓΙΑ ΛΗΨΗ ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΠΟΥ

Δεν βγαίνει ούτε το μηνμόνιο 2

Ότε στο θάμα δεν μπορούν να ελπίζουν οι Έλληνες με το μηνμόνιο που ψηφίστηκε από τη Βουλή. Και όπου θάμα, η πιθανότητα, κόντρα στα προγνωστικά, η χώρα να καταφέρει να πιάσει τους στόχους που μας επέβαλαν και να ελπίζει σε ανακούφιση από τις σκληρές απαιτήσεις.

Χαμένη στις εκατοντάδες σελίδες του μηνμόνιου κρύβεται μια φράση. Αν δεν πιαστούν οι στόχοι, η χώρα θα πάρει διορθωτικά μέτρα, τα οποία «θα περιλαμβάνουν πρόσθετες στοχευμένες μειώσεις στο μισθολογικό κόστος του δημόσιου τομέα και στις κοινωνικές δαπάνες καθώς και στις αμυντικές δαπάνες. Παρομοίως, στην περίπτωση μιας διαρκούς υπερπόδοσης, η οποία θα θεωρηθεί μόνιμη, θα θεσπιστούν αυστηρότεροι στόχοι για το έλλειμμα».

Όπως αναφέρεται στη συνέχεια, «μπορεί επίσης να εξετασθούν μια μείωση στις εισροές κοινωνικής ασφάλισης. Πρόθεση μας είναι να διατηρήσουμε το σχετικό φορολογικό βάρος από τους έμμεσους φόρους». Τι σημαίνει πρακτικά αυτό; Ότι ακόμα και αν πιαστούν οι στόχοι, οι δανειστές πρέπει

να πειστούν ότι αυτό είναι «βιώσιμο» για να χρησιμοποιούμε και την ορολογία των ημερών και μετά μπορεί...

Παράθυρο για νέες ρυθμίσεις ανοίγει και στο εργασιακό. «Θα επισκοπούμε σε συνεχή βάση τα αποτελέσματα των μέτρων στην

αγορά εργασίας και στο ανά μονάδα κόστος εργασίας και, εάν χρειαστεί, θα λάβουμε πρόσθετα διορθωτικά μέτρα για να διευκολυνθεί η συλλογική διαπραγμάτευση ώστε να διασφαλιστεί η ευκαμψία μισθών και υψηλότερη απασχόληση. Εάν μέχρι το τέλος του 2012 δεν έχουν αποτελέ-

σμα τα μέτρα, θα εξετασθούν την περίπτωση πιο άμεσων παρεμβάσεων».

Αυτό που λένε σε κατ'ίδιαν συζητήσεις, όχι μόνο οι Έλληνες αλλά και ξένοι αξιωματούχοι, είναι ότι το πρόγραμμα «δεν βγαίνει». Εξηγούν ότι τόσο σκληρά μέτρα λιτότητας (3,2 δισ.

ευρώ φέτος και ακόμη 11 δισ. ευρώ την τριετία 2013-2015 επιπλέον των περίπου 50 δισ. ευρώ που ήδη έχουν ληφθεί) δύσκολα εφαρμόζονται σε μια οικονομία που βρίσκεται σε ύφεση. Ο πρωθυπουργός παραδέχθηκε ότι φέτος η ύφεση θα είναι 4%- 5% του ΑΕΠ και ίσως να αρχίσει η

ανάκαμψη από το τέλος του 2013.

Η μόνη ελπίδα σε αυτή την περίπτωση, συνεχίζουν, είναι «έξω» να υπάρχει ανάπτυξη και η χώρα να βρει στήριγμα στις εξαγωγές, στον τουρισμό, στις επενδύσεις για να ανακάμψει. Μόνο που, όπως λένε τα ίδια στελέχη, πλέον και η Ευρώπη βυθίζεται σε ύφεση, ενώ η αγορά ακινήτων που θα προποδούσε τις επενδύσεις βαλώνει...

Προβλήματα

Εκτιμούν ότι η ύφεση πλέον υποεκτιμάται, ότι η απόδοση των μέτρων υπερεκτιμάται και ότι δεν θα αποδώσουν, καθώς και ο μηχανισμός είσπραξης εσόδων παραπαίει: οι υπάλληλοι δεν έχουν διάθεση-θέληση να αποδώσουν και το κίνημα «Δεν πληρώνω» φουντώνει...

Εξηγούν ότι δεν είναι τυχαία η αναφορά τόσες φορές στο μηνμόνιο της δέσμευσης για πρόσθετα μέτρα αν τα υφιστάμενα αποτύχουν.

Μόνο που για το «λίπος» εξαντλήθηκε και κάθε μέτρο χρεπά στον πυρήνα, στο «μεδούλι» του κοινωνικού κράτους, στον άνεργο, τον συνταξιούχο, τον μισθωτό. Εται μέχρι τον Ιούνιο μέσα όπως αύξηση ΦΠΑ, εξίσωση αντι-κεμενικών αξιών με τις

Ψίχουλα από τα 130 δισ. ευρώ θα φτάσουν στην αγορά

Το νέο δανειακό πρόγραμμα-μαμούθ των 130 δισ. ευρώ το οποίο προβάλλεται από τον αντιπρόεδρο της κυβέρνησης Ευάγγ. Βενιζέλο περίπου ως «μόνα εις ουρανό» δεν αναμένεται να αποκαταστήσει τη ρευστότητα που χρειάζεται η «μηχανή της οικονομίας» προκειμένου να σταπάλειψοι.

Το μεγαλύτερο μέρος των κεφαλαίων αυτών θα διαχετηθεί για την εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους, το οποίο μάλλον, πριν ακόμη στεγνωθεί το μελάνι του νέου μηνμόνιου, θα εκτιναχθεί από τα 368 δισ. ευρώ στα 408,7 δισ. ευρώ, καθώς η χώρα αναλαμβάνει με το «καλλίμετρο» και οφειλές ύψους 40,7 δισ. ευρώ που αφορούν την «αποκατάσταση» του περιμήνου PSI.

Όμως, ακόμη και στις τράπεζες, οι οποίες θα λάβουν τη μερίδα του λέοντος (περίπου 40 δισ. ευρώ), οι δανειστές μας εξάντλησαν το ενδιαφέρον τους στην «προστασία των μετοχών» ανώνυμων προκλητικά επιχειρήσεων και νοικοκυριά. Το νέο Μνημόνιο σε αντίθεση με το πρώτο του 2010, δεν περιλαμβάνει καμία πρόβλεψη για την ενίσχυση της ρευστότητας των τραπεζών, παρόλο που αποτελεί κοινό μυστικό ότι οι αγορές δεν πρόκειται να ανοήσουν ακόμη και μετά την κεφαλαιακή τους ενίσχυση.

Βέβαια είναι γενναίοι από τις εγγυήσεις των

περίπου 80 δισ. ευρώ που έχουν πάρει μέχρι στιγμής οι ελληνικές τράπεζες με την έγκριση της τρώκας, ελάχιστα έχουν διαχετηθεί στην πραγματική οικονομία. Όμως, η πιστωτική ασφυξία, που βιώνει τα τελευταία δύο χρόνια ο ιδιωτικός τομέας, θα είχε αποβεί μοιραία αν οι τράπεζες δεν κάλυπταν μέσω των εγγυήσεων της «τρώκας» που έχει προκαλέσει η έκρηξη των κόκκινων δανείων και η εκροή 50 και πλέον δισεκατομμυρίων ευρώ από τις καταθέσεις.

Ετσι, ενώ καναλωθήκε πολύ μελάνι για τις ιδεολογικές προεκτάσεις της επιλογής μεταξύ κοινωνιών ή προνομιωχών μετοχών με τις οποίες θα πρέπει να γίνει η ανακεφαλαίωση των τραπεζών, το πρόβλημα της ρευστότητας

Η ανακεφαλαίωση των ελληνικών τραπεζών κρύβει αρκετές γκρίζες ζώνες, οι οποίες θα πρέπει να αποσφαριστούν με ειδικό νόμο

ανοήθηκε στο νέο μηνμόνιο. Μάλιστα με κάποια γενικόλογα διατύπωση οι διοικήσεις των τραπεζών υποχρεούνται να εκπονήσουν επιχειρησιακά σχέδια τα οποία θα διασφαλίζουν την επεξεργασία από τα δάνεια που προσφέρει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Ωστόσο, αποτελεί κοινό μυστικό ότι, ακόμη και όταν ολοκληρωθεί η κεφαλαιακή ενίσχυσή τους, οι ελληνικές τράπεζες θα παραμένουν αποκομμένες από τις χρηματοδοτικές γραμμές των ξένων αγορών για όσο καιρό το ελληνικό Δημόσιο θα παραμείνει στημασμένο από τους οικούς αξιολογήσει με τη «ρετινάδα» της χρεοκοπίας. Η όλη διαπραγμάτευση που έγινε με τους εκπροσώπους της τρώκας, είχε προφανώς στόχο να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα των τραπεζών και λιγότερο της πελατσίας τους. Άλλωστε μετά τη δραματική εισοδηματική αφαίμαξη που επιβλήθηκε το νέο Μνημόνιο η πρόσβαση στον τραπεζικό δανεισμό θα είναι απροσπέλαστη στο μεγαλύτερο τμήμα της κοινωνίας.

Βέβαια και το «κεφάλαιο» της ανακεφαλαίωσης, το οποίο αναμένεται να ανοίξει από τον ερχόμενο μήνα κιόλας, κρύβει αρκετές γκρίζες ζώνες, οι οποίες θα πρέπει να αποσφαριστούν με ειδικό νόμο. Για παράδειγμα

το Μνημόνιο έχει θέσει ένα ελάχιστο ποσοστό με το οποίο θα πρέπει να συμμετάσχουν οι ιδιώτες επενδυτές προκειμένου να αποχρηθεί ο έλεγχος της τράπεζας από το Δημόσιο. Το ποσοστό αυτό θα προσδιοριστεί στον νέο νόμο που θα εκπονήσει η κυβέρνηση για τη λειτουργία του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας. Σύμφωνα με πληροφορίες, το «κατώφλι» αυτό θα οριστεί στο 10%. Τούτο σημαίνει ότι αν οι υφιστάμενοι μέτοχοι δεν συνεισφέρουν τουλάχιστον το 10% των πρόσθετων κεφαλαίων τότε οι μετοχές που θα λάβει το Ταμείο θα διαθέτουν δικαίωμα ψήφου.

Όστόσο, με δεδομένο ότι η ανακεφαλαίωση θα γίνει με κοινές μετοχές, ανεξαρτήτως αν διαθέτουν ή όχι δικαίωμα ψήφου, γρήγορα αποσπεί το κατά πόσον η αύξηση του κεφαλαίου περιορίζει τη συμμετοχή των παλαιών μετόχων στο κεφάλαιο των τραπεζών. Εξίσου γρήγορα αποσπεί και η διαδικασία με την οποία θα ληφθεί το Δημόσιο να αποχωρήσει από το μετοχικό κεφάλαιο των τραπεζών, όταν έρθει το πλήρωμα του χρόνου.

Η διατύπωση του μηνμόνιου «για την προίηση των παλαιών μετόχων» είναι αρκετά πεφωλωμένη, προκαλώντας ήδη εφιάλτες σε αρκετούς από αυτούς.

ΥΠΑΡΞΕΙ ΟΠΟΙΟΔΗΠΟΤΕ ΥΣΤΕΡΗΣΗ ΣΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ

εν μέσω ύφεσης

πραγματικές, φόρων στην περιοχή, τελών και τιμολογίων ΔΕΚΟ, περικοπές μισθών παντού, μαχαίρι σε συντάξεις, παροχές, επιδόματα, ασφαλιστικές καλύψεις και διοικητικά καθοριζόμενες βασικός μισθός από τον Ιούλιο περιλαμβάνονται στο «μενού» του μηνιούμιου.

Πρέπει έως το τέλος Φεβρουαρίου, με συμπληρωματικό προϋπολογισμό, να βρεθούν 3,2 δισ. ευρώ και με βροχρή εφαρμοστικών νόμων και υπουργικών αποφάσεων να αλλάξουν άρδην μισθολόγια, ασφαλιστικά δικαιώματα και –πάνω από όλα– εργασιακά κερκόμενα δεκαετιών που δύσκολα θα κατακτηθούν ξανά μετά από χρόνια.

Τον Ιούνιο, στο νέο μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα θα αποκαλυφθεί το δεύτερο «χαράτσι» των επιπλέον μέτρων τουλάχιστον 11 δισ. ευρώ που θα εφαρμοστούν την τριετία 2013-2015, με στόχο πρόχρονες πλεονάσματα 4,5% του ΑΕΠ τότε. Ανά τρίμηνο οι δανειστές θα ελέγχουν τη χώρα και αν υπάρχουν αποκλίσεις θα έρχονται νέα μέτρα. Εως το τέλος Μαρτίου θεσπίζονται:

- Περικοπή 300 εκατ. ευρώ από τις επικουρικές συντάξεις.
- Μείωση των αμειβών εθνικών επενδύσεων (και επιδοτήσεις προς επιχειρήσεις) κατά 400 εκατ. ευρώ.
- Μείωση κατά 200 εκατ. ευρώ των λειτουργικών δαπανών.
- Περικοπή 280 εκατ. ευρώ από επιδοτήσεις απομακρυσμένων περιοχών, πιστώσεων για αποδοχές

πανεπιστημίων, αναπληρωτών καθηγητών και άλλων δαπανών γυμνασίων, λυκείων, εκλογικών και γεωργικών δαπανών.

■ Περικοπή αμεινωτικών δαπανών κατά 300 εκατ. ευρώ.

■ Περικοπή 550 θέσεων αντιδιευθυντών και προσωπικού που υπηρετεί στην τοπική αυτοδιοίκηση.

Το «κλίπος» πλέον εξαντλήθηκε και κάθε μέτρο χτυπά τον πυρήνα του κοινωνικού κράτους, τον άνεργο, τον συνταξιούχο, τον μισθωτό, ενώ τα εργασιακά κερκόμενα που χάθηκαν δύσκολα θα ξανακατακτηθούν

■ Αδιεκρίνιστο παρέμεινε μέχρι την Τρίτη που θα βρεθούν επιπλέον 325 δισ. ευρώ.

Μετά τον Ιούνιο

- Μείωση κατά 150.000 των εργαζόμενων στο Δημόσιο ώστε το κόστος μισθοδοσίας να περιοριστεί κατά 3,2 δισ. ευρώ. Έρχονται απολύσεις, κύματα εφειδής, Απολύονται όσοι υπηρετούν σε φορείς που κλει-

νουν. Περιλαμβάνεται περικοπή κατά 10% των ειδικών μισθολογίων τον Ιούνιο.

■ Ακόμη 3,2 δισ. ευρώ αναζητούνται από τις καταργήσεις, συρρικνώσεις και συγχωνεύσεις ΔΕΚΟ, φορέων και υπηρεσιών του Δημοσίου. Περιλαμβάνονται και οι παρεμβάσεις στην ύμνα.

■ Θα βρεθούν πρόσθετες περικοπές ύψους 6,45 δισ. ευρώ στις κοινωνικές δαπάνες. Στο κέντρο του κυκλώνα με στόχο 3,2 δισ. ευρώ θα βρεθούν τα κοινωνικά και προνοιακά επιδόματα. Από το 2013 έρχονται καταργήσεις επιδομάτων, επιβολή εισοδηματικού ορίου στα επιδόματα ανεργίας και στα οικογενειακά. Έρχονται επίσης νέες παρεμβάσεις σε κυρίες, επικουρικές συντάξεις και εφάπαξ.

■ Τα επιπλέον έσοδα που προσδοκά η κυβέρνηση είναι λίγα (3,2 δισ. ευρώ) και αναμένονται μετά το 2013 καθώς οι επιδόσεις στην πάταξη της φοροδιαφυγής δεν είναι καλές. Γι' αυτό υπάρχει δέσμευση διατήρησης υψηλών συντελεστών ΦΠΑ, κατάργησης των μειωμένων συντελεστών, αύξηση των αντικειμενικών αξιών και αλλαγής –με άγνωστο αποτέλεσμα– των φόρων στην περιουσία.

■ Αυξήσεις 25% έρχονται στα τιμολόγια των συγκοινωνιών, αλλάζει ολόκληρο ο τρόπος τιμολόγησης της ΔΕΗ και έρχονται αυξήσεις στην ΕΥΔΑΠ με στόχο την αποκρατικοποίηση της.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ - ΕΛΛΑΔΑ

Εγκλωβισμένη στη διπλωματία των αγωγών

Την ευρηματικότητα ενός ταχυδακτυλουργού πρέπει να οικειοποιηθεί η Αθήνα το προσεχές διάστημα προκειμένου να επιτύχει να παραμείνει στο «ενεργειακό» παιχνίδι -στο οποίο προς στιγμήν συμμετέχει, δίχως όμως να αναλαμβάνει δράση- προλαμβάνοντας τις εξελίξεις στην ευρύτερη ζώνη της Ανατολικής Μεσογείου.

Η αποδυναμωμένη, σε πολιτικό και οικονομικό επίπεδο, Ελλάδα θα χρειαστεί να επιστρατεύσει τις υπάρχουσες δυνατότητές της κινούμενη ανάμεσα σε λεπτές ισορροπίες ώστε παρά τις επικείμενες αλλαγές στο ενεργειακό γίγνεσθαι να μη βρεθεί εκτεθειμένη, αλλά αντιθέτως να μπορέσει σε κάθε περίπτωση να καλύψει τις εγχώριες ανάγκες της σε πετρέλαιο και φυσικό αέριο και ταυτόχρονα να εξασφαλίσει όσο το δυνατόν περισσότερα οφέλη από την τελική χάραξη του δικτύου των αγωγών φυσικού αερίου που θα μεταφέρουν το πολύτιμο αέριο της Κασπίας στις ευρωπαϊκές αγορές.

Ο δρυμνός χερσόμας από τον οποίο πλήττονται η Ρωσία αλλά και οι χώρες του Καυκάσου είχε αποτέλεσμα πριν από λίγες ημέρες η Τουρκία να «υποχρεωθεί» να σταματήσει την παροχή φυσικού αερίου από το Αζερμπαϊτζάν προς την Ελλάδα.

Το γεγονός αυτό αφενός προκάλεσε σειρά προβλημάτων σε ό,τι αφορά τον ανεφοδιασμό της χώρας σε φυσικό αέριο, αφετέρου όμως υπήρξε η αφορμή για να τεθεί ξανά το ζήτημα της ενεργειακής αερίαιας και επάρκειας της ελληνικής αγοράς.

Στο μεταξύ, την ανηφόρα πήραν οι διεθνείς τιμές του πετρελαίου ακόμα και μετά την... υπερψήφηση της νέας δανειακής σύμβασης από το ελληνικό Κοινοβούλιο!

Ταυτόχρονα, η διεθνής συγκυρία επβάλλει την ανάληψη δράσεων και αποφάσεων από την ελληνική πλευρά.

Και αυτό διότι η απειλή εισβολής που επικρέμαται πάνω από το Ιράν από τη μία πλευρά αλλά και η πολυαναμενόμενη από την άλλη πλευρά ανακωκίωση από το Αζερμπαϊτζάν του αγωγού που θα δώσει ζωή στον λεγόμενο «Νότιο Διάδρομο» φυσικού αερίου αναμένεται να επηρεάσουν σε μεγάλο βαθμό τη χώρα μας, καθώς εάν επισυμβεί ένα από τα δύο μέσα στο επόμενο διάστημα θα αλλάξει ριζικά ο ρους των πετρελαίων και του φυσικού αερίου σε σχέση με την εκκόνα που παρουσιάζει σήμερα.

Σημειώνεται στο σημείο αυτό ότι δύο εκ των τεσσάρων υποψηφίων αγωγών διατρέχουν ελληνικό έδαφος (ITGI Interconnector Turkey-Greece-Italy και TAP Trans Adriatic Pipeline), ενώ ενεργή συμμετοχή διατηρεί η ΔΕΠΑ στην κοινοπραξία ενός εκ των δύο (ITGI).

Έντονη δραστηριότητα, που σημαίνει τη σύναψη εμπορικών συμφωνιών αλλά και τη διενέργεια αλληπλληρών επαφών σε πολιτικό επίπεδο με τις χώρες που κρατούν στα χέρια τους πλουτοπαραγωγικές πηγές, όπως το Αζερμπαϊτζάν ή το Ιράν, αναπτύσσεται από πλευράς της η γεωκίνητη Τουρκία, επιχειρώντας να εξασφαλίσει τα μέγιστα σε κάθε περίπτωση.

Σε κίνηση για προχώρηση η ανένδοτη μέχρι σήμερα Ουκρανία, η οποία ενώ επί σειρά ετών αντανάει να καταλήξει σε συμφωνία με τη Ρωσία για την τιμή διέλευσης του ρωσικού φυσικού αερίου από το έδαφός της, πρότεινε τη σύσταση κοινής εταιρείας με τη συμμετοχή της ίδιας, της Ρωσίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εξαγωγή του ρωσικού φυσικού αερίου στις ευρωπαϊκές αγορές.

Η Κύπρος από την πλευρά της προχωρά σταθερά στην εφαρμογή του δικού της προγράμματος έρευνας για τον εντοπισμό υδρογονανθράκων εντός της Αποκλειστικής της Οικονομικής Ζώνης.

Με σημαντικούς παίκτες να εκδηλώνουν το ενδιαφέρον τους, όπως η ρωσική Gazprom, σύμφωνα με δηλώσεις του Κύπριου πρόεδρου, Δημήτρη Χριστόφια, η Λευκωσία ηγρεί τα χρονοδιαγράμματα τα οποία η ίδια έχει θέσει, αναθώντας το «πράσινο» φως για τον δεύτερο γύρο αδειοδότησης για τη χορήγηση και χρήση των αδειών αναζήτησης, εξερεύνησης και παραγωγής υδρογονανθράκων σε 12 από τα 13 οικόπεδα της κυπριακής ΑΟΖ.

Βγήκαν μαχαίρια για το κούρεμα

Μαίνεται ο πόλεμος των τραπεζών στα απόνερα που αφήνει η πορεία προς την ολοκλήρωση του PSI. Οι διοικήσεις τους τώρα ανταποδίδουν (!) τις επιπτώσεις από το

βαθύ κούρεμα των ομολόγων και ξαναζυγίζουν τα οικονομικά τους και άλλα συμφέροντα. Και βλέπουμε τους τραπεζίτες να αντιδρούν, ακολουθώντας διάφορες αντικρουόμενες κατευθύνσεις:

από το να αλλάζουν στρατηγικές και επιχειρηματικά πλάνα μέχρι να «δραπετεύουν» από γεκερισμένες συμφωνίες.

Η πρωτοβουλία της Alpha Bank να φύγει τη νύχτα του γάμου με

τη Eurobank από το γαμήλιο κρεβάτι, αφήνοντας τη νύφη απογοητευμένη, αποτελεί την κορυφή του παγούσμου στις σχέσεις των τραπεζιτών, οι οποίοι παίζουν τα ρέστα τους στο παιχνίδι που θα

κρίνει την επόμενη ημέρα. Μέτωπο άνοιξαν επίσης η Eurobank και η Αγροτική Τράπεζα.

Η τράπεζα του ομίλου Λάτση, Eurobank, πριν ακόμα συνέλθει από το χαστούκι που της έδωσε ο γαμπρός (Alpha Bank), πήρε την πρωτοβουλία να προβεί σε δημόσια ενημέρωση για τα δάνεια που έχει χορηγήσει σε προβληματικές ΔΕΚΟ και για τον κίνδυνο μη είσπραξής τους. Η διοίκηση είπε ότι «έχουν χορηγηθεί δάνεια μόνο 335 εκατ. ευρώ σε προβληματικές ΔΕΚΟ και ότι οι επιπτώσεις θα είναι περιορισμένες από το πιθανό κούρεμά τους». Αφσε βέβαια να αιωρείται ποιος έχει το μεγάλο πρόβλημα, αφού πρόσθεσε ότι το σύνολο των δανείων προς τις προβληματικές ΔΕΚΟ ανέρχεται σε 11 δισ. ευρώ.

Ποιος έχει λοιπόν το πρόβλημα; Η Εθνική Τράπεζα; Η Αγροτική Τράπεζα; Οι οποίες, λόγω του εναγκαλισμού τους με το Δημόσιο (είτε στο παρελθόν είτε στο παρόν), έχουν και τις μεγαλύτερες χρηματοδοτήσεις προς ΔΕΚΟ; Η μήπως η Alpha Bank, η οποία επίσης έχει χορηγήσει πολύ περισσότερα δάνεια σε προβληματικές ΔΕΚΟ;

Οι κεφαλαιακές ανάγκες είναι μεγάλες

Σε κάθε περίπτωση, οι κεφαλαιακές ανάγκες των άλλων τραπεζών θα είναι υψηλότερες από αυτές της Eurobank στην περίπτωση του κούρεματος των δανείων των προβληματικών ΔΕΚΟ. Αντίθετα, η Eurobank έχει πολύ μεγαλύτερη έκθεση στα ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου και αυτή πληρώσει (αυτός ήταν ο λόγος για τον οποίο η Alpha Bank πάγωσε τη συγχώνευση, κάνοντας λόγο για «δυσανάλογες επιπτώσεις» στα μεγέθη των τραπεζιών).

Στον κλάδο, τη σκυτάλη των διεκδικήσεων πήρε η Αγροτική Τράπεζα. Η διοίκηση της άφησε να διαρρηχθεί στον Τύπο ότι επεξεργάζεται σχέδιο διαχωρισμού της τράπεζας σε «καλή» και «κακή», προκειμένου να εξυγιανθεί. Δηλαδή, το πλάνο εξυγιανσης που ακολουθεί δεν αρκεί. Οι τραπεζίτες έμαθαν τώρα το «κόλπο» του διαχωρισμού σε καλή και κακή τράπεζα (από την υπόθεση της Proton Bank και της T-Bank) και θέλουν να φορτώσουν τα προβληματικά περιουσιακά στοιχεία στο κράτος και στους φορολογούμενους, κρατώντας τα καλά (και τις χαλκίλες αμοιβές) στα χέρια τους. Ζητάνε πολλαί;

Ερωτήματα-φωτιά για την Alpha Bank

«Δεν έχει τεθεί θέμα διακοπής της συμφωνίας», απαντώντας στην Alpha Bank, όταν ερωτώνται αρμόδια στελέχη της «εάν υπάρχει όρος μεταξύ των δύο τραπεζών Alpha-Eurobank για αποζημίωση, λόγω διακοπής της συμφωνίας συγχώνευσης, και ποιο το ύψος της αποζημίωσης». Οι υπεύθυνοι της Alpha Bank δεν απαντούν ευθέως ούτε στο ερώτημα γιατί δεν ανακοίνωσαν στο Χρηματιστήριο Αθηνών και στο ευρύ επενδυτικό κοινό, όπως οφείλουν, ένα σημαντικό εταιρικό γεγονός, όπως είναι η μη διανομή μερίσματος σε υβριδικά χρεόγραφα αξίας 600 εκατ. ευρώ. Οι ασαφείς απαντήσεις των εκπροσώπων της τράπεζας ίσως είναι σημείο των καιρών και ασπίδα προστασίας των ίδιων. Αλλά ας πάρουμε τα πράγματα με τη σειρά:

■ Επικοινωνήσαμε με εκπρόσωπο της Alpha Bank, για να ρωτήσουμε εάν υπάρχει όρος μεταξύ των δύο τραπεζών Alpha-Eurobank για αποζημίωση λόγω διακοπής της συμφωνίας (break-up fee) και ποιο το ύψος της. Η απάντηση που λάβαμε είναι ότι «δεν έχει τεθεί θέμα διακοπής

της συμφωνίας και ότι υπάρχουν θέματα ουσίας που μας υποχρεώνουν να περιμένουμε».

■ Επίσης, ρωτήσαμε γιατί η τράπεζα δεν ανακοίνωσε στο Χρηματιστήριο τη μη διανομή τόκου επί υβριδικών κεφαλαίων. Σε αυτό το ερώτημα μας διευκρίνισαν ότι δεν πρόκειται για τόκο, αλλά για επίσημο μερίσμα.

Και μας εξήγησαν ότι η μη απόδοση του εν λόγω μερίσματος οφείλεται στη μη ύπαρξη διανεμητέων αποθεματικών (επιτήρηση μετά της ζημιάς ύψους 760 εκατ. ευρώ προ φόρων από την απομείωση των ομολόγων του ελληνικού Δημοσίου). Μας διευκρίνισαν ακόμη ότι η τράπεζα δεν γλιτώνει χρήματα (εκ του νόμου, εφόσον δεν

υπάρχουν διανεμητέα αποθεματικά, δεν έχει τα απαιτούμενα κεφάλαια στα αποθεματικά αυτά για να διανεμίσει μερίσμα).

■ Σχετικά με τη μη δημοσιοποίηση της είδησης, μας απάντησαν ότι οι τίτλοι αυτοί έχουν εκδοθεί από την Alpha Group Jersey Limited και είναι υπό διαπραγμάτευση στα χρηματιστήρια Euronext Amsterdam και Frankfurt Stock Exchange, τα οποία ενημερώθηκαν, σύμφωνα με τους όρους του Ενυμερωτικού Δελτίου, ενώ η C-ι (Principal Paying and Transfer Agent) με τη σειρά της ενημέρωσε τα κυριότερα clearing houses (οικοί εκκαθάρισης των συναλλαγών), όπως το Clearstream και το Euroclear, μέσω των οποίων ενημερώθηκαν όλοι οι θεματοφύλακες, που με τη σειρά τους ενημέρωσαν τους κατόχους των τίτλων αυτών. Με άλλα λόγια, το ευρύ επενδυτικό κοινό δεν χρειάζεται να μαθαίνει νέα που μαθαίνουν άλλοι, κάτι βέβαια που έρχεται σε αντίθεση με τους κανόνες δημοσιοποίησης. Αλλά με αυτά δεν ασχολείται κανείς πλέον...

Τι απαντά η τράπεζα για το break-up fee στη συμφωνία συγχώνευσης με τη Eurobank και για τη μη διανομή μερίσματος επί υβριδικών κεφαλαίων

ΕΠΙΛΕΚΤΙΚΗ ΧΡΕΟΚΟΠΙΑ - ΤΡΑΠΕΖΕΣ

35 δισ. ευρώ φέσια στις πλάτες των φορολογουμένων

Σε καθεστώς επιλεκτικής χρεοκοπίας (selective default) αναμένεται να θέσουν οι διεθνείς οίκοι αξιολόγησης την Ελλάδα μετά το κλείσιμο της συμφωνίας για το PSI, ενώ προβλέπεται διοχłowση του χρέους κατά 35 δισ. ευρώ (ή και παραπάνω) σε περίπτωση που κάποια τράπεζα πτωχέσει. Παρόντως το υπουργείο Οικονομικών εκτιμούν ότι η επιλεκτική χρεοκοπία θα έχει διάρκεια 2-3 μήνες, όσο δηλαδή υφολογείται ότι θα κρατήσει η διαδικασία ανταλλαγής των ομολόγων.

Σε ενημερωτικό σημείωμα που απέστειλε στις 26 Ιανουαρίου το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους προς το υπουργείο Οικονομικών παρουσιάζονται μια σειρά από «αγκάθια», τα οποία θα προκύψουν κατά το διάστημα που θα υλοποιείται το PSI. Σοβαρότερο όλων, βέβαια, το ενδεχόμενο κατάρρευσης τραπεζών –ελληνικών ή ξένων– εξαιτίας της επιλεκτικής χρεοκοπίας: «Την περίοδο αυτή δεν θα είναι δυνατή η διαπραγμάτευση στις διεθνείς αγορές του συνόλου των υφιστάμενων εκδόσεων των ελληνικών κρατικών χρεογράφων», αναφέρει το σημείωμα. Στο ίδιο έγγραφο σημειώνεται ότι πολλοί από αυτούς τους τίτλους έχουν δοθεί μάλιστα ως ενέχυρο (collateral) –κυρίως από ελληνικές τράπεζες– στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για άντληση ρευστότητας. Εκτιμάται δε ότι σε τρέχουσες αξίες οι τίτλοι αυτοί αποτιμώνται στα 35 δισ. ευρώ.

Η ανησυχία

Αυτό που ανησυχεί τις αρχές είναι τι γίνεται σε περίπτωση που μια τράπεζα πτωχέσει και ως εκ τούτου αδυνατεί να επιστρέψει τα χρήματα στην ΕΚΤ. «Για το σκοπό αυτόν προβλέπεται η σε τελικό στάδιο απόκτηση βραχυχρόνιων τίτλων του EFSF, ύψους 35 δισ. ευρώ μέσω της Τραπεζής της Ελλάδος, η οποία θα τα αγοράσει αρχικά από την BIS (Bank of International Settlements - Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών) στη Φρανκφούρτη, και θα μεταφερθούν στη συνέχεια σε σχετικό λογαριασμό όυλων τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου, που θα ανοιχθεί για το σκοπό αυτό στην Κεντρική Τράπεζα Λουξεμβούργου», αναφέρει το σημείωμα.

Εάν όλα τα παραπάνω συμβούν, τότε με απλά λόγια το Ελληνικό Δημόσιο θα επιβαρυνθεί με επιπλέον δανεικά ύψους 35 δισ. ευρώ, τα οποία φυσικά θα φορτωθούν οι Έλληνες πολίτες. Είναι δε χαρακτηριστική η αγωνία των συνακτών του σημειώματος σε ό, τι αφορά τη διάρκεια των βραχυχρόνιων τίτλων από το EFSF: Τονίζουν ότι καλό είναι να μην ξεπερνούν τους 9 μήνες, δηλαδή μέχρι τις 31/12/2012, προκειμένου να μη διογκωθεί το χρέος σε σχέση με το 2011.

Τέλος, οι ίδιοι υποστηρίζουν ότι, σε περίπτωση πτωχεύσεως πιστωτικού ιδρύματος, υπάρχει πιθανότητα να δημιουργηθεί και ταμειακό έλλειμμα στο Ελληνικό Δημόσιο για την αποπληρωμή του δανείου των 35 δισ. ευρώ, εξαιτίας των διαφορετικών λήξεων (ακόμη και σε άλλα έτη) των τίτλων που θα επιστρέψει η ΕΚΤ στην Ελλάδα. Για την περίπτωση αυτή, λένε, ίσως χρειαστεί πρόβλεψη και για νέο δάνειο.

ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΖΗΛΕΥΤΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΕΙΝΑΙ Η ΚΑΚΟΠΛΗΡΩΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η σκοτεινή πλευρά του σύγχρονου γερμανικού οικονομικού θαύματος

Κάθε θαύμα έχει και την αθέατη πλευρά του. Τα παλαιότερα «οικονομικά θαύματα» Ιρλανδίας και Ισπανίας έκρυβαν τη φούσκα της υπερχρέωσης που έχει πλέον σκάσει. Το γερμανικό θαύμα της σχετικά χαμηλής ανεργίας κρύβει την άνηθση των κακοπληρωμένων θέσεων απασχόλησης. Πέρνει ο αριθμός των απασχολούμενων στη Γερμανία ξέπεσε στα 41 εκατομμύρια πρώτη φορά έπειτα από πολλά χρόνια. Το ποσοστό των ανέργων μειώνεται σταθερά από το 2005 και βρίσκεται στο 6,7%, σε σχέση με το 23% στην Ισπανία και το 20% στην Ελλάδα.

Το μυστικό πίσω από τις γερμανικές επιδόσεις είναι η κακοπληρωμένη εργασία, την οποία προώθησαν με ζήλο οι μεταρρυθμίσεις της σοσιαλδημοκρατικής κυβέρνησης Σρέντερ το 2003, με τον περφόρτο νόμο Χαρτς IV. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του γερμανικού υπουργείου Εργασίας, ο χαμηλά αμειβόμενος τομέας αυξήθηκε τρεις φορές περισσότερο από ό, τι οι άλλοι τομείς την πενταετία 2005-2010.

Στη Γερμανία δεν υπάρχει εθνικός κατώτατος μισθός, πράγμα που ευνοεί τη συμπύκνωση των ωρομισθίων, τα οποία φθάνουν ακόμη και κάτω του ενός ευρώ την ώρα, ιδίως στις περιοχές της πρώην Ανατολικής Γερμανίας. «Έχω ορισμένους ανθρώπους που παίρνουν έως και 55 λεπτά την ώρα», δηλώνει σε σχετικό ρεπορτάζ του πρακτορείου Reuters ο Πέτερ Χούφκεν, επικεφαλής του πρακτορείου εύρεσης εργασίας Strauslund, ενός από τα πρώτα που έχουν αρχίσει και μνησούν εργοδότες για το ότι πληρώνουν πολύ λίγο.

Ο γνωστός γερμανός δημοσιογράφος Πίντερ Βάλραφ περιγράφει με ιδιαίτερος γλαυρόν τρόπο στο

τελευταίο του βιβλίο «Από το Θαυμαστό Καινούργιο Κόσμο - Η αθέατη πλευρά του γερμανικού θαύματος» (εκδόσεις «Τόπος») την κατάσταση όσον αφορά τις σημερινές συνθήκες εργασίας στη Γερμανία, όχι μόνο από πλευράς αμοιβών αλλά και από πλευράς δικαιωμάτων. «Είμαι μέσα. Για 7,66 ευρώ μεικτό ωρομίσθιο μετά την απλήρωτη περίοδο δοκιμής... Αν και, από τα 7,66 ευρώ, στον εργάτη μένουν καθαρά λιγότερα από 6 ευρώ. Στο μεταξύ, το εισόδημα του κάθε εργαζόμενου πλήρως ωφάρωιο στη Γερμανία κυμαίνεται κάτω από το όριο της επίσημης κατώτερης αμοιβής που στη

Στη χώρα δεν υπάρχει εθνικός κατώτατος μισθός, γεγονός που συμπιέζει την αμοιβή της ωρομισθίας εργασίας ακόμη και κάτω από ένα ευρώ την ώρα!

Δυτική Γερμανία είναι λιγότερο από 9,61 ευρώ και στην Ανατολική λιγότερο από 6,81 ευρώ. Με αυτά τα ωρομίσθια, η Γερμανία είναι υψηλότερο ποσοστό χαμηλόμισθων απασχολούμενων από ό, τι η Μεγάλη Βρετανία και μόνο ελάχιστα χαμηλότερο από τις ΗΠΑ», γράφει ο Βάλραφ στο βιβλίο του, μεταφέροντας την εμπειρία από την πρόσληψή του ως εργάτη στην εταιρεία Gebr. Weinheimer Brot GmbH & Co. KG, η οποία ψήνει ψωμιά για την αλυσίδα σουπερμάρκετ Lidl σε συνθήκες που παραπέμπουν σε χώρα του Τρίτου Κόσμου και όχι στην αναπτυσσόμενη Γερμανία.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Euro-

stat, το ποσοστό των εργαζόμενων φτωχών στη Γερμανία, αυτών δηλαδή που βγαίνουν τόσο λίγα ώστε κινδυνεύουν να βρεθούν στην κατηγορία «φτωχός», αυξήθηκε στο 7,2% το 2010 από 4,8% το 2005. Η ανάπτυξη της απασχόλησης τα τελευταία χρόνια στηρίχτηκε στην πρόωξη των ενέδλων μορφών χαμηλά αμειβόμενης εργασίας, γνωστών ως «mini-jobs» ή «θέσεις εργασίας των 400 ευρώ». Οι εργοδότες δεν πληρώνουν κοινωνικές εισφορές για τις θέσεις αυτές.

Πέρνει τον Σεπτέμβριο υπήρχαν περισσότερα από 7,3 εκατ. απασχολούμενοι σε αυτή την κατηγορία έως και 400 ευρώ το μήνα, σχεδόν 1,6 εκατ. περισσότεροι από ό, τι το 2003, σύμφωνα με τα επίσημα γερμανικά στατιστικά στοιχεία. Οι θέσεις εργασίας στα γραφεία προσωρινής απασχόλησης έφθασαν στο ρεκόρ των 910.000 το 2011, αριθμός τριπλάσιος από όσο ήταν το 2002, όταν άρχισαν επί Σρέντερ οι μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας και το ξήλωμα του κοινωνικού κράτους.

Ακόμη και μεγάλες γερμανικές πολυεθνικές, όπως η βιομηχανία αθλητικών ειδών Adidas, δεύτερη μεγαλύτερη στον κόσμο, ή η αλυσίδα σουπερμάρκετ Kaufland, η οποία ανήκει στον ίδιο όμιλο με τα σουπερμάρκετ Lidl, χρησιμοποιούν το θεσμό των «mini-jobs». Με βάση τα στοιχεία του ΟΟΣΑ, η χαμηλά αμειβόμενη εργασία στη Γερμανία ανέρχεται στο 20% των θέσεων πλήρους απασχόλησης, σε σχέση με 8% στην Ιταλία και 13,5% στην Ελλάδα. Όπως άλλωστε έχει και στο Νταβός το 2005, την τελευταία χρονιά που ήταν καγκελάριος ο σοσιαλδημοκράτης Γκέρχαρντ Σρέντερ: «Έχουμε φτιάξει έναν από τους καλύτερους χαμηλά αμειβόμενους τομείς στην Ευρώπη»...

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΣΥΝΕΤΕΥΞΗ: ΝΙΚΟΣ ΣΩΤΗΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΕΝΤ

«Υπάρχει μία και μόνη λύση»

Οι αναλύσεις του για την πολιτική κατάσταση της Ελλάδας, όπως τις γνωρίζουμε από δημόσιες ομιλίες του και από την αρθρογραφία του σε πολιτικά έντυπα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, είναι ζωντανές, μαχητικές, καλοζυγισμένες και καταφέρνουν να εντάσουν την τρέχουσα πολιτική επικαιρότητα στο ευρύτερο πλαίσιο

της παγκόσμιας καπιταλιστικής κρίσης. Ο Νίκος Σωτηρακόπουλος, υποψήφιος διδάκτορας Κοινωνιολογίας στο Πανεπιστήμιο του Κεντ, μιλάει για το αδιέξοδο στο οποίο μοιάζει να έχει περιέλθει η κατάσταση για τους εργαζόμενους στην Ελλάδα και προτείνει τη μόνη δυνατή γι' αυτόν λύση.

Σήμερα βρίσκεται σε εξέλιξη μια τεράστια επίθεση στο εισόδημα των εργαζομένων. Πώς βλέπετε να εξελίσσονται τα πράγματα;

Αυτό που βλέπουμε σήμερα στην Ελλάδα αποτελεί μέρος μιας διεθνούς τάσης. Το σημαντικότερο είναι η απαξίωση της εργατικής δύναμης. Δημιουργείται ένας, θα λέγαμε, πλεονάζων πληθυσμός, που δεν χρησιμοποιείται στο κεφάλαιο ούτε στο στάδιο της παραγωγής ούτε στο στάδιο της καταναλώσεως. Στην παραγωγή, η ανάπτυξη των τελευταίων δεκαετιών ήταν χρηματοπιστωτική και δεν παράγγαγε σχεδόν καθόλου καινούργια αξία, με αποτέλεσμα να μη χρειάζονται νέα εργατικά χέρια. Στην καταναλώση, το κεφάλαιο μπορεί σήμερα να επενδύσει, να παράσκει, στη χρεοκοπία της Ελλάδας ή στο χρηματιστήριο και να πουλήσει τα προϊόντα του σε μια ελίτ στην Κίνα ή στην Ινδία. Παλιά, με το φορντικό σύστημα, οι μισθοί ήταν συνδεδεμένοι με την παραγωγικότητα: οι εργαζόμενοι παρήγαγαν προϊόντα και πληρώνονταν για να τα καταναλώσουν. Τις τελευταίες τρεις δεκαετίες, όταν ο καπιταλισμός εισήλθε στο χρηματοπιστωτικό στάδιο, οι πραγματικοί μισθοί έμειναν στάσιμοι και ο κόσμος συνέχισε να καταναλώνει μέσω της πίστωσης. Από όταν έσκαψε η φουσκά των δανείων, ο κόσμος δεν έχει πια τη δυνατότητα ούτε να καταναλώσει.

Συμφωνώ με την περιγραφή που θέλει την κρίση σαν ακόμη έναν κύκλο ύφεσης που θα οδηγήσει με μαθηματική ακρίβεια στην ανάκαμψη;

Η κρίση αποτελεί σαφώς έναν κύκλο ύφεσης, αλλά ποιος μπορεί να φανταστεί σήμερα πως μπορούμε να βγούμε απ' αυτόν; Ποιο θα είναι το καινούργιο Νιου Ντρκ; Θα ξαναρχίσουμε να παράγουμε. Δεν βλέπω μεγάλη διάθεση. Δεν ακούω τους πολιτικούς της Ευρώπης να λένε ότι η έξοδος από την κρίση είναι τα έργα και οι υποδομές. Προσπαθούν να κάνουν μια μικροδιαχείριση της κρίσης, που δεν μπορεί να οδηγήσει πουθενά.

Η μεσοάια τότε οδηγείται σε προλεταριοποίηση;

Φοβάμαι ότι η κατάσταση θα εξαπλωθεί και σε πληθυσμούς που δεν το περιμένανε. Παλιότερα, η εξαθλίωση του κόσμου είχε επιπτώσεις στην οικονομία γιατί στερούσε εργατικά χέρια από την παραγωγή. Σήμερα, όλη η οικονομία δεν παράγει, δεν χρειάζεται εργατικά χέρια. Αυτή είναι η μεγάλη αντίφαση του καπιταλισμού: χρειάζεται εργαζόμενους στην παραγωγή, διαφορετικά δεν μπορεί να παράγει αξία και κέρδος. Στη συνέχεια, όμως, όσο προχωράει η τεχνολογία, χρειάζεται ολο και λιγότερους εργαζόμενους και δεν έχει τι να κάνει τους υπόλοιπους. Οι μετανάστες είναι καλό παράδειγμα: όταν η οικονομία βρίσκεται σε φάση ανάπτυξης, πριν από την Ολυμπιάδα, τους χρειαζόμαστε. Τώρα που η οικονομία δεν παράγει

τίποτα, τους θεωρούμε άχρηστους. Το ανθρωπινό είναι ότι αυτός ο κόσμος δεν έχει καν τα στοιχειώδη δικαιώματα. Το κεφάλαιο και το κράτος τους βλέπουν κάπως σαν παρίες, σαν παράσιτα που απορροφούν κρόδα. Αν μπορούσαν να τους εξαφανίσουν, θα το έκαναν.

Ο καπιταλισμός δεν χρειάζεται

«Αν η λύση δεν δοθεί στην κεντρική πολιτική σκηνή, δεν έχουμε ελπίδα. Είναι έτοιμη η Αριστερά; Οχι. Ποτέ δεν είναι κανείς έτοιμος για κάτι τέτοιο. Το θέμα όμως είναι ότι δεν υπάρχει άλλη λύση»

μιαν επίφαση ανθρωπιάς και δημοκρατίας για να λειτουργήσει;

Δυστυχώς, υπάρχουν περιπτώσεις όπου ο καπιταλισμός λειτουργεί πολύ καλά και χωρίς δημοκρατία. Η Ντινσιελάντ του καπιταλισμού δεν είναι ούτε οι ΗΠΑ ούτε η Μ. Βρετανία – είναι ο αχαλίνωτος, ξεσαλωμένος καπιταλισμός της Κίνας ή παλιότερα της Νότιας Κορέας ή όπου αλλού υπήρχαν δικτατορίες. Ο καπιταλισμός λειτουργεί καλύτερα εκεί όπου δεν υπάρχουν δικλίδες ασφαλείας.

Θεωρείτε πιθανό να οδηγηθούμε σε ακραίες λύσεις στην Ελλάδα;

Δεν ανησυχώ τόσο πολύ για το πολιτεύμα, με την έννοια ότι ο κόσμος έχει πολιτικά ανακλαστικά και υπάρχει η έννοια της αντίστασης στο συλλογικό φανταστικό μας. Δεν εί-

να εύκολο να γίνουμε Κίνα. Από την άλλη, αν κάποιος μας έλεγε πριν από τρία χρόνια ότι θα συνέβαιναν όλα αυτά στη χώρα με την πιο δυνατή Αριστερά στην Ευρώπη, δεν θα τον πιστευαίνα. Και όμως συμβαίνουν. Ο φόβος μου είναι ότι η επόμενη κυβέρνηση θα είναι στην ουσία η ίδια, ίσως με λίγο διαφορετική σύνθεση και με μερικά மாκρολύματα, σε περίπτωση που μετάσχουν, για παράδειγμα, η Δημοκρατική Συμμαχία και η Δημοκρατική Αριστερά –ας ελπίσουμε όχι η «Χρυσή Αυγή». Μόνο χειρότερα μπορούν να γίνουν τα πράγματα αν δεν γίνει κάτι δραματικό.

Πώς φαντάζεστε αυτή τη δραματική ανατροπή;

Θα ακουστεί παλιομοδίτικα, αλλά το μόνο που θα μπορούσε να λειτουργήσει σήμερα στην Ελλάδα είναι μια μορφή λαϊκού μετώπου: η Αριστερά να καταλήξει σε κάποιους άξονες που μπορούν να συσπειρώσουν τον κόσμο και να κεφαλαιοποιήσει στην κεντρική πολιτική σκηνή τις νίκες που πετυχαίνει στο δρόμο. Είμαι για πολύ απαισιόδοξος για τη δύναμη του αυθόρμητου και του αδιαμεσολάβητου. Σχεδόν ριζαίω μια κυβέρνηση δύο φορές μέσα σε λίγους μήνες, στην Αίγυπτο ριζαίω κυβέρνηση στην Τунισία το ίδιο. Και μετά ποιος ήρθε στα πράγματα; Αν η λύση δεν δοθεί στην κεντρική πολιτική σκηνή, δεν έχουμε ελπίδα. Είναι έτοιμη η Αριστερά; Οχι. Ποτέ δεν είναι κανείς έτοιμος για κάτι τέτοιο. Το θέμα όμως είναι ότι δεν υπάρχει άλλη λύση. Τα προβλήματα είναι τόσο άμεσα, η κατάσταση χειροτερεύει με τόσο γρήγορο ρυθμό, που δεν έχουμε την πολυτέλεια για την παραμικρή καθυστέρηση. Δεν έχουμε ούτε μήνα για χάσιμο.

*Ο Νίκος Σωτηρακόπουλος θα συμμετάσχει στην ανοιχτή συζήτηση που διοργανώνει το βρετανικό Ινστιτούτο Ιδών (το «Φοβόλο των Ελλήνων και χείρων φρέστων». Τεχνολογία και Δημοκρατία στην Ε.Ε.» στην Ελληνοαμερικανική Ένωση (Μασσαλία 22, Αθήνα), στις 24 Φεβρουαρίου, 19.30-21.00.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΠΡΟΞΕΦΛΕΙ ΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΕΜΠΝΕΥΣΗΣ «ΝΕΑ ΕΥΡΩΠΗ»

Περιμένοντας τους... χρησμούς των Βρυξελλών

Το κινήρι της βραχυπρόθεσμης προεξόφλησης και της προσπάθειας εντοπισμού των τυχόν ευκαιριών για την «επόμενη ημέρα» συνεχίζεται στο Χ.Α. Με τους βασικούς δείκτες και μετοχές να κινούνται στο ρυθμό των εξελίξεων, δεν αναμένεται να αλλάξουν πολλά πράγματα τουλάχιστον μέχρι το επόμενο Eurogroup, κατά πάσα πιθανότητα την επόμενη Τετάρτη.

Αλλοτε, και τις προηγούμενες ημέρες το Χ.Α. κινήθηκε άλλοτε ανοδικά άλλοτε καθοδικά ανάλογα με τη ροή των ειδήσεων, πληροφοριών και φημών για όσα διαδραματίζονται σχετικά με την υπογραφή της νέας δανειακής σύμβασης και το πρόγραμμα «κούρεμα» των ελληνικών ομολόγων. Σε αυτό το διάστημα φάνηκε πως για τον FTSE-20 σημείο στήριξης παραμένουν οι 320 μονάδες (με έσχατη άμυνα στις 300) και ζητούμενο η πεσιτική ανοδική διάσπαση των 350 και στη συνέχεια των 400 μονάδων.

Σημεία καμής

Στην περίπτωση υπέρβασης και των 435 μονάδων, επιβεβαιώνεται η δημιουργία «σχηματισμού αντιστροφής», που πρακτικά σηματοδοτεί την οριστική απομάκρυνση από τα ιστορικά ελάχιστα των 236,32 μονάδων και την είσοδο σε έναν επόμενο μακροπρόθεσμα ανοδικό κύκλο της αγοράς.

Όστόσο, οι πιέσεις των δεικτών παραμένουν αφόρητες, με τον Junker να θέτει ασφικτικές όρους για την έγκριση της σύμβασης. Την εξερεύνηση επιπλέον περικοπών ύψους 325 εκατ. ευρώ για το 2012 και την παροχή «ισχυρών δεσμεύσεων» από τους πολιτικούς αρχηγούς για την εφαρμογή του προγράμματος. Εύλογα, βραχυπρό-

θεσμα πολλά θα εξαρτηθούν από το αποτέλεσμα αυτών των διαπραγματεύσεων. Όμως, το Χρηματιστήριο –ως κατεχόμενη προεξοφλητικός μηχανισμός– προβλέπει εδώ και μήνες τα όσα συμβαίνουν, κυρίως δε τα όσα θα συμβούν. Δεν είναι τυχαίο πως η διορθωτική ξεκίνησε, όταν τον Μάιο του 2010 η Γερμανία έθεσε πρώτη φορά τόσο ξεκάθαρα το πλαίσιο του «παχνιδιού» της και εντάθηκε, όταν πέρασε τέτοια εποχή η Alpha Bank δεν αποδεχόταν την πρόταση συγχώνευσης της Εθνικής. Οι insiders και οι κάθε λογής ισχυροί παί-

κτες, που έχουν το πάνω χέρι (και) στο Χ.Α. γνωρίζουν έγκαιρα πως τα μέτρα που προβούσε το Βερολίνο θα βάραιναν την ύφεση, θα απαίσωναν τις τράπεζες και θα οδηγούσαν σε αδιέξοδο την υποτιθέμενη προσπάθεια διάσωσης.

Πατι οι αγορές έχουν συνειδητοποιήσει εδώ και καιρό πως το πρόγραμμα υποτιθέμενης βοήθειας-διάσωσης της Ελλάδας αποσκοπεί στη δημιουργία ενός πλαισίου, που θα διέπει τη Νέα Ευρώπη, όπως μεθοδικά τη σχεδιάζει το Βερολίνο εδώ και χρόνια. Μια Νέα Ευρώπη με κυ-

ρίαρχα τα δεσμά χρέους και τη διαμόρφωση ενός περιβάλλοντος φθινόβατης εργασίας (άρα ιδιαίτερα χαμηλό κόστους για τις επιχειρήσεις), ευελιξία μερολογολικών μέτρων (προβλονται φόροι των ζωνών ειδικού σκοπού) και πρωτίστως την εμπράγματη υποθήκευση του πλούτου των αδύναμων χωρών-μελών. Σε μια τέτοια περίπτωση και εφόσον υπαχθούν όλες αυτές οι συμβάσεις στο αγγλικό δίκαιο, ο δανειστής θα έχει από αυτό την κριση και θα επωφεληθούν του πολύ χαμηλότερου εργατικού κόστους, του ιδιαίτερα ευνοϊκού νομοθετικού-φορολογικού καθεστώτος, της μειωμένης συλλογικής αντίληψης του εργατικού δυναμικού, την καθάρση των δανειακών υποχρεώσεων τους, την προώθηση της εξωστρέφειας τους.

Ποινολόγιο

Κατά συνέπεια, τα όσα παράλογα μέτρα εφαρμόζονται και χρίζεται να εφαρμοστούν, δεν αποσκοπούν στη θεραπεία, αλλά στην τιμωρία και την πόνη. Ισως έτσι να εξηγείται η μεθοδευση, η αλληλοχία γεγονότων και ακατανόητων εκ πρώτης όψεως αποφάσεων και ενεργειών, που ξεκινούν με τις μιστικές συναντήσεις του Γ. Παπανδρέου με τον Στρο-

Καν, τις δηλώσεις περί «Ιτιανικού», το «κάμμο» της κινεζικής βοήθειας (και αργότερα της στήριξης της Μόσχας), το «φουσκώμα» των ελλειμμάτων και τόσα άλλα, που στην πορεία επιβάρυναν άντα να θεραπεύσουν τον «έλληνα ασθενή».

Ως προεξοφλητικός μηχανισμός όμως (και) το Χ.Α. δείχνει που ποντάρουν οι ισχυροί παίκτες. Σύμφωνα με την ομάδα ανάλυσης της eZMarket σε εισηγήμενες που θα επιβιώσουν από αυτή την κριση και θα επωφεληθούν του πολύ χαμηλότερου εργατικού κόστους, του ιδιαίτερα ευνοϊκού νομοθετικού-φορολογικού καθεστώτος, της μειωμένης συλλογικής αντίληψης του εργατικού δυναμικού, την καθάρση των δανειακών υποχρεώσεων τους, την προώθηση της εξωστρέφειας τους.

Μη διαφεύγει της προσοχής μας πως το 2001 η επίσημη χρεοκοπία της Αργεντινής προδρόθηκε την αντίδραση του δικέτη Μενάλ, που διέγραψε τη θεαματικότερη άνοδο στην ιστορία του χρηματιστηρίου του Μπουένος Άιρες από τα ελάχιστα επίπεδα των 200 έως πρόσφατα στα μέγιστα των 2.800 μονάδων. Ακριβώς πάνω στα νυκτιμμία της χώρας και τον καημημά του απλού κόσμου...

Πυρκαγιές στους δρόμους, άνοδος στο Χρηματιστήριο

Κάποιοι έκαναν πάρτι, γιορτάζοντας τους μεσοδούς πείνας των 490 ευρώ μηνιαίας και την αποφυγή της χρεοκοπίας της χώρας. Δεν είναι άλλοι από τους επενδυτές στο Χρηματιστήριο, οι οποίοι πιστεύουν, ότι και η κυβερνητική Παπαδομή: δηλαδή ότι με την εφαρμογή του Μνημονίου πρώτον διασώζεται η χώρα από τη χρεοκοπία, δεύτερον θα ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και τρίτον θα διασωθεί ο εργαζόμενος τομέας δίχως οι υφιστάμενοι μετοχοί να απολύσουν τον έλεγχο των τραπεζών. Δεν φαίνεται να τους απασχολούν άλλα θέματα, όπως οι λεπτομέρειες του PSI, οι επηρεαζόμενες αυξήσεις κεφαλαίου των τραπεζών, οι εκλογές, η αντοχή των Ελλήνων στη φτώχεια και οι ακριβείς επιπτώσεις αυτών, οι οποίες είναι άγνωστες. Απλά ό,τι δεν κατάφερε το πρώτο Μνημόνιο αυτοί πιστεύουν ότι θα έρθει με το δεύτερο.

Όλα αυτά, που τρώει φαίνεται γιαγιά, προεξοφλήσαν εν μέρει οι επενδυτές στο Χρηματιστήριο. Την πρώτη ημέρα μετά την

υπερψήφηση των μέτρων παρατηρήθηκε ξέσπασμα ανόδου των τιμών των μετοχών. Ο γενικός δείκτης ενισχύθηκε 4,65% και αναρτήθηκε στις 834,41 μονάδες, που αποτελούν το μέγιστο σημείο των τελευταίων πέντε μηνών. Ορισμένοι κλάδοι, όπως ο τραπεζικός, άνοιξαν φτερά για να πεταχθούν μέχρι και 13% υψηλότερα. Η αξία των συναλλαγών αυξήθηκε στα 95 εκατ. ευρώ, υψηλότερη από τη μέση αξία συναλλαγών του 2012 (65,5 δισ. ευρώ).

Από τις 156 μετοχές της βασικής αγοράς οι 111 έκλεισαν με κέρδη που έφτασαν το 27,27%, οι 30 με πώση και 15 στα ίδια επίπεδα τιμών της προηγούμενης ημέρας. Αρκετές τραπεζικές μετοχές βρέθηκαν στις πρώτες θέσεις της κατάταξης με τις μεγαλύτερες ημερήσιες αποδόσεις: Eurobank 27,27%, Ταχυδρομικό Ταχυμετρήσιο 23,13%, Attica Bank 21,58%, Αγροτική Τράπεζα 21,43%, Τράπεζα Πειραιώς 21,17% και Alpha Bank 20%. Άλλες μετοχές με ημερήσια διψήφια ποσοστά ανόδου ήταν της

Κρέτα Φαρμ 23,85%, της Ιντρακάτ 12,42%, της ΧΑΛΚΟΡ 11,05% και της Ελληνικής Βιομηχανίας Ζάχαρης 10,02%.

Σε κάθε περίπτωση, η αποφυγή της χρεοκοπίας δικαιολογεί ένα μικρό ξέσπασμα. Όχι όμως και τη συνέχεια, η οποία εξαρτάται από δεκάδες παραμέτρους.

Προς το παρόν, η αξία των εισηγήμενων ελληνικών περιουσιακών στοιχείων στο Χρηματιστήριο αυξήθηκε. Ο γενικός δείκτης τιμών είναι υψηλότερα 22,6% από τις αρχές του 2012 (στις 680,42 μονάδες έκλεισε το 2011) και η χρηματιστηριακή αξία των εταιρειών –σε απόλυτα μεγέθη– 6,152 δισ. ευρώ. Από τα 26,8 δισ. ευρώ που ήταν η συνολική αξία των εισηγήμενων μετοχών στις 30 Δεκεμβρίου 2011, ανέρχεται στα 32,9 δισ. ευρώ στις 13 Φεβρουαρίου 2012.

Ο επενδυτής πιστεύει ότι τα αλλάζουν πολλά και θα εννοήσει η επιχειρηματικότητα. Θεωρούν ότι θα σταματήσει ο δημοσις τομέας να απορροφά πόρους οικονομικούς και ανθρώπινους, οι οποίοι θα

κατευθυνθούν στον ιδιωτικό τομέα. Παράλληλα, θα μειωθεί το κόστος παραγωγής και συνολικά το κόστος λειτουργίας των επιχειρήσεων. Σε κάθε περίπτωση θα εννοηθούν όσες επιχειρήσεις καταφέρουν να πουλήσουν τα προϊόντα τους στη διεθνή αγορά, αφού το κόστος παραγωγής θα μειωθεί. Οι υπόλοιπες εταιρείες είναι άγνωστο εάν θα μπορούν να ανταπεξέλθουν στη μειωμένη αγοραστική δύναμη του Έλληνα καταναλωτή, όπως γίνεται τους τελευταίους μήνες και κλείνουν η μία μετά την άλλη.

Κάποιοι άλλοι, όχι μόνο τα κόμματα της Αριστεράς αλλά και ορισμένοι νεοκράτες, πιστεύουν ότι δεν θα έρθει βιώσιμη ανάκαμψη. Αντίθετα, η χώρα θα οδηγηθεί σε στάση πληρωμών στο τέλος του 2012, λόγω του νέου Μνημονίου. Οι τελευταίοι θεωρούν ότι το διαθέσιμο εισόδημα των πολιτών θα υποχωρήσει περαιτέρω (δεδομένου ότι δεν μειώνεται ούτε ένας φόρος) και αυτό θα οδηγήσει σε νέα ύφεση, λιγότερα έσοδα για το κράτος και, τέλος, στάση πληρωμών.

